

3 Quinoniam sufficit Colonorum recognitio, quando possessor non est vacans.

9 Possessio hereditaria, ut per Colonos quaesita dicatur, quae requiritur?

10 Constitutum appositum in testamento favore heredis adfectum, ante acceptationem testamenti, & hereditatis additionem, possessionem in eo non transfert, & numer. 12. ubi quod additio post captam possessionem non retrotrahitur in praedictum eam apprehensionem.

11 Possessio non acquiritur absque animo acquirentis.

12 Medium impertinens impedit retroactionem.

13 Constitutum appositum in testamento, si dubitatur de substantia testamenti, sicuti suspenditur illius effectus, suspendi debet & augmentum acceptationem.

14 Possessio capta de tempore, quo effectus constituti appositum in testamento reperitur suspensus dicitur vacans, & quae erat apud defunctum eius morte expiravit.

15 Statutum continuativum possessionis in heredem non operatur in instanti mortis defuncti, quia non prodedit nisi vera heredi, & sic antequam cognoscatur de veritate testamenti, ei non suffragatur.

16 Et interim danda est manutentio heredi ab intestato possidenti alia eorum si contra testamentum nulla esset exceptio, danda est manutentio heredi scripto, & n. 18.

17 Testamentum primum per secundum dicitur reuocatum.

18 Et quid si heres scriptus in secundo testamento incapax pretendatur, an primum testamentum censetur per secundum reuocatum etiam quo ad hereditatem institutionem?

19 Exceptio iuris tertij exclusiva iuris agens alienari potest a possessore, cum dicta exceptio ius proprium includat, & tendat ad suam possessionem emendam.

20 Index nulliter, & iniuste procedens non prius possessoris sui possessionem, nisi habuerit se pro spoliatore.

21 Et iniuste iudicem processus probatur eo ipso quod Signatura Iustitiae ab illius decreto causam commissi cum clausula, cum facultate manutendi quem de jure.

DECISIO DXXXIII.

1 Oculis Rosati possessionem vti anteriorem malumabilem esse in concursu posterioris possessionis Patrum Carmelitarum Sancti Valentini decilum fuit sub die 28. Junij 1651. coram me, eandemque decilum hodie reuocatum ad trutinam, Domini confirmantur.

Oculatiter enim apparet ex processu originali, quod Rosatus possessionem cepit de mense Junij, Patres vero Carmelites de mense Julij subsequenter, quicquid dicantur testes dati in Summ. Carmel. num. 4. qui fidem non merentur, & tunc quia examinati ad perpetuum rei memoriam, lite pendente, & sine partitione citatione, cap. 2. de testibus l. si quando, §. sed cum oportet, C. eodem t. t. Tunc quia contrarium demonstrant publica instrumenta capta possessionis, & quibus locis adhibenda fides, l. Censui, ff. probat. gloss. in c. tertio loco verb. testium eodem iur. Roman. consil. 319. numer. 1. Cassan. consil. 16. numer. 1. Rot. decis. 64. numer. 17. per r. recent.

Nec obstat, quod Rosatus caperit possessionem vigore mandati de immitendo a Iudice relaxati cum clausula, dummodo possessio sit vacans; vacans autem non erat siue quia retinebatur per Colonos & quos

Partes Secunda.

Rosatus non expulsi, ut opus erat, Alex. in l. peregre, §. quibus in princ. ff. acq. poss. Nat. cons. 558. num. 10. Sard. consil. 160. nu. 27. Par. decis. 2. de cons. poss. & prope. Siue quia erat apud Carmelitas ultimi possessionis heredes tam ministerio Colonorum iuxta notata per Ang. in l. qui uniuersus, §. quod per Colonos ff. acq. poss. Nat. d. cons. 558. n. 7. & segg. Affili. dec. 167. nu. 4. Barz. dec. 46. n. 12. Pat. dec. 453. nu. 3. lib. 2. tam ex constituto appositum in testamento cum clausula, ex nunc prout ex tunc, per quod transferri in heredem veram possessionem, tradit in his terminis, Tiraguell. de iur. consil. ampl. 23. num. 1. & 2. Mart. de claus. par. 1. claus. 20. sub num. 8. vers. & ex opinio Rot. decis. 459. num. 1. & segg. par. 1. diuers. tam ex Statuto Interim continuativum possessionis in heredem & tunc quod operari in instanti mortis defuncti, iuxta non detur momentum in quo possessio sit vacans, & per consequens nec praevalere possit possessio ab alio apprehensa antequam heres adiret, dixit, Rot. dec. 150. n. 6. & 7. par. 7. rec.

Nam expulsi Colonorum & non requiritur, quando capitur possessio auctoritate Iudicis, Hond. consil. 20. numer. 18. & 26. lib. 1. Lancell. de acie. par. 2. cap. 4. limit. 1. nu. 58. & 59. Ciriac. contr. 10. nu. 11. & 26. Thomat. dec. 39. nu. 1. Mart. Andr. dec. 1. nu. 5. add. ad se me Greg. XV. decis. 203. num. 5. alique velati a Moder. Perusio de manut. obser. 59. nu. 40. & ex abundanti in casu nostro, quo exaduerso supponitur Rosatum percipisse bonorum fructus adfect Colonorum recognitio, quae sufficit quando possessio est vacans, Rot. inter impress. post dictum tradi. de manut. dec. 74. nu. 4. dec. 76. nu. 1. & in Fesulana bonorum 35. Iamuz. 1629. coram b. me. Card. Vbaldo.

Ut vero per Colonos diceretur quaesita possessio heredi tria & probanda exaduerso essent, nempe quod Coloni declarauerint se continuare possessionem nomine heredis, quod heres id scelerit, & voluerit, & quod Coloni erga illum aliquem actum recognitionis fecerint, Seraph. decis. 466. num. 2. post Bald. consil. 330. num. 6. lib. 1. Rot. consil. 46. sub num. 37. lib. 1. Pat. dec. 453. nu. 6. lib. 2. in cor. aliqui plures relati ab add. ad Burat. dec. 732. n. 9.

Constitutum quia appositum in testamento fuit in favore heredis absentis, non transiit possessionem in heredem antequam ille testamentum acceptaret, ac hereditatem adiret; nam possessio & non acquiritur absque animo acquirentis, Tiraguell. de iur. consil. lib. 30. num. 1. & segg. in puncto, Rot. in exaduerso alleg. decis. 459. num. 9. in fin. par. 1. diuers. & in Melitana Hereditatis 17. Decembris 1646. §. quo vero coram R. P. D. meo Rosas. Cumque addito subsecuta & fuerit post captam a Rosato actuale possessionem retrotrahi non potest in eius praedictum; medium & enim impertinens impedit retroactionem, ve in specie, Tiraguell. d. tradi. limit. 30. num. 2. & S. Castill. episcopi iur. lib. 4. cap. 37. sub num. 39. vers. vsque adeo Moder. P. norm. resol. 26. num. 6. Rot. decis. 683. num. 4. par. 1. diuers. & in d. Melitana Hereditatis, §. fin. Et praeterea virtus constituti pendet a substantia testamenti, & tunc cuius infra allegandae exceptiones sicut suspensum effectum, ita & effectum constituti illi accessorij, ve aliis allegatis fuit dictum, in Romana seu Esiua Donationis 13. Maij 1640. coram Reuerendiss. Domino Terracensij, & in Catronen. Cappelle 7. Junij 1640. coram R. P. D. meo Melia: adeo quod verum est dicere, quod possessio quo tempore capta fuit a Rosato erat vacans; & quod enim fuerat apud defunctum eius morte expirauerat, l. si de eo fundo 40. §. si forte ibique Ang. nu. 3. ff. acq. poss. Statutum tandem constitutum possessionis in heredem, quicquid sit an operetur in instanti mortis

defuncti, in quo articulo negatiuam sententiam amplexa fuit *Ros.* in plurib. *decisib.* allegatis in *decis. quo reuocatur* §. *neg.* Sanè quia non prodest nisi vero heredi allegari non potest à Carmelitis donec se heredes pronuntiare obtineant, hoc est de virib. testamenti, in quo sunt scripti heredes cognoscatur *Ros. decis. 513. num. 11. par. 1. recent. ex Bald. conf. 141. num. 3. & seq. conf. 181. ad fin. lib. 1. Menoch. de adipisc. rem. 4. num. 459. & seq. §. aliquæ allegatis, & interim danda est manutentio*

17 *f* Rosato possidenti tanquam heredi ab intestato *Seraph. dec. Sto. num. 6. Bural. dec. 18. n. 6. Ros. in Bononien. Manutentionis 19. Iunij 1647. §. seclusa in fin. coram me*, ubi conciliando opiniones contrarias fuit dictum, quod

18 datur manutentio heredi scripto *f* si nulla contra testamentum affertur exceptio, secus si de eius viribus dubitari contingit.

Qui est casus noster nam testatrix aliud deinde condidit testamentum amplissimis clausulis derogatoriis munitum, per quod prius *f* reuocatum censetur

19 *f* posteriore *i. sit. quib. mod. testam. infirm. Bart. in l. si iure num. 3. ff. leg. 3. Maresc. var. resol. lib. 1. cap. 48. in princip. & quamuis heres in secundo testamento scriptus ob alterum homicidium viuentis testatrice patrarium incapax de tempore mortis testatricis prætendatur*

20 *f* adhuc remanet discutendum, an homicidium probetur, & an tale sit, quod homicidium incapacem reddat ad succedendum, ac tandem an primum testamentum reuocetur etiam quoad heredis institutionem per secundum, si heres in secundo scriptus ob eius incapacitatem adire non possit, & affirmatiua videtur textus expressus in *l. cum quidam ff. de qua, v. indig. & ex eo text. tradit. Ceph. consil. 75. num. 15. & 16. add. ad Clar. in §. testamentum quest. 96. de quibus tamen opportunius erit cognoscendum cum ad effectum manutentionis sufficiat, vt dicebam sola dubitas*

Non obstat, quod hæc sit exceptio de iure tertij,

21 *f* nempe eius qui in secundo testamento fuit heres institutus, quia cum scripto iure exclusiua intentionis Carmelitarum includatque ius proprium Rosati: quippe qui semoto obstaculo Statuti de continuanda possessione antiquior possessor est, vtique ab eo allegari potest *Surd. conf. 357. num. 2. Rot. decis. 277. num. 3. decis. 438. num. 3. par. 1. recentior. quo magis ad suam possessionem tuendam Greg. XV. d. decis. 415. num. 4. ibique add. num. 6. Rota in Anconitana Bonorum 4. Iulij 1614. coram bon. mem. Manzano Patriarcha Hierosolymitano*. Minus obstat, quod Rosatus capere debet possessionem de manu heredis, & sint faciendæ deductiones, bonaque controuersia exierint de fidei commissio per assignationem ex causa dotis factam Andree testatrici. Quia Rosatus non agit vt fidei commissarius maiorum, sed vt heres ab intestato ipsius Andree cuius proximior est.

Gratis tandem obicitur, quod Rosatus fuerit sua possessione priuatus per manutentionem successiue concessam Carmelitis ab A. C. Nam in eo iudicio non fuit citatus, neque ad hunc effectum satis est reproduxisse monitorium, nisi simul probetur, quod contra Rosatum fuerit legitime executum; & in omnem euentum quia stante anteriori possessione Rosati decretum A. C. apparet notorie iniustum, & non priuauit Rosatum qui de cætero se pro spoliato non habuit *Castr. consil. 10. sub num. 9. vers. quia ex quo lib. 1. Rota decis. 139. num. 2. par. 1. recent. decis. 549. num. 5. coram sac. mem. Greg. XV. & in Volaterrana Prioratus 16. Martij 1646. §. neque coram me*; prout etiam

23 agnouisse *f* videtur Signatura Iustitiæ dum ab eo decreto causam appellantis commisit cum clausula

consaculate maiorem quem de iure, Ros. in Manutent. attentatorum 15. Febr. 1651. coram Eugenio sumo D. Card. Corrado.

Quæ informantes pro Carmelitis repetunt attentatam non percutiunt possessionem à Rosato captam ante præsentiam monitorij executionem à Rosato pertinent ad præsens dubium conceptum super manutentione tantum.

Et ita decisum vtraque parte informante.

CRACOVIE. ATTENTATORVM.

Veneris 29. Nouembris 1652.

ARGVMENTVM.

Attentans tenetur per integra purgatione attentatorum rehere expensas, ac damna, & interestes attentatorum passio, quamuis non adsit explicita condemnatio in decreto reuocationis attentatorum, cum velut ex natura Iudicij, & contraria quo casu procedat Attentans nequit in negotio principali procedere non relictis omnibus expensis, ac damnis, & tractant hic distinctio de expensis extrajudicialibus, & de iudicialibus, & inter expensas iudiciales ad effectum purgationis attentatorum quænam conueniantur.

SVMMARIVM.

- 1 Attentata sufficienter purgata dicuntur ex sola confessione, & renouatione quando aliqua positua reprobatio non requiritur.
- 2 Et talis confessio sufficit quod fiat in loco Iudicij, quamuis alibi attentata fuerint commissa.
- 3 Attentata vt purgata dicantur tenetur attentans ad refectionem expensarum, ac damnorum, & interestes.
- 4 Ratio est quia passus attentata reponi debet in statum quo erat ante attentata.
- 5 Amplia conclusionem quamuis explicita condemnatio ad expensas, & damna non adsit, quia resectio huiusmodi est pars integralis reuocationis attentatorum, & implicite inest condemnationi decreto reuocationis attentatorum, & Contraria quo casu procedat declaratur num. 8. & 9.
- 6 Recurrens ad Iudices laicos tenetur ad refectionem damnorum, & expensarum ex natura iudicij quamuis explicita non adsit condemnatio, ibid.
- 7 Possessor in iudicio manutentionis manutentis adhibetur in statu quo erat tempore morte litis.
- 8 Frustrum cum sint pars integralis possessionis rem in iudicio manutentionis tenetur illos restituere, quamuis in mandato de manutendo de illis reuocatio facta non sit.
- 9 Put. decisione 61. numer. 2. lib. 3. quo casu litigatur?
- 10 Condemnatio ad damna, & expensas necessaria est in sententia lata in iudicio spoli.
- 11 Iudicium reuocationis attentatorum est magis privilegiatum, quam iudicium spoli.
- 12 Condemnatio ad expensas, si in sententia fuit omisa habetur pro denegata, nec potest suppleri, aut dici quod sit executio sententia lata, & traditur distinctio inter condemnationem, & taxationem expensarum.
- 13 Text. in l. terminato Cod. de fruct. & lit. expens. & in l. Paulus 43. ff. de iudic. in quibus casibus locum habent?

- 13 Verba sententia, siue decreti interpretationem etiam
extensivam recipiunt à iuris dispositione.
- 14 Attentans nequit ad ulteriora in uogno principali
procedere non purgatus sufficiens attentatus ne-
cessario refectione expensarum damnorum, & in-
teresse.
- 15 Cum hac distinctione, quod aut agitur de damnis, &
expensis extrajudicialibus, & tunc si de illis saltem
extrajudicialiter constat, quia attentans est certus,
si quid ad ulteriora procedere tenetur liquidare,
vel obtinere commissionem prefactionis terminis ad-
necessario ad liquidandum.
- Et nisi constet in genere factio depositi vnius Iulij, cum
obligatione solvendi residuum facta liquidatione
non retardatur processus ad ulteriora.
- 16 Aut agitur de expensis iudicialibus factis in loco pur-
gationis attentatorum, & quia statim per attentan-
tem certificari possunt ex resolutione aliorum ne-
cessaria est integralis resectio, nec suffragatur de-
positum vnius Iulij cum obligatione solvendi resi-
duum.
- 17 Et in hac materia Rota servat doctrinam Bald. in
cap. conquirente de relict. spolite. requirens im-
mediatam restitutionem vsque ad vltimum qua-
drantem, non autem decif. Mohedani 311. firmam-
tem posse attentantem procedere in negotio princi-
pali factio depositi.
- 18 Inter expensas iudiciales ad effectum purgationis at-
tentatorum numerantur nedum quæ viue, & pro-
cessuales vocantur, sed etiam facta pro salario Pro-
curatorum, Advocatorum, Copistiarum, & simi-
lium.
- 19 Expensas iudiciales facile liquidari possunt, nec at-
tenditur liquidatio rigorosa, sed statim illarum
verisimilitudine quavis possibilis probatio admi-
nistratur.
- 20 Expense superflue resecti non debent.

DECISIO DXXXIV.

- Ite in omnibus decreto Rotali reuocatorio at-
tentatorum contra fe lato Mathias Alexander
Rektor Ecclesie Sancte Catharine concessit ap-
pulsionem, & pro reuocatis haberi voluerit quæcum-
que ibi reuocantur, quod vbi postulat aliqua resti-
tutio non requiritur satis esse solet pro purgatione at-
tentatorum Rot. apud Corcin. decif. 171. m. 2. dec. 371. in
prior. & inter recent. dec. 264. m. 1. & 2. vbi quod sufficit
id fieri in loco iudicii quamvis aibi fuerint atten-
tata commissa par. 1. recent.
- Informantes pro Abbate, & Monachis Andreouien-
sibus attentata passus exceperunt de non refectione
expensarum, ac damnorum, & interesse quod ad hunc effe-
ctum necessaria cap. accedens il. 2. inique Abb. nam 5. et
lium non constet. Cas. de Grassi. dec. 5. m. 8. de rest. spolite. Ca-
put. dec. 150. m. 5. & segg. par. 1. Baratt. decif. 336. m. 4.
& 5. Rot. inter recent. dec. 169. m. 1. par. 1. quia reponi
debet passus in statu, quo erat ante attentata Dec.
conf. 105. m. 1. Caput. apud. dec. 33. lib. 1. in manuscript. Ro-
ta decif. 5. de rest. spolite. in nou. & in Romana Attenta-
torum 14. Januarij 1650. coram me.
- Non obstant, quod in prefato decreto explicita
condemnatio quod ad expensas ac damna non adit cum
enim ex mox allegatis resectio huiusmodi, & repositio
in pristinum statum sit pars integralis reuocatio-
nis attentatorum inest ea condemnatio ipsi decreto
attentata reuocari mandanti, vi in proximis terminis
contra eum, qui habuit recusum ad Iudices laicos
fuit dictum in Calaguric. quart. beneficij S. Ioannis de
Malinar. 4. Martij 1651. 3. nec refert coram R. P. D. 1650

Pars Secunda.

- Cerro, & in simili quod in iudicio inuentionis
quia possessor debet mantere in statu quo erat
tempore motæ litis, & fructus sunt pars integralis eius
status ad illos restituendos censetur reus condemnari-
tus, quantum in mandato de manutendo de illis fa-
cta mentio non fuerit, respondit Rot. in Calaguriana
de Nouaretti 16. Iulij 1586. coram hon. m. m. Cardinali
Blanchetto impressa ad Moder. de manut. dec. 17. m. 2. &
3. & in aliis relatis ab eodem Moderno postea 74. m. 14.
- Quæque in contrarium allegari possunt procedunt
quando damna, & interesse non sunt pars iudicii mor-
ti, sed via ordinata petenda sunt, in quibus terminis
loquitur Pat. dec. 61. m. 2. lib. 3. m. aduerse dicta decif. 17.
m. 6. apud Modern. de manut. nullatenus autem quan-
do ad reuocationem attentatorum quod processum fuit
officio Iudicis per viam privilegiam decreti quic-
quid dicendum esset si per viam sententia, quo casu
necessarium esse condemnationem expellum etiam,
in iudicio spolij videtur sensisse Cas. de Grassi. decif. 5. m.
8. vers. non obstat & m. 9. de rest. spolite. multumque in-
teresse an vno vel altero modo pronuntiandum fuerit
apparet ex traditis per Lancellos. de attem. par. 5. c. 28.
num. 66. & segg. Præter quod iudicium attentatorum
magis esse privilegatum quam spolij reme dium vo-
luit Franc. Dec. & alij quos refert, & sequitur Penta di-
cta dec. 196. m. 15.
- Acque hinc non applicantur text. in l. terminato C.
fructus & lit. expen. in l. Paulus 43. ff. de iud. ex quibus
habemus quod condemnatio ad expensas si in sen-
tentia fuerit omitta habetur pro denegata, nec potest
suppleri aut dici quod sit executio sententia late, vt
distinguedo inter condemnationem ad expensas, &
earum taxationem monuit add. ad decisionem primam
vt sit pendente in nou. m. 4. Rot. in Romana expensarum
26. Maij 1614. coram Patricio Manu. vides; Quia lo-
cum habent in aliis iudiciis quæ explicite con-
demnationem requirunt, & in quibus illam decretum
implicite non continet ex natura iudicii moti, & litis
dispositione quod à qua semper verba decreti interpreta-
tionem etiam extensivam recipiunt. l. Here uniusq. entic.
L. miles 5. decem ff. de iud. Aym. conf. 74. m. 9. Rot. dec.
dec. 176. m. 3. & 4. coram sum. m. m. Gregor. XV. dec. 319.
m. 10. par. 1. recent.
- Nisi igitur Mathias resecerit expensas damna, & in-
teresse non dicitur purgatus satis attentata, & per
consequens ad ulteriora in negotio principali proce-
dere non potest & non solum infra de appell. in 6. Cap-
rag. dec. 33. in manuscr. Pat. dec. 51. lib. 3. Rot. dec. 15. de ap-
pellat. in nou. & in Panormitana Archidiaconatus 16.
Octobris 1559. coram Penia inter eius impressas decif. 196.
m. 2. & segg.
- Cum hac tamen distinctione quod si aut agitur de
damnis, & expensis extrajudicialibus, & tunc si de illis
saltem in genere constat, quia attentans aliquo modo
est certus si vult ad ulteriora procedere tenetur liqui-
dare sine saltem obtinere commissionem in qua præfi-
gatur terminus aduersario ad liquidandum nisi autem
saltem in genere constat factio ad attentans depositum
vnius Iulij cum obligatione solvendi residuum secuta
liquidatione, non retardatur processus ad ulteriora,
vt bene explicat add. ad san. inter. Gregor. XV. decif.
506. sub numer. 6. & secuta est Rot. in Civitatis Castellane
attentatorum 5. Maij 1649. coram Reatendis. D. nro
Dinoz. Decano, & in Verulana bonorum 5. Iulij eiusd.
anni coram eodem 8. fin. Idemque procedit de expensis
iudicialibus in parib. factis de quibus adhuc non constat.
- Aut verò agitur de expensis iudicialibus, factis in loco
purgationis attentatorum, & quia statim per attentantem
certificari possunt ex resolutione actorum ideoque, pro

V. 4

certis habentur necessaria prorsus est integralis eorum refectio nihil suffragante deposito vnius Iulij cum oblatione mox dicta, sic add. ad Gregor. XV. dista de illa decis. 503. numer. 6. in fin. vers. que opinio Caput. ag. decis. 150. numer. 7. par. 1. Rot. dista decis. 503. sub nu. 1. vers. vel expensarum iudicialium, & in Auenionen. attent. 14. Febr. 1650. §. desecit coram R. P. D. meo Celfo, ubi quod Rota semper secuta est doctrinam Baldi in cap. con-
 17 querente num. 6. de resit. spoliat. §. qui requirit omnimodam restitutionem vique ad vltimum quadrantem; Et iuxta hanc distinctionem intelligenda est dec. Coccini 371. numer. 4. & supra allegata decis. 146. Pen. numer. 16. ubi dicitur, quod in Rota non seruat decisi. Adhedani 311. firmans posse attentantem procedere in negotio principali facto deposito.

18 Inter expensas autem Iudiciales §. numerantur ad hunc effectum ne dum quæ viar seu processales vocantur sed etiam factæ pro salario Procuratorum, Advocatorum, Copistarum tam in Rota quam in Signatura Iustitiæ, & pro honorario Iudicis quippe quæ Iudicium respiciunt, §. & facillè liquidari possunt ex receptis prædictarum personarum cum in hac liquidatione non rigorosa sed stante earum verisimilitudine quævis possibilis probatio admittatur vt per Feder. conf. 119. num. 4. Rot. dec. 744. nu. 14. par. 4. tom. 3. re-
 19 ceat. & in aliis quas in punct. referri sequitur decisio, & Romana vincta 9. Decembris 1648. §. pen. & 18. Iunij 1649. §. iustificatum coram R. P. D. meo Rotas, & in dista Auenionen. attentatorum coram R. P. D. meo Celfo.

Animaduertendo similes expensæ huiusmodi fuerint merè voluntarie putà quia solitum excedant nec-
 20 ne nam superflue §. refici non debent Imol. in c. finem litibus n. 13. de dol. & contra Afen. in prax. §. 32. r. 3. num. 6. & cap. 4. num. 4. Carauit. super rriu 18. magne Curia Vicariae num. 3. & in punct. Rot. in Bonon. fideie. de Vizanis 4. Maij 1641 §. fin. coram me, & in dista Auenionen. at-
 tentatorum §. fin. coram R. P. D. meo Celfo.

Et ita decisum vtrique parte informante.

CALAGVRITANA BENEFICII.

Luna 2. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Qualitates inter oppositores, quando sunt pares, tunc prælatio debita est ei, qui pauper est, & nullum possidet beneficium. Valor beneficii ad effectum viden-
 di, an quis congruè sustentare se valeat probatur ex Testibus, ac aliis adminiculis, nec est probandum
 decennium, sed sufficit probatio per duos annos ante, & duos post: Onera voluntaria valorem non minuunt.

SVMMARIVM.

- 1 Prælatio in concursu pro affectuone beneficii debita est ei, qui bonis moribus pollet, & est facer. dos à mul-
 to tempore, ac curam animarum exercuit in Eccle-
 sia, ubi situm est beneficium.
- 2 Paupertas plurimum attenditur pro obinenda præla-
 tione, licet inter oppositores reliquæ qualitates sint
 pares.
- 3 Prælatio debita est non possidenti beneficium illud pos-
 sidenti quod est sufficiens ad congruum sustentamen-
 tum, ibid.
- 4 Valor beneficii probatur ex Testibus aliisque admini-
 culis.
- 5 Valor probatur ex Testibus rationem reddituum

sui dicti, quod sunt vicini.

- 5 Valor ad effectum viden-
 di, an quis ex illo congruè
 sustentari se valeat, non requiritur decennium, sed
 sufficit probatio valoris per duos annos ante, &
 duos post.
- 6 Testes examinati lite pendente, & absque citatore
 partis fidem non faciunt.
- 7 Valor verus ex locationibus non desumitur, cum ex-
 perientia doceat locationes fieri pro mercede ve-
 rion redditum non attingente vi sui loci conditi-
 ris lucro.
- 8 Testes de certa scientia deponentes ac melius infor-
 mati præferuntur aliis de auditis deponentibus.
- 9 Testes si sunt conestiles ac deponentes assertiue de ma-
 iori summa præferuntur testibus deponentibus de
 minori.
- 10 Valor non inquitur ex oneribus voluntariis sed
 verò necessariis, & n. 11.
- 12 Dispensatio obtenta quando erronea detegitur, & con-
 tiner conditionem dummodo preces veritatis intor-
 tur nihil operatur.
- 13 In adiudicatione Beneficii præferri debet ei qui sola
 dispensatione indiget.
- 14 Dispensationis indigentia seu possessio alterius beneficii
 non nocet nisi quando qualitates aduersarii aut
 præcellunt, aut sunt pares Intellige vt n. 15.
- 15 Dignior reputatur in adiudicatione beneficii inter op-
 positores qui ultra qualitates pares pauper est, &
 in curia presens.
- 17 Baccalaureatus gradus non probatur ex testibus
 auditu deponentibus dicta qualitate Aduersarius
 visum fuisse in subscriptionibus, unde non resultat
 probatio ad effectum prælationis pro agnitione
 beneficii in prædictum tertij.
- 18 Privilegium Baccalaureatus quando agitur de
 iudicio tertij debet exhiberi, vel produciendus
 Testes qui actui interfuerunt.
- 19 Baccalaureatus probatio desumpta ex enunciationi
 offuscat, & turbida redditur ex depositione vni-
 us testis in contrarium.

DECISIO DXXXV.

ELiminatis oppositionibus Antonij Gualitæ, & Michaelis Guærræ renouata hodie fuit questio prælationis inter Ioannem Gouzales, & Stephanum Palatio dumtaxat vtroque decisionem inter eos allegantem sed posterior pro Stephano confirmata visa est, quia ille doctrina ac bonis moribus pollet,
 1 & est à multo tempore sacerdos, & curam animarum in Ecclesia beneficio controverso vnita exercuit vt
 latius dicta vltima decisio probat.

Et licet eadem ferme qualitates fulgeant in Ioanne, qui vltro etates Sacerdotio, & in exercicio curæ ani-
 2 marum antiquior est, Stephanum tamen præferri iu-
 det summa eius paupertas §. in concursu Ioannis pos-
 sidentis aliud beneficium quod testes, deponentes esse
 idoneum congrue sustentationi gloss. in cap. datus
 verb. intitulatum in fin. de elect. & in cap. super innoten-
 ta verb. beneficiati de preben. Morot. conf. 33. num. 17.
 Rot. in Calaguritana Beneficii de Ziego 6. Febr. 1652.
 maiorum autem vers. tum denique coram R. P. D. meo
 Verossio, & in Calaguritana Beneficii de Murella 18.
 Iunij proximè præteriti §. fin. coram R. P. D. meo Palla.

Vt constat ex ipsiusmet Ioannis confessione data in
 Summario Stephani num. 1. iuncta tum fide Secretarij
 Capituli Ecclesiæ de Autol, tum testibus formiter
 3 examinatis §. deponentibus beneficium quod in dicta
 Ecclesia de Autol Ioannes possidet esse annui valoris
 1000.

sec. 300. dicto Summatio num. 3. & 4. quorum testium
signatur duo, nempe quartus, & quintus super secun-
da pro ratione sui dicti assertur t se esse vicinos
quam rationem validam esse tradit *Bart. in l. 1. non. 15.*
et *segg. ff. de testib. Menoch. presump. 24. num. 11.*
et *segg. declar. de testib. quest. 70. num. 164. & segg.*
et *13. lib. 6. Artin. de testib. quest. 70. num. 164. & segg.*
cumque agatur de probatione valoris t ad effectum
videndi an ex illo Ioannes subliterari valeat non re-
quiritur decennium sed sufficit probasse valorem
per duos annos ante, & annum post ex allegatis per
add. ad *Buratt. dec. 538. num. 22. circa fin.*

Necque virgnt testes pro Ioanne despecti tum quia
examinati fuerunt pendere lice. t & sine partis cita-
tione atque ideo fidem non faciunt. *cap. 2. de testib. l. 1.*
si quando *Cod. cod. tit. Rot. dec. 558. num. 6. par. 4. 10. 11. 3.*
necesse. Item quia valorem delinunt ex assertis loca-
tionibus t quae cum plures sunt probant quidem asser-
tione valoris ascensum ad quantitatem pro qua bo-
na locata pluries fuerunt, sed non excludunt maio-
rem redditum à testibus Stephani vt supra probatum,
cum praxis quotidie doceat locationes fieri pro mer-
cedem redditum non attingente vt sic locus con-
ductiois lucto, sine quo qui conduceret non rperi-
retur. Tum tertio quia melioris fidei sunt testes Ste-
phani t melius informari ac de certa scientia depo-
nentes quam Ioannis de auditu *Rot. dec. 182. num. 10.*
dec. 177. num. 2. dec. 305. num. 8. dec. 459. num. 4. par.
9. recent. quodque testes confiteri deponentes t asser-
tive de maiori summa praferantur testibus deponenti-
bus de minori dixit Rot. penes Cas. de Grass. dec. 10. n.
7. de testib. & inter recent. dec. 315. n. 7. par. 1.

Tum tandem quia ipsi testes Ioannis admittunt
reddictum in maiori summa sed illud ad regalia 1700.
restinguunt de premissis oneribus, inter quae referuntur
annua locata centum pro salario cappellani quod cum
sic merè voluntarium t quippe Ioannes potest per se
ipsum inferuire, recenseri non debet inter onera valo-
rem minuenda *Garz. in addit. ad tract. de benef. par. 5.*
capit. 4. num. 169. add. ad san. mem. Gregor. XV. dec. 245.
sub num. 12. vers. hinc est Rot. dec. 158. sub num. 19. vers.
non obstant avara par. 1. recent. dec. 418. num. 6. coram bon.
mem. Buratt. dec. 808. num. 8. coram bon. mem. Merlino,
& in Casertana Pensionis 31. Martij 1645. s. tertio non re-
leuantur coram me, licet secus esset si seruicium Cappell-
ani esset necessarium t Cassad. dec. 19. de prebend.
pena dec. 136. num. 7. Atque helles nullius momenti est
assertio modicioris redditum primo dicti beneficij,
ob quam Episcopus dispensauit Ioannem ad hoc se-
condum assequendum, quia erronea ex praedictis con-
uincitur, & dispensatio t habet implicitam conditio-
nem dummodo preces veritatis nitantur c. 1. de rescrip-
tione Eip. num. 29. Gonz. super reg. 8. Cancell. gloss. 9. in
anue. num. 228. & segg. alique relati ab add. Buratt. dec.
345. num. 4.

Quin ex hoc ipso quod Ioannes eguit dispensatio-
ne t est ei praefereendus Stephanus dispensatione non
egente, vt fuit decisum in supracitata Calaguritana Bene-
ficio de Murillo s. fin. coram R. P. D. meo Rotas. Nec ob-
stat quod iuxta opinionem, quam perpetuo amplexa
est Rot. in pluribus decisionibus allegatis in Calaguritana
Beneficio de Auxorio. Iuly 1652. coram R. P. D. meo Ve-
resimo, id est gentia dispensationis t seu possessio alterius
beneficij non nocet, nisi quando povertas aduersa-
rij aut praecellunt aut sunt pares.

Quia cum ex supra allegatis ipia paupertas quali-
tatem praecellentem praebet ipso Rotas in obiecto
allata, t intelligenda est in casu quo non beneficiarius
puper alias non est, & beneficiarius longe dignior

probat. Nec verò talis probatur Ioannes cum sola
maior aetas, & antiquius Sacerdotium in concursu
Stephani grauis aetate diuturni Sacerdotij, exercitio
curae animarum assueti nominis proprio, & absque vl-
la limitatione, non autem nominis coadiutoris, & li-
mitate prout exercuit Ioannes simulque pauperismi
t ac praesentis in Curia dignitatem non praeter *In-*
noc. in c. 1. in fine. vers. non digniores de maior. & obed.
Tiraguell. de Prebendam in presb. num. 186. Rot. in Ca-
laguritana Beneficij de Nicua 28. Aprilis 1651. coram
Eminentissimo D. Cardinali Orsibono.

Ad assertum Baccalaureum Ioannis, quicquid sit
an probatus releuaret, placuit responso praecedentis
decisionis quod scilicet non probatur t ex iuribus
tunc adductis. Nec releuant testes nuper in idem exa-
minati, quia plerique deponunt de auditu quodque
Ioannes hac qualitate utebatur in subscriptionibus
vnde non refulat dicta qualitas probatio ad effe-
ctum praetentionis in praedictum Stephani esto quod
refularet nisi ageretur de praedictio alterius vt bene
distinguit *Cas. in s. solennibus num. 4. Cod. fid. Instr.*
quem conciliandum contrarias opiniones refert, & se-
quitur Mascard. de probat. encl. 527. num. 8. & 9. ex tex.
in cap. cum persona de privileg. in 6. facit dec. 697. num.
16. & 17. par. 4. 10. 11. 3. recent. & alia in Bononiens. Benefi-
ciorum 24. May 1647. s. penult. in fin. coram me, ita vt in
praedictum tertij necessaria sit exhibitio privilegij
quod desuper expediri solet, aut testes qui actui in-
terfuerint, quo magis quia datur in contrarium deposi-
tio vnus testis t quae probationem Ioannis offuscat
ac irrelevantem reddit ad coadiuandas enuocatas
alias ponderatas, vt per Buratt. dec. 156. num. 9. Rot. in
Parmens. Pensionis 23. Martij 1640. s. fin. coram me, & in
Augustana Decimarum 19. Novembris 1655. coram Emi-
nentissimo D. Cardinali Macchiavello.

Et ita decisum vtrique parte informante.

MELEVITANA BONORVM seu Pecuniaria.

Mercurij 9. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Fructus bonorum fideicommissi liberè spectant ad
haeredem grauarum donec ipse viuat, ac proinde ca-
dunt sub hypotheca creditorum ipsius grauari, ac pro
illorum consecutione possunt creditores agere vili
actione nedom contra ipsam grauarum, sed etiam
contra debitorem ipsius grauari occasione dd. fru-
ctuum.

SVMMARIVM.

1. Admissio ad causam vt locum habeat sufficit, quod de
interesse tertij aequaliter appareat.
2. Fructus bonorum fideicommissi non cadunt sub fidei-
commissio sed liberè ad haeredem grauarum spectant
donec ipse viuat.
3. Et tales fructus sunt hypothecati ad sanorem credito-
rum eiusdem heredis grauari habentium hypothe-
cam expressam omnium iurium, & bonorum debi-
toris, & pro illorum consecutione agere possunt cre-
ditores, vt num. 7.
4. Sub hypotheca omnium iurium, & bonorum debitoris
veniunt intra, & bona futura.
5. Item veniunt fructus fideicommissi, seu fendi ad haere-
dem grauarum spectantes.
6. Creditor liquidationi fructuum ad debitorem spectan-
tium interuenire potest pro eius intere. c.

- 7 Creditor hypothecarius vestra via agere potest vali
allione contra debitorem fructuum spectantium ad
suum debitorem.
- 8 Censu cessus, & promissus a cedente sub hypothea bo
norum pro bono vero, & exigibili, si deinde decla
ratur nullus, & simulatus per consequens ad fau
orem cessionary dicitur commissi stipulatio, & alio
contra cedentem.
- 9 Prima commissio sufficit in Rota ex dispositione motus
proprij Pij IV. ut procedi possit super appendicis
cause.
- 10 Commissio admissio ad causam munita clausula,
quam, & quas, cum incidentibus, & emergentibus
porrigitur etiam ad liquidationem fructuum vti de
appendicis cause.
- 11 Preferitur quando fructus, quorum liquidatio petitur
sunt pars integralis litis principaliter mota.

DECISIO DXXXVI.

Cœpit originaliter iudicium adhuc pendens in
ter Angelum Hieronymum Manducam, & Ma
tiam, & Barbaricam Habelam à molestitis, quibus dic
tae mulieres turbati se in pacifica possessione fundi
Ta Venetia asserentes recursum habuerunt ad R.P.D.
Inquisitorem Apostolicum in Insula Melitæ, & ab eo
reporantur favorabile decretum, quo per commis
sionem appellationis per Angelum Hieronymum ob
tentum cum solitis ampliis clausulis, quam, &
quas, cum incidentibus, & toto negotio principali de
uoluto ad Rotam, primo coram R.P.D. meo Peuting
gero deinde coram me, fuit in vtraque instantia ipsi
Angelo Hieronymo concessum in possessionem dicti
fundi mandatum de mantenendo, quod cum continet
etiam condemnationem fructuum à die motæ litis
exaduerso perceptorum, ventum est ad eorundem
fructuum liquidationem.

Hac nondum facta, & in hoc rerum statu R.R. P.P.
& Collegium Iesuitarum Insulæ Melitæ impetrarunt
à Signatura Iustitiæ commissionem admissionis ad
causam cum clausula, *confiso de interesse*, de quo an
constet hodie dubitatum fuit, & affirmatiue respon
sum, quia ad hunc effectum fuit sufficit, quod de interesse
aliquilateri appareat, Innoc. in cap. vi. de ius il secundo
verb. incontinenti de testib. Felin. in cap. cum super nu. 16.
de sentent. & re iud. Bignon. dec. 1. de descrip. Cocc. dec. 47.
num. 19. cum aliis alleg. in Romana cambi 1650. coram
R.P.D. meo Rois.

Apparet autem, & quidem euidenter de interesse
Collegij, non respectu fundi subiecti fideicommissio
Io. Pauli Manducæ cum se ad illud vocatum Colle
gium non pratendat neque illud neger, sed respectu
fructuum ex eo fundo perceptorum, & Angelo Hie
ronymo hæredi granato restituendorum, qui cum non
cadant sub fideicommissio, f sed ad hæredem grauati
liberè spectent donec ipse viuat Peregr. de fideic.
art. 49. num. 20. Fufar. de substit. quæst. 1626. nu. 16. Vinc.
de Franch. dec. 13. num. 7. Surd. dec. 25. num. 1. & segg.
Rot. in Romana, seu Maceraten. dotis 27. Martij 1630.
§. responsum coram bon. mem. Pironano.

Sunt hypothecati ad fauorem creditorum eiusdem
hæredis grauati habentium hypothecam expressam
omnium iurium, & bonorum debitoris, sub qua veni
unt f etiam iura, & bona futura l. fin. Cod. qua res
pign. oblig. poss. Bald. in l. vbi adhuc in fin. Cod. iur. dot.
& in l. hac aditali §. his illud num. 15. Cod. secund. nupt.
Negus. de conuicti tract. de pignor. 4. memb. 2. par. princ.
num. 161. Surd. conf. 4. num. 22. Rot. dec. 294. nu. 2. par. 1.
recent. & magis in terminis, quod veniant fructus fidei

commissi, seu feudi ad hæredem grauatum spectan
tes Grat. conf. 34. nu. 14. lib. 3. Coccin. dec. 36. nu. 8.

Ve propterea valde interfit creditorum assidue
aut negligentiam debitoris in probanda eorum quan
titate huiusmodi minor, aut iidem fructus pecuniam ad
manus debitoris in preiudicium creditorum, qui videri
tius vigore præfate hypothecæ f possunt recta via
agere vili actione contra supra memoratas mulieres
sui debitoris debitoris fructuum prædictorum leg.
nomen, & ibi gloss. verb. iuribus Bart. num. 4. Salys. num. 3.
C. qua res pign. oblig. poss. Bal. conf. 25. nu. 4. & 5. lib. 2.
Surd. conf. 421. nu. 23. Rot. dec. 681. nu. 9. vers. quare compr
bat. par. 1. recent. dec. 913. num. 2. coram bon. mem. Barato,
& in Panormit. pensionis 14. Martij 1642. §. nam quod
coram Hierondiff. Domino meo Duno 7. Octo Decano.

Esse autem P.P. Iesuitas creditores Angeli Hieron
ymi hæredis grauati probatur ex quo ipsi ille censu
sum annuum vnciarum decem alias ad fauorem
Io. Pauli Iesuitarum per Ferdinandum, & Pernam de
Gueda in prædictum, & promissum sub hypothea om
nium bonorum præsentium, & futurorum f censum
facere verum, bonum, & exigibilem, nec verò fecit,
quin per duas sententias censum fuit declaratus nullus,
& simulatus, vt in Summario Collegij num. 4. & per
consequens ad fauorem cessionary commissi stipula
tio, & orta actio contra cedentem, l. iustitia l. si
venditor §. si in qui ff. enit. Grat. dec. 1. Mar. 13. num. 37.
& 38. Magon. dec. Florent. 39. nu. 3. Merlin. dec. 169. nu. 4.
& segg. & fuit dictum in Bononiensi. conf. 10. Iannari
1639. §. quatuor coram recent. memoria Coccino tunc Sacre
Rote Decano.

Non obstat, quod commissio admissionis ad cau
sam, cuius vigore agitur non loquatur de liquidatione
fructuum, sed de causa fideicommissi, quia liquidatio
fructuum est de appendicis causæ fideicommissi, &
manutentionis originaliter in partibus, vt supra in
tentum, & in Rota decretæ, neque constituit iudicium
separatum, aut ad eam separata commissio procedi
tur, sed vigore primæ, f quæ ex dispositione motus
proprij Pij IV. sufficit Rote ad effectum prosecuendi
fructuum liquidationem, & mandari de manutenendo
executionem; cūque munita sit clausulis, quam, &
quas, & cum incidentibus, ac emergentibus, dubitari
non potest quin porrigatur etiam ad liquidationem
fructuum incidentem, & emergentem pro executione
decreti manutentionis ad tradita per Egid. dec. 168.
Cassad. dec. 9. num. 13. de caus. poss. & prop. Rot. dec.
342. num. 2. par. 1. recent. & in Calaritana Attentatorum
28. Aprilis 1651. coram me; tanto magis quia fructus
huiusmodi f sunt pars integralis litis originaliter motæ
super manutentione Rot. dec. 17. num. 2. & 3. non
impress. apud Modern. Perusinum de manen. & in Cra
uenien. Attentatorum 29. Nouembrij prox. præf. §. non
obstante vers. Et simili coram me.

Et ita decisum vtraque parte informante.

MELEVITANA AFFECTVS.

Luna 9. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Agitur in hac decisione, an pactum appositum in
instrumento, quod fiat executio in persona, & bonis
siter independenter à forma ritus ante expressa, & an
vigore Statuti Melitæ sub Rubric. del Causello del
Giudici rit. 7. procedi possit executiue, & quoad pri
mam partem refertur iustitiorum discrepantia, quo
vero ad secundam resoluitur affirmatiue.

SFM.

SUMMARIVM.

- 1 Executio procedi potest stante obligatione in forma ritus, que in ventre executionem profert.
- 2 Pactum in instrumento appositum, quod fiat executio in persona, & bonis adiectum immediate post formam ritus non fiat ampliativè, sed expostivè, capala, &c. que non fiat ampliativè, sed expostivè, nec novam dispositionem inducit Contra num. 6. & 7. & seq. ubi ponderatur discrepantia inter ritum, & pactum.
- 3 Dicitur, & inter duorum effectum importancia non fiat ampliativè, sed expostivè, nec inducit novam dispositionem ibidem.
- 4 Nec etiam capitulum separatum constituit.
- 5 Dicitur, & repetit ad præcedentia que in proximis sequentibus adiciuntur.
- 6 Oratio unica, & continuata dicitur quando ab unico verbo omnia verba reguntur.
- 7 Dicitur, & est ampliativa.
- 8 Et ponitur inter diversa.
- 9 Pactum in instrumento appositum, quod fiat executio in persona, & bonis continet prohibitionem ne debitor possit opponere exceptiones infra quindenam.
- 10 Obligatoria in forma ritus potest infra quindenam suas exceptiones opponere.
- 11 Pactum quod fiat executio in persona, & bonis adiectum post formam ritus cessat stare independentiter, & deperit si continet novam dispositionem diversam a ritu.
- 12 Dispositio dicitur nova quævis aliquid additur, quod non continetur in antiqua ibidem.
- 13 Statutum Melitæ sub rubric. del Consiglio de' Giudici tit. 7. cum sit confirmatum à Sede Apostolica viam executionis instrumentis tribui posse ambeandum non est.
- 14 Viam executionis esse à statuto tributam ex quibus verbis eiusdem statuti resultat: & num. 6.
- 15 Via executiva tributa dicitur à statuto quævis remittitur illius vigore ordinis iudicariis à iure civili indultus, amplia num. 15.
- 16 Princeps potestatem habet procedendi executione non servato ordine iudicario.
- 17 Statutum Melitæ sub rubric. del Consiglio, e de' Giudici tit. 7. loquens de causis inter Fratres Religionis Hierosolymitana non suffragatur aliis personis.
- 18 Comprehendit tamen Fratres Cappellanos, qui veniunt appellatione Fratrum ex dispositione stabilimentorum Religionis.
- 19 Repetitio soluti non datur non confitit de solutione.
- 20 Responsiones assilut debita ex arario Religionis Hierosolymitana et solui debent.

DECISIO DXXXVII.

Consulti hodie Dominos, ut pollicetur alia decisio edita in hac causa sub die prima Iulij proximi pactum appositum in instrumento, cuius vigore Eques Pontremolus agit contra Equitem Sommebergh quod fiat executio in persona, & bonis ite independentiter, nec ne à forma ritus immediate ante expressa, & an executio poterit procedi in vim statuti Melitæ sub rubric. del Consiglio de' Giudici tit. 7.

Quo ad primum non convenite suffragia negationis aliquibus independentiam attentis verbis instrumenti ibi, & fiat ritus, & executio in persona, & bonis, que demonstrare videntur consensum in executionem contra personam, & bona stare consecuti-

ue, & dependentes à forma ritus, quæ cum in ventre eandem executionem præferat, ut legitur in *rim 166. relato à Cravit. super ritib. magne Curie fol. 82. Sanfelice. 365. n. 1.* Specifica illius expresse pro intermedium copulam, & non constituit quædam conventionem à ritu separatam, quia copula inter duo eundem effectum importancia non fiat ampliativè, sed expostivè, nec inducit novam dispositionem *Calder. conf. 2. de verb. signif. Rip. incap. 2. n. 52. de rescript. Surd. conf. 315. n. 18. Baratt. dec. 89. n. 5. aut capitulum quod separatum Baratt. in l. 1. n. 2. ff. de iust. & iur. Baratt. dec. 161. n. 11. ubi quod repetit ad præcedentia quæ in proximis sequentibus adiciuntur dec. 297. n. 11. & 12. ibique add. nu. 16. præsertim quia consensus in ritum, & in executionem pendet ab eodem verbo *fuit*, vnde dependentiam, & continuationem eiusdem formationis resultare docet *Baratt. in litem quod 3. vnde idem n. 1. ff. de hered. institut. Bald. conf. 361. paulo post med. vers. & duo verba lib. 1. Curt. in n. conf. 239. num. 4. aliquæ relati à Moder. Lucano conf. 34. n. 59.**

Assimilantibus aliis, quia nedum inter consensum in ritum, ac pactum executionum in persona, & bonis adest copula, & quæ regulariter ampliativa est *Baratt. in l. 1. n. 2. ff. de iust. & iur. Aym. conf. 9. n. 25. Ruin. conf. 133. n. 3. lib. 1. Paris. conf. 7. num. 3. lib. 3. Caphe. conf. 245. n. 6. & Surd. conf. 100. n. 16. & dec. 319. n. 7. ac inter diversa ponitur *Surd. conf. 475. n. 8. Perreg. conf. 36. num. 3. lib. 1. Rot. apud. Paris. de Saluina. dec. 97. num. 3.**

Sed ultro pactum executionum plus continet, quam ritus; quod continet nimirum prohibitionem ne debitor possit ei opponere, excipere, defendere, quia prius solvatur, & adimpleatur, quod prohibitio efflicie ne debitor possit infra quindenam opponere suas exceptiones, quamvis id alias præmitteret, ut bene declarat *Ioseph. Cumi a super ritib. magne Curie Reg. Sicil. cap. 17. n. 27. & 2. seq. fol. 89. Caranti. super ritib. magne Curie Vicaria Regni Neapolitani tit. 165. n. 25. Muta super consuetud. Panor. cap. 67. n. 15. vers. quia alias n. 16. 2. seq. Anton. de Anst. var. res. fol. 100. n. 1. vers. 46. sub nu. 9. circa fin. vers. sed propter pactum, saltem ergo ratione huius prohibitionis, ac noue qualitas non cententur in ritu quod ab eo pactum executionum independentens, ac noua dispositio censeri debet iuxta theoreticam, quæ extet in *l. 1. n. 1. ff. de iust. & iur. si vnu 3. passim vers. quod si non intorquet ff. passim trad. Doct. conf. 87. sub nu. 9. lib. 4. Paris. conf. 45. sub nu. 11. lib. 6. & amplius ff. Rot. dec. 30. n. 2. coram sav. mem. Greg. XV. dec. 43. n. 10. vers. quia per interuentum par. a. rec. & in proximis terminis *Baratt. in l. 1. n. 9. Cuius n. 2. ff. de iust. & iur. quod magis, quia alioquin illud esset superfluum, vnde propositum ponderat *Fusar. conf. 93. sub n. 17.****

Conuenientia tamen fuerunt suffragia quo ad Statutum Melitæ, à quo cum sit confirmatum à Sede Apostolica quæ viam executionis instrumentis tribui possit dubitandum non est. *Abb. in cap. 1. n. 16. de libell. oblat. cum aliis alleg. a Colecto de process. executi. p. 1. cap. 3. n. 49. Grat. discip. 444. n. 32. & seq. & esse tributam aperitissime demonstrant illius verba *hæc*, *Nelle cause che nascono tra nostri fratelli si proceda sommaria mente, e senza alcuna figura di giudio à parola, e clamore, e importuntibus remissionem ordinis iudicarij à iure civili indulti, & potestatem procedendi, ut ipse Princeps procederet, Abb. in cap. 1. sub n. 15. de libell. oblat. Barboss. claus. 176. n. 12. relatus à Moder. Neapolitanis in praxi iudicaria fol. 1. num. 5. Muta de consuet. Panor. cap. 27. num. 12. & seq. ubi quæntur nu. 15. in fin. hoc ampliat 15 quod quando ut in casu nostro adest in instrumento pactum**

de non opponendo *Rot. dec. 446. sub nu. 1. par. 2. recent. decis. 170. nu. 4. & 5. inter impress. apud Znoeb. de oblig.*
 16 *Canner. Fortius iunctis & subsequentibus verbis ibi, Non si ferimus atti alcuni delle cause, ma le parti s'esse con propria voce dichino, & allegino le loro ragioni sopra le nude parole à detto, non à scrittura, vt in prox. terminis ponderat Grat. dec. March. 78. nu. 11.*

Nec obstat, quod statutum cum loquatur de causis
 17 inter fratres Religionis Hierosolymitanæ non suffragetur aliis personis, vt per *Mur. super consuetud. Patormi in Commento nouæ declarationis post cap. 18. sub n. 56. vers. quo verò*, quia hic agitur inter fratres imò, & commendatarios eiusdem Religionis, & licet actor
 18 sit frater Cappellanus tamen dubium non est quin ad effectum de quo agitur veniat appellatio fratris, vt literaliter disponunt *statuta Religionis sub rubr. de diuisione Graduum, & sub rubr. de recept. Fratrum, & in alia rubric. de verb. signif. c. 1.*

Consenserunt itaque Domini exequendum esse mandatum ad instantiam Equitis Pontremuli relaxatum contra Equitem Sommenbergh pro scutis 500. ex causa afflictuum decursum confirmantes de cetero secundam partem primæ decisionis quæ eidem mandato executionem denegat quo ad alia sent. 267. pro responsionibus debitis communi ærario Religionis, quia Religio non est in causa neque Sommenbergh promittit soluere Pontremulo responsiones ærarij, sed afflictus Francos à responsionibus, nihilque refert, quod in libris ærarij Pontremulus legatur creatus debitor dictorum responsionum, quia dum eas cum effectu non soluit repetere tamen potest à Sommenbergh, vt posset si solauisset ex alleg. à Burgis inter tract. diuers. de Landen. ins. 126. num. 6. sel. 209. qui Sommenbergh ex promissione afflictus Franchi à responsionibus illas tamen Pontremulo, sed ærario debet, vt per *Velas. consulti. 70. nu. 12. ubi allegat. concord.*

Et ita decisum vna tantum parte informante quinquies tamen interpellato aduersario.

MELEVITANA FEVDI.

Mercurij 11. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Concessionem fuisse feudalem probatur pluribus coniecturis in decisione ponderatis, non obstantibus verbis eiusdem concessionis, quæ contrarium suadere videntur.

S V M M A R I V M.

- 1 Restitutio in integrum sine latione non datur. Latio excluditur si ante validitatem, & iustitia sententia ibid.
- 2 Validitas sententia resultat ex resolutione processus.
- 3 Concessionem fuisse feudalem plenè iustificatur ex pluribus coniecturis ad ductis in decisionibus causis, & num. 4.
- 4 Quia quidem coniectura approbatur à D.D. in dd. decisionibus allegatis m. 5.
- 6 Coniectura non sinit accipiendo diuitem, sed coarctatim, ita ut una allegata coadiungetur.
- 7 Amplia præsertim quando versantur in antiquis.
- 8 Clausula in concessione adiecta, ibi, quocumque Iure titulo, siue causa nobis pertineat, & cum omnibus suis iuribus rationibus, & proprietatibus non operantur quin concessio non sit feudalis.
- 9 Clausula quocumque Iure titulo &c. refertur ad

concedentem ne concessio ad aliquem ex pluribus titulis ei competentibus restricta ad insubstantialem titulum expressi possit impuginari.

- 10 Item verbum proprietatibus non importat transactionem directi domini, quando constat ex contextu de illius retentione penes concedentem.
- 11 Significat tamen res ipsas in concessione comprehensas, & quicquid illarum proprium est, quod formaliter differt ab ipso domino.
- 12 Item dictum verbum proprietatibus declarationem recipit secundum subiectam materiam.
- 13 Item si post dictum verbum proprietatibus adiecta concessione alia verba redditibus prouentibus adificiis aqueductis, & molendinis ex quibus iunctis aliis coniecturis concessio feudalis dignoscitur.
- 14 Verba enim redditibus prouentibus &c. singulariter non eam dictarum dominionum significant, sed verbum proprietatibus in eodem casu contextu ter in ablato adiectum in eodem sensu accipiendum est.
- 15 Clausula, gratiosè concedimus, & donamus importat concessionem feudalem, quia etiam feudalis estur donatio non quidem oberrima, ut per vicia alio diu transferatur vile, & directum denotant.
- 16 Oldrad. conf. 199. declarat.
- 17 Ramon. conf. 18. nu. 85. pariter declarat.
- 18 Dicitio tamen est modificatio precedentium verborum ad terminos subsequentes.
- 19 Verbum dictum feudum quauis regulariter liberam facultatem disponendi importet restringentem ex verbis subsequentibus.
- 20 Concessio quod sit transitoria ad extraneos &c. si in iure disponitur in fine verò limitatur, si in vltima clausula sit mentio feudalis atis ad eam restringitur.
- 21 Coniectura argentiore feudalis atis in concessione preueniens.

DECISIO DXXXVIII.

Sine præiudicio trium conformium commissa mihi causa restitutionis in integrum pro vt de iure, debitum hodie autem consistit de causis restitutionis in integrum, & negativè responsum, quia sententiarum validitas, & iustitia excludit lationem omnino necessariam tamen restitutioni sit locus cap. 1. & ibi Abb. num. 2. de rest. in integr. Rot. dec. 1. eod. tit. in non. dec. 8. nu. 1. par. 6. recent. & in Romana deuolut. Domus 17. Iunij 1615. coram clar. mem. Cardinali Fabricio Versaffio.

- 2 Validitas apparet tamen ex resolutione processus continentis omnia ad hunc effectum requisita enumerata in passim alleg. dec. 260. Caput ag. par. 1.
- 3 Iustitia quia concessionem Territorij de Budae de anno 1397. per tunc Regem Siciliæ factam ad fuorem Ioannis de Olena fuisse, & esse feudalem tamen pro vt sententia declarat, conuincitur ex multis coniecturis adductis in decisione huius causæ sub die 26. Maij 1651. edita coram R. P. D. meo Reia in secunda instantia, nec non in alia sub die 21. Iunij 1651. coram R. P. D. meo Versaffio, Iudice tertiz instantia, nempe ex quo concessio facta fuit tamen quæ de deuoluto ob rebellionem prioris feudatarij cantat in feudum, & tale pluries in iniectione denominatur; concepta est tamen pro Ioanne primo acquirente, & eius hæreditibus de suo corpore legitimè descendentibus; impositum annuæ præstationis soluenda Regi Cameræ vna cum seruitio personali, ac iuramento fidelitatis restituit Regi Cameræ mineras, Salinas, aliaque

huiusmodi; ac tandem ex quo semper à successoribus territorium hoc tanquam feudale fuit recognitum.

Que conjecturæ approbantur à Doctoribus in dd. 6. de cõditionibus allegariis, & quibus addi potest Ioseph. Roman. plerique enumerans conf. 38. numer. 81. & segg. Ruit. dec. 72. n. 6. & segg. nec sunt diuini accipiendæ, sed coarctatim iuxta, gl. l. 3. §. eiusdem ff. resib. Roman. ciffim falciantur iuxta, gl. l. 3. §. eiusdem ff. resib. Roman. Grauer. Serader. de feud. & alios quos in parulis refert, & sequitur Rot. dec. 310. nu. 48. & segg. vbi hoc ampliatur 7. quando vt in casu nostro verlamur in antiquis, par. 6. rec. Ruit. dila. dec. 72. sub n. 8.

Non obstat quod in concessione prædictæ clausula, quocunque iure, titulo, siue causamobis perueniat, & cum omnibus suis iuribus rationibus proprietatibus, &c. quia prima refertur ad concedentem & ne concessio ad aliquem ex pluribus titulis ei competentibus restricta ob insubstantiam tituli expellit postea impugari vel eueri vt alioquin licuisset, Ifern. in cap. morigum, n. 2. si de feud. de feud. milit. Camerar. in l. Imperialem fol. 36. col. 3. vers. vnde decima conclusio lit. O. & fol. 90. col. 2. vers. nam videmus Io. Franc. à Ponte conf. 16. n. 11. & segg. conf. 131. sub n. 119. lib. 2. Camill. de Lavatha conf. 5. n. 154. aliique plures alleg. à Moderno Neapolitano controu. l. 2. controu. 25. num. 33. & 34. & controu. 29. n. 45. & 46.

In secunda verbum, proprietatibus, prædictum non importat translationem directi domini per illa verba, & concessiones supra ponderatas retenti à concedente, sed significat res ipsas concessione comprehensas, & quicquid illarum proprium est quod formaliter differt ab ipso dominio, vt probat, rex. in l. proprietatis, C. probat. Alique allegati in prima decisione, §. penult. & in secunda, §. hanc quoque, addique potest id huc explicans, Cassil. de usufr. cap. 75. nu. 37. & segg. vbi innuit, nu. 42. 12. ponderat verbum hoc & declarandum esse secundum substantiam materiam, quæ in casu nostro ex aliis pluribus feudalibus dignoscitur. Eo facilius quia post verbum, proprietatibus, prædictum, redditibus, prouentibus, edificiis, acque dotibus, Molendinis, &c. hæc enim verba 14. ba & quæ singulas res non earum dominium directum penecessa significant satis aperiunt in eodem sensu accipiendum esse verbum, proprietatibus, contextualiter, & in eodem casu ablatiuo adiectum, Ruit. d. dec. 72. sub n. 10. vers. tanto magis Sauphe. dec. 189. n. 24. Capic. Larro dec. 70. n. 16. & 17. Et tanè si partes intellexissent de proprietate expressa domini prout est iuxta libere de rebus disponendi non apposuissent alia verba in casu ablatiuo sed in genitiuo, dicendo videlicet de proprietatibus reddituum edificiorum, molendinorum, &c. vt sensui patet.

Minus obstat alia subsecuens clausula, gratiose condimus, & donamus, prædicta, quia bene respondet prima decisione, in §. nec officii, & secunda in §. hinc ad excludendum, quod etiam feudum dicitur donatio, non quidem vberissima qualis esset si concedens per viam alio dii transuulisset tam vile quam directum dominium, sed temperantior, dum vtile transferret vt per hæc verba respondit, in parulis, Rot. dec. 310. num. 56. vers. idem, & n. 57. ac duobus segg. vbi ponderatur, quod Ol. d. ad. conf. 159. prædictum contrarium consuluisset videtur non in hoc solum higit pedes neque ibi virgabant verba, & conjecturæ pro feudalitate, dec. 344. n. 10. & segg. par. 6. rec. sic etiam Ioseph. Roman. conf. 38. n. 84. prædictum, quia itatim subsequitur ueteratio fidelitatis, & seruitutis personalis, ibi, tamen quod dictum Ioannes, & ex dictum feudum, &c. ab eadem nostra causa recognoscatur, & exinde seruire eidem nostra Curia militari seruatijs te-

Paris Societate

18. neatur, &c. ponderando tamen dictationem tamen prædictam antecedentium verborum ad terminos subsequentes, l. ita tamen, ff. ad Treb. l. vbi ad hoc, §. ita tamen, Cod. l. iure dot. Barbof. dila. 400. n. 1. Boer. dec. 161. n. 3. tamen verbum illud, dictum feudum, prædictum quod pariter amplitudinem clausulæ precedentis, & si regulariter liberam disponendi potestatem faceret, restituit vt probat, rex. in cap. unico de feud. non habent. prop. feud. ma. 2. iur. vbi initio disponitur prædictum esse transitoriam ad extraneos concessione conceptam vt ipse, & sui heredes, & cuiuslibet dederint habeant in fine verò id limitatur si in vltima clausula sit facta mentio feudi, Ioan. Franc. à Ponte conf. 2. n. 5. conf. 31. n. 57. lib. 1. conf. 42. n. 5. lib. 2. Bel. len. l. iur. conf. 30. num. 70. vers. secundum casum, semperque prævalent conjecturæ virginesiores prædictæ feudalitatis, Rot. dila. dec. 310. n. 33. par. 6. rec.

Et ita decilum informante tantum Eminentissimo. D. Magno Magistro sed aduersario citato pluries.

FVLGINATEN. ATTENTATORVM

Merc. 11. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Attentata commissi pendente recurfu ad Signaturam veniunt renouanda non obstante quod Signatura rescriptis, quod iudex à quo iterum audiat, & appellans coram eo comparuit, quia per huiusmodi comparitionem censetur quidem appellatorem renunciasse appellationi non autem attentatis ab altera parte commissis in spretum recurfus ad Signaturam. Attentata an & quando reuocari possint etiam post lapsum bienij à die interpositæ appellationis.

SVMMARIVM.

1. Attentata dicuntur omnia gesta pendente recurfu ad Signaturam Iustitiæ ab Eminentissimo Cardinali Prasecto admisso.
2. Appellatio renouandæ censetur, si post rescriptum Signaturæ vt A.C. iterum audiat appellans coram eo comparuit, Declara. n. 4.
3. Appellatio dicitur circumscripta per rescriptum Signaturæ vt A.C. iterum audiat.
4. Appellatio quævis appellans renouandæ reuocando ad Iudicem à quo rescriptum Signaturæ vt iterum audiat, non tamen censetur renouandæ se attentatis ab altera parte commissis pendente recurfu ad Signaturam, potest tamen suffragari rescriptum quoad subsecuta, n. 6.
5. Attentata reuocari possunt officio Iudicis ad quem appellatio fuit interiecta, vel saltem per viam nullitatis.
6. Notario actuario fides præstanda est.
7. Signatura simpliciter rescribens pro appellatione omnia medio tempore gesta reddit actio nata.
8. Amplius quævis appellatio fuerit interposita à decreto interlocutorio, quia dum rescriptum prænta discussione grammatice implicite declarasse censetur decretum ab initio fuisse appellabile, & n. 11.
9. Appellatio à decretis interlocutorijs non admissitur absque discussione grammatice ac meritum.
10. Attentata commissi in partibus in spretum recurfus ad Signaturam renouantur non obstante ignorantia dicti recurfus per principalem, cum adhibe effectum sufficere procuratorem in Curia dicti recurfus habuisse sententiam.
11. A bienio à die interpositæ appellationis subducitur debet tempus pendenti casu in Signatura.

X

14. *Attentata reuocari possunt etiam post lapsum biennij quando antecederet aliquid actum fuit super attentatis, & principaliter super illis causa fuit commissi, nec ex actis notorie constat de desertione appellacionis.*
15. *Ratio est quia pendente iudicio super attentatis suspensa censetur fatalia causa principalis.*
16. *Attentata etiam appellacione deserta reuocari possunt saltem per viam nullitatis.*

DECISIO DXXXIX.

Discrepantiam inter matricem instrumenti super dote recepta continentem quod pro dote soluta fuerunt scilicet 1500. & instrumentum existens in protocollo Notarii rogati vi dicta solutio describitur in summam scilicet 2300. vt cuiaret A.C. coram quo Felicianus pro residuo dotis conuenierat Ramundinam Vallaram Sacrum ac heredes Hieronymi Promissoris, decreuit corrigi dictum instrumentum ad terminos matricis, & adhuc effectum subdelegauit Iudicem in partibus, qui corrigi fecit ac tandem sub die 17. Augusti 1650. processum ad Curiam transmisit producum deinde sub die 5. Septembris subsequens coram eodem A.C.

Quem processum seu instrumenti correctionem cum omnibus inde secutis attentatam esse præcedentem Ramundina ob appellacionem prius interpositam à præfato decreto A.C. & in plena Signatura simpliciter mihi commissam; dubitauit hodie an constet de attentatis que veniant reuocanda, & affirmatiue fuit responsum. Quicquid enim gestum fuit de mense Iulij post subscriptam à Signatura primam commissionem, & rescritum Eminentissimi Signaturæ Iusticiæ Prædicti quo instante Feliciano pro dictæ Commissionis laceratione mandatur illam retineri, & pro eius relaxatione partes remittuntur ad plenam Signaturam attentatum redditur ipse recursus Feliciani aduocatus ad Signaturam à D. Cardinali Præfeto admissus, etulque pendencia Neutze, conf. 44. n. 10. prope fin. vers. & sic per talem recursum Magon. dec. Lucen. 23. n. 3. & segg. Rot. in Lauuen. Pecuniaria seu Attentatum 24. Ianuarij 1642. §. non quia coram Reuerendissimo D. meo Decano in Romana Vice 30. Maij 1644. in princ. coram R. P. D. meo Rotas, & in Romana locorum Montium 14. Maij 1649. §. tandem coram me.

Nec releuat quod postea Signatura sub die 28. Iulij rescripserit A.C. qui iterum audiat, & appellans in vim huius rescripti comparuerit coram A.C. unde resultate præcedentis appellacionis renunciationem fuit in his terminis *desum in nullius seu Sublacen. Attentatum 1. Iulij 1647. §. penult. coram me*, ubi vltius habetur quod per tale rescriptum circumducitur appellatio. Quia non idem censetur remissus appellato spretus quod præcedens Signaturæ, & appellacionis interpositæ Lancell. de attent. par. 2. c. 12. ampliat. 2. num. 1. & segg. Buratt. dec. 406. n. 4. Rot. in Meleniana Dignitatis 10. Ianuarij 1642. coram Reuerendissimo D. meo Decano, in Romana fideicommissi seu Attentatum 17. Maij 1647. coram bo. me. Argueller, in Romana Attentatum 14. Ianuarij 1650. coram me, & in his terminis in d. Nullius, seu Sublacen. Attentatum §. fin. itaque adhuc attentata reuocari possunt officio Iudicis ad quem appellatio fuerat interiecta, & saltem per viam nullitatis, vt in proximis terminis add. ad fa. me. Greg. XV. dec. 339. n. 6. Millen. dec. 392. sub n. 2. vers. non obstat Rot. inter rece. dec. 618. n. 2. par. 1. & in alijs relatis ab add. ad Bur. dec. 63. num. 4.

Suffragatur quidem rescriptum quodam subsecuta, vt respondit Rot. in Casaragustana Decimarum 10. Iunij

1643. coram R. P. D. meo Melrio, & in d. Romana herum Montium coram me, nisi obnegatam ab Aduocato positionem à primo decreto Ramundina reuocari iterum ad Signaturam instando pro relaxatione remissæ memoratæ commissionis alias signaturæ, & Eminentissimi Præfectus causam rursus remisisset ad plenam Signaturam, eaque sub die 18. Augusti distulisset solutionem, ac tandem sub die 1. Septembris respondisset pro appellacione Summæ Ramundinæ n. 5. de leg. 1. Ista enim reassumptio primi recursus, seu verius notum fuisse ad comparandum coram Domino Cardinale Præfeto, & videndum mandari relaxari commissum nem, siue supercederi constat ex relatione Curatoris facta Notario actuario, vt in eius fide d. Summæ n. 5. cui in hoc creditur Cyn. in l. si quis decurio mag. de fals. Rot. dec. 35. n. 1. par. 1. d. inter dec. 335. n. 2. par. 1. vt cum alijs alleg. ad Modern. Cefenatenf. de citat. com. 1. c. 7. & 1.

Effectus ne in postum Iudex à quo, siue eius subdelegatus posset aliquid innovare citra vitium attentatorum iuncta remissione, quam sub dicta citatione Dominus Cardinalis Præfectus fecit ad plenam Signaturam, eoque magis superueniente rescritto plenæ Signaturæ pro appellacione simpliciter, per quod cum retrotrahatur ad diem habiti recursus, omni medio tempore gesta attentata redduntur Rot. dec. n. 7. par. 6. recent. in Comen. Iurispatr. 25. Iunij 1648. coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado, in Melitana Commende de Voutis 13. Maij 1650. coram R. P. D. meo Cerro, in Anglonæ Territorij 13. Iunij 1651. dem anni coram R. P. D. meo Melrio, quamvis appellatum fuisset à decreto interlocutorio, & quia commissio Signaturæ præuia discussione grauius, & merito appellacionis in decretis interlocutorijs necessaria gloss. in cap. non solum verb. ante distinctionem vers. igitur de appellat. in 6. Scacc. de appellat. par. memb. 1. sub nu. 28. Rot. dec. 44. nu. 1. eod. tit. in nou. inde implicat declarationem, & quod decretum ab initio appellabile esset etiam ad effectum suspensionis, vt in terminis ponderauit Rota in Calagoriana Beneficij de Eutrena 2. Martij 1651. §. Et facti coram me.

Quæ dicuntur de ignorantia recursum ad Signaturam in inertiis penitus sunt, cum diu recessus durauerint, & ad Ciuitatem fulginei vi attentata commissi fuerint: bis in qualibet hebdomada licet ab Vibe Roma transmittantur, & præterea sufficientia Procurationis Romæ existentis ad effectum reuocationis attentatorum, vt pluries respondit Rota in decisionibus allegatis in Persina bonorum 4. Iulij 1642. coram R. P. D. meo Cerro, & in Aquilana Beneficij 28. Aprilis 1651. coram R. P. D. meo Celso.

Tandem reuocari attentata non prohibet lapsus biennij à die interpositæ appellacionis, & cum quod biennium lapsum non est subducto tempore pendente causæ in Signatura, vt debet Rot. dec. 416. n. 4. par. 4. recent. tum etiam quia vi antecederet aliquid actum fuit super attentatis, & super illis principaliter fuit commissi causa, nec ex actis notorie constat de desertione appellacionis lapsus biennij non nocere, & ratio est quia pendente iudicio super attentatis suspensa censetur fatalia causæ principalis Lancell. de attent. par. 2. cap. 12. in presat. nu. 18. & segg. & par. c. 30. nu. 88. & segg. Scacc. de appellat. qu. 15. nu. 7. & 7. Rot. dec. 15. nu. 1. de appellat. in nou. Et in omnem eorum tum etiam appellacione deserta reuocari possunt tentata saltem per viam nullitatis Lancell. & ab allegati supra §. nec releuat. in fin.

Etia decium vtrique parte informant.

BON

BONONIEN. ACCOLLATIONIS
DEBITORVM.

Luna 16. Decembris 1652.

ARGVMENTVM.

Pactum præcatij in publico Instrumento appositum ex Statuto Bononiæ personas hæredum quoque includit. Actus non dicitur correfpectius, si alia causa adduci potest.

SVMMARIVM.

- 1 Obligatio defuncti afficit etiam hæredem.
- 2 Pactum præcatij vigore Statuti Bononia personas hæredum quoque includit.
- 3 Actus correfpectius dici nequit, quando aliqua adducitur causa diuersa.
- Promissio deliberando aliquem fundum ab hypotheca facta contemplatione alicuius, qui pro dicta promissione promissori cæssa nonnulla bona non potest dici correfpectiua ad cessionem, si ex alia causa emanauit.
- 4 Promissio non potest sub prætextu insufficientie bonorum cessorum impugnari, quando non probatur facta correfpectiua ad bona cæssa.
- 5 Insufficiencia bonorum cessorum plenè, & concludenter probanda est, cum negatiua etiam coarctata num. 6. & 7.
- 6 Alias enim sola possibilitas sufficit ad excludendam insufficientiam bonorum cessorum.

DECISIO DXL.

Antonio Fornasario non informante sub die 19. Ianuarij proximè præteriti prodit prima decisio aduersus quam ille obtinuit audiri, sed expectatus diu cum nusquam comparuerit, tandem hodie instantibus Arsenatis actoribus emanauit decisio confirmatoria ex rationibus in prima deductis.

Clara siquidem est obligatio Hieronymi, cuius Antonius est filius liberandi prædium dotale Angelicæ Natus ab ære alieno in summa librarum 3555. & 13. quæ afficit etiam hæredem tam ex interpretatione iuris communis l. cum hæredes ff. acq. hæred. cum alijs allegatis in prima decisione §. in genere, quam vigore pacti præcatij in Instrumento obligatorio appoliti, quod in Ciuitate Bononiæ hæredum quoque personas includit iuxta extensionem impressam post Statuta Criminalia Bononiæ fol. 23. & 28. cuius meminit Borz. decis. 70. num. 2. in fin.

Gratisque allegatur insufficientia mobilium & fructuum ab Angelica cessorum, quorum contemplatione Hieronymus præfatum summam soluere promissit. Nam præter quod secundus Testis exaduerso inductus, ac datus in Summ. Arsenat. num. 1. aliam adducit causam promissionis, quæ proinde censeri non potest correfpectiua ad cessionem *Pur. dec. 479. nu. 2. lib. 2. in corr. Rot. coram san. mem. Greg. XV. dec. 492. nu. 13. & in Romana seu Veliterna Restitutionis in integrum 17. Decembris 1646. coram me, & per consequens integra manet, quæ licet fructus, & mobilia cæssa non eliciunt æquivalentia Dec. in l. in bona fidei numer. 11. C. palli & in leg. petens in fin. Cod. cod. tit. Rot. dec. 115. num. 2. par. 1. diuers.*

Assumptum insufficientie quæ exaduerso probandum esset tanquam suæ intentionis fundamentum, vt in *Pars Secunda.*

proximis terminis *Ror. penes Straph. dec. 322. num. 3. & in Bononiens. de Poets coram bon. mem. Vbaldo Seniori relati. per adden. ad san. me. Greg. XV. dec. 268. nu. 57. in Romana fideicommissi de Victoris 10. Martij, & 25. Iunij 1627. coram bo. mem. Merlino inter eum impressis dec. 265. & dec. 297. in Maceraten. Legitime 27. Martij 1628. coram eodem Vbaldo, & in alijs allegatis a Moderato Bononiensi de legitimo contradi. qu. 13. nu. 64. & de acq. possess. qu. 8. m. 103.*

- 6 Et quidem plenè, & concludenter *Gozzad. conf. 2. num. 21. & 22. Rot. dec. 386. nu. 4. in fin. apud Farinac. post conf. dec. 264. num. 8. coram bo. me. Buratt. docendo quod ne dum de valore fructuum prædij, & mobilium in vno loco existentium, sed etiam quod alia mobilia in alijs locis non existerent, alioquin non dicitur coarctata negatiua, vt debet Paris. consil. 162. m. 12. lib. 4. Rot. dec. 325. num. 5. coram san. mem. Greg. XV. dec. 399. num. 6. decis. 419. num. 8. par. 1. recent. & in simili dec. 82. num. 4. post consil. Farin. lib. 1. & in Romana seu Ianuen. Quarri Dotalis . . . coram Reuerendissimo Terracinesi. Tantum autem abest huiusmodi probatio, quod imò Testes exaduerso examinari deponunt mobilia fuisse Hieronymo consignata, & extisse in diuersis locis, & solum eorum partem fuisse venditam cuidam Presbytero, sufficere super hoc quod sola possibilitas ad excludendam probationem non existentiæ, vel insufficientiæ mobilium ad text. in cap. in presentia cum ibi notatis de probat. Buratt. dec. 948. num. 3. & in proximis terminis *Rota d. Romana, seu Ianuen. Quarri Dotalis 2. Iunij 1642. §. fin. coram Reuerendissimo Terracinesi.**
- 8 Et ita decisum Arsenatis tantum informantibus citato tamen multoties Aduersario.

ROMANA, SEV VELITERNA
AFFICTVS.

Luna 13. Ianuarij 1652.

ARGVMENTVM.

Agitur in hac decisione de defectu implementi Capitalulorum transactionis inter locatorem, & conductorem, & ex quibus constare dicitur de non adimplemento: Procurator cum libera licet possit transigere, non tamen valet in transactione deinde facta absque nouo mandato in præiudicium principalis recedere. Mandatum cum libera non refulsat ex mandato ad lites ad suscipiendum terminum, & facendum debitum, Iuramentum præstandi &c. Procurator cum libera licet possit pacificando præiudicare principali, non tamen potest præiudicare cum tanto damno.

SVMMARIVM.

- 1 Sequens trinitas tribus Creditori securitatem rei sequens trinitas, non autem dominium.
- 2 Descriptio pecuniarum in libro Banchi ad creditum alicuius denotat dominium pecuniarum ad ipsum spectare.
- 3 Capitalij consensus ubi requiritur non sic de facili potest obtineri, cum possent Canonici disferre tempora ad se congregandum.
- 4 Dicitio ad aliquando agnoscere ditioni pro.
- 5 Regulatur iuramentum secundum substantiam materiam, & ex quibus factis circumstantiis constat ditionem ad non agnoscere ditioni Proci & n. 6.
- 7 Verbum tamen iuncta clausula, non alias aliter, nec

- alio modo, demonstrat voluntatem actum exequendi, & aduersatur alius contraria.
- 8 Transactio adimplere non dicitur, qui actum transactionis contrarium facit.
- 9 Promissa de tradendo intelligitur de traditione libera, & interpretanda est iuxta formam, ad quam illa dirigitur.
- 10 Traditio non dicitur libera si continet in ventre clausulam sine præiudicio luitum, quæ modificatio-nem, & conditionem importat.
- 11 Item si continet facultatem addendi, & minuendi, quæ licet presumptionem doli excludat efficit ne dicatur adimpleta traditio promissa, & n. 12.
- 13 Pro repetitione indebiti soluti via ordinaria agendum est, quævis solvens executus vigore obligationis Cameralis fuerit exaltus.
- 14 Producent scripturam eam approbat eo modo, quo concepta est, nec productio diuersimode ab illa operatur.
- 15 Oppositio, siue protestatio generalia contra contradictionem importat, & acceptationem excludit.
- 16 Dominum, & possessorem rei emptæ mediante reuocatio-nem veniat ab Emptore.
- 17 Promittens tradere tenetur liberè rem tradere, alias potest recipientis agere ad rem traditam liberandam, vel ad interesse.
- 18 Promissor de tradendo rem liberam donec liberet, non dicitur per traditionem rei non libera suam obligationem adimplens.
- 19 Procurator dicitur, qui actum non proprio, sed alieno nomine gerit.
- 20 Nomen attendi debet, quo actus gestus fuit.
- 21 Inmissio quandoque datur possidenti pro confirmatione possessionis iura iuribus addendo.
- 22 Procurator cum libera licet possit transigere non tamen potest post transactionem à conuentis sine nouo mandato recedere in præiudicium principali.
- 23 Procurator cum libera non potest ius principali, ex concordia questionem perdere, & extinguere.
- 24 A transactione siue concordia ex defectu non imple-menti quævis recedi non valeat, sed agendum est contra deficientem in, adimpleat.
- Quod amplius etiam si aliquid fuerit impletum recedi tamen potest, quando constat de impossibilitate imple-menti.
- 25 Mandatum cum libera, & potestas transigendi non resultat ex mandato ad lites, cum facultate facien-di debitum iuramentum præstan. & cum promissione non contravenien. &c.
- 26 Et hac est verior, & magis recepta sententia.
- 27 Clausula generales in fine posite restringuntur ad su-pra expressa.
- Procurator licet mandatum non habeat cum libera aptum ad transigendum, attamen si seriatim omnes actus à Procuratore explendi enumerantur censetur etiam facultas per clausulas generales in fine positas res-tricta ad supra expressa ibid.
- 28 Distinctio Cumanæ refertur quando Procurator fuit constitutus generalis ad negotia, an vero certa spe-cies fuerint enumerata, & in fine adicitur clausu-la generalis &c.
- 29 Procurator non valet renunciare appellationi inter-positæ, nec præiudicium principali inferre, & nu-mer. 30.
- 31 Clausula generales in mandatis procura potius ex sty-lo Notariorum, quam ex consensu constituentium adiciuntur.
- 32 Minister pro Domino possidere dicitur.

- 33 Damna passa occasione spoli, non veniunt sub gene-rali promissione damnorum, si contrahentes de illa specie non cogitarunt.
- 34 Procurator cum libera potest quidem pacificè pro-indicare principale, sed non cum tante damno.
- 35 Ratificatio non dicitur inacta, nisi actus sit iustus, & necessarius ad illam inducendam.
- 36 Conductor, siue Affictuarius potest frumentum &c. et se spectans vigore locationis hypothecare.
- 37 Ratificatio, & approbatio non inducitur ex solacio-tia, si actus fieri possit citra approbationem contra-ctus, & nu. 38.
- 39 Tituli duo successus ubi concurrunt actus tribuendus non est titulo proximiori, si defectus duo al-terius effectum requisita nempe quod titulus proxi-mior sit validus, quodque sit adimple-mer. 40.
- 41 Actus in dubio tribuendus est titulo pinguiori, et ma-gis proficuo.

DECISIO DXLI.

Non obstantibus adductis ab informantibus pro Dominis Canonicis, & Capitulo S. Petri contra decisionem editam sub die 15. Martii proxime præ-teriti, eius fundamenta subsistere censuit hodie Rota, nempe defectum implementi ex parte Capituli, & po-testatis ex parte Martelli, cum quo iuxta transmissa esset procuratorio nomine Affictuarius Camer-alis Campimortui.

Tenebatur enim Capitulum ex forma Capitolo-rum concordie tria inter cetera adimplere, videlicet consentire reuocationi sequestrorum, & inhibito-num cum sola conditione, quod debitores Affictu-riorum soluerent pecunias in Banco S. Spiritus ex inde non amouendas, nisi integrè satisfacto Capitulo de suo credito; Tradere Affictuariis notulam effectuum Cameralis post eos ab illo expulso distractorum; Dare Affictuariis frumentum existens in Area, horrea Ci-ralis Campimortui.

Sed reuocationi sequestrorum, quando consentis, adiecit conditionem à Conuentis procul extraneam, & valde Affictuariis præiudicalem; quod nemini debitores soluerent in dicto Banco ad creditum Ca-pituli, & non aliàs, aliter, nec alio modo, quod longe differt à solutione cum pacto non amouendi pecunias, nisi Capitulo satisfacto quia hæc solutio non priuasset Affictuarios dominio pecuniarum, ac soluta-tate, quatenus aliunde Capitulo satisfecissent easdem pecunias breui manu, & absque alio consensu Capitu-li amouendi à Banco S. Spiritus, ac vno verbo pactum non egrediebatur limites sequestris, quod credi-tor securitatem dumtaxat, & non autem rei seque-stratæ dominium, possessionem, aut dispositionem præbet gloss. in cap. 1. verbo sequestrari de sequestr. poss. & fruct. Anchor. in cap. examinata numer. 6. de iudi. Gannus. decis. 331. numer. 3. cum aliis allegatis à Molan. Hispan. in Labyrinth. credit. par. 1. cap. 13. §. 1. nu. 3. præ-buisset autem Capitulo dominium pecuniarum solutio, ac descriptio in libris & Banchi ad creditum Ca-pituli, vti terminis dixit Rota dec. 377. sub nu. 5. par. 1. recent. dec. 181. nu. 5. coram Penia, & in Camerinen. Ap-petam 4. Marty 1612. coram Remboldo, & sic Affictu-rios magis grauatur consensus Capituli super reuocatio-ne sequestrorum, quam ipsa sequestra, cum iuxta ill-lum priuenter inuiui suarum pecuniarum dominium, & arbitrio satisfaciendi Capitulo cum aliis pecuniis pec-concordiam non sublato, semperque opus haberet pro recuperandis à Banco pecuniis nouo Capituli aliam

alione satisfacti consensu, quem etiam obventu facili-
tem Capituli pietas pollicetur, quia differre pos-
sent tempora congregandi Capituli, & alia in id im-
pedimenti grauium esse Affiduariis fieri necesse
est, ut ad propositum ponderauit, *Rota in Barchina-
na. Exemptionis 13. Iunij 1646. §. quia fraudibus, coram
Eminentiss. D. Cardinali Corrado.*

Gratiæ quæ verba illa, ad creditum, exponuntur, id
est, pro creditis, nam licet dictio, ad aliquando, & equi-
pollat dictio, pro, ut in §. facit in proem. decret. l. 3.
§. vocat. ex caus. muner. gloss. in l. 2. ff. muner. & honor.
Barbof. dist. 6. per tot. tamen in subiecta materia, hanc
interpretationem non recepit iuxta, punctuales decisio-
nes supra allegatas; Et ex abundantia ipsa series facti in
casu nostro id continetur, nam cum Procurator Ca-
pituli reuocationi sequestrorem consensum præsti-
tisset, cum hoc, quod pecunie deponeretur in Ban-
cho, nec amoueri posset, nisi satisfacto Capitulo,
noloit Capitulum consensum huiusmodi ratificare,
propterea jactet, sed cum limitatione, & adiecta noua
conditione sub dictione aduersarij, tamen; ibi, sub
ista ratione conditione, &c. quod sequestrarij soluant in
Banco ad creditum Capituli, Summ. Capituli, num. 17.
& Affiduationum, num. 2. exinde nimirum euident
fieri, quod Capitulum verba, ad creditum, non appo-
nit loco verborum, pro credito, quia tunc satisfecisset
ratificare simpliciter consensum ad procuratorem præ-
stiturum, nec adhibuisset verbum, tamen, quod iun-
cta præferri clausula, & non alias, aliter, nec alio mo-
do, demonstrat voluntatem Capituli circa modum
concupiendi paritatis solutionum in Banco facien-
dum aduersantem verbis Procuratoris solam secu-
ritatem importatibus, ut per Perus. consil. 78. num. 2. &
3. l. Bald. consil. 193. num. 11. vers. secundo lib. 2. Ruin. con-
sil. 41. num. 8. lib. 2. Barbof. dist. 400. num. 2. Rot. decif. 73.
num. 4. par. 2. recent.

Quod verò casus solutionis pecuniarum in Ban-
cho non veniet, nil relictum, quia implementum ex
forma cōcordiæ à Capitulo in hac parte præstandum,
non versatur circa æqualem solutionem, quin imò
ab alius faciendū est, sed circa consensum reuocationi
sequestrorem, quem propterea interponendo cum
clausulis contrariis transactioni, & non pertinentibus
transactionem non adimpleuit. Rot. decif. 162. sub
numer. 3. par. 1. recent. facit, Moderna. Hispan. in Laby-
rinth. par. 1. cap. 30. numer. 32. Præter quod casus dictæ
solutionis non venit culpa ipsius Capituli: quippe
quod etiam ob eius defectum in adimplendo, trans-
actio in aliis quoque non habuit effectum.

Alter quoque defectus circa traditionem notulæ
effectuum distractorum, inenitibilis est, quia promissio
Capituli de tradendo notulam huiusmodi, & absque vlla
limitatione, vel conditione attentis cum verbis inde-
finitis probabilis, ibi, *il Reuendissimo Capitulo dia è det-
ti Signori Venturini al Conto de gl' esseri, &c.* cum fine,
ad quem illa dirigitur, ut scilicet conductores certo
solvant, et, quid soluendum remaneret iuxta quem
finem promissio venit interpretanda, l. 2. §. quod dixi-
mus, ff. si quis causum. l. in conuentionibus §. ff. verb.
oblig. Signorol. consil. 149. m. 6. aliique relati a Moder. Hi-
span. in Labyrinth. creditor. par. 3. cap. 11. m. 12.

Talis autem non est, immò est condicionalis, in-
certa, & imperfecta notula tradita à quodam Ministro
Francisci Antonij de Comitibus successoris in affi-
dum, cum habeat in ventre clausulam, *sive præiudici-
torium dicti Francisci Antonij, eiusque voluntatis*, quæ
clausula modificationem, & conditionem importat,
Perus. de fideicommissis. artic. 47. sub numer. 23. vers. &

Parti Secunda.

ideo Muref. var. resol. lib. 2. cap. 138. nu. 2. Grat. discipul.
980. num. 8. Pen. decif. 496. num. 7. & videri præter
ipsi Francisco Antonio facultatem addendi, minuendi,
& variandi paritas, quæ licet excluderet præ-
sumptionem doli, Bald. in Auth. sed cum Testator, nu-
mer. 18. C. ad l. falsid. & in l. fin. §. cum igitur, num. 8. G.
luc. delib. Sura. inter tract. diuers. de inuent. quasi 274.
num. 21. Duran. decif. 387. numer. 7. efficit, ne dicatur
adimpleta specificatio promissa, ut in simili, Scacc.
de iudic. cap. 11. num. 491. num. 493. & 498. & in puncto
adimplementi, Rota decif. 162. sub num. 3. vers. sine præ-
iudicio par. 1. rec. præsertim quia nedum relinquit in-
certum, ac variabile residuum effectum Affiduariis à
Capitulo restituendorum, sed etiam debiti ab Affi-
duariis soluendi, in quorum graue præiudicium en-
necire posset, quod recuperare interitus non viderent ef-
fectus adnotatos pro distractis, quos postmodum
Franciscus Antonius variando non distractos declara-
ret, quodque è conuerso si inter distractos adderet
postquam ad formam notulæ tradita Affiduarij solu-
issent Capitulo, plus debito soluisent, nec illud re-
petendi ius haberent, nisi iudicio ordinato, quod
solum competit, quamvis si soluens exequitur vigore
obligationis Cameralis fuerit exactus, Gonz. f. per re-
gul. 8. Cancell. gloss. 6. num. 208. Grat. in addit. ad decif.
March. 220. numer. 3. & seq. in prap. post. tom. 1. cum dis-
cept. Scacc. de appellat. quasi 17. limit. 9. sub 18. add. ad
san. me. Greg. XV. decif. 381. sub n. 10. vers. in Curia.

Nec releuat, quod Procurator Capituli d. notulam
produxit non cōtradictæ Procurator Affidua-
rium, quin potius ea deinde vtenre, quia productio ap-
probat scripturam productam, & eo modo, quo con-
cepta est, nec diuersimodè ab illa operatur, sicut, in l.
post legatum, numer. 2. vers. responde. ff. de quibus, & in-
dig. l. mol. in cap. cum venerabilis, numer. 25. ubi Elin. nu-
mer. 25. in fin. & nu. 26. de except. Alex. consil. 124. num. 5.
lib. 7. add. ad san. me. Greg. XV. decif. 328. sub num. 15.
limit. 1. in fin. Rot. decif. 159. num. 1. par. 2. diuers. dec. 432.
num. 4. coram san. me. Greg. XV. & de contradictione
Procuratoris Affiduarii sub ipsa die 19. Septem-
bris, qua cadebat citatio apparet ex Summ. Affidua-
rium, num. 3. ubi habetur oppositio generalis con-
tradictionem importat, & acceptationem excludit, Grat. in add. ad decif. March. 89. num. 5.
cum aliis allegatis Moder. Perus. de manuten. obfer. 47.
n. 22. & seq. eademque oppositio repetita fuit quan-
do Procurator notulam recepit, ut in Summ. Capituli
num. 19. ibi, Io. Bernardino Martelli ho riceuuto la sopra-
detta notula de conti co la protesta fatta, &c. & non altri-
mente, ne in altro modo.

Patens denique est defectus implementi circa fru-
mentum existens in area, & horreis Capimortui, quod
post commissum spoliū fuisse à Capitulo vendi-
tum, ac traditum Francisco Antonio de Comitibus,
cū non dubitetur probandum exaduerso
esset, quod fuerit retrotraditum Affiduariis, & qui-
dem cum consensu ipsius Francisci Antonij necessi-
rio penitus, ut ex eius personæ dominium, & poss. huius
frumenti per antecedentem venditionem ei quæ sita
reuolaret ad Affiduarios, id quod nostrum, ff. reg. iur.
cum aliis allegatis in vltima decisione, §. de feris. Acque
hinc nec satis erat, quod Affiduariis consignarentur
à Capitulo clausæ horreorum, nisi Capitulum desu-
per obtinuerit Francisci Antonij consensum, sine quo
frumentum Affiduariis non acquireretur saltem li-
bere, ut necesse est ad effectum à contrahentibus con-
templatum, videlicet ut idem frumentum Affiduarij
vendere possent aliis personis, & ex pretio satisfice-
re Capitulo; oportet enim promittentem tradere,

X 3

- 17 † liberè, & alioquin licet recipiens agere valeat ad rem traditam liberandam l. ex his prædictis iuncta gl. C. euill. Rot. dec. 161. num. 8. & 9. apud Zaech de oblig. Camer. vel ad interesse Salas de contract. tit. de empr. & vend. dub. 46. n. 7. promissor donec liberet † non dicitur per traditionem rei non liberet suam obligationem adimpleuisse Bero. conf. 158. n. 31. lib. 1. Dec. conf. 483. n. 18. Surd. conf. 36. sub n. 9. vers. nec liberatur ex text. in l. si in emptione §. vacuam, & §. fin. cum l. segg. ff. de empr. l. si pater C. eod. tit. Rom. dec. 162. sub num. 2. ibi, quia non fuit datum Canevum liberum par. 1. recent.

Tantum autem abest, quod hæc probaverit Capitulum, quod immò testes examinati super consignatione frumenti, seu clauium horreorum discordes sunt in substantialibus id est circa personas quibus, & à quibus consignatæ afferuntur, nec verbum faciunt de consensu Francisci Antonij respectu Affictuariorum, quem non supplet consensus Benedicti de Benedictis à quo Clausus consignatæ fuerunt Notario, ut consignarentur Horatio Ministro Capituli, quique in hoc affictu erat Socius Francisci Antonij, nam quidquid sitis de eo tempore talis esset: certum est, quod non consignavit tantum focius, aut nomine proprio, † sed tamquam Procurator Franc. Antonij, ut verba Summ. Capituli num. 21. ibi, à Benedicto de Benedictis nomine, & vice Illustris D. Francisci Antonij de Comitibus, & infra ibi, idem Dominus Benedictus nomine, quo supra conscripsit mihi Notario &c. significant Dec. conf. 310. num. 4. Bero. consil. 199. num. 3. & 7. lib. 1. ac alij relati à Modern. Neapolit. controuers. forens. lib. 1. 20 cap. 39. num. 43. debetque attendi nomen, † quo actus fuit gestus Rot. dec. 245. n. 1. par. 1. recent. dec. 102. nu. 5. apud Merlin. prout nec constat præfatum Benedictum dictas clausas consignasse, ut traderentur Affictuariis, omnisque cessat difficultas, quia successuè Franciscus Antonius habita notitia de huiusmodi consignatione litem reclamauit, & sub die 25. & 28. Septembris protestatus fuit, tam contra Capitulum, quam contra Affictuarios, nedum de damnis, & interesse, sed etiam quod remouerentur impedimenta, ut quietè, & pacifice frumento, & aliis effectibus sibi concessis, ut possit ibi, requirit, & interpellat ad remouendum &c. faciendumque ita, & taliter, ut iuxta promissiones ibi factas pacifice, & quietè ad libitum sui possit rebus, & effectibus sibi concessis, Summ. præterita positionis pro Affictuariis num. 11. Litt. D.

Quapropter neque ex successuè reassignatione clauium facta sub die 4. Octobris eadem Benedicto procuratore nomine, eiusque immisione in possessionem Cafalis resoluta, quod Franciscus Antonius aliquando consensum præsterit fauore Affictuariorum, seu ipsius Capituli, cum hæc gesta fuerint cum Benedicto Procuratore speciale mandatum ad id requisitum non habente, & in omnem euentum Franciscus Antonius, esto sine veri præiudicio, quod de his notitiam habuerit, credere potuit ea fieri in executionem supradictæ protestationis, & pro sui nullam dimissi domini, ac possessionis confirmatione, 21 † pro qua etiam datu quandoque immisso possidenti iura iurisbus addendo In fin. in fin. nu. 10. C. editi. Din. Adrian. tollend. Tiragui. in tra. de meri. Saistu. par. 3. de elin. 2. num. 1. & segg. Menoch. de adipisc. remed. 4. num. 337. Rot. inter impress. post Modern. Perus. de manent. dec. 565. nu. 3. & peni Merlin. dec. 337. n. 1.

Non obstat, quod Martellius Affictuariorum Procurator clausas, & frumentum acceptauerit eo modo, quo sibi à Ministro Capituli traditum fuit, quia acceptauit cum protestatione, & tempore acceptationis ignorauit abesse consensum Francisci Antonij, & esto

tamquam procurator cum libera potuit cum Capitulo transigere (quod infra negabitur) non tamen potuit postquam transactionem fecit † à consensu sine nouo speciali mandato recedere acceptando præiudicium suorum principalium adimplendum Capituli diuerum à forma promissionis, hoc enim esset dimittere, perdere, & extinguere ius Domini 23 ipsamet concordia acquisitum, † quod Procuratoriam cum libera non licet l. si in l. præf. nam. rest. transact. Bertazzol. claus. §. gloss. 2. sub men. 6. Theol. de quæst. 1. sub num. 10. lib. 4. Alexand. conf. 22. lib. 4. lib. 1. Ioan. Petrus Ferrar. in præf. Papien. tit. §. si alio, & Simonius ante min. 2. vers. aut positiones sal. nobilit. Monter. dec. Aragon. 38. nu. 24. & segg. Merlin. dec. 4. num. 12.

Obesse igitur Affictuariis, aut suffragari Capitulo non debet concordia ab eo non adimpleta, cumque ex facto Capituli ob translationem frumenti in Franciscum Antonium factam ante concordiam, & postea confirmatam, eiusdemque frumenti, ac aliorum effectuum securam distractionem adimpleri amplius non possit, licet et Affictuariis à concordia recedere 24 quamuis regulariter † ex defectu implementi recedi non liceat, sed agendum sit contra deficientem, ut adimpleat Larr. allegat. ff. de l. 26. per tot. ubi significat nu. 32. & segg. id ampliat, etsi aliquid fuerit impetum Rot. dec. 67.6. nu. 7. par. 2. rec. alique relati in vltima. cisione §. sed quidquid.

Eo magis, quia Martellius, qui pro Affictuariis transigit, potestatem ad id non habebat, nam ab Alouio Venerino altero ex illis mandatum et datum erat ad lites, ad suscipiendos terminos, seu dilaciones soluendi ad fatendum debitum, & quodcumque incrementum præstandum, cum promissione non contrueniendi, & habendi ratum, & gratum omne id, quod 25 Procurator fecerit, unde † non resolat mandatum cum libera, & potestas transigendi, ut reiecta contraria sententia Bartoli in l. procurator §. 8. n. 4. ff. proce. tradit ibidem add. Litt. F. Ius. in l. transactio sub l. vers. sed falsum est C. transact. Couarr. var. reple. lib. 2. 26 sub n. 4. ubi circa fin. ait hanc esse veriorum, † & magis receptam sententiam Alex. conf. 41. nu. 4. vers. necesse oblat, & n. 5. ubi de magis communis lib. 3. Dec. conf. n. 12. Surd. conf. 160. num. 35. Hieronymus Couarr. in dec. Auenionen. 129. sub nu. 17. vers. hinc. si quis Giur. dila. 69. sub n. 9. in fin.

Nec idem Alouio, qui particulare mandatum Martellio dedit nocere potest aliud mandatum à ceteris Affictuariis non eius nomine datum. Quod præterea etsi in fine contineat clausulas importantes mandatum cum libera idoneum ad transigendum, quia nihilominus superius enumerat seriatim omnes actus à Procuratore expediendos, qui excepti facultate suscipiendi terminum ad soluendum, non respiciunt gerenda inter Capitulum, & Affictuarios, scilicet has, & alias personas non tribuit potestatem transigendi cum Capitulo super ipso principali negotio Affictus, quod Affictuarij per se ipsos, non aucto mediante Procuratore stipulati fuerant, nam clausula 27 illa generales in fine pollicet † restringuntur ad litteras expressas Paris. in add. ad Bart. in d. l. Procurator Larr. Aff. procurat. Theol. in qu. 4. nam. 12. lib. 4. Bertazzol. claus. §. gloss. 2. n. 6. Fachin. controu. lib. 2. c. 57. vers. sed contrarium Giur. dila. 69. n. 7. Alex. conf. 22. sub num. 10. vers. primo quia lib. 1. Cuman. conf. 148. sub n. 1. ubi dicitur 28 gunt, † an fuerit constitutus Procurator ad negotia generalis, verò certa species fuerint enumeratæ, & in fine adiciatur clausula generalis Alciat. conf. 67. n. 10. & segg. li. 8. Surd. dec. conf. 160. n. 36. Monter. dec. Aragon.

39. num. 53. fortius ne talis Procurator valeat t̄ renun-
ciare appellationi interpositæ. *Tuf. in l. Preser. num. 13.*
Cad. tray. aut. Alex. d. conf. 22. num. 10. cum alijs allegatis.
40. Moderno in observat. ad decis. Capit. Laro dec. 59. num.
2. & grane præiudicium t̄ principalibus interire
41. *Man. de rati. lib. 7. tit. 16. num. 41. vbi dicit rationem,*
quia hic est abusus Tabellionum, quia hic est abusus
42. Tabellionum, qui passim ex stylo magis, t̄ quum ex
consensu continentium in mandatis huiusmodi elau-
sulas adducunt. *Eseobar. de ratiocin. c. 19. nu. 37. Theaur.*
d. 94. 4. 7. 9.

Inferat autem grane præiudicium allegata transactio,
ut ponderat *ultima decisio 5. vlt. in c. 5. segg. signanter*
circa restitutionem frumenti sub nouo, ducto que vin-
culo prælationis Capituli cuiuscunque emere volenti
cicula animalia, que non fuit consentium restitui Affi-
ciantis, sed dimitti in manibus eorum penes quos re-
ponebantur, quosque esse Ministros non Affiduariorum,
sed Francisci Antonij de Comitibus negari non
potest, cum ante concordiam Capitulum animalia,
omnesque alios effectus tradiissent Francisco Anto-
nio, eiusque nomine a Ministris desinerent, qui
propterea et originaliter fuissent Ministri Affidua-
rionum t̄ possidebant ipsi Francisco Antonio Bald.
43. *conf. 330. n. 6. lib. 1. Rol. conf. 46. sub n. 37. lib. 1. Pur. dec. 453.*
n. 6. lib. 1. in corr. Seraph. dec. 466. n. 2. Item circa expen-
sas, & damna ab Affiduaris passa occasione spolijs,
44. t̄ que non præstaret capitulum concordie dispo-
nens, quod pro prætensionibus Affiduariorum obser-
uari debeat pacta, & conventiones appositæ in In-
strumento Affidus, ad quas relatio habebatur, quia In-
strumentum Affidus non loquitur de damnis passis
occasione spolijs, tunc proflus alieni a cogitatu con-
trahentium, tam triste enim euentum non mediocriter, ut
in *lim. Rota. conf. 569. n. 114. & 115. Rota in Rauennate.*
Salutari 10. Iunij 1639. d. eo magis coram me. Accedit
bonum ius, quod Affiduarij fovebant in iudicio
spolij canonizatum per duas decisiones nixas t̄m
iusticiæ, t̄m iniusticiæ possessionis capte a Capitulo
in quartum posteriori edita *sub die 17. Decembris 1646.*
45. *Secundo quia ostenditur in specie, quod doctrina Za-*
vis in l. 2. ff. de cert. per. item hodie allegata pro tunc
iusticiæ dictæ possessionis non applicatur casui no-
stro. Adeo quod omnibus simul iunctis verum est di-
cere, quod Procurator excedendo fines transactionis,
in qua aliquid remitti hinc inde necesse est, omnia fe-
re remittit, nihilque aut modicum de bonis Capituli
recepit, quippe frumentum restitui promissum non
erat Capituli, sed Francisci Antonij, qui illius restitu-
tioni se opposuit, Animalia pariter non erant Capitu-
li, sed eiusdem Francisci Antonij, in quem Capitu-
lum illa antecederet transulerat, & dimittenda erant
in manibus Ministrorum Francisci Antonij, & sic
Procurator excessit fines mandati cum libera, cuius
46. t̄ vigore Procurator potest quidem pacificando præ-
iudicare principali *Calder. conf. 313. sub num. 1. de procu-*
rator. & conf. 4. num. 1. post med. vers. item in procuratore
de appellat. non cum tanto damno *Narr. conf. 25. nu.*
4. Alciat. conf. 67. n. 6. & segg. lib. 8. Giurb. obser. 69. nu.
9. circa fin. vers. non tamen Cavalier. decis. 30. n. 27. par. 2.
Joseph Ludou. decis. Persu. 37. n. 6.

Ad præsentam ratificationem Affiduariorum edu-
ctam, vel ex Instrumento mutui ab Excellentiss. D.
Principe Burghesio recepti cum hypotheca frumenti
caltentis in horreis Calalis Campi Mortui, & enun-
ciatiua, quod illorum ipsi alteram Clauem, Capitu-
lum alteram retinebat, vel ex memoriali portecto San-
ctissimo bene respondit *ultima decisio in §. penultimo,*
47. *& fin. quod neutrum ratificationem redollet t̄ vniocē,*
Paris Secunda.

& necessarium, ut requiritur, nam hypothecari potuit
48. frumentum, t̄ ut ad se spectans vigore locationis, &
illa enunciatiua respectu clauis a Capitulo retineat,
49. probat quidem Affiduariorum id sciuisse, t̄ sed non
quod approbauerint, ut in proximis terminis *Rota. pe-*
des Merita. decis. 343. num. 4. & segg. in alijs relatis in
d. §. fin. Clauem autem propriam Affiduarij recipere
potuerunt tamquam sibi debitam vigore locationis,
& pro purgatione spolijs a Capitulo commissi circa
50. approbationem transactionis, t̄ cuius nihilquum ibi
mentio habetur, ut post *Innoc. & alios dicit Rota decis.*
31. numer. 17. coram san. mem. Greg. XV. & etiam Lan-
nar. conf. 33. numer. 11. Galeotti. contr. Iur. lib. 2. controu.
47. numer. 52. & 53. Vinc. de Franch. decis. 100. nu. 1.
21. & 22.

Præsertim quia non receperunt Claves immédia-
tè a Capitulo, sed a Mantellio coram Procuratore, qui
potuit eas tradere ipsis non certioratis de transactio-
ne, ac illius omnibus circumstantiis, & quia vbi con-
51. tulerunt prout hic duo tituli sue cessit, nempe loca-
tio, & transactio, receptio clauis non est tribuenda
titulo proximiori transactionis, cum desint duo ad
hunc effectum requisiti, videlicet, quod titulus prox-
imior sit validus *Mench. conf. 38. num. 40. Surd. dec. 51.*
num. 19. Rot. dec. 105. n. 2. par. 1. Miner. dec. 97. nu. 6. par. 1.
rer. & in Bonon. fideicommissi de Leonario 22. Iunij 1646.
42. *§. requiritur coram me, quodque fuerit adimpletus*
Bere. conf. 13. n. 9. Alex. conf. 13. nu. 6. vers. quia dicit conf.
84. n. 4. lib. 6. post Aug. in l. super longi n. 5. circa fin. vers.
43. *si impleri C. prescript. long. temp. t̄ & in dubio, quia ti-*
tulus locationis est pinguior, & magis proficius ex
eo potius censetur claves receptæ, ac retentæ, quam
ex posteriori transactione, *Cresc. dec. 5. de restit. spoliat.*
add. ad san. mem. Greg. XV. dec. 546. n. 15. Duran. decis.
269. nu. 11. & 12. Rot. in d. Bononien. fideicommissi de Le-
onario §. nam licet coram me.

Memoriale nescitur a quo fuerit portectum & in
conclusionem repugnat ratificationi concordie, qua
petit mandari, ut negotium terminetur per aliam
concordiam, vel per Iudicem delegandum, vltima quod
inverisimile omnino est, quod ipsi oratores voluerint
ratificare concordiam, quam ex parte Capituli inob-
servatam narrauerunt, & hæc sola inobseruantia suffi-
ciat, ut concordia ipsis obstat non debeat ex supra al-
legatis.

Et ita vtraque, &c.

MAIORICEN. CELEBRATIONIS MISSARVM.

Veneris 24. Ianuarij 1633.

ARGVMENTVM.

Rota solet vnico contextu disputare possessorium,
& petitorium, ut quantocius ad sententiam in peti-
torio minori partium dispendio procedatur.

SYMMARIVM.

1. Possessorium cum petitorio iuncta parte cumulari ne-
quit.
2. Rota solet vnico contextu disputare duo dubia al-
terum in possessorio, alterum in petitorio ut post
decretum mandatum de manutendo ad senten-
tiam citius, & minori partium dispendio procedatur.
3. Canonici si per annos 40. co-suerunt canere Euan-
gelium in Missis solennibus dicitur Ecclesia qua-
sita quasi possessio recipiendi hoc seruicium.

X 4

- 4 Quasi possessio servitutis acquiritur per usum rei, & per altum, in quo ipsa servitus repræsentatur.
- 5 Mantentio datur in quasi possessione servitutis personalis.
- 6 Facultatiui actus ad acquirendam quasi possessionem, & mantentionem obtinendam non releuant.
- 7 Secus quando constat dictos actus fuisse coactiuos, quoniam ad obtinendam mantentionem sufficere posse dubitari, ut interim mantentio concedatur, nisi vehementer presumptio resistat.

DECISIO DXLII.

P Arende vt decet mandatis Dominorum, duo hodie propofiti dubia diftincta tamen, alterum in fummariifimo poffefforio fuper decifis die 28. Iunij proxime præteritis, alterum in petitorio, non vt cumuletur, & vt iurum iudicium cum inuita parte hoc non liceat, *ordinary C. rei vindic. l. incerti. C. inter diff. Menoch. de reit. remed. ult. num. 30. Caputag. decif. 143. num. 2. par. 3. Rot. nuer. recent. decif. 365. num. 9. par. 1* fed vt poff de ceterum de mantendendo, ad fententiam in

2 petitorio citius, & minori partium difpendio procedatur, quod permiffum eft *Chriftoph. Paz. de reit. cap. 9. num. 17. Natte, conf. 121. nu. 9. Seraph. decif. 1433. in princ. Baratt. decif. 337. num. 15. & 397. Præfertim Promotore Ficali menfe Epifcopalis a quo poffefforium fuit introductum conſentiente, Poma decif. 150. num. 20.*

Reportauit Promotore in vtroque dubio victoriam, quoad petitorium ex rationibus adductis in decifione deſuper extenſa hac ipſa die, quoad poffefforium vero ex fundamentis primæ decifionis, quam confirmandam eſſe Rota cenſuit; nam Teſtes de viſu, & certa ſcientia deponunt Canonicos in ſolemnicatibus nuncupatis de Aloj, pluries; imò ſemper per quadraginta, & amplius annos ceciniffe Euangelium Miſſæ ſolemnis, vnde Eccleſiæ Cathedrali huiusmodi ſeruitium recipiendi a Canonicis queſita fuit quaſi poſſeſſio, & quæ ſemper in ſeruitutibus acquiritur per illum actum in quo ipſa ſeruitus repræſentatur

4 *Eald. in l. 2. num. 14. Cod. ſeruit. & aqua, cum alijs allegatis à Modern. Perſuſi. de manut. obſerua. 34. num. 8. & in terminis ſeruitutis perſonalis, ſi quod exinde comparat mantentio tradit Gattier. Canon. queſt. lib. 2. cap. 21. ſub num. 147. circa fin. verſ. & quod Oſſe. decif. 99. num. 49. & 50. ultra allegatos in prima decifione in princ.*

Nec obſtat quod actus a Teſtibus recenſiti, ſuntine facultatiui, ac proinde ad acquirendam quaſi poſſeſſionem, ac mantentionem obtinendam non releuant, quin imò emanaffe ex cauſa coactiua, & obligatorios eſſe in futurum demonſtrant adducta in hodierna decifione ſuper petitorio, quæ hic repetere ſuperuacaneum eſt, & ſufficit de hoc poſſe dubitari, vt interim mantentio concedatur, niſi præſumptio valde vehemens reſiſtat, *Seraph. decif. 325. num. 3. add. ad Greg. XV. decif. 162. num. 15. in fine*, alique allegati in prima decifione, & verum.

Et ita decifum vtraque parte informante.

MAIORICEN. CELEBRATIONIS.

MISSA RVM.

Veneris 24. Ianuary 1653.

ARGVMENTVM.

Canonici ſi ſunt in vſu, & conſuetudine canendi Euangelium in quibudam feſtiuitatibus per plures annos, inducta cenſetur obligatio, & titulus canendi

in futurum, & talis conſuetudo eo magis videtur admittenda ex quo reſpicit piam cauſam, & non eſt contra ius, quo caſu ſufficit conſuetudo decem annorum difformitas ad elidendam conſuetudinem, quibus in hoc caſu non ſuffragetur? Ex conſuetudine, & vſu canendi Euangelium inducta dicitur obligatio ipſius Capituli ex longeva patientia, ex qua ſoluit ipſius ratificatio, & ex quibus deducatur huiusmodi ratificatio Capituli?

SVM MARIVM.

- 1 Canonici ſi ſunt in vſu, & conſuetudine per 40. & amplius annos canendi Euangelium in aliquibus feſtis, ex hoc longiſſimi temporis curſu inducta dicitur obligatio, & titulus etiam in futurum.
- 2 Qua quidem obligatio facilius procedit in reſpectibus diuini cultum, & cauſam piam.
- 3 Conſuetudines laudabiles ſunt ſeruanda.
- 4 Conſuetudo quando reſpicit diuinum cultum, tamquam laudabilis eſt obligatoria etiam in futurum, quamuis cauſam habuerit voluntariam ex non liberalitate promouentem.
- 5 Et inſuſſe indicatum in ſpecie de conſuetudine canonice Miſſæ reſer. Gattier. allegat.
- 6 Ratio eſt, quia Canonici tenentur canere Euangelium illis diebus, quibus legitima conſuetudine introductum eſt.
- 7 Conſuetudo decennalis ſufficit, quando non eſt contra ius, ſed præter ius.
- 8 Ex facultatiui actibus nulla inducitur obligatio in futurum.
- 9 Declara non procedere quando concurrunt fauor Eccleſiæ, & pia cauſa.
- 10 Facultatiui actus non præſumuntur, attempta multiplicitate actuum, & continuata poſſeſſione per longum tempus, maxime quando magnum incommodum deſerunt agenti.
- 11 Conſuetudo ex actuum difformitate elifa nomen.
- 12 Conſuetudo obligatoria Capituli non reſultat ex tribus geſſu a Canonicis.
- 13 Conſuetudo poſſeſſionem eſt completa non dicitur diſſa per vnicum actum difformem poſſeſſa ſubſequentem.
- 14 Euangelium in Miſſis ſolem nibus cani debet à Conſtituto ſtantiū declarationibus S. Rituum Congregationis, ne ſcilicet graduum, & ordinum præteritus conſeruantur.
- 15 Euangelium canere in diebus ſolem nibus ſpectat ad Canonicos, vti Canonicos, non autem vti priuati perſonas.
- 16 Ex Canonicoꝝ diuturna obſeruantia canendi Euangelium inducitur conſuetudo obligatoria Capituli, præſerim ſtante longeva patientia Capituli, ex qua reſultat eiufdem ratificatio.
- 17 Capituli obligatio canendi Euangelium per Canonicos eo magis inducta dicitur, ſi concurrunt decreta Capitularia, ſita ſeri præſcripta, ac certam diſtributionem Canonico canenti aſſignat.
- 18 Decreta Capitularia etiam eſſeſſe conſuetudine ſunt obligatoria Capituli.
- 19 Decreta Capitularia quamuis dent optionem Canonico Turnario canendi, necne, exinde cenſetur ſub remiſſa neceſſitas Turnario, ſed non obligatio Capituli.
- 20 Decreta Capitularia dum mandant ſeruari Turnario, qui propriè inter Canonicos verificatur ex hoc ſolum reſultant, quod inter ſingulos onerum certum diuidatur reſidente obligatione aqua ipſius Capitulum.

11 Canonici Turnarij facultatem non canendi censetur concessam dummodo iusta, & rationabilis causa concurrat.

22 Canonici Turnarij de iure communi recusare non possunt Evangelium canere, nisi legitime impedimento sit detentus.

23 Capituli obligatio ex quibus potissime resultat?

24 Ad conciliatas, & versimiles recurrendum est quando dubitatur, an aliquid gestum fuerit ex obligatione ex quibus Iudex unus, vel alterum arbitrari possit.

DECISIO D XLIII.

ETiam petitorij cognitione assumpta Domini censuerunt Canonicos Ecclesie Cathedralis Miodicenses teneri canere Evangelium in festis nuncupatis de Aloij fidelium deuotione fundatis, ac doctoris cum ita fuisse oblatum deponant plures testes de visu, & certa scientia per quadraginta, & amplius annos, quo longissimi temporis decursu indocta dicitur obligatio, & titulus etiam ratione summi temporis, Bar. in l. solent. §. 1. in fin. ff. de proconsul. & leg. Bald. in l. male agitur. num. 7. Cod. de prescript. 30. vel 40. annor. Menoch. prescript. 131. num. 5. lib. 3. Rot. decis. 311. num. 4. inter impress. apud Modern. Perusini. de manut. reuocatoria ex adverso allegata decisio 127. n. 6. par. 3. recent. & in Derisus. Subsidij 2. May 1636. coram. bon. mem. Card. Hieronymus Verosilio.

Facilis in respicientibus diuinum cultum, & causam piam, cuius favore laudabiles consuetudines observari precipit text. in cap. ad Apostolicam 24. de sum. vbi Celestinus III. loquitur de consuetudine indocta non est aliqua preexistens obligatione, sed sponte, & ex deuotione, & vnde communiiter Doctores notant, quod consuetudo huiusmodi obligatoria est in futurum, quamuis habuerit causam voluntariam ex merita liberalitate provenientem, sic Felin. Abbas, & alii relati decisione huius cause super summarijsimo possessorio edita 18. Iunij proxime preteritis, §. quod etiam inter quas Guttier. can. quest. lib. 2. cap. 21. nu. 151. Loquitur in specie de consuetudine, & canentis in Missa, ac restituit, sic fuisse pronuntiatum per Ordinarium Cuiusrentensem, & additum Gemen. prall. ab. Ecclesiast. quest. 478. num. 1. Rot. decis. 311. num. 5. decis. 365. num. 6. vbi dicitur rationem, & quia Canonici, ita faciendo per tota tempora, vili fuerunt velle inducere talem consuetudinem, & obligationem in futurum par. 2. recent. & magis in puncto quod Canonici teneantur Evangelium canere per se ipsos illis diebus, quibus legitima consuetudine introductum est declarauit Sacra Congregatio Concilij, vt refert Garz. de benef. par. 3. cap. 2. n. 495. Barbof. de Canon. & dignit. cap. 31. n. 5. & Apostol. decis. coll. 92. n. 7.

Suntque esse ad hunc effectum consuetudinem decennalem, & eo quod non est contra ius, sed præter ius tradit Felin. in d. cap. ad Apostolicam n. 3. Abb. in cap. suum n. 8. de sum. Censur. var. resol. lib. 1. cap. 17. n. 3. vers. quod si Clerici Guttier. d. cap. 21. n. 144. Rot. d. dec. 311. n. 5. & d. decis. 365. n. 4. §. obiterius nu. 5. ad obiectum quod ex actibus facultatijs non producit obligationem, respondetur non procedere, & quando concurrat fauor Ecclesie, & pia causa, & præterea ex actuum multiplicitate, & continua possessione per longum tempus excluditur præsumptio quod fuerit facultatijs; Maxime quando vt hic magnum incommodum afferunt agenti, Grat. disp. 68. in 6. Rot. inter impress. apud Modern. de manut. decis. 32. n. 9. dec. 41. n. 8. decis. 397. n. 3. par. 2. recent. ultra allegatos in dictis decis. edita super possessorio.

Neque virget, vel affecta diuturna difformitas, & quæ consuetudinem excludit, vt in his terminis tradit Iam. prall. Eccl. d. 9. 478. n. 2. in fin. Rot. in dicta Derisus. Subsidij §. præterea coram Card. Verosilio Iunior, vel quod ex actibus gestis à Canonici, vt singulis, & non resuler consuetudo obligatoria Capituli ex allegatis per Honded. conf. 79. nu. 17. & seq. lib. 1. Mant. decis. 359. num. 6. Rot. inter recent. dec. 458. num. 2. par. 1. Nam testes dati in Summario Promotoris fiscalis num. 1. deponunt de vniformi obseruantia quadraginta, & amplius annorum, quinque afferuntur in Summario Canonicoorum num. 5. aut loquuntur de duobus actibus, qui dederunt causam liti, & licet secundum Testes iuxta secundum deponat idem fuisse seruatum in vna Missa Conueutuali Sancti Bernardi antea tri biennij, vnicus est, nec prius completa longissimi temporis consuetudo per vnum actum contrarium, & postea subsecutum fuisse elisa, Abb. in cap. actus num. 10. in vlt. not. ab. per illum text. de prescript. Felin. in cap. illud nu. 13. cod. tit. Rot. dec. 345. n. 9. par. 1. recent. & in Craconien. Iuris respondeadi 28. Iunij 1651. coram me.

Aut loquuntur de canent Evangelij in die Dominico, & in Missis solemnibus celebratis à Canonico in quibus & si Evangelium cecinerit non Canonici id attendi non debet, & cum resiliant declarationes Sacre Congregationis Ricum relati à Barbof. de Canon. & Dignit. cap. 34. sub num. 5. & Apostolicar. decis. collect. 92. num. 4. & à Modern. Carpen. controu. forens. cap. 8. n. 30. Ne scilicet gradum, & ordinem prerogatiue confundantur Garz. de benef. par. 3. cap. 2. sub num. 496. Aut non excludunt, quod Evangelium cecinerit Canonici, sed solum affirmant, quod Canonici nuncupatus Surrecta nunquam cecinerit, quodque aliquoties Canonici Turnarij se excusantur, & prohibentur Præfecto ceremoniarum ne illos inuitaret ad canendum, non autem idem Testes subdunt, quod Turnariis se excusantibus Præfectus ceremoniarum inuitabat alios Canonicos, donec reperiretur aliquis ex Capitularibus, qui Evangelium caneret Summ. Canonicoorum num. 3.

Quod autem diuturna obseruantia Canonicoorum induxerit consuetudinem obligatoriam Capituli dubitari non potest, cum actus canendi Evangelium in diebus solemnibus ad illos spectet, non vi priuatis personas, sed vt Canonici Barbof. de Iur. Eccl. lib. 1. cap. 25. num. 10. & 11. & ex longuua patientia Capituli & resuler eiusdem ratificatione Rot. decis. 31. nu. 2. impress. apud Modern. Perusini. de manut. cum alijs allegatis ab eodem Modern. obseru. 36. num. 7. & 8. Baratt. decis. 312. num. 10. innotis præsertim de ceteris Capitularibus, & de quibus infra ita fieri præcipientibus, ac certam distributionem Canonico canenti assignantibus Man. decis. 359. num. 6. aliique relati ab add. ad Baratt. decisione 285. Litt. A. & in dicta obseru. 36. num. 20.

Ad sunt inquam decreta Capitularia emissa de anno 1603. & 1650. quod in cantu Evangelij seruatur turnus per verba præceptiua ponderata in prima decisione §. adeo, quæ decreta, & etiam cessante consuetudine sunt obligatoria Capituli, & Canonicoorum Barbof. Apostol. decis. coll. 92. num. 7. vers. quibus ex instituto Garz. de benef. par. 3. cap. 2. sub num. 495. vers. quibus ex instituto, quamuis Canonico turnario dent optionem canendi necne, & quia exinde censetur solum remissa necessitas turnario, sed non obligatio Capituli, dum simul decreta, & mandant seruari turnum, qui vetè, & propriè inter Canonicos tantum verificatur, ac diuidit in singulos exercitium oneris, & obligationis apud

ipsum Capitulum residentis, vt ex Bart. & aliis ibi allegatis ponderat prima decisio §. Nec obstat, & placuit Dominis alia responsio eiusdem decisionis, quod scilicet optio, & libertas non canendi ¶ censetur concessa, dummodo iusta, & rationalis causa concurrat, vt per Bart. in l. alio herede num. 3. ff. alimen. & cibarij. legat. Roman. conf. 476. num. 4. vers. ceterum, Paris. conf. 95. num. 74. lib. 2. Rot. in Burgen. Residencia coram Platto impress. apud Marchesan. de commiss. par. 1. fol. 132. nu. 2. in fin. ea ratione, quia decreta recipere debent interpretationem passivam à Iure communi, quo turnaturus ¶ regulare non potest, nisi legitimo impedimento sit detentus, vt in puncto declarauit Sacra Rituum Congregatio relata per Graz. de benef. cap. 2. mem. 495. vers. quod si quando Barbof. de canon. & dignit. cap. 31. sub num. 4. vers. quod necessario, & sub num. 6. Moder. Carpen. contron. for. cap. 38. num. 29.

His accedunt fundationes harum festiuitatum, quarum aliquæ habent expressam assignationem certi emolumenti pro Canonico canente Euangelium, aliæ fuerunt acceptatæ à Capitulo cum onere solicæ solemnitatibus, quod intelligitur cum cantu Canonici, quem esse solitum probauit obseruantia superius deducta; item attestations Custodis ipsius Ecclesiæ Cathedralis, & Secretarij Confraternitatum Sancti Petri, & Bernardi Summario Promotoris num. 9. & 10. necnon assignatio specialis distributionis à Capitulo de propriis bonis facta canenti Euangelium ad obtinendum ne Canonici huic muneri deficiant dicto Summar. num. 8. Nec enim verisimile est, quod mensam propriam Capituleum Capitulum grauasset, nisi ad hoc seruitium cantus teneretur. Quæ omnes circumstantiæ præsertim simul iunctæ, valde ¶ conducent ad probandam obligationem Capituli, & Canonicoꝝ, nam etiam vbi dubitatur an liquid gestum fuerit ex voluntate, vel ex obligatione ¶ recurrendum est ad coniecturas, & verisimilia ex quibus iudex vnus, vel alterum arbitrari possit Innoc. in c. bona memoria il. secundo glof. 2. & 3. de postulat. Prælat. quem sequitur Bart. in l. 1. §. hoc interdicto num. 9. ff. de iur. et aliunde priuat. Rebuff. de mater. posses. in prefat. num. 194. Nat. conf. 522. num. 9. in fin. Paurol. conf. 74. mem. 4. & 5. Casanat. conf. 39. num. 48. & 49. Grat. disp. 681. num. 6. & 7.

Et ita decisum vtraque parte informante.

CARPENTORACTEN. TRANSACTIONIS.

Lan. 27. Iannarij 1653.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra mortuum substat, si in actis, & in processu causæ de morte non constat, & in omnem euentum substat sententia contra alios litis consortes. Ius exequendi rem indicatam spatio 30. annorum non præscribitur, quando executio est iam cœpta, & agitur de materia habente tractum successuum, & ex quibus constat executionem fuisse cœptam?

SVMMARIVM.

- 1 Sententia ob non interpositam appellationem transiit in iudicatum.
- 2 Præsertim quando illius iniustitia resultat ex decisionibus in causa editis.
- 3 Sententia lata contra mortuum non substat.
- 4 Declara conclusum procedere, quando in actis, &

- 6 Sententia lata contra mortuum substat, contra alios litis consortes viuentes.
- 7 Res indicata est executioni demandanda.
- 8 Ius exequendi rem indicatam spatio 30. annorum præscribitur.
- 9 Post 30. annos nec sententia, nec executoriales mittenda sunt executioni eo quod hoc temporis spatio actus in factum, & effectum Iudicij præscriptum est.
- 10 Præsertim attento stylo Rotæ, & quando facit a reindicata recessum prauia acceptatione recessus ab vtraque parte, & m. 11.
- 11 Ius exequendi rem indicatam non præscribitur, quando executio est iam cœpta, & agitur de materia tractum successuum habente.
- 12 Ratio est, quia capta executione actio in factum, seu Iudicij officium pro executione sententiæ effectum fuit legitimum, & lite pendente non currit præscriptio.

Præscriptio non currit lite pendente, ibid.

- 14 Instantia in Curia est perpetua.
- 15 Executio rei indicata potest in materia habente tractum successuum quandoque retineri, si infrascripta turbatio.
- 16 Ius exequendi ut præscribitur in materia habente tractum successuum requiritur, quod constet casum contramentionis, & vñtor tanto tempore acquiescit ut poterit induci præscriptio.
- 17 Executio dicitur capta per relaxationem, & immixtionem executorialium.
- 18 Item per successuum taxationem expensarum, quæ pars executionis sunt, quando in sententia vñtor fuit condemnatus.
- 19 Executio contra vnum ex pluribus condemnatis vñtor verborum structura, omniumque est eadem causa defensionis, tunc vim habet contra omnes.
- 20 Effectus quoque vñtor ex pluribus rebus in sententia, vel instrumento contentis suffragatur, cum quoque alia eiusdem speciei, & ex eodem iure pronementia.
- 21 Executio, ut scilicet dicatur, sufficit aliqua executio pars, ea ratione, quia executio non habet certam limitatam formam.
- 22 Executio rei indicata probatur ex acta habenti in ventre executionis relationem ad rem indicatam, ad quam tanquam suum titulum in dubio alius referendus est.
- 23 Et importat illius usum, & executionem.
- 24 Renunciatio rei indicata non presumitur, & præ illius exclusionem omnis possibilis intellectus capi debet.
- 25 Possessio non dicitur acquisita ex actibus facultatis.
- 26 Possessio ut in facultatis acquiratur, requiritur contrahitio cum acquiescentia subsecuta.
- 27 Manutenio non datur aduersus rem indicatam.

DECISIO DXLIV.

Res habet partes dubium, quod hodie proposui ad instantiam Communitatis Mazani contra D. Io. Baptistam de Sado, & litis consortes, nempe sententia Rotalis lata de anno 1614 à bon. mem. Cardinali Sacro fauore Communitatis transferri in iudicatum: secundo an eius vigore sint remouenda animalia lanata ex Territorio Mazani; tertio an Dominus de Sado dandus sit mandatum de manutenendo in possessione dicta animalia a retinendi. Postrema hæc negatiue, duo priores affirmatiue decisæ fuerunt.

Transit

Transigentem in iudicatum dicta sententia ob non
 1. interpositam appellationem iuxta text. in cap. cum
 2. in Romana de appell. Auchen. qui Cod. temp. appell.
 3. Casus dec. 7. num. 5. de appellat. Rot. dec. 51. num. 1. par. 1.
 4. per. & alias appellatione; præsertim, qui eius iustitia
 5. etiam tum dispositioni iuris communis, tum trans-
 6. actionis initia inter Guilielmum tunc Dominum
 7. Mazzani, & Communitatem, vt apparet ex deductis
 8. in decisione coram Cardinali Sacro ante sententiam
 9. edita, que est inter recent. dec. 432. et 3.

Et obiecta nullitas ex quo sententia lata fuerit
 10. etiam contra Alexandrum alterum ex reis convenitis
 11. tunc mortuum ad textum in l. 2. ff. que sent. sine appell.
 12. refert. Caput. 4. dec. 140. par. 3. Rot. dec. 742. num. 2.
 13. per. & recent. dec. 83. num. 4. per. Buratt. cellat. et quia
 14. non probatur in processu cause allegata mors, vt de-
 15. buic Iafin. l. non exstus §. si qui in iudicio num. 5. in
 16. ff. si quis aut. Riminal. iun. conf. 179. num. 30. Rec. consil.
 17. 110. per tot. Rot. dec. 18. num. 32. Guidopap. dec. 80.
 18. sub num. 2. vers. si vero non constat Buratt. dec. 243. nu. 8.
 19. dec. 843. num. 5. vbi quod oportet in actis de morte
 20. constet iudici, vt iudici, Rot. in Nucerina Affiliis 4.
 21. Maij 1648. coram R. P. D. meo Versipio; præter quod
 22. adhuc subsisteret sententia et contra alios litis con-
 23. sortes, qui vivebant Gabr. conf. 56. num. 15. & segg. lib. 1.
 24. Rec. a. conf. 110. in fin. Rot. dec. 18. num. 26. & fuit
 25. diffinita in Laureana Domini 14. Decembris 1643. coram
 26. meo.

Posita verò iustitia, & validate sententia eiusque
 lapsu in iudicatum, sequitur quod vt in ea præcipitur
 27. sint remouenda animalia lanuta ex Territorio Maz-
 28. zani, cum rei iudicate et obtemperandum sit, Clemen.
 29. et calumnias de re iudic. l. post rem iudic. ff. de iud. l. minor
 30. vt minor l. 2. Cod. execut. rei iud. Mant. dec. 187. num.
 31. 4. dec. 189. num. 6.

Non obstat, quòd ius exequendi et rem indicatam
 32. præscriptum fuerit per lapsum 30. annorum Bald. in
 33. cap. vlt. in fin. de except. Acebill. dec. 53. in princ. de pres.
 34. Mart. Andr. dec. 32. num. 7. Rot. inter recent. dec. 1.
 35. num. 3. 4. & seg. vbi quod post 30. annos nec sententia,
 36. nec executoriales eius vigore et relaxata mittende
 37. sunt executioni, eo quod hoc temporis spatium ius exe-
 38. quendi hoc est actio in factum, & officium Iudicis que
 39. pro illis præstantur præscriptum est, attente præsertim
 40. lylo Rot. par. 7. Vel à re iudicata fuerit recessum per
 41. consensum à Communitate et præuio Consilio de an-
 42. no 1631. præscriptum retentioni animalium post qua-
 43. driennium, & decretum desuper emissum à D. Rectore
 44. Carpentorateni, ac ab vtraque parte acceptatum, vt
 45. per Dec. in l. res iudicata nu. 4. ff. reg. iur. Gonz. super reg.
 46. Cancell. gloss. 66. num. 39. Mahed. dec. 4. nu. 2. de sent. & re
 47. iud. Rot. dec. 317. n. 3. coram Jan. num. Greg. XV.

Nam præscriptio vigeret nisi executio cœpta esset,
 48. et gereretur de materia habente tractum successuum,
 49. in quibus terminis loquuntur exaduerso allegati; vbi
 50. verò executio semel est cœpta, ac tractum successuum
 51. habet non subiacet præscriptioni, quia cœpta execu-
 52. tionem et actio in factum, seu Iudicis officium pro exe-
 53. cutione sententia impensum effectum fuit litigiosum,
 54. & licet pendente non curret præscriptio, maxime in
 55. 2. Cora et vbi instantia est perpetua, vt in puncto bene
 56. distinguit Rot. per. Acebill. dec. 5. num. 2. & per tot. de
 57. pres. dec. 115. num. 6. & 2. segg. apud Peniam, cum
 58. que versetur circa materiam tractus et successui
 59. periculi, & reiterari potest quodcumque victori in-
 60. feratur noua turbatio, Nunez. de Auentan. de execu-
 61. mand. cap. 4. sub m. 49. vers. quod maxime Pat. dec. 329. in
 62. fin. lib. 1. et cor. Rot. inter recent. dec. 1. nu. 22. & seg. dec.
 63. 21. num. 8. & 9. & nu. 1. & segg. vbi quod illo casu doceri

16 deberet ad effectum præscriptionis, et quod veniet
 casus contrarietatis, & victor acquiescit tanto
 tempore, vt poterit præscriptio induci par. 7. et
 Nazarena su. Mant. Viridi Beneficij 14. Martij 1646.
 §. dum enim coram R. P. D. meo Versipio.

17. Fuisse autem cœptam executionem et apparet iun-
 gendo simul tum relaxationem executorialium
 earumque intimationem, quam ad hunc effectum
 ponderauit Rot. dec. 138. num. 2. par. 2. recent. dec. 1.
 n. 5. dec. 136. num. 10. dec. 464. n. 8. apud Moder. Perus.
 18. de manut. cum successu taxationem, et solutionem

litis expensarum, quæ sunt pars executionis quando ad
 illas in sententia victus, vt in casu nostro condemna-
 tus fuit Ferret. conf. 43. num. 7. vers. & soluat. expensarum,
 quem refert, & sequitur Odd. de res. in iur. par. 2. qu.
 71. art. 6. n. 63. vers. solvere expensas, Mart. Andr. dec.
 43. nu. 8. Nihilque refert an omnes litis consortes, vel
 alter ex illis expensas soluerit, cum vbi plures vñæ
 verborum structura sententia condemnat omnium

19. que et eadem est causa defensionis, et executio contra
 vnum vim habeat executionis contra omnes ad text.
 in l. 1. & 2. Cod. si vnus ex pluribus cap. penult. de appellat.
 Laurell. de aut. in par. 2. cap. 12. ampliat. 1. num. 11. &
 segg. Put. dec. 459. lib. 2. in corr. Buratt. dec. 515. n. 7. ibique
 Add. lit. A. alleg. concordant. sicut in simili dicimus,

20. quoad et vnam ex pluribus rebus in sententia, vel in-
 titramento contentis suffragatur etiam quo ad alias
 eiusdem speciei, & ex eodem iure provenientes, Parif.
 conf. 90. n. 4. & 5. lib. 1. Garc. de benef. par. 12. cap. 2. n. 240.
 Cavalier. dec. 408. nu. 6. Baratt. dec. 80. n. 40. Rot. in Bur-
 chinonen. iurisd. 8. Aprilis 1647. §. nec refert. in fin.

21. coram me. Sufficitque aliqua pars executionis, et exe-
 cutio facta dicatur Bart. co. ff. sub n. 2. vbi dicit ratio-
 nem, quia executio non habet certam, & limitatam
 formam lib. 1. & in l. qui ex n. 3. ff. ex quib. causis iur.
 quem refert, & sequitur Moder. Hispan. de iudic. 10. 2.
 lib. 1. tit. 3. disp. 16. num. 31. in fin.

Tum tertio ipsum consilium Communitatis anni
 1631. exaduerso productum continens præceptum de
 expellendo animalia lanuta si quæ in Territorio ad-
 22. sent, quod in vente habet expellendi relationem et ad
 rem indicatam ibi, iuxta decreta S. D. N. Pape, et
 quam tanquam vnam titulum etiam in omni referen-
 dum esset Soc. sen. conf. 53. n. 7. lib. 4. Newze. conf. 37. nu.
 18. Sard. conf. 221. nu. 47. & 48. Rot. dec. 57. nu. 2. dec. 277.
 23. num. 2. par. 1. rec. & importent illis et vnam, & execu-
 tionem, vt per Bald. in l. 2. nu. 14. & 20. Cod. feratut. &
 aqua aliosque relos à Modern. Perusia. de manut.
 obstru. 34. num. 3. Rot. in Maiorcen. celebrat. Missar. 24.
 Ianuarij currentis coram me.

Atque hinc tollitur etiam affectus recessus à re iu-
 dicata, quia imo illi inhærendo Communitas præci-
 pic animalia lanuta expelli de anno 1631. proit etiam
 de anno 1647. & quamvis præceptum conceperit ad
 quadriennium proximè decursum hoc quoque
 congruit rei iudicate, & transactioni, cui vt supra dice-
 baminiuit concedenti Communitati arbitrium retin-
 24. dendum, vel expellendi per tempus et bene visum. Idem-
 que respondetur de decretis Rectoris Carpentoratis
 dicti Consilij confirmatorum, quod et si Communi-
 tas acceptauerit etiam in ea parte qua mandat anima-
 lia restitui post quadriennium quatenus tunc villa
 esse cognoscantur, videtur visa dicto arbitrio, ac be-
 neplacito expellendi, vel retinendi per tempus sibi
 bene visum; fatique est, quod ex inde non resoluitur

24. per necesse renuatiatio rei iudicate et alioquin non
 præsumenda, ac per omnem possibilem intellectum
 excludenda, Dec. consil. 308. numer. 8. Tiragueli. de
 rer. ligand. §. 36. gloss. 2. num. 50. Rot. dec. 132. num. 12.

par. prima recent. decis. 15. n. 4. coram san. me. Greg. XV. ac omnem tollit amaritudinem obsequantia subiecta; nam lapsio ne dum vino, sed pluribus quadrienniis iterum Communitas de anno 1647. mandauit expelli animalia.

Et ex his iustificatur quoque denegatio mandati de manutentione exacturæ petiti, quia est quod condomini Mazani aliquando animalia lanuta in hoc territorio retinuerint, id euenit ex facultate concessa Communitate contra quam propterea ex actibus retentionistanquam facultatiuis † nulla condominis fuit acquisita possessio l. proculius ff. damn. infest. Decian. conf. 144. num. 133. lib. 4. Rot. dec. 473. num. 1. par. 3. recent. decis. 186. num. 1. coram Cardinali Caualerio decis. 106. nu. 8. coram Merlino, sed ad hunc effectum probandum esset, † quod condomini animalia retinuerint Communitate contradicente, & tandem acquiescente Calder. conf. 19. num. 2. de preben. Surd. conf. 127. num. 81. Seraph. decis. 716. numer. 10. Coer. dec. 402. numer. 10. cum aliis alleg. in Hispanen. decimarum 27. Iunij 1644. coram Eminentijs. D. Cardinali Corrado. Eoque minus 27 concedi potest manutentio † obstante re iudicata, Cas. de Grass. dec. 7. nu. 9. de re iudic. Rot. dec. 72. num. 5. par. 4. diuers. decis. 508. num. 9. par. 5. recent.

Et ita decifum vtrique parte informante.

GERVNDEN. VICARIÆ

Luna 27. Ianuarij 1655.

ARGVMENTVM.

Pendente lite in Rota subrogatus nequit possessionem capere propria authoritate absque vitio attentatorum etiam si litis pendencia fuerit narrata Papæ, quia illa excusat à subreptione non autem ab attentatis. Lis per obitum colligantis, quando extinguatur? Subrogatio quando dicitur rigorosa non gratiosa, & quando subrogatus rigorose tenetur nouum examen subire, non obstante quod fuerit idoneus repetitis ab examinationibus synodalibus in prouisione gratiæ principalis? Subrogatus lite pendente quando non valeat possessionem propria authoritate capere?

SVMMARIVM.

- 1 Possessio capta à subrogato lite pendente est nulla, & attentata.
- 2 Amplia quamuis pendencia litis fuerit narrata Papæ, quia illa excludit quidem subreptionem quæ alias resultaret ob illius taciturnitatem, sed non operatur, quod subrogatus in spretum pendencia litis possit capere possessionem.
- 3 Decisio Cardinal. Caualerij 186. numero 3. declaratur.
- 4 Littera Apostolica mentionem litis facientes de subreptione argui nequeunt.
- 5 Papa licet providendo lite pendente non attentet attentat milonimus qui vigore prouisionis Apostolice possessionem capis.
- 6 Subrogatus tenetur gratiam subrogationis lite in Rota pendente obtinendam in actis Notarij causæ exhibere non obstante quod in litteris sit datus certus executor, quia Rota Auditor in causis pendensibus succedit loco Ordinarij.
- 7 Subrogatus in ius defuncti tenetur in Rota petere relaxationem sequestri appositæ pendente lite, & num. 8. traditur distinctio an Actor tempore decreti sequestri possidebat necne ad effectum, an sit locus

relaxationi sequestri, vel an Actor capiendo possessionem sequestri violat, & attentet.

- 9 Possessio attentata habetur pro non possessione.
- 10 Lis per obitum colligantis extinguatur, quando est Actor.
- 11 Sequestrum in causis beneficalibus durat usque ad finem litis.
- 12 Lis per obitum colligantis non dicitur extingui de iure per subrogatum iustificatur subrogatio.
- 13 Lis per mortem rei non extinguatur.
- 14 Lis per mortem Actoris non extinguatur saltem de iure superfluit si nolle eam prosecui declarat.
- 15 Subrogatus gratiose possessionem capere potest absque vitio attentati. Declaratur n. 32. & segg.
- 16 Subrogatio dicitur rigorosa non gratiosa quando in gratia est adiecta clausula, & committatur in forma dignum, & in litteris Apostolicis Papam subrogat, sed executori subrogari mandat.
- 17 Subrogatio rigorosa non præstat facultatem capiendo possessionem nisi prout mandato executoris, qui debet prius cognoscere, de idoneitate sibi commissa, & de iuribus defuncti.
- 18 Subrogatus rigorose cum clausula, & committatur in forma dignum, examinandus non est si prius tempore prouisionis principalis iam fuerat ab examinationibus synodalibus approbatus. Declaratur n. 27.
- 19 Clausula, si per diligentem examinationem & c. intelligi debet de examine factio, vel sciendo quatenus antea factum non sit.
- 20 Semel approbatus ad certum beneficium præsuntur etiam in futurum ad idem idoneus, nec nouum examen subire tenetur.
- 21 Secus vero si fuit approbatus ad beneficia etiam cetera in genere, & declarantur Garz. & Gonz. de off. ferentes pro iustificatione prouisionis in forma dignum requiri nouum examen, & ratio diuersitatis asseritur, n. 22.
- 22 Decis. 71. Merlino, quo casu loquatur? & n. 26.
- 23 In executione mandati de subrogando requiritur discussio iurium defuncti in cuius locum quis valit subrogari.
- 24 Examen factum post appellationem interpositam à prefessione Editorum concursus est attentatum.
- 25 Adimplementum conditionis casualis, vel mixte præcedens ipsam dispositionem conditionalem suffragatur si illud dispositio ignoratur, non autem si scitur, & de sui natura reiterabile est.
- 26 Subrogatus rigorose si fuit in possessionem immixtionem præsuntur eius examen, ac discussionem iurium defuncti extraiudicialiter præcessisse.
- 27 Subrogatus lite pendente in Rota tenetur ab ea immixtionem petere.
- 28 Rota succedit loco Ordinarij.
- 29 Subrogatus gratiose capiendo possessionem propria authoritate attentat si defunctus vel nuptiam possedit, vel tempore mortis deserat possidere.
- 30 Et hoc casu subrogatus allegare nequit continuationem possessionis defuncti, quæ à vitio attentati excusat.
- 31 Et quemadmodum si defunctus superueneret opus erit expectare immixtionem à Iudice mediante inspectione ius gratiæ, ita & subrogato.
- 32 Subrogatus in ius defuncti non possidentis tenetur suam gratiam iustificare, ibidem.
- 33 Ratio diuersitatis est inter subrogationem in ius Actoris non possidentis, vel possidentis, nam faciendo casu per affectationem beneficii nemini sit incuria, ac primo casu quando defunctus non possidet prior

præiudicium sit colliganti superstitii si possessio capi possit propria auctoritate, sed hac conclusio duas recipit limitationes, de quibus nunc sequitur.

36 Subrogatus gratiam iustificare tenetur, quando subrogatio fuit concessa etiam in ius, & professionem causa a defuncto mora.

37 Et quando defunctus mouerit iudicium executiuum vigore Breuis, de capiendâ possessione nomine Cameræ tunc subrogatus potest illud persequi iustificationis solum contentus in Breue absque alia iustificatione gratia principalis, & quando ad iustificationem tenentur 1. & num. 38.

Decis. Baratt. 590. num. 6. & 7. in quibus terminis loquatur 2. ibidem num. 37.

39 Subrogatus non tenetur suam gratiam iustificare quando superstitis colliganti non possidet, quia tunc ei non videtur inferri iniuria.

40 Possessio capta à subrogato propria auctoritate saltem officio Iudicis venit reuocanda esto, quod subrogatio nullum præiudicium inferat colliganti.

DECISIO DXLV.

Inter Bartolomeum Subira beneficio controuerso propositum ab Ordinario præuio concussu, & Antonio Puig nominatum ab Abbate Monasterij Sancti Saluatoris de Breda, ipsumque Abbatem lite introducta in Rota per commissionem ab eodem Subira obtentam, ut in Summario Abbatis num. 3. ac de mandato Rotæ posita sub sequestro dicti beneficii possessione, vel quia vacans erat, vel quia si plena attentatæ capta fuisset, ut in decisione de super edita 3. Iulij 1645. coram me, obiit Puig de mense Ianuarij 1651.

Et Subira narratis Papæ dictis obiit, lite, sequestro, proouisione, & nominatione, obtinuit in ius defuncti subrogationem, cuius vigore caput possessionem, quam esse attentatam prætendentibus præfato Abbate, ac Petro Masloan nuper ab eo nominato, suscepta desuper hodie fuit cognitio, & affirmatiue responsum cum licet sit præcipuus effectus pendentiæ 1. liti cap. non solum de appellat. in 6. cap. 1. & tot. tit. ut lit. pend. nihil inuon. Rot. decis. 4. numer. 1. eod. tit. in nou.

Quamuis illa nec non sequestrum Rotale narratum fuisse Papæ in supplicatione, ac literis subrogationis; nam præter quod narrata solum fuit lis pendens cum Puig prædefuncto, non autem cum Abbate, expressio litis, ac sequestri excludit quidem subreptionem, quia alias 1. resuisset ab illius taciturnitate, sed non operatur, quod in spretum huius sacri Tribunalis, & præiudicium colligantis, subrogatus propria auctoritate possessionem apprehendere poterit, ut in puncto respondit Rot. decis. 135. n. 3. & 4. par. 4. tem. 2. recent. & in Bracaren. parrochialis de Padrenello 11. May 1601. coram Cardin. Sacra in Maioribus. Attentatum 4. Maij 1646. coram Renouendissimo Terracine. salialique refert ad. ad Buratt. decis. 794. num. 10. & 11. Nec viget 1. dec. 86. Card. Causar. n. 3. quæ contrarium firmare videtur, quia in eo casu lis non pendebat in Rota, nec appositum fuerat sequestrum Rotale, ac narrata erat Papæ ne dum lis, sed etiam possessio victiosa prius capta ab impetrante, estque ea decisio intelligenda iuxta ibi allegat. dec. in Transfina Parrochialis 16. Iulij 1600. coram Jan. mem. Greg. XV. inter eius impress. dec. 2. nu. 6. ubi solum dicitur, quod ipsa licet Apostolice 1. commissionis litis non sunt subreptiue, & addens num. 15. bene explicat, quod licet tales non sint, & Papa prouidendo 1. non attente, attentat nihilominus, qui eorum vigore caput possessionem.

Par. Secunda.

Debiti itaque Subira producere in actis Notarij 6 cause 1. suam subrogationem non obstantem quod in literis esset datus cecus executor, quia Antioch. Rotæ in causis pendens succedit loco Ordinarij Clem. Auditor de refer. & in his terminis Rot. dec. 398. sub. nu. 1. par. 3. recent. & in Toletana Canonici Penitentiarj 4. Maij 1644. 6. Et propterea coram R. P. D. meo Cero, 7 ac peti. c. 1. relaxationem sequestri, ut in specie Rota dec. 2. num. 54. de refer. in nomis, ubi distinguendo an actor tempore decreti sequestri 1. possideret nec ne, dicitur quod primo casu non est necessaria relaxatio sequestri postquam actor fuit declaratus Dominus, quia sequester possidebat Domino; secundo vero casu nisi petatur relaxatio sequestri, actor capiendi possessionem propria auctoritate sequestrum violat, & attentat. At in casu nostro neque adhuc Subira fuit declaratus Dominus beneficii, neque possidebat de tempore sequestri, & quatenus possederet, quia ex deductis in supra memorata decisione anni 1645. eius deductus esset attentata 1. haberetur pro 1. non possessor. Marefc. var. resol. lib. 2. c. 1. num. 53. vers. secum si intrusus, Rot. dec. 315. n. 5. int. impress. apud Modern. Pers. de manuten. & in puncto possessionis capte à subrogato fuit decisum in Valentina Recloria 24. Maij 1647. 1. sed pro response coram me.

Gratisque dicitur sequestrum, ac litem fuisse extinctam morte Puig colligantis cum supposito, 10 1. quod ipse esset actor iuxta tradita per Io. Andr. in cap. 2. nu. 1. ut lit. pendens in 6. Gemin. ibid. num. 8. Aegid. dec. 156. Cassad. dec. 1. n. 1. de sent. & reindic. Nam in causis beneficiis 1. sequestrum durat vsque ad finem litis Clem. 1. de sequest. poss. & fruct. Put. 297. nu. 1. & 2. lib. 1. in corr. Rot. dec. 136. sub. num. 1. par. 2. recent. Lis autem 12 tem non dicitur extincta 1. donec non appareat iustificata subrogatio, ut in puncto respondit Rot. d. decis. 398. nu. 2. vers. quia fuit par. 3. rec. & supposito quod Puig defunctus esset actor non subsistit in facto; imò enim causam in Rota committi fecerat Subira Summario Abbatis n. 3. & deinde pro parte Abbatis inhaerendo dictæ commissioni eadem fuit effecta communis Summario ibidem num. 5. Cumque proinde Puig originaliter esset reus, eius morte 1. lis extincta non fuit, ut post Io. Andr. Gemin. & alios supra allegat. tradit Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. in præfat. num. 271. & seg. & dixit Rot. decis. 8. num. 1. & per tot. ut lit. pendens in nouis, & in Valentina Recloria 3. Nouembris 1646. 8. ex eisdem coram me. Ultra quod etiam per mortem actoris 14 ris 1. lis non extinguatur ad omnes effectus saltem quando reus superstitis le nolle eam persequi non declarauit, Clem. 1. si vero ut lit. pend. Cassad. dec. 1. nu. 2. de sent. & reindic. Mohed. dec. 8. n. 7. de appellat. Acchil. dec. 8. n. 1. & 2. ut lit. pend. Rot. dec. 109. nu. 2. par. 1. rec. & in d. Valentina Recloria 5. fuerat infra med.

Pauitque gratis allegatur, quod subrogatus gratiosè 1. possessionem propria auctoritate capere potest absque labe attentati Mant. dec. 71. num. 3. Coccin. dec. 72. nu. 1. cum alijs alleg. in Valentina Recloria 3. Decembris 1646. 8. nisi coram me. Nam & si in supplicatione potest à Subira fieri mentio subrogationis gratiosæ, quia tamen in fine 1. addita est clausula, & committatur in forma dignum, ac in literis Apostolicis desuper expeditis Papa non subrogauit, prout facit in subrogatione gratiosa, sed mandauit executori, quod subroget quatenus per diligentem examinationem ab examinatores synodales faciendam Subiram idoneum reperiret, propterea subrogatio hæc non est gratiosa, sed rigorosa, seu mandatum subrogando Mando, in regul. de subrogat. q. 1. n. 4. Garz. de benef. par. 6. c. 1. n. 1. Lothar. de re benef. li. 2. g. 20. n. 163. & li. 3. g. 13.

Y

17 quod non præbet facultatem ꝑ capiendꝑ possessionem nisi præiudicando executoris, qui debet prius cognoscere de idoneitate sub commissi, & de iuribus defuncti in cuius locum petitur subrogatio, vt bene distinguit, ac declarat, *Lotther. dict. quest. 13. numer. 34. Pur. dec. 208. dec. 423. in prin. lib. 1. in cor. Mohed dec. 11. vt lit. pend. Rot. inter rec. dec. 378. n. 1. par. 1. dec. 135. n. 7. & segg. dec. 449. n. 4. & segg. par. 4. tom. 2. & in Valentia Reitoria 24. Maij 1647. in princip. coram me.*

Et licet, *Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. in præfat. nu. 360. quem sequitur, Argel. de acq. poss. qu. 18. nu. 43. hoc limitet, quando subrogandus fuerat ꝑ prius de tempore prouisionis principalis ab examinatoreibus synodalibus approbatus in specie ad beneficium de quo agitur, ea forsan ratione, quia ꝑ clausula illa, si per diligentem examinationem, intelligi debet de examine facto, vel faciendo quatenus antea factum non fuisset, & semel approbatus ad certum beneficium ꝑ præsumitur etiam in futurum ad idem idoneus, nec nouum examen subire tenetur, cap. accipimus, & ibi gloss. verb. reputare de atar. & qualis. & ordin. præficiend. quamuis secus sit ꝑ vbi fuit approbatus ad beneficia etiam curata in genere vt in terminis prouisionis in forma dignum distinguit, & late comprobatur, *Merlin. dec. 71. nu. 4. & segg. vbi signante, num. 9. dicitur quod, Garz. de benef. par. 6. cap. 2. numer. 266. & Garz. super reg. 8. gloss. 4. num. 89. asserentes pro justificatione prouisionis in forma dignum requiri nouum examen, intelligendi sunt de eo qui fuerat præiudicium examine approbatus ad beneficia in genere, & asserunt ratio diuersitatis,**

18 ꝑ quia nempe ꝑ examen huiusmodi non est plene consultum disciplinæ Ecclesiasticæ, & curæ animarum alicuius certi beneficij, quod forte requirit in suo Reçtore præcipuas qualitates, quæ ratio cessat, quando approbatio est specialis ad illud idẽ beneficiũ.

Hæc tamen limitatio ultra quod habet quidem fomentum dictæ rationis respectu clausulæ, in forma dignum, seu si per diligentem examinationem, &c. de qua solum ꝑ loquitur, *Merlin. d. dec. 71. Sed dubitabilis redditur, quia vltimus in executione mandati de subrogando requiritur discussio ꝑ iurium defuncti, in cuius locum quis vult subrogari, vt præter supra, alleg. tradit. idem *Lancell. d. cap. 4. in præfat. n. 337. & 359.**

19 non applicatur casui nostro quo præcedens ꝑ examen Subitæ vti factum post appellationem ad præfixione editionum concursus interpositam erat attentatum, & Papa non obstante quod idem examen ei fuisset in supplicatione narratum mādauit subrogari quatenus per diligentem examinationem in futurum faciendam executor subrogandum idoneum repererit; exinde enim apparet, quod Papa non confidit de examine iam facto, quod attentatum fuisse forsan sciebat,

20 & cessat ꝑ præsumptio ponderata, in decisione *Merlin. nu. 6. & 7. quod videlicet si Papa sciuisset examen præcessisse aliud fieri non demandasset cum imò scies præteritum ꝑ aliud in futurum commiserit, sicut in simili dicimus, quod adimplementum conditionis casualis, ꝑ vel mixtæ præcedens ipsam dispositionem conditionalem suffragatur ob dictam rationem si illud disponens ignorauit non autem si sciebat, & de sui natura reiterabile est, leg. hac conditio, §. fin. l. si iussu facta vbi Barr. ita distinguit, ff. condit. & demonstr. l. si ita scriptum, §. fin. l. leg. 2. Soc. in d. l. hac conditio, §. fin. numer. 3. *Ruin. conf. 89. nu. 1. & 2. lib. 4. Surd. conf. 69. num. 22. Caf. Manent. conf. 146. nu. 23. Casanat. conf. 35. nu. 11. Duran. dec. 40. n. 54.**

Quatenus verò replicatur præsumi nouum examen Subitæ, & discussionem iurium defuncto ꝑ factam extraiudicialiter ex quo Ordinarius subrogatum in pos-

sessionem immisit, respondetur neq; constare de immisione Ordinario concessa, neque possille constare, sed per debuisse ꝑ in Rota vbi lis pendebat, nauerat sequestrum, & quæ succedit ꝑ loco Ordinarij iuxta, *decis. 398. nu. 1. par. 3. recent. supra allegat. decis. 634. num. 11. in fin. par. 2. recent. & in Alen. Dignitatis 4. Aprilis 1642. §. primo in fin. coram. l. renississimo D. meo Decano.*

Addebat vnus ex Dominis, quòd etiam subrogatione attentatæ si defunctus, vel nulsquam possidebat tempore mortis desiderat possidere; hoc enim casus applicabilis non est continuatio possessionis defuncti, ꝑ in subrogatum illum excusans a vicio attentati, sicuti defuncto ꝑ si superuixisset opus erat capax, immisionem & Iudice mediante sue gratiæ justificatione, ita & subrogato, *Vitalis. in Clem. 1. numer. 64. & segg. vt lit. pend. Lancell. de attent. d. cap. 4. in præfat. sub num. 361. vers. limitatio tamen, & numer. 362. & 363. Garz. de benef. par. 6. cap. 4. numer. 36. Mare. super res. lib. 2. cap. 1. numer. 52. vers. aut subrogatus Argel. de acq. poss. quest. 18. nu. 27. Rot. coram. Burat. dec. 390. num. 6. plenius, in Cartaginens. Portionis 21. Olibrius vbi coram. Gypso impress. ad Marches. de commiss. ten. 1647. vbi sub n. 1. pro ratione diuersitatis ꝑ inter subrogationem in ius authoris non possidentis, vel possidentis ponderatur, quòd secundo casu assecutione beneficij nemini fit iniuria; siquidem nihil interest, si de iuribus suis experti cum vno, vel altero possessoris, at primo casu quando defunctus non possidebat (qui est casus noster) non modicum fieret præiudicium colligatis superflui si subrogatus possessionem adipisci posset propria authoritate, & fomeretur absurdum, quòd plus quàm defunctus habens subrogato concederetur, idemque fuit decisum, in lemma beneficij de Mansanaves 14. Nouemb. 1609. coram. Iusto impress. apud Marches. lib. fol. 38. n. 10. in Bracharen. Parrochialis 11. Maij 1601. coram. Cardinali Sarto in Bonon. beneficij 8. Nouemb. 1619. coram. ead. impress. par. 2. tom. 2. recent. dec. 135. sub num. 11. vers. et ibi, & num. 12. & in supracitata, Maioricens. Attentatum 4. Iunij 1646. §. Nec ad euitandum infra mod. vers. multo minus coram. Reuerendiss. Terracinesis.*

Verum ista conclusio duas recipere videtur limitationes, alteram quando subrogatio fuit concessa ꝑ in ius, & prosecutionem causæ ad defuncto mortem, & declarat, *Burat. d. dec. 390. n. 6. & 7. & hæc limitatio intelligenda est ad effectum, vt ita subrogatus si defunctus mouerit eundem executum ꝑ vigore Breuicis capiendæ possessione nomine Camere possit illud persequi, & obtinere iustificatis solū contentis in eo bene abique alia iustificatione gratiæ principalis sicuti prout defunctus, in quibus terminis loquitur, *Burat. & quot quot in id allegari possunt, non autem ad effectum, vt propria authoritate ingredi possit possessionem, & euitare iustificationem gratiæ principalis ꝑ authoris, qui eius vigore, vt in casu nostro iudicem mouerat, vt tradunt, *Lancell. Garz. & alij supra allegati.***

Alteram quando (vt in casu nostro) superflui colligatis non possideret, quia tunc ei non videtur inter iniuria, *Marefc. super res. lib. 2. cap. 1. nu. 52. vers. quod est verum, & num. 53. Rot. dec. 2. sub n. 54. in fin. ibi, prout non committitur si possessio vacua reperitur de reuera in nou. & in d. Tolentana beneficij, nu. 10. in fin. vers. sed ratio. Ideo ceteri Domini omissa pro nūc huius limitationis discussionem, ex primo sūdemmento, quia scilicet versamur in terminis mandati de subrogando possessionem Subitæ attentatum esse dixerunt, & ꝑ consequens reuocandam saltem officio Iudicis, etiam*

veti præiudicio, quod subrogatio nullum præiudici-
cium intulisset Abbati S. Saluatoris alteri ex cos-
siliis. *Cass. decis. 3. numer. 6. de restit. spoliar. Coccin.*
decis. 418. numer. 3. Rot. dec. 670. numer. 2. par. 4. vet. & alia
supra.
Et ita decisum vitæque parte, &c.

ROMANA FIDEICOMMISSI DE CARPIANIS.

Ven. 31. Iulij 1653.

ARGUMENTVM.

Femine veniunt appellatione proximorum, in fi-
deicommissis quando non fuit habita ratio confer-
uandi bona in agnatione, & ex quibus Testamenti
verbis deducatur non fuisse habitam rationem conser-
uandi bona in agnatione?

SVMMARIVM.

1. Sententia validitas ex quibus resultat.
2. Fideicommissum institutum pro masculis, & in illo-
rum defectum pro proximioribus de domo, appella-
tione proximorum venit femina si non fuit ha-
bita ratio conseruandi bona in agnatione.
3. Femina veniunt appellatione proximorum de domo,
quando non fuit a Testatore habita ratio conseruan-
di bona in agnatione, ibid.
4. Ratio conseruandi bona in agnatione non resultat si
Testator post substitutionem proximorum de domo
prohibuit alienationem Bonorum ad hoc ut conser-
uentur pro hereditibus institutis, & substitutis, nam
dicta verba militant etiam pro feminis qua veniunt
appellatione proximorum.
5. Verbum, detti, demonstrat ad oculum, ac repetit per-
sonas superius substitutas.
6. Dicitur, ut supra, est relatiua ad supra nominatos.
7. Fideicommissum nunc non dicitur iudicium ex
prohibitione alienationis si prohibitio est conserua-
tione ad terminos precedentium substitutionum, &
numer. 7.
8. Femine veniunt sub nomine familiae.
9. Praefertur masculis non extantibus.

DECISIO DXLVI.

Solo Bindo contra quem, & Scarlatum emana-
uit prima sententia Rotæ coram R. P. D. meo
Verosio ab capro suo iure, & interese appellan-
te, & appellationem prosequente in secunda in-
stantia coram R. P. D. meo Albergato lata fuit sen-
tentia primæ confirmatoria, quæ hodie in tertia in-
stantia in gradu appellationis ab eodem Bindo in-
terpositæ, confirmanda visa est, quia est valida, &
iusta.

Rite enim processum fuit ad sententiam seruatis
omnibus terminis ꝑ de iure aut stylo seruandis, iuxta
vulgarem decis. 260. par. 2. Caputag.

Et recte concessa fuit immisso monasterio, &
Monialibus Sandi Bernardini de Vibe ex persona for-
oris Catharinæ de Capianis ibi profusse in posses-
sionem bonorum subiectorum fideicommissi Iacobi
Carpiani quod per obitum Oliuierij Carpiani vlti-
mi masculi, & dictæ Catharinæ fororis purificatum
fuit cum in euentum mortis masculorum ꝑ superius
nominatum vocatorum sine filiis testator substituerit
proximiores de domo Carpiana, quorum appella-
tione comprehenduntur etiam femine quando non fuit
habita ratio conseruandi agnationem, vt pluribus
Parti. Secunda.

comprobant, decisiones huiusmodi editæ in prima in-
stantia coram R. P. D. meo Verosio, quod ex proprie-
tate sermonis vt notat, Soccin. Sen. conf. 227. sub numer. 5.
in fin. vers. sed multipliciter lib. 2.

Ratio verò conseruandi bona in agnatione ꝑ nul-
libi in testamento legitur, nec elici potest ex quo post
substitutionem proximorum de domo Carpiana tes-
tator prohibuit ne domus existens in Vibe ac
vineæ possint alienari, nam si conseruatio per li detti he-
reditis instituitur est substituitur come supra, quia cum supra
in substitutione proximorum de domo Carpiana
etiam femine vocatæ essent, ad illarum quoque fa-
uorem militant prædicta verba conseruationis bono-
rum in hereditibus supra substitutis; ponderando præ-
sertim verbum, detti, ꝑ quod demonstrat ad oculum
ac repetit personas superius substitutas, l. 1. §. cum qui
ff. postulat. Barbof. di. 37. numer. 1. & seq. Turati. decis.
272. numer. 6. prout etiam repetit dictio ꝑ relatiua, vt
supra l. item queritur, §. item Iulianus, ff. locat. Barbof.
di. 441. numer. 1. Buratt. d. decis. 172. numer. 6. adeo quod
nulla ex inde resultat fideicommissi ampliatio ꝑ vel
restrictio, sed illud regulatur iuxta terminos præce-
dentium substitutionum, Gabr. consil. 124. nu. 12. consil.
138. numer. 25. vers. id quod clare lib. 2. Gionag. consil. 39. nu-
mer. 16. lib. 1. Coccin. decis. 394. numer. 7. cum aliis allegatis
in Bononien. Bonorum seu fideicommissi de Sanctis. 17.
May 1647. §. prohibitio, & seq. 16. Martij 1648 §.
nec pariter coram me.

Eundemque sensum ꝑ habent subsequencia verba,
& in modo nullo si possint vendere ne in alio mo-
do alienare ma si debbano conseruare nella famiglia de
Carpiani. Quia nil aliud continent quam germinatio-
nem prohibitionis paulo ante eisdem ferme verbis
expressæ cumque propterea tendant ad eundem fi-
nem prohibendi alienationem, eandem pariter reci-
piunt interpretationem vt bene ad propositum pon-
derat, Bellon. l. un. consil. 12. numer. 7. vers. quia patet quod
ita vt testator censetur intellexisse de familia Car-
piana; hoc est de illis defamilia quos instituerat, &
substituerat, & inter quos vt dicebam comprehen-
duntur etiam femine, quarum vocationem ꝑcludit
quoque nomen familie Carpianae, dum sunt progeni-
tæ ex masculis, & ratio agnationis habita non fuit,
Soccin. conf. 65. nu. 16. lib. 3. & prius conf. 227. numer. 5. vers.
sed contra lib. 2. Ruin. consil. 120. numer. 10. lib. 1. Peregr.
de fideicommissis. art. 14. numer. 39. Buratt. decis. 172. numer. 17.
præsertim masculis ꝑ non extantibus vt per, Bald. con-
sil. 396. col. 2. vers. nec est verisimile, vbi loquitur in ter-
minis Religiosi, qualis est Soror Catharina, lib. 3. Rot.
in Bonien. fideicommissi de Leonorij 2. Martij 1640.
coram Reuerendissimo Salinauino.

Et ita decisum vna tantum parte informante alter
tamen citata sepius, & expectata diu.

SENOGALLIEN. SALVIANI.

Ven. 7. Februarij 1653.

ARGUMENTVM.

Creditor si egit contra debitorem pro certa sum-
ma, & pendente iudicio debitor partem debiti
perfoluit sententia deinde illum condemnans ad
totam summam ab initio petitam est euidenter
iniusta ratione excessus maxime quando fuit exe-
cutioni demandata, & excessus non est modi-
cus, & an creditori saltem competat retentio pro
summa debita?

Y 2

SYMMARIVM.

- 1 Confessio procuratoris facta in iudicio si est adminiculata necet principali.
- 2 Solutio rate debiti facta pendente iudicio extinguit pro concurrenti quantitate creditum petitorum.
- 3 Sententia lata pro tota summa ab initio petita, licet pendente iudicio rata pars fuerit soluta, ratione excessus est evidenter iniusta maximè quando fuit executioni demandata.
- 4 Secus verò si non fuit executioni demandata, & excessus est modicus.
- 5 Creditor pendente iudicio si partem crediti exegit, & deinde sententiam pro tota summa obtinuit, licet excusetur à dolo ad effectum evitandi penas legales contra plus debito petentes non tamen evitari potest iniustitiam sententia resolutum ex carentia actionis, & n. 6.
- 7 Creditor presumitur scire quantitatem sibi debitam.
- 8 Clausula, saluo iure, apposta in libello non excludit excessum sententia condemnantis ad certam summam quia adhuc effectum debet attendi sententia licet libellus aliter conceptus sit.
- 9 Cornazzani. decis. Lucen. 2. sub num. 23. declarat quo casu loquatur?
- 10 Sententia quando est relativa ad libellum, tunc saluatur ab excessu.
- 11 Clausula, saluo iure, apposta in libello non suffragatur creditori exigenti ratum crediti pendente iudicio ad effectum saluandi sententiam ab excessu, sed tenebatur in prosecutione causa petere residuum, non secus ac si fuisset decreta aliqua solutio ante l. bellum.
- 12 Item sententia non saluatur ab excessu etiam si creditor cum protestatione exegit partem crediti quod non intendebat sibi praeiudicare in iuribus suis, quia referri debet ad iura competentia pro residuo crediti.
- 13 Protestatio contraria facto, ac iuri repugnans non relenat.
- 14 Solutio extinguit ipso iure obligationem, & actionem.
- 15 Solutionis exceptio ante sententiam licet non fuerit opposita non relenat si solutio fuit nota alicui, & sufficit adhuc effectum quod sit nota iudici.
- 16 Retentio pro vero credito debita est creditori, quando res debitoris factio iudicii nulliter, & iniuste procedentis pervenit ad eius manus ex causa eiusdem crediti.
- 17 Reintegratio retardari nequit spoliato sub pretextu crediti illiquidum.
- 18 Notale fructuum à creditore perceptorum standum est donec à debitore contrarium probetur.
- 19 Creditum remanet illiquidum donec valor fructuum à creditore in specie perceptorum liquidetur.
- 20 Debet tamen ad effectum impediendi reintegrationem consistere de credito vel per rem iudicatum, vel per confessionem parit.
- 21 In spolio iudicali nunquam datur retentio spoliatori adversus spoliatum reintegrari petentem.
- 22 Et hac est communis opinio.

DECISIO D XLVII.

Gratia informantes pro Thomano quibus nova Gaudencia aduersus decisionem 29. Maij proximè præterit coram me editam concessa fuit recantantur hodie quæcunque respiciant veram quantitatem

crediti de tempore iudicii à Thomano mori, quia omnia euacuat decisio huius causæ emissa in presentia instantia, sub die 19. Junij 1691. coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Corrado, summas residuales creditum Thomani occasione fructuum census decedentium non excessisse de dicto tempore summam scilicet 1400. iuxta confessionem iudicalem in summam factam in libello emissam, quæ tunc probat contra procuratorem ob amplitudinem mandati quod procurator habebat, tum ob similem confessionem factam de anno 1618. in alio iudicio intuitu nomine eiusdem Thomani contra quosdam de Riccis; tum tertio quia veraque confessio ab eodem principali ratificata erat.

Vnde cum solutio scutor. 550. subsecuta pendente secundo iudicio cedat perneceſſe in extinctionem tunc pro concurrenti quantitate dicti crediti scilicet 1400. quod solum supererat, Aym. consil. 18. numer. 12. Fina. Sen. cons. 297. num. 1. Rot. decis. 301. numer. 3. par. 1. vltima alius allegatos in decis. Domini Cardinalis Corradi, §. quoniam, palpabilis est excessus sententia ipsa lata ad integram summam scilicet 1400. condemnantis eandem sententiam, maximè quia fuit executioni demandata reddens in totum irritam, Comit. ult. decis. 1. Pen. decis. 384. num. 7. Merlin. decis. 291. numer. 4. licet secus esset, nisi executioni demandata fuisset, & excessus esset modicus ut fuit, decis. 1. in Perusina executionis 18. Decembris 1595. coram Penia in pres. apud Marches. de commiss. par. 3. fol. 114.

Nihil suffragatur quod Thomanus non fuit in dolo, vel clausula, saluo iure melioris Calculi, apposta in libello, aut etiam protestatione facta in actus executionis dictorum scutorum 550. quod recipiens non intendebat præiudicare suis iuribus. Nam quicquid sit de carentia doli tunc illa quidem, à penis legalibus contra plus debito petentes inflicta in quibus terminum loquitur, Roland. cons. 71. numer. 39. lib. 1. Barz. decis. 76. n. 14. & segg. Monter. decis. Aragon. 14. num. 42. & 43. sed non ab iniustitia totius sententia, tunc executionis relata ex carentia actionis, & eorum individuum. Decian. consil. 403. numer. 20. & segg. Decian. Reges. quest. 14. num. 50. & seg. lib. 2. Causale. de usufr. sub num. 208. col. 3. Affili. decis. 218. num. 4. Cornazz. decis. Lucen. 2. num. 22. maximè quia regulariter creditor tunc prefertur scire quantitatem sibi debitam, Causale. de usufr. sub numer. 208. col. 3. circa med. vers. quia 1593. luer.

Clausula, vero saluo iure cum fuerit apposta in libello non excludit excessum sententia condemnantis ut in casu nostro atque aliqua præscriptura ad certam summam, quia adhuc effectum attendi debet sententia licet libellus aliter conceptus fuisset ut in puncto, Causale. de usufr. sub num. 208. col. 3. in princ. Boer. decis. 59. num. 8. cum aliis allegatis, in decis. D. Cardinalis Corradi, §. penult. circa fin. vbi in specie, ad decis. 2. Lucensem Cornazz. sub num. 23. exinde so allegatam tunc respondetur quod illa loquitur ad effectum iustificandi ipsum libellum non autem sententiam; & ulterius animadvertendum est quod in causa dictæ decisionis, Cornazzani sententia non expresse tendit ad certam summam, sed erat relativa ad libellum tunc casu sententiam saluari ab excessu etiam, Rot. pres. Merlin. decis. 601. num. 7. Omnitque cessat amittendo quia excessus non educitur ex solutionibus factis ante libellum tunc ad quas clausula, illa saluo iure, ibi apposta referri posset sed postea pendente iudicio ipsimet principali, qui proinde debuit in prosecutione causæ moderari petitionem, & pro residuo

domoxat petere, & obtinere sententiam non fecus ac
debeuisset fuisse detecta aliqua solutio libellum
precedens vt per Rolan. in tract. diuers. de inuent.
quod. 129. num. 1. vrs. & idem Duran. de off. 86. sub. num.
quod. 129. num. 25. & seqq. 47. de off. 169. num. 5. coram. an.
num. Gregor. XV. de off. 7. ar. prima. num. 1. in pa. par. 2.
rec. Berard. ad clau. 58. gloss. 2. sub. num. 1. ver. licet. poss.
Protestatio tandem f. emissa in act. exactionis
f. 503. refertur debet ad iura competentia pro residuo
crediti non autem ad eius partem mediante solutione
extinctum, cuius respectu tanquam contraria factio
15 f. ac iurisdictioni repugnans non releuat et alle-
gatis per Gar. de off. 33. num. 16. de off. 455. sub. num. 27.
& seqq. Burar. de off. 46. num. 13. & in de off. Dominus
Cardinalis Corradi 2. in fin.

Minus releat quod de dicta solutione pendente
iudicio facta non fuerit ante sententiam oppositum
14 quia cum solutio t^{er} extinguat i^{ur} sol^ure obligationem.
et rationem Gloss^{us} in cap. 1. verb. defensionis de iur. Con-
test^{is} in 6. Cast^{ro} in l. 1. n. 2. ff. except. Specul^{us} end. tit. 3. §. 1. n. 4.
15 satis est t^{er} quod fuerit nota actori qui eam optime
describit cūmplemet pecunias recepit vel in fortio-
ribus terminis satis esset fuisse notam iudici quāvis
de ea t^{er} non exeperetur Bart^{olus} in l. si v^{er}us §. p^{ri}us
ne peteret num. 20. ff. p^{ro} p^{ro} in l. 2. v^{er} §. sed ista qua
non eff^{ic} except. Cuman^{us} ibid^{em}. Cast^{ro} in l. 2. v^{er} §. hoc au-
tem iudiciū sub num. 11. v^{er} §. fed certe loquitur ff. dam-
nificat^{is}. Paciat^{us} de probat. lib. 1. cap. 68. num. 70. & 76.
Carol. de Grass^{us} de except. 25. sub num. 9. v^{er} §. et
act^{us} ff. mon. 10.

16 Denique nec allegari potest retentio ꝑ pro vero
credito solita concedi quando res debitoris facto
iudicis licet nalliter vel iniuste procedentis peruenit
ad manus creditoris ex causa eiusdem crediti pro quo
illa petitur *Surd. decif. 46. nu. 7. & per tot. Grat. discipul.*
70. nu. 11. & seq. Ciriac. contr. 180. nu. 29. & seq. Cavalier.
decif. 542. nu. 1.

Tum quia ob fructus vigore immisionis excessus,
& spoliatus ab anno 1646. a Thomano creditore
perceptos in eius creditum impundatos, idem creditum
remanet illiquidum, & per consequens inefficax
pro retentione ac retardandam ꝑ reintegrationem
spoliati *Rot. pater Cavalier. decif. 339. sub nm. 5. & 7. penes
Merlin. decif. 117. nm. 3. in fin. & nm. 4. & inter re-
decif. 441. nm. 26. & 27. par. 5. decif. 139. nm. 8. & 9. inter
inapp. ref. apud Modern. Pers. in de subalt. quamsi Thom-
anus exhiberit notulam fructuum a se percepto-
rum cui standum esse ꝑ donec per debitorem contra-
tionem probetur dixit *Rot. decif. 161. nm. 29. par. 6. recet.*
nam ibi non agebatur de retardanda reintegratione
spoliati; cumque dicta notula contineat totum quan-
titatem fructuum in specie donec illorum valor liqui-
detur, ꝑ ꝑ non excluditur illiquiditas crediti *Rot. in
paulo decif. 433. numer. 4. & 5. par. 2. recet.* de quo
constat oportet per confessionem patris vel per
testimonium *Rot. Cavalier. dicta decif. 339. nm. 6. & 7. ubi
et concord.**

Tunc etiam quia in spolio Iudiciali commisso non
in consummationem spoliatorum qui semper comparuer-
unt, & solutionem pendente iudicio factam actor
optime notam allegare non tenebatur sed ad instan-
tiam partis, quae petit immisionem pro plus debito
21 nunquam datat retentio ¶ spoliator adversus spolia-
tum reintegrari perentem Rota coram Cardinali
Cassander. dicta decis. 539. numer. 9. & 10. decis. 543.
22 q. 4. ubi quod hoc est ¶ communis opinio decis. 117.
n. 9. p. 4. 10. 2. rec. repetit inter impress. apud. Meiser.
Pistorien. de subbalt. dec. 54. num. 6. & in Persuasia Spoly
23 January 1643. coram Reverendissimo Archiepiscopo
Pars Secunda.

Terracenenfi impress. apud Moder. Perusin. eod. tract.
detif. 109. num. 1. & 3. seqq

Quare corruentibus omnibus obiectis excitatis
contra decisionem hodie reuocam, eam confirman-
dam esse Domini censuerunt utraq; parte informante.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE
Bargellinis.

Luna 10. Februarij 1653.

ARGVMENTVM.

Substitutus per vulgarem subintrat in locum gradus caducati cum tali casu substitutus censeatur huc primus nolite, hunc non possit adire; Substitutio compendiosa quando est concepta per verba communia continet etiam vulgarem tacitam, vel ut alij aiunt expressam verbis generalibus. Substitutio fideicommissaria quando est facta per verbum commune includit vulgarem, que vocatur anomola, cuius vigore secundus substitutus subintrat in locum primi potestatis, vel non valens adire, & contraria quo casu præcedant: Nepotes veniunt appellatione filiorum etiam in fideicommissis transierali concurrentibus coniecturis, & ponderantur in decisione coniectura ad hunc effectum adducta.

S V M M A R I V M.

- 1 *Caducatio gradu medio non nocet vocatis in gradu subsequenti, quando vocatio includit quoque vulgare institutionem, quia cum purificetur, siue primus substitutus nolit, siue non possit adire, eo procedente ante gravatum secundus substitutus subintrat per vulgarem locum gradus caducati.*
- 2 *Substitutio compendiosa censetur, quando indefinita concepta est per obitum aliquis siue filii, quatuor veltro additur non sit verbum quando cumque, quia sufficit adesse verba de sui natura tralium temporis significancia.*
- 3 *Verba li decelerit sine filiis de sui natura tralium tempus significant.*
- 4 *Substitutio compendiosa inter alias substitutionum speciet, quando concepta est per verba communia continent etiam vulgarem vel metum, vel ut alij dicunt expressam verbum generalibus, & mun. 6.*
- 5 *Verbum substitutio est commune*
- 6 *Substitutio fideicommissaria quando est facta per verbum commune includit vulgarem, quia vocatur anomala, cuius vigore secundus substitutus subintrat in locum primi valentis, vel non valentis adire.*
- 7 *Et contraria procedunt, quando compendiosa, seu simplex fideicommissaria indanda est per verba, omnino & semper obliqua.*
- 8 *Substitutio vulgaris non continetur in compendio qua quando est collata post aditum, seu delatum hereditatem antea substituta, tunc tunc restitit voluntas Testatoris, & natura substitutionis vulgaris Testatoris, & natura substitutionis vulgaris.*
- 9 *Nec minus continetur in mere fideicommissaria, quia tunc habetur, ac si facta esset per verba obliqua.*
- 10 *Et requiritur ad hunc effectum, quod adsint verba supponentia per necesse aditum hereditatis in primo substituto, vel illis nomina in substitutionem factam esse denotantia.*

12. *Nec sufficit verba relatiua eidem, vel ultimo morienti, quia exponi possunt, idest in eorundem, vel ultimi morientis locum.*

13. *Substitutio precedens si sic concepta sub conditione prædecessus amoviam in ea comprehensorum, & in subsequenti substitutione adit clausula, & casu quo comprehensi in prima substitutione decederent in casu prædicto, &c. quid talia verba operentur?*

14. *Verbum hæres appositum in conditione prima substitutionis significare potest heredem non actum, sed potentiam, quia scilicet in Testamento sic scriptus.*

15. *Est tale verbum non censetur repetitum in alia substitutione absque aliqua mentione, quod substitui sint heredes.*

16. *Repetitionis presumptio non intrat quoties in eadem oratione continentur diuersæ substitutiones, quæ simul verificari non possunt, & diuersi etiam gradus personarum.*

17. *Clausula casu quo, & in casu prædicto apposta in subsequenti substitutione repetunt casum supra expressos.*

18. *Et adiuncta substitutioni compendiosa comprehendunt omne tempus tam ante, quam post aditam hereditatem non secus, ac comprehendit ipsa substitutio compendiosa, quia non alterant naturam substitutionis cui adiunguntur, sed iuxta illam debent intelligi.*

19. *Et quidem demonstratur quod casus expressos, & declaratus non autem taxatiui, dum alia dictio taxatiua non adest.*

20. *Amplia quamvis dicta clausula sint geminata.*

21. *Non attendit an sint adiuncta substitutioni, vel conditioni, quia semper adhaerere debemus naturæ substitutionis, & ab ea non recedere, nisi verba cogant, num. 22.*

23. *Clausula casu quo, & in casu prædicto, quando sunt geminatae declarantur, hic quem effectum operentur.*

24. *Prædecessus substitutionum ante heredem non respicit conditionis euentum, sed speciem substitutionis, quia scilicet tertia substitutio, quæ in ordine ad secundam fuisset merè fideicommissaria si substitui post heredem grauatum decessisset purificatur per tacitam, seu anomalam vulgarem.*

25. *Et multum differt, an deficiat casus substitutionis an vero species, seu illius effectus.*

26. *Nepotes veniunt etiam appellatione filiorum in fideicommissio Transuersali conuentionis coniecturalis, & quamam coniectura inter alias ad hunc effectum præcipua reputatur.*

27. *Agens etatem ultra 60. annos impotens reputatur ad generandum.*

28. *Nepotes veniunt appellatione filiorum si Testator tempore testamenti unicum habens filium, vocauit filium in numero plurali, ac nasciturus, quod per necesse intelligi debent de nepotibus ex proprio filio nascituris.*

Non autem de filiis à se suscipiendis dum debebat in ætate ultra sexagenaria minusque ex peccato, aut cogitare de tristis euentu mortis vxoris, num. 30.

29. *Ætas ultra sexaginta annos attentis hiis, quæ regulariter accidunt impotens est ad generandum.*

30. *Coniectura simul iuncta accipienda sunt.*

31. *Exceptio fideicommissi anterioris tamquam iuris dubij, & inuicem non retardat immisionem ex fideicommissio posteriori, secus quando pro claro fuit à Rota habitum.*

32. *Et turbiditas, quæ prouenit ex replicatione actoris*

non reddit adeo turbidum. Ius excipientis, ne non sufficiens ad impediendam immisionem.

DECISIO DXLVIII.

O Benta noua audientia aduersus decisionem editam die 24. Nouembris 1651. informant pro DD. Com. Alberto, & aliis de Bargellinis, ac impugnantibus alteram, quæ D. Com. Odoardo immisionem in bonis subiectis etiam fideicommissis fuit concedit ex duplici fundamento, nempe quia ista fideicommissum per prædecessum Bartholomæum, & Lactantij Testatoris Patruorum in vitæ hæredum primi gradus caducatum fuerit, nedum quoad ipsos Patruos, sed simul quoad filios Vincentij Matæ, illi sine filiis decedentibus substitutos. Secundo quia appellatione filiorum Vincentij Matæ non comprehenduntur nepotes quales sunt Comes Albertus, & alii Consortes.

Vtrumque fundamentum contruere hodie videmus et Dominis. Primum, quia prædecessus vocatorum in gradu tertio non nocet vocatis in gradu sequenti, quando vocatio includit quoque vulgarem substitutionem, quippe, quæ cum purificetur siue primus substitutus noli, siue non possit hereditatem adire, qui casus importentæ contingit, eo præcedente, ut hæredem grauatur. Secundus substitutus subintrat per vulgarem locum gradus caducati, ita ut inueniente conditione, sub qua fideicommissum hæretibus grauatis est inintuctum bono fideicommissi referenda sint, ac si immediatè ad hæredibus substitutis fuisset, iuxta sententiam Bart. in l. quamvis ff. de acq. heredit. quem communem esse tradunt allegati in prima decis. 5. non obstat in fin.

Filios verò Vincentij Matæ Patruus Testatoris substitutos esse etiam per vulgarem, euident est, siue eorum substitutio sit compendiosa, & ut versus videtur cum indefinitè concepta sit per obitum Patruum sine filiis, quamvis additum non fuerit verbum quodcumque, quia sufficit adesse alia verba de sui natura, temporis tractum significantia, qualia sunt verba si decesserint sine filiis ut notat Bart. in l. Centurio sub n. 32. circa fin. vers. idem si non sit apposta ff. de vulg. & pupillar. Alex. ibid. n. 7. Grat. dist. 405. n. 2. Fofat. substit. qu. 233. n. 6. & 29. & segg. Surd. decis. 57. n. 8. Rot. decis. 579. n. 7. par. 4. tom. 3. rec. Compendiosa enim iudicet alias substitutionum species, & quando ut in casu nostro concepta fuit per verba communia, prout est verbum, & substitutio Albert. in l. precibus num. 27. C. impub. & aliis substitutionib. Surd. conf. 332. n. 15. Rot. decis. 45. n. 2. par. 4. tom. 2. Continet etiam vulgarem, & velut circum, vel ut alij dicunt expressam verbis generalibus Bart. in dist. leg. Centurio numer. 32. Cestr. in leg. quædam la tertia n. 7. ff. de acq. heredit. Soc. Sen. conf. 143. sub num. 5. lib. 1. Dec. conf. 416. n. 6. Surd. conf. 347. n. 16. Rot. decis. 157. n. 2. par. 4. to. 2. recent.

Siue sit fideicommissaria nam, & illa, ubi est facta per verbum commune, includit vulgarem, quam anomalam vocant, cuius vigore secundas substitutiones subintrat in locum primi nolentis, vel non valentis adire, ex singulari theoria Bart. tradit Caj. conf. 50. sub n. 1. in fine; vers. vel non aliter, & melius, & n. 1. lib. 1. Menoch. conf. 1103. sub n. 14. & 15. Giun. n. conf. 76. n. 7. & seg. conf. 77. n. 11. & seg. lib. 1. Molin. de Primog. lib. 2. cap. 11. num. 39. ff. decis. Arag. 50. num. 8. & segg. Fossat. decis. 149. num. 2. 3. & 4. Rot. decis. 374. n. 1. par. 1. decis. 403. num. 13. par. 2. recent. 246. n. 51. & 52. par. 2. num.

aliis alleg. à Modern. Toletano de aut. ann. 70. qu. 9. nu. 3.
28 vocando filios in numero plurali, ꝛ ac nalcituros intellexit perneccelle de nepotibus ex proprio filio nascituris Ceph. conf. 162. nu. 11. Memo. conf. 528. num. 39. Fufar. conf. 68. nu. 3. & in trall. de juf. q. 1. 120. n. 62. Mau. de conſeil. lib. 8. tit. 8. n. 22.

Nec iunat replicare, quod Teſtator cogitare potuit ſe in futurum ſuſcepturum liberos, vel naturales ex alia ſœmina, vel legitimos ex alia uxore deducenda, ſi prædeceſſiſſet ea, quam tunc habebat, quia ſtante ætate ultra ſexagenaria, ꝛ attentis hiis, quæ regulariter accidunt, ut debet Socc. lra. conf. 61. num. 2. lib. 3. impotente ad generandum Pet. Greg. Seager. lur. lib. 9. cap. 6. num. 15. Trenting. loc. ſup. alleg. in 1. & 2. Modern. Toletan. de ar. 60. annorum qu. 4. num. 3. In ætate huiusmodi cogitare non præſumitur de filiis ſuſcipiendis, & eoque minus ex peccato, aut de criti. euentu mortis uxoris, ſi in empione ſ. liberum ſſ. contrahen. emp. ſ. quæ vero aut. de nupt. Mau. de conſeil. lib. 10. tit. 19. num. 19. Ciriac. controu. 138. num. 10. & ſeq. Rintu. lun. conf. 569. num. 114. & ſeq. Rot. in Kawennaten. Saluarian. 10. Iunij 1619. ſ. ea magis ceram me.

Huic conſecturæ accedunt ſex aliæ ab Informantibus reſc. a. quis, etſi prima decifio reſciat vi ſingulas, ſimul iunctas ꝛ recipiendas eſſe dixit Rot. dec. 6. nu. 32. dec. 40. num. 8. par. 3. recent. & in puncto fideicommiſſum Pirri purificatum eſſe ad fauorem filiorum Vincentij Mariæ reſpondit Rot. dec. 249. num. 4. par. 6. recent. dec. 96. ſub num. 3. par. 7. non quidem incidenter, ut alias ſuppoſitum fuit, ſed hoc articulo maturè diſcuſſo, ut conſtat ex informationibus tunc datis.

Hinc neque obſtat, quod exceptio fideicommiſſi Pirri tanquam luti dubij, & iuricati ꝛ retardare non poſſit immiſſionem ex fideicommiſſo poſteriori Horatii, quin imò illud pro claro habebat Rota in decifionibus mox allegatis, ac etiam hodie, quæque turbiditas prouenit ꝛ ex replicatione Actoris Mariæ reorum conuentorum non reddit adeò turbidum ius excipientium, ut non ſufficiat ad impediend. petkam immiſſionem ex deductis in puncto in Romana fideicommiſſi de Nicolini 28. Aprilis 1651. ſ. ſin. coram R. P. D. meo Cerro.

Et ita decifum, cauſa hiis propoſita vtraque parte informante &c.

ROMANA TRANSACTIONIS.

Veneris 14. Februarij 1653.

ARGVMENTVM.

Transactio facta occasione recedendi à litibus vertentibus inter tranſigentes generaliter comprehendit omnes lites attentis clauſulis generalibus in fine poſitis generalibus, & prægnantibus, ac etiam verbis promiſſualibus, ex quibus mens tranſigendum declaratur omnes lites extinguendi maxime quando mentio litium fit in plurali, qui numerus omnes lites comprehendit.

SVMMARIVM.

- 1 Text. in l. ſœminæ C. de ſecund. nupt. reſeruat proprietatem omnium bñorum proueniendum ex hereditate patris filij primi matrimonij per tranſactionem matris ad ſecundas nuptias.
- 2 Decifiones iuxta laudabilem ſtylum non debent incidenter in dubium reuocari.
- 3 Proximum tranſactionis declarari ipſam tranſactionem.

mem. ac tranſigenti non nocent.

- 4 In tranſactione ſi plures ſuerint narrate lites, & tranſigentes declarauerint ſe velle à litibus omnibus eximere loquendo in numero plurali conſentiri poſſe de omnibus non de vna tantum.
- 5 Attentis diſtinctionibus prædictis, & vt ſopra, per præcedentem clauſulam tranſigendum voluntas eorum ſuper omnibus litibus ſuperius narratis, ac ſingulariter eſſent nominata.
- 6 Clauſula, modis, & formis infra dicendis, inter alia quid operetur?
- 7 Ratio recti ſermonis ſemper eſt attendenda in interpretatione verborum.
- 8 Additio in aliqua ſcriptura inſerta in inſtrumento non præſumitur dolo Notarij, ſed partis, quæ ea inſerendum tradidit, & per ſe reſtatuit, &c.
- 9 Approbatio pro legiti aliquam ſcripturam, & ea exigere tranſiit, non poteſt amplius eam reſtatuerere.
- 11 Additio in aliqua ſcriptura præſumitur falſa in principio de conſenſu partium, & non extenſa nullo.
- 12 Verba in dubio præſumuntur ſtare demonſtratiue non taxatiue.
- 13 Lis mota ſuper aliquo iure quod pluralibus eſt communis cenſetur etiam nomine omnium introducta.
- 14 Tranſactio reputari debet generalis attentis clauſulis, prægnantiſſimis in fine poſitis de habendo ſemper rata contenta in tranſactione &c. & de quouis prætextu, & cauſa cogitata, & inuaginata non contra facere per quæ implicite veniunt min omnia in lite comprehenſa, & de quibus in præmio tranſactionis fuit facta mentio.
- 15 Clauſula generales reſtringende ſunt ad cauſas ſuper expreſſas, declarata n. 17.
- 16 Magis attendi debet proſectio litis, quam petiti.
- 18 In tranſactione ſi generaliter ſit mentio litium in plurali, omnes lites venientes inter tranſigentes comprehendenti conſentunt.

DECISIO D XLIX.

Balthaſaris junioris de Comitibus ſine filiis ab interſtato mors plures excitauit lites coram A. C. alias nempe inter Comitum Corneliam Theodolum de Marcianis auiam paternam deſuncti ex vna, & altera Monafterium, & Moniales Sanctæ Catharine de Senis in Vrbe ex perſona Clericæ ſororis germanæ, & Angelæ, & Hippolitæ amitarum deſuncti ibi proſeſſatam de legitima illius ſucceſſione contendentes alias contra omnes prædictos ad Inſtantiam Ducis Camilli de Comitibus bona ex fideicommiſſo, ſeu donatione ſel. record. Leonis X. ſibi deberi petentes.

In omnibus hiis cauſis Monafterium narrando præ ad ſui fauorem ex perſona Clericæ germanæ ſororis Balthaſaris fictum fuiſſe locum ſucceſſioni ab interſtato, & tam contra Comitum Theodolum, quam contra Ducem Camillum de Comitibus introductus fuiſſe lites coram A. C. ut procedat de voto Rote, & deputato Reuerendiſſimo Domino meo Decano emanarunt coram eo binæ decifiones ſuper iudicibus Comitum Cornelie, quibus ob eius tranſiitum ad ſecunda vota obſtinebat diſpoſitio textus in leg. ſœminæ Cod. ſecund. nupt. & ſuper validitate, & effectui renunciationis factæ à Clericæ ante emiſſam proſeſſionem.

Poſt quæ de anno 1644. inter Monafterium & Comitum Marcum Antonium de Marcianis Comitum

item acquirimus num. 59. in fin. ff. acq. poss. Angel. in l. naturaliter num. 4. ff. de iur. Bellamer. in cap. viginti num. 35. vers. non obstant iura de prescrip. Hond. conf. 30. num. 70. lib. 1. Baratt. decis. 456. num. 3. Rot. in Bonanen. fideicommissi 24. Martij 1645. coram Reuerendiss. Torracimen. Nec mitum si nomine Clericæ principaliter lis in Rota agebatur, quia ipsa tanquam proximior Balchallari iuniori ultimo defuncto primum gradum successionis tenebat, & amittit solum in euentum in quem illa excluderetur per renunciationem factam in ingressu in Religionem poterat subingredi ex eodem tamen fundamento binobatus Comitisse Cornelia.

His accedit magna nimis inuicem similitudo, quod transigentes, qui bene sciebant, lites omnes motas coram A. C. siue in Rota, & bona partite sunt, ut perpetuo penes quemlibet portio ei obueniret liberè, & pleno iure ibi, ad ipsos liberè, & pleno, iure spectet, & pertineat, noluerunt transigere etiam super iuribus Angela, & Hippolite per que ita eadem bona potuissent in manibus possidentis auocari. Attentis præsertim clausulis, prægnantissimis in fine adiectis
14. & promissione de rato semper habendo contenta in transactione contraque non facere, dicere, vel venire sub enormissimæ, & totalis lætionis iurium de nouo reperiuntur, & quæ in futurum apparere possent, & alio quouis prætextu, & causâ cogitata, & incogitata: si enim voluerunt comprehendere etiam causas incogitatas, quo magis illas de quibus mentio facta fuit in præmio, & in precibus, & quæ saltem implicite in lite Rotali comprehendebantur Salvo. in l. age cum Geminiano num. 4. in fin. C. transact. Nat. conf. 546. num. 13. Sura. conf. 418. sub num. 15. Grat. disc. 568. num. 45. & 46. Ciriac. controu. 128. nu. 47. & seq. n. 123. Fontane. dec. 398. nu. 13. Rot. in Romana Pecuniaria 24. Ianuarij 1648. §. atque hinc, & in Romana rescissionis concordie 26. Februarij 1652. §. item tertio, & 21. Iunij eiusdem anni §. penult. coram no.

Ut propterea non vergeat quod clausulæ generalis testificanda sunt ad causas supra expressas, quod magis attendi debet prosecutio litis, quam petitio, ut ex textu d. l. age cum Geminiano tradit Valas. consult. 39. num. 11. Cane. var. resol. lib. 3. cap. 15. nu. 274. Rot. dec. 428. n. 6. in fin. par. 5. recent. Quia ut respondent supradicti Doctores, & decisiones hoc non procedit
17. quando de voluntate omnia comprehendendi constat ex alijs coniecturis, ut in casu nostro quo vltorius etiam iura arbitrarum fuerunt supra expressa, & ne dum in præmio contrahentes explicitam mentionem fecerunt de lite pendente coram A. C. ad instantiam illarum, sed etiam in parte dispositiua recesserunt à supramentionatis litibus in numero plurali ibi, à prænarrata, & litibus, & causis, ut præfertur, & e. motis, in euentibus, & indecisjs pendentibus cum omnibus, & singulis, & annexis, & connexis, & recesserunt & recesserunt: numerus enim pluralis litium prænarratarum, non verificaretur nisi comprehendereur lis amitarum leg. ubi numerus ff. de testib. Menoch. conf. 30. n. 19. Sura. dec. 102. num. 14. Et iura amitarum, ut dicebam sunt connexa iuribus Clericæ in Rota pendentibus, quod sufficere tradit allegari à Valas. d. consult. 39. n. 5. Et ita decissum vtrique parte informante.

ROMANA DOTIS.

Lata 17. Februarij 1633.

ARGVMENTVM.

Sententia lata super vergentia viri ad inopiam non afficit creditores non citatos. Sententia lata super

statu personæ cum legitimo contradicte, licet sententia quod omnes etiam non citatos, conclusio non procedit quando non citatus habet coequalitatem cum citatis; Item nec locum habet quoties contradicte citati non comparuerunt, & legitimæ conclusiones adducere neglexerunt.

SYMMARIVM.

1. Sententia, & alla non afficiunt non citatos.
2. Probatio vergentia viri ad inopiam plenior requiritur ex parte mulieris respectu creditorum viri, quam ubi agitur contra virum.
3. Sententia lata super statu personæ facit ius quod non, quamvis non citatos.
4. Limita primo non procedere quando non citatus habet interesse coequalitatem cum citatis, cum de nouo partim sit, quod alteri per alterum inconvincibiliter inferri non valeat, & quando creditor non citatus habere dicatur interesse coequalitatem cum citatis, &c.
5. Item limita non procedere quando contradicte citati non comparuerunt, ac legitimæ probationes adducere neglexerunt.
6. Sententia lata in causa statum ut faciat ius quod non, oportet sit lata in contradicte cum legitimæ defensor, qui suas defensiones faciat.
8. Creditor viri in iudicio moto ab uxore super illius vergentia, ut citandus veniat sufficit, quod illius contritum sit iustificatum, ac uxori immoretur.
9. Sententia lata super vergentia viri ad inopiam minus afficit creditores non citatos, si alij citati comparuerunt nec exceptiones contra creditorem tale uxoris, nec aliquid ad excludendam vergentiam viri opposuerunt num. 10.
11. Limita non procedere quando nulla competebat sententia, tunc enim excusantur creditores citati nihil apposuerunt.
12. Declara hoc procedere quando notorium est solam competere defensionem, alias secus.
13. Mulier impeditur ne super bonis viri faciat curio ad instantiam creditoris ex causa doli promissa etiam ab ipsa muliere.
14. Mater tenetur in subsidium dotare filiam suam pro patris.
15. Mater tenetur soluere filia dotem, quamvis non viro valide promissit.

DECISIO D.L.

C Lata de Zarotis septennio postquam viri cum Alexandro viro nupri tradiderat Paulinam Ludouico Sabbatino cum dote scutorum 5. mill. eorum A. C. pro assecuratione propriæ dotis cont. 6. mill. ex capite vergentia viri ad inopiam ipso necesse aliquibus eius creditoribus citatis, non tamen dictis Ludouico genero, ac sententiam immisionis in bonis ad virum spectantibus obtinuit. Quæ sententia, & iudicium an obstat dicto Sabbatino dubitatum hodie fuit, & negatiue responsum.

Ex receptissima conclusione, quod sententia, & acta non afficiunt non citatos Bald. in l. ubi ex m. C. quomod. & quan. Ind. Archill. dec. 3. de re iudic. Syraph. decis. 124. num. 1. quam in puncto sequuntur infra allegandi addentes aliam rationem, quia scilicet plenior probatio requiritur ex parte mulieris respectu creditorum viri, quam ubi agitur contra virum sic prob. Bart. & alios ibi allegat. Grat. disc. 38. nu. 10. de testib. 872. nu. 10. & 21. Cappell. Tolef. decis. 339. ibique Angel. in princ. Of. sch. dec. 155. num. 6.

Nec reletur, quod fuerint citati ne dum vir, fed etiam alii creditores, ac proinde fententia tantum lata fuper ftatu perfonæ faciat ius quo ad omnes quamvis non citatos, *linguam* ff. *de bon. cum alia alleg. in Faren. fideicom. 19. Februarij 1646. coram R.P.D. meo Cerrone* nam efte veri praiudicio, quod fententie huiusmodi dici poffint late in caufa ftatus, adhuc cafui noftro applicentur duæ limitationes, quarum altera eft quando non citati habent interefle alteri per alterum incommodum inferri non valeat, ut in l. 2. *Cod. quib. res. iudic. non noc. tradit Cyn. col. 1. in fin. Bald. sub n. 5. vers. fecus autem inter compaves Salve. sub num. 2. vers. & hoc Zufan. l. sap. n. 60. ff. de iudic. fere de fideic. ar. ult. num. 44. Vin. de Franch. dec. 52. num. 17. & 18. de 524. num. 1. Rot. in Brittonien. fideicom. ff. 24. Martij 1642. coram me.*

Altera quando contradictores f citati non comparuerunt, ac legitimas defenfiones adducere neglexerunt, ut enim fententia lata in caufa ftatus f faciat ius quo ad omnes oportet lata fit in contraditorio iudicio cum legitimo defenfore qui fuas defenfiones exhibeat, & opponenda opponat *Bart. in d. l. ingenuum mem. 1. Couar. pratt. quest. cap. 13. num. 5. vers. hoc sane ratio Soc. sen. conf. 18. num. 24. in fin. lib. 1. Caph. conf. 442. n. 52. Sord. dec. 256. num. 13. Caf. Mauren. dec. 15. n. 22. Rot. in Meleniana Comande de Vauais 14 Februarij 1650. coram R.P.D. meo Cerrone.*

Habet liquidem Sabbatinus interefle corquale f tum Clare tunc actui, cum vtriusque creditum fit ex caufa dotis, tum aliis creditoribus citatis, quia finum creditum non ab illis detrahitur, fed à particulari inftrumento, & obligatione ipsius Clare, & Alexandri, vt per *Surd. conf. 189. numer. 44. post Cyn. & alios ibi alleg. Rot. in Bonon. fideicom. ff. de Amoris 4. Aprilis 1650. coram R.P.D. meo Melius* illudque bene cogitum erat Clara, quæ non folum ibi fe obligauit vnâ cum viro, fed etiam idem creditum ad probandam vini vergentiam produxit in dicto processu coram A. C. unde crediti iustificatio, f & eius scientia in aduerfaria continetur *Felin. in cap. vigilanti num. 4. de prefer. Aym. confil. 125. num. 6. Seraph. dec. 1016. num. 10. vbi allegat. concord.*

Nemo pariter ex creditoribus citatis comparuit, f aut aliquam exceptionem opponit; imo nec dedimus interrogatoria, aut interperem induxerunt fupereamine testium ad probandam vergentiam vini à Clara inductorum vt folet. Fiteque grauior hæc negligentia, quia plures allegari poterant exceptiones, ficut contra validitatem crediti dotalis Laure faltem in fuma damnata à Statuto Venetiarum vbi contractus celebratus f. ite de quo *Decian. conf. 17. numer. 39. lib. 2. conf. 71. num. 61. vers. & hodie videmus lib. 4. Fontanell. de post. nupt. tom. 2. claus. 5. gloss. 1. par. 1. num. 18. & contra eundem crediti hoc est folutionis factæ Alexandro viro probationem eductam ex confeflionibus de recepto quas informantes pro Sabbatino multis impugnant ficut ad excludendam dicti Alexandri vergentiam f cum testes defuper examinati etronci degeantur ex quo cuncta bona Alexandri ad duas vineas existentes in agro Romano coarctant, & tamen constat, quod in bonis Alexandri aderat etiam creditum fecut. 8900. quod deinde Clara post obentam ab A. C. fententiam occupauit, vt in eius *Summ. num. 6. Quæ exceptiones au in eo iudicio inter Lauram, & creditores citatos releuarent ad victoriam Domini pro nunc non firmantur, fed ponderantur folum ad eliciendam neglig. etiam ad. creditorum in defenfione caule, nihil iuffigente, f quod potuerint agnofcere bonum**

ius Clare, quia hoc procedit quando ius est clarum, f ac nototum est nullam competere defenfionem *Rot. coram Jan. me. Greg. XV. dec. 485. num. 7. add. ad eundem dec. 43. sub n. 16. vers. debet de hoc, & fuit dictum in Romana dotis de Olpiti 25. Oltobris 1633. coram clar. mem. Cocc.*

Et in omnem euentum eflo, quod fententia efset iusta non obeflet Sabbatino cui do f promiffa fuit ab ipsa Clara, quæ propterea impedire non potefit quo minus ille fuper bonis mariti executionem faciat l. vindicantem ff. rei vindic. fortius quia fupponit virum non efle foluendo, nam exinde transfertur in ipsam omis f dotandi communem filiam *Iaf. in l. 1. num. 28. ff. fol. matrim. Bar. ff. ibid. par. 4. num. 82. Fontanell. de post. nupt. tom. 2. claus. 5. gloss. 2. num. 1. & fegg. Rot. pnes Duran. dec. 26. nu. 8. & in Anconitana bonorum 15. Febr. 1647. 8. non tamen coram me, etque magis foluendi dotem, quam vna cum viro f communi filiar valide promiffa, pronitio. do ff. iur. dor. l. 1. ff. Cod. ad Senat. Confult. Velleian. Gabr. conf. 20. numer. 40. & 41. lib. 1. Cardinalis Milin. dec. 332. num. 5. Rot. inter recent. dec. 177. sub n. 11. par. 1.*

Et ita decifum informante folum Sabbatino citato tamen feptem, & decies Procuratore Clare.

ROMANA CENSVS.

Lan. 17. Martij 1653.

ARGVMENTVM.

Census extinctus per confufionem mediante acquisitione fundi censui reuifcit f dominium fundi non fuit acquifitum irreuocabiliter fed illud in alium transfatum mediante retractu, fecus verb finitruenit actus retrofinitus ab initio, nam cum dominium pecuniarum nunquam auocetur à Censuario, nil refert fi fundus auoceat Bulla Gregoriana non anallat fimpliciter venditionem factam, fca illam infectam reddit fauore vicini, feu inquilini recte here volentis, item quod retractus fiat cum omnibus pactis, & conditionibus contentis in prima venditione.

SVMMARIVM.

- 1 *Poffefio anterior probatur ex confeflione aduerfarij petentis immiffionem.*
- 2 *Poffefio tradita de mandato Iudicis in concurfu praferenda, nifi mulier vel inifte processerit.*
- 3 *Mandaturn de afficiando pro fructibus census extincti relaxatum est notorie iustitum.*
Fructus post extinctum censum amplius non debentur ibid.
- 4 *Census per compensationem extinguitur quæ compensationem vim habet alius retrofinitus refstitutionis sortis principalis.*
- 5 *Census extinctus per acquifitum onem fundi censui mediante retractu reuifcit, quia dominium fundi non fuit acquifitum irreuocabiliter, declaratur in num. 8.9. & fegg.*
- 6 *Bulla Gregoriana fuper retractu annullat venditionem factam non ferman illius forma, declaratur in num. 15. & 16.*
- 7 *Venditio seu datio in folutum quando est nulla habetur pro non facta, itant prima Laura, & contractus habentur pro non extinctis.*
- 8 *Decif. Seraphin. 872. num. 2. declaratur.*
- 9 *Census extinctio per confufionem videlicet per acquisitionem fundi censui differt ab extinctione per actum retrofinitum.*

- 10 Ratio diuersitatis est, quia extinctio per confusionem prouenit ex incompatibilitate, cum res sua nemini possit seruire, extinctio uero per alium retrofinilem partis diuersum effectum, quia partes ab initio censum extinguere uoluerunt.
- 11 Fundus censitus si fuit emptus a censuario, & in computum pretij fuit sibi excomputatus census licet postea mediante reuactu auocetur fundus non tamen census reuincit quia fuit ab initio extinctus per alium retrofinilem, & numer. 13. & 14. ubi quod hi actus sunt ad inuicem distincti, & independentes.
- 12 Decisiones in contrarium allegatæ conciliantur.
- 13 Bulla Gregoriana non annullat venditionem factam simpliciter, sed illam infectam reddit favore dumtaxat vicini seu Inquilini retrahere uolentis.
- 16 Bulla Gregoriana fauet primo venditori dum mandat reuactum fieri cum omnibus pactis, & conditionis in prima venditione contentis.
- 17 Vigore reuactus si quis retrouendit, nec curauit seruari formam Bullæ Gregorianæ sibi imputat.
- 18 Censui dicitur extinctus, si censuarius sortem principalem a retrahente fundum censum depositam exigere non curauit.
- 19 Retrahens vigore Bullæ Gregorianæ tenetur depositare summam, quam primus emptor soluit.
- 20 Censui semel extinctus non potest amplius reuincere absque ministerio legis uel consensu eius qui eum imposuit, alias enim inter diuersas personas in Instrumento census non nominatas nec causam habentes à primo impostore applicabiles non sunt termini reuincencia.
- 21 Sed opus est noua creatione census ex integro seruata forma Bullæ piæ.
- 22 Censui si fuit extinctus per solutionem fructuum deinde factam non reuincit cum non sit in potestate partium facere licitam fructuum solutionem.
- 23 Fructus Censui extincti si fuerunt soluti repeti possunt conditione in debiti.
- 24 Vel ipsi iure cedunt in causam sortis principalis.

DECISIO DLI.

Matheus Pepius hæres Alexandræ Iannotæ quæ super medietate eius domus, & Apothecæ posite in Platea Pontis Sancti Angeli tres Censui scut. 100. pro quolibet imposuerat ac vendiderat Petro uenturæ de Peruenturis, eandem domum de anno 1627. vendidit ipsi Petro uenturæ pro pretio scut. 1130. quod emptor promisit soluere venditori siue in se onus soluendi accollere uigæ ad summam scut. 1090. debitam creditoribus hæreditatis dictæ Alexandræ descriptis in quodam folio inter partes concordato in quo inter cætera computantur Petro uenturæ Emptori singulariter prænominati tres census scut. 100. pro quolibet.

De qua venditione certioratus Bartholomæus Vestridus tunc inquilinus domus, & Apothecæ præfatæ super illius reuactu uigore Bullæ Gregorianæ impressæ, tom. 2. Bullar. nou. num. 22. §. 11. iudicium mouit, & facta iuxta illius formam deposito scut. 645. sententiam fauorabilem reportauit ac successit ei Petrus Ventura domum retrouendit sub certis pactis, & conditionibus expressis in Instrumento dato in Summario Peruenturæ num 3.

Hinc Ioan. Franciscus, & alij hæreses dicti Peruenturæ prætententes Censui ut supra debitos, & excomputatos reuincuisse, pro illorum fructibus postea decursis ad dictam medietatem domus, & Apothecæ

Censualis associari fuerunt per decretum A. C. extinctioni demandatum contra Franciscum, & alios hæreses Bartholomæi Veltini, nec non Michaelis Florani, & Dorotheam Coniugem ad quorum instantiam commissi mihi causa appellationis cum clausula siue præiudicio legitime executionis emiserit in primis questio super manutentione utriusque in pereuntibus, siue dictis coniugibus nempe Veltinis ex anteriori possessione factis probata ex quo contra ipsos fuit adueto petita immissio Burat. decis. 160. num. 4. Greg. XV. decis. 458. num. 1. & sequens. §. 1. n. 2. par. 1. recent. & Peruenturis ex posteriori possessione habita a Iudice præfata prioris nisi laceræ notorie nulliter, & iniuncte procellerit. l. iuste possidet. qui uincit. §. item cum Prator ff. acquir. poss. A. 1. etiam possidere §. quia ad nudum num. 2. in fin. ff. ad Rot. decis. 173. num. 1. par. 1. recent.

Ideo Domini proposito à me dubio an & cum se danda manutentione, responderunt sub die 3. Martij proximè præteriti quod videatur de bono iure etiam ad effectum manutentionis; eoque hodie particulariter discusso, censuerunt consistere de bono iure Michaelis Florani ac Dorotheæ Coniugum; siquidem abique notoria iniustitia non potuit contra ipsos relaxari mandatum de associando pro fructibus decurtis post Censuum extinctionem Cinc. de cens. quæst. 119. num. 1. & sequentibus Rota decis. 651. num. 4. coram Cardinale Causal. decis. 270. num. 4. decis. 340. num. 1. apud Cinc. de cens. resultantem ex compensatione seu ex computatione illorum cum parte pretij domus venditæ Censuario, quæ compensatio habet vim actus reuincibilis restitutionis sortis principalis ut in terminis dixit Rota decis. 354. num. 1. cum seqq. par. 5. decis. 140. num. 1. & seqq. par. 6. recent. & in Signina Saluati 27. Aprilis 1640. §. sed solum in fin. coram Reuerendissimo Salamantino.

Nec subsecutus reuactus ac retrouenditio fundi Censualis effecit ut census reuincibilis sit; siue qui censuario non fuerit dominium fructuum acquisitionem irreuocabiler, ut in puncto reuactus vigore Bullæ Gregorianæ respondit Rot. penes Seraph. decis. 571. num. 3. siue quia id præstat nullitas primæ venditionis resultant ex verbis expressis Bullæ Gregorianæ in h. ibi, venditio, & c. nullum ius emptori tribuat, & qui ad illum pro infecta sit; nam quando venditio seu datio in solum est nulla, cum habeatur ac si non emanasset primæ ualuerit iura, & contractus habere pro non extinctis l. si quis ante a §. si quis condiderit. acq. poss. Gabr. conf. 36. n. 66. lib. 1. Pacif. de Salu. impet. cap. 2. n. 564. Surd. decis. 51. n. 19. & 29. Rot. decis. 370. num. 1. recent. & in puncto Censui, decis. 278. num. 2. par. 1. & decis. 171. nu. 47. par. 6. recent.

Vt enim declaratum supracitatum decisionem Seraph. 72. t. aduertit Rot. in Romana Censui 20. Februarij 1640. coram Sanctissimo Domino Nostro impressæ apud Cinc. de Censib. decis. 411. numer. 7. loquitur Seraphinus de extinctione Censui per confusionem, nempe per simplicem acquisitionem fundi Censualis, t. qui calui maxime differt ab extinctione per actum reuincibilis solutionis, & ratio diuersitatis est t. quia ubi extinctio fit per confusionem, dominus Censui non intendit illum particulariter extinguere, sed extinctio prouenit ex incompatibilitate cum res sua nemini possit seruire, quia incompatibilitate cessante per subsecutum reuactum non mirum si Censui reuincibilis ubi autem interuenit actus retrofinilis partes Censui omnino extinguere uoluerunt, t. & extinctio licet occasionaliter proueniat à contracta venditionis ab eo tamen formalem dependentiam non habet.

habet, sed ab ipsa reali solutione pecuniarum facta Censuario, quatenus dominium cum a Censuario nullo modo amittitur, nihil refert, quod fuerit auctoris fundus. Hanc ipsam distinctionem amplectitur Rot. in Romana Domus 17. Martij 1649. §. fin. & 24. Januarij 1650. §. non in cum tribus segg. coram me, in quibus ita conciliantur tunc decisiones in contrarium allegat. & conferuntur tradita per Cinc. de Censib. quest. 114. num. 14. Modern. Mancalcianensem eod. tract. §. 3. quest. 33. sub nu. 20. vers. bene verum est Gratian. discept. 2. nu. 14. & segg. aliosque allegatos a Modern. Neapolit. in addit. ad Sord. dec. 166. n. 9. & segg.

Non autem versatur in secundo casu cum fundus Censualis fuerit a debitore venditus Censuario tunc pro certo pretio scilicet 1130. & Emporor promiserit illatolere creditoribus venditoris descipulis in folio, in quo nominatim pro rata scilicet 300. fit excomputatio tunc Censuum Emporiorum debitorum, unde est ac si Emporor eadem scilicet 300. solvisset in Causam emptio-nis venditori, & deinde venditor totidem in causam extinctionis Censuum numerasset Censuario ut ad litem mandari pecuniam mihi debeas, & commiseris ut credidi nomine eam retineas, videatur mihi data pecunia, & a me ad te profecta si si cert. per. l. 3. §. sed si debitorum ff. de iur. iur. vir. & vixit. l. illud ff. acq. heredit. Cistr. in l. eleganter n. 6. post med. vers. perinde enim est ff. pigorat. et ff. de cons. 165. num. 4. vers. quod patet lib. 2. Costa de re-tractat. Caf. 27. cap. 8. num. 2. Surtque hi actus distin-
guuntur, & se invicem independentes cum quilibet habeat suam specialem causam ut in his terminis ponderavit Rot. in dila. Romana Domus 24. Januarij 1650. §. in casu, & segg. coram me.

Ad nullitatem venditionis respondetur quod Bulla Gregoriana tunc illam non annullat simpliciter, sed red- dit infectam favore dumtaxat vicini seu inquilini re- trahere volentis quatenus retractui sit impedimento. Imò de cetero ipsa Bulla facit primo venditori de-
bitori Censuum, tunc quia vult quod retractus fiat cum omnibus pactis, & conditionibus in prima venditio-
ne contentis, & sic necdum non annullat, sed servari mandat pactum solvendi pretium, & excomputan- di pro concurrenti quantitate cum sorte principali Censuum quod in Instrumento primæ venditionis continetur. Vt propterea inter dilemma, quod aut pactum hoc fuit servatum inter retrahentem, & Peruen-
turam primum Empororem ac respectu Censuarium, & Censuum fuit extinctus, nec aucto facto per re- tractum reuiuiscit iuxta superius allegata, aut non fuit servatum, & tibi impuret Peruentura, qui ut etiam apparet ex pluribus pactis de nouo additis sponte re-
trouendit, & formam Bullæ Gregorianæ adimpleri a retrahente non curauit Tiraguel de retractat. lignag. §. 8. gloss. 7. num. 1. Paris. consil. 152. num. 5. lib. 4. Rot. dec. 402. num. 4. in fin. par. 2. recent. & in Ampurien. seu Ci-
uitaten. Archiepiscopi iterum 26. Nouembrii 1649. §. 1. cir- ca fin. Coram me.

Quo magis quia per ipsam Peruenturam stetit quo minus a retrahente tunc sortem Censuum recipere quod in terminis extinctionis Censuum ponderauit Rot. dec. 182. num. 4. & 5. dec. 190. num. 2. & segg. apud Cinc. de cens. retrahens enim iuxta formam Bullæ
tunc deposituerat in Monte Pietatis scilicet 645. cum hoc quod tunc ex illis solueretur Peruentura, ibi, scilicet & c. per pagargli al Sig. Peruentura per il prezzo che si dice computato con quella che esso Sig. Peruentura è creditore di detto Pepe, e della q. Alessandra Lannoza: ac Peruentura consensit quod pecunie ad dictum ef-
fectum depositate restituerentur Vestrino retrahenti,
Pars Secunda.

atque ita si Peruentura non fuit retribuitus de sorte Censuum excomputata, id non euenit ex quo prima venditio per retractum fuerit coacte resoluta sed quia cum nouis pactis contra formam Bullæ voluntarie reuiuendit, & voluit respectu quantitatis Pepto primo venditori excomputari cum sorte censuum ha- bere Vestrino fidem de pretio; firma tamen manente extinctione ac censuum facta mediante dicta excom-
putatione quam ipse retrahens ac Peruentura appro-
bavit eo ipso quod ille depositum summam cum sorte Censuum tempore primæ venditionis excomputa-
tam, & hic consensit quod retrahenti restitueren-
tur, num alioquin hoc deposito opus non fuisset, quia deponi tantum debet ad credendum primi Emporis summa quam ille vel soluit vel excomputauit i ve-
ligitur in verbis Bullæ Gregorianæ §. post hæc vers. pre-
sumimus, & vers. & peruenit tot. Bullæ fol. 389. Cum-
que ex pacto cum debitore Censuum inito, & actuali
excomputatione Censuum iam essent extincti, fun-
dusque censualis liberatus, & ad creditum Peruentu-
ræ totidem pecuniæ depositatus, sicuti si eas Censuum
Peruentura receperat non posset amplius allegare
Censuum reuiuiscitiam; ita si illas restituit retrahen-
ti consensit non solum quia ut dicebam eius culpa,
& facto secuta non fuit retribuitio quantitatis ex-
computatæ, & reuiuendit non seruata forma Bullæ
fuit potius voluntaria sed etiam quia semel libera-
to fundo censuali, non potuit ex nouo pacto absque
primi impositoris consensu inter primum Empo-
rem, & retrahentem celebrato Censuum reuiuiscere,
tunc enim reuiuiscitiaz sit locus requiritur vel mini-
sterium legis vel factum seu consensus eius qui Cen-
sum imposuit, & cum quo fuit extinctus alias in-
ter diuersas personas in instrumentum census non no-
minatas nec habentes causam a primo impositore
applicabiles, non sunt termini reuiuiscitiaz Rot.
dec. 157. numer. 22. coram me. Gregor. XV. dec. 149.
num. 7. par. 1. recent. & in motus Alti benedicti 28.
Iunij 1645. §. non obstat coram me, sed opus est tunc
creatione Censuum ex integro seruata forma Bullæ Pia-
næ ad text. in l. quires §. arcum ff. solut. Negus de pigor.
1. memb. 6. par. sub num. 44. vers. praterea, & in terminis
Censuum Rot. in Tusculana Siluam 5. Iunij 1620. §. re-
sponsa coram Cardinali Cavalier.

Atque hinc nil releuat quod successiue retrahens
tunc soluerit Peruenturæ fructus Censuum tunc quia non erat
in eorum potestate facere licitam solutionem fructuum
iam extinctorum cum impositore, nec de nouo
inter ipsos creatorum Cinc. de Cens. quest. 49. num. 15.
& 16. & fructus soluti tunc vel possunt repeti conditio-
ne indebiti Cinc. de Censib. quest. 88. num. 1. & segg. Rot.
dec. 540. num. 2. inter impressi post dictum tractatum, vel
tunc ipso iure tunc cessauerit in causam debiti principalis cu-
ius Peruentura habuit fidem de pretio Roman. cons.
238. num. 1. Ioan. Franc. a Ponte co. 70. num. 25. & segg.
Franc. Antonius Costa cons. 73. num. 58. Castillo dec. 99.
num. 1. Rot. in Romana Cambr. 16. Februarij 1642. §. nos
vero coram me.

Et ita decium viraque parte informante.

BAREN. SALVIANI

Lun. 24. Martij 1655.

ARGVMENTVM.

Dominium rei venditæ ante solutum pretium di-
citur translatum in emptorem quando fuit habita
fides de pretio, & quando habita dicatur fides de

Z

pretio? taxatio fructuum recompensatorum ad rationem septem, quando excessiva dici nequeat? Excessus sententiae quando est modicus non debet ipsa sententia reuocari, sed reformari, & confirmari in summa verè debita.

SVM MARIVM.

- 1 Filij viuentis patre fisione Iuris quasi domini dici possunt,
- 2 Fructus recompensati debentur cessionario venditoris non obstante retrovenditione facta, qua in prauiditionem cessionarij fieri non potest praesertim quando constat ante retrovenditionem fructus ab emptore fuisse cessionario solutos.
- 3 Confessio probat contra consistentem, & habentes ab eo causam.
- 4 Dominium rei vendita translationem dicitur in emptorem etiam ante solutum pretium, quando fuit habitus fides de pretio.
- 5 Fides de pretio dicitur habita si emptori fuit data dilatio ad soluendum pretium, & interim fructus recompensatiui, & sufficit ad hoc effectum, quod venditor sciat sibi statim solui non posse.
- 6 Dominium translatum dicitur in emptorem non obstante pacto, quod soluto pretio statim res vendita sit in pleno dominio emptoris, quia dicta verba intelliguntur de dominio pleno respectu libera perceptionis fructuum absque onere soluendi fructus recompensatiui, & nu. 7.
- 8 Venditor potest rei venditionem rem venditam recuperare, non solum per emptorem pretio.
- 9 Fructus recompensatiui taxari possunt à contrahentibus ad illam quantitatem quae verisimiliter commensuratur ad fructus rei venditae tunc enim inter contrahentes censetur facta quedam transactio inspecto futuro eventu.
- 10 Commensuratio verisimilis educitur ex simili taxatione facta in Instrumento retrovenditionis concurrentibus aliis administris, & nu.
- 11 Solutiones in materia suspecta de usuris licet de per se non probent iustis administris plene probant in prauiditionem soluentis, & n. 14.
- 12 Nemo praesumitur velle iactare suam.
- 13 Excessus est concludenter probandus.
- 16 Sententia non dicitur excessiva si non loquitur de certa quantitate, sed simpliciter de credito, quae tamen intelligi debet de credito, & in summa, & quantitate verè debita sortis vel fructuum.
- 17 Creditor non dicitur de fructibus integraliter satisfactus, licet illos perierit respectu certi temporis si petitis dictiones illatas omnium terminorum praeteritorum non continet.
- 18 Sententia etiam non conformis libello sustinetur in Iudicio Saluiano, in quo non attenditur quid petium sed quid in prosecutione Iudicij probatum.
- 19 Excessus sententiae quando est modicus non est attendendus nec sententia ex hoc capite est renouanda, sed debet reformari, & confirmari in summa verè debita, & n. 20.
- 21 Decis. 221. num. 3. par. 2. diuers. & decis. 333. num. 3. par. 2. recent. Buratt. decis. 268. num. 5. in quibus terminis loquuntur, & n. 22.
- 23 Sententia ante executionem potest confirmari, & reformari in summa verè debita, praesertim quando excessus est modicus.

Excessum sententiae exaduerso adductum non bona in quorum possessionem sententia immutata nem concedit spectant in totum Ioan. Vincencium debitorem eiusque filij illorum venditioni subditi fuerint ad maiorem cautelam emptoris demouenda prima huius causa decisio edita 30. Ianij 1692. in 6. tenetur, & comprobatur depositio testis data in Summario Russi rei conuenti numer. 6. affirmantis dictam peruenisse titulo permutatoris ad praefatum Ioan. Vincencium, quod propterea viuentis filij, cum quod domini fisione Iuris dici possent hoc tamen negotium ac reale potius dominium non minuebat l. prima §. si impubere ff. collat. honor. Auth. si qua mulier Cod. Sacr. San. Eccles. Ror. decis. 355. numer. 3. & 4. par. 4. recent.

Quod fructus recompensatiui à Ioan. Vincencio non debeantur postquam de anno 1628. domum à prius emptam retrovendidit Bernardino, & Petro Paulo Regne primis venditoribus f. admitti non debet in prauiditionem creditorum, quibus dicti de Regnis creditum huiusmodi fructuum cessant, quoniam omnes fuisse à Ioan. Vincencio agnitos in creditoribus mediante effectiua fructuum, solutione apparet illius confessionem in ipso Instrumento retrovenditionis missa, ibi & vigore cessionum factarum per dictum Ioan. Vincencium soluti, & satisfacti dicti creditoribus f. sumario dd. de Regni Summario Russi nu. 4. quod confessio f. probat contra aduersarios ab eodem Russi postmodum causam habentes Aret. conf. 122. nu. 2. decis. 119. num. 1. par. 2. recent. cum alius allegatur ab add. ad Buratt. dec. 788. litt. A.

Et gratis dicitur retrovenditionem fuisse coactam in vim dominij quod primi venditores sibi retulerant donec pretium emptor solueret, quia imò volu retrovenditionis eam voluntariam potius fuisse considerent probant, & dominium fuerat ex prima venditione translatum in Ioan. Vincencium f. etiam ante quam pretium solueret cum venditores habuissent fidem de pretio l. quod vendidi ff. contrah. empt. §. vendita Insti. de ver. diuis. Barbos. in l. si cum detur §. si numer. 35. & 36. ff. sol. matrim. Aut. Faber. in Coll. lib. 4. tit. 13. definit prima num. 1. Velasq. conf. 36. nu. 32. & 33. colligitur f. quia dederunt ei dilationem ad soluendum per totum mensem Augusti anni subsequens, & deinde fecerunt potestatem illud impotenter quoque retinendi cum hoc tamen quod soluat septem pro centenario quantis non haberet commoditatem soluendi pretium; facileque est quod venditores scierint sibi statim solui non posse ut fides de pretio habita censetur l. si quasi §. si pignorat. ad. §. in l. quod vendidi de ver. sed non ne ff. contrah. empt. & l. procuratoris §. penult. verb. vindicare ff. tributi ad. cum alius in puncto allegatur à Modern. Neapolit. in add. ad Sord. decis. 157. sub num. 16. Nec viget pactum infra positum quod facta integra solutione pretij dicitur venditae, f. tunc domus sit in pleno dominio emptoris quia haec verba non excludunt dominij translationem f. ab ipso instanti traditionis rei venditae intelligi possunt de plenitudine dominij respectu libera perceptionis fructus absque aliquo onere soluendi fructus recompensatiui ut post Ruin. Menet. & alios ibi allegatos respondit Ror. decis. 129. num. 13. par. 4. recent. & in Romana Subhastationis de Alexio 17. Julij 1648. §. quia preter coram. R. P. D. neo Cero, vi. m. huius declaratur observantia subsequuta quia videlicet primus

favorem familia sed tantum effectus non sufficit quod quis probet se esse de familia, cum id referri possit ad familiam continentiam.

9. *Omni presentandi Sacerdotem si exeat sin. min. Clericorum de descendencia impositum patronis supra nominatis à Testatore non egreditur illorum personas.*
10. *Et tunc non sufficit quod quis alleget se simplicem Clericum, sed oportet probare se esse de descendencia.*
11. *Testator si indefectum Sacerdotis, vel Clerici de descendentiū mandavit presentari alicui Sacerdotem de alia familia intelligitur de familia tempore fundationis tanquam prædilecti.*
12. *Item quod presentetur alicui Sacerdos, debeat esse talis tempore presentationis, ita ut non sufficiat Sacerdotium superueniens.*
13. *Sacerdos extraneus presentari potest, quando in ipsa fundatione non est expresse prohibitum.*
14. *Institutio quibus concurrentibus non sit deneganda:*

DECISIO DLIII.

EXequendas non esse literas provisionis Apostolicæ ad favorem Francisci de Bracchiis de beneficio sub invocatione Sanctæ Catharinæ in Ecclesia Sancti Petri tamquam devoluto ob non præsentationem Patronorum intra legitima tempora, & inflituumendum esse Petrum Ioannem Pedianum præsentatum ad idem Beneficium à Laura, & Ioanne Domini dixerunt.

1. *Sunt etenim dictæ literæ Apostolicæ evidenter obrepticiæ cum narratiua devolutionis ob non præsentationem patronorum in tempore delegatur falsâ*
- † *ex præsentatione die sequenti post Camilli vltimi possessoris obitum per quem Beneficium vacauit facta ad favorem Pediani à Laura, & Ioanne præfatis, quæ narratam devolutionem excludit, ut in his terminis responsum fuit in Meleuitana Beneficij 25. Iunij 1649. coram me, & obreptio efficit ne executionem mereantur cap. super literis de rescript. Genin. conf. 120. num. 1. Abb. conf. 70. numer. 2. lib. 2. Zabbarrell. conf. 30. sub numer. 9.*

2. *Quod verò Laura, & Ioannes qui præsentantur Pedianum sint legitimi patroni, apparet quia ipsi sunt hæredes testamentarij Camilli, quem fuisse filium Gabrielis de Bracchiis fides baptismatis data in Summario num. 4. iunctis adminiculis & resultantibus ab instrumentis donationis Iurispatronatus, ac testamenti in quibus Camillus se Gabrielis filium asserit satis probat Core. decis. 119. numer. 5. Canaler. decis. 128. num. 2. Rot. inter impress. post conf. Farinat. dec. 285. num. 2. in fin. & in rec. decis. 132. num. 2. par. 2. Cumque idem Gabriel mediante præsentatione effectuatam quam fecerat de anno 1576. ad favorem Ioan. Andree vt in Summario num. 6. licet vnica constitutus fuisset in quasi possessione præsentandi Rip. in cap. cum Ecclesia Sutrina numer. 91. & segg. de Caus. poss. & propr. Roman. conf. 311. num. 7. Dec. consil. 117. num. 2. Cresce. decis. 2. de Iurepatr. necesse non est probare & vltiorem descendentiā à fundatore, quia ea præsumitur in eo qui descendit ab existente in quasi possessione præsentandi Lotther. de re benef. lib. 2. quasi. 11. num. 118. & segg. Rot. decis. 349. num. 1. & ibi add. num. 6. coram san. mem. Greg. XV. decis. 100. nu. 4. coram Vrgellen. decis. 274. nu. 8. par. 2. recent. & in Gerunden. Beneficij 11. Martij 1648. coram R. P. D. meo Celfo in Piscien. Beneficij 20. Nouembrii 1651. coram R. P. D. meo Zarate.*

Non obstat quod Iurispatronatus tanquam reuerentium pro descendentiis, & linea fundatoris sit genit-

5. *lium & ac proinde transire non poterit ad Laura, & Ioannem hæredes extraneos; nam ob defectum lineæ ac descendentiæ à fundatore vocatæ Iurispatronatus euenit merè hæreditarium, dum eius refectione dictiones taxatiuas non habet iuxta celebre cons. Achar. 81. numer. 1. quod perpetuo complexa est Rot. decis. 385. nu. 1. & per tot. par. 1. diuers. dec. 450. nu. 14. dec. 798. num. 25. apud Merlin. & in Sulmonen. Beneficij Martij 1650. coram R. P. D. meo Celfo in Romanen. Beneficij 26. Februarij 1652. coram R. P. D. meo Albergo.*
6. *ac defectus huiusmodi probatur, & tunc ex consuetudine Camilli vltimi patroni cmissa in supra memorato instrumento donationis, cum ex testibus datis in Summario numer. 8. tunc ex quo nemo comparet de dicta linea, & descendentiā, vt in his terminis respondit Rot. apud Cardinalem Millinum decis. 330. sub num. 1. & num. 7.*

7. *Nihil obstantibus testibus exaduerso inductis deponentibus Franciscum de Bracchiis ac Iacobum eius fratrem superiuitentes de domo ac familia de Bracchiis, & consanguineos supradicti Camilli vltimi patroni quia deponunt solum de audita, & de eadem ab ipso Camillo, qui contrarium falsus fuit in prædicto instrumento donationis, quemque semper negat. dd. fratres sibi esse consanguineos affirmant alij testes pro Pediano examinati Summario numer. 8. & tanquam domestici ac melius informati & roborati confessione ipsius Camilli per publicum instrumentum probata, prævalent testibus aduentarij de simplici auditu testantibus Gabr. de testib. conclus. & num. 28. & 64. Mascard. de probat. conclus. 410. num. 14. & segg. Rot. decis. 450. num. 4. par. 1. recent. decis. 166. nu. 9. par. 2. & magis in puncto in Casarien. Iurispatronatus 12. Martij 1645. & minus obstat coram Reuerentissimo Archiepiscopo Terracoenfi. Et in omnem eventum, cum Iurispatronatus non fuerit refectionem simpliciter ad favorem familie, sed familie effectus.*
8. *† hoc est pro descendentiis à Gabriele, & Nicolao de Bracchiis, vt in Summario num. 3. non sufficeret Francisco probare se esse de familia, cum id testis possit ad familiam continentiam vt in puncto respondit Rot. in Mediolanensi. Iurispatronatus 8. Iunij 1608. & 5. Iulij 1619. coram bon. mem. Pirouano impress. ad Modern. Pisanum de Iurepatr. decis. 74. sub num. 9. dec. 75. nu. 5. decis. 362. nu. 13. & 14. par. 5. recent. & in finitiss. decisum in Britonien. fideicommissi 29. Maij 1645. coram Reuerentissimo Episcopo Terracinenfi.*

9. *Minus obstat quod ex lege fundationis præsentari debeat Sacerdos si exeat sin. minus Clericus de descendencia dictorum Gabrielis, & Nicolai de Bracchiis*
9. *nam duo ex Dominis animaduertebant, & quod dictum onus tanquam impositum Patronis Iurispatronatis, vt denotat verbum huiusmodi ibi, debent iusmodi patroni eligere &c. non egredietur personam descendentiū superius vocatorum, Fusar. conf. 17. nu. 55. & in his terminis Rot. in Fesulan. Beneficij, seu Oretorij 31. Ianuarij 1648. 8. quia Domini, & 25. Iunij eiusdem anni §. fin. coram me. Et cessat omnis difficultas quia cum aduersarius non probauerit se esse de dicta*
10. *descendencia, & illagere non potest se quatenus simplicem Clericum debeat præsentari Burat. dec. 77. sub num. 5. quatenusque vel velit posteriori parte fundationis quia fundator mandauit, & quod non obstante aliquo Presbytero, vel Clerico de descendentiis præsentari debeat Sacerdos, & actu Presbyter de familia aliorum de Bracchiis ipsi incumbere probandi duo, nempe quod illi à quibus originem trahit esset de familia fundatoris de tempore fundationis, & eam tantum fundator prædilexisse censetur.*

histerminis Barati. d. dec. 757. sub num. 5. Item quod de tempore presentationis esset actu Presbyter, & Sacerdos; nam extra descendentes fundator non disposuit ad finem simplicis Clerici, sed voluit præcise ad finem actu Presbyterum, & Sacerdotem, quod tandem esse actu Presbyterum, & Sacerdotem, quod intelligitur de tempore presentationis, ita non sufficit Sacerdotium superueniens Barhof. de posses. Episc. alleg. 72. nu. 104. Maceraten. var. resol. lib. 1. resol. 19. num. 1. Rem in Aquilana iurispatronatus 24. Januarij 1646. coram Eminentiss. Cardinali Corrado, & in puncto Sacch. resposfor. moral. lib. 7. cap. primo dub. 48. nu. 15. in fin. Rot. in Gerunden. Beneficij 26. Iunij 1647. coram me.

Potuit itaque præsentari Pedianus licet extraneus, cum in ipsa fundatione, & nisi addit actu Sacerdos de transuerialibus, aut Clericus de descendens, id finit expressè dispositum ibi, *nam Sacerdotem, & actu Presbyterum extraneum*, & sufficit non esse prohibiti, cum Barhof. de per. Episc. d. alleg. 72. nu. 72. vel propterea, quia de vacato actu Presbyterum se probat ex literis parentibus Ordinarij Summ. num. 108. & vacatio beneficij, nec non existentia iurispatronatus est in consensu inter partes, & venit omnino influendus e. ad Monasterium 17. 9. 7. e. cum Bertoldus vbi Abb. n. 12. de re iud. Rot. pene Duran. dec. 100. n. 1. & alias ap. Iunij.

Et ita decisum informante tantum Pediano decies amen citato aduersario.

BONONIEN. SUCCESSIONIS.

Veneris 2. Maij 1673.

ARGVMENTVM.

Statutum Bononiæ sit. de dot. restituend. §. item dictum il secundo, cum expressè nihil quoad bona extradotalia mulieris binubæ disponat, quoad hæc bona non censetur derogare dispositioni l. hæc editali C. de secund. nupr. & ad hunc effectum perpenduntur verba Statuti. Legitima in casu dicti Statuti quomodo sit detrahenda à filiis prioris matrimonij, an scilicet habito respectu ad totam hereditatem binubæ, vel potius detracto lucro secundi viri?

SVMMARIVM.

1. Mulier binuba potest vniuersam eiu hereditatem pro medietate relinquere filiis, seu nepotibus ex primo matrimonio, & pro alia medietate secundo viro, cuius voluntas attendi debet.
2. Facultas testandi mulieri binuba à statuto Bononia concessa cum habeat dictiones relatiuas ad dotem eiusque augmentum, non trahitur ad bona extradotalia, quia differunt à dotalibus ibidem.
3. Statutum inuis communis derogatorium restringi debet ad id de quo specialiter loquitur.
4. Bona extradotalia mulieris binubæ tanquam à statuto Bononia omissa remanent sub dispositione iuris communis.
5. Statutum Bononia concedit mulieri binubæ facultatem testandi dummodo reseruetur filiis legitima totius dotis, & eius augmenti, & aliorum bonorum per quæ verba videtur concessa facultas testandi de bonis extradotalibus.
6. Declara verba dicti statuti, aliorum bonorum, esse apposta fauore filiorum, & pinguiorem habeant legitimam, quæ tamen non debent intelligi in eorum præiudicium prout contingeret si importarent facultatem testandi de extradotalibus non seruata forma l. hæc editali.

Part. Secunda.

7. Item statutum præsumitur diffinire, quod in testamento binubæ reseruetur secundo viro pars, quæ secundum formam statuti lucrari debet censetur exinde quoad extradotalia voluisse aliquid disponere, siue statimere fauore viri. & n. 9.
8. Verba secundum formam iuris sunt limitatiue.
10. Facultas testandi à statuto Bononia concessa mulieri binuba intelligitur secundum iuris dispositionem quamvis simpliciter, ac libera esset concessa.
11. Statutum Bononia concedens binubæ facultatem testandi, dummodo reseruetur filiis legitima etiam in bonis extradotalibus talis reseruat quomodo verificetur.
12. Facultas testandi quoad bona extradotalia non est literalis in statuto Bononia, sed substantia, & interpretatiua resultat. ex verbis aliorum bonorum, reservationem legitimam respicientibus, unde satis est, quod in hac causa facultas verificetur circa derogationem l. hæc editali, prout in dubio talis interpretatio sumenda est n. 13.
14. Derogatio legis debet à statuto esse expressa, vel necessaria à repugnancia, & incompatibilitate resulant.
15. Bona extradotalia à muliere binuba secundo viro relicta ab illo auferuntur, ac applicantur filiis primi matrimonij, quibus mater manus reliquit.
16. Derogatio legis hac editali à statuto Bononia in dotalibus elicitur inter cetera à facultate testandi, & reservatione legitimæ filiorum, & lucris dotalis viri declaratur quia ratione sit inducitur, quæ non militat in extradotalibus, num. 17. & 18. Quod ubi militat diuersitas nature vtriusque speciei bonorum, propterea non eodem iure censenda sunt quamvis aliquæ intercederet conuexio.
19. Filij primi matrimonij possunt impugnare testamentum matris binubæ disponentis contra formam legis hac editali Cod. de secund. nupr. quamvis sui heredes matris, quia lex ipsa testamentum irritat in excessu.
20. Heres non tenetur habere ratum factum defuncti à lege irritum.
21. Legitima filiorum primi matrimonij in terminis statuti Bononia calculanda est non in vi riens totius hereditatis, sed eius quæ supererit detracto lucro viri.

Contrarium desumitur ex verbis statuti disponentis, quod reseruetur legitima totius dotis, & eius augmenti verbum enim illud totius, demonstrat legitimam esse calculandam habitam ratione ad totam dotem, num. 23. & ratio adducitur num. 24.

22. Lucrum dotale secundi viri ubi statutum derogat, l. hæc editali, detrahitur, & est alienum.

23. Decis. 66. nu. 11. par. 4. tom. 2. recent. declaratur.

DECISIO DLIV.

Subscriptum à me dubium, & ab vtraque parte acceptatum, An & quomodo detracto lucro, & legitima sit partendum reliquum hereditatis supponit dispositionem text. in l. hæc editali C. de secund. nupr. non esse quoad bona extradotalia mulieris binubæ secundo, vel vltiori viro præcedentis abrogatam per stat. Bononien. lib. 4. tit. de dot. restituend. §. Item dictum il secundo, prout in hac causa decisum fuit sub die 15. Maij 1647. §. non autem coram me. Alioquin cum Camilla Bonifolia de cuius hereditate agitur reliquerit D. Aurelio Maluceto tertio viro dimidia omnium suorum bonorum dotalium, & extradotalium, comprehenso lucro dotali ei vigore statuti debito, & altera dimidiam

comprehensa legitima DD. de Albergatis genicis ab Hippolita filia linceptæ ex prioris matrimonio, nec fieri deberet mœrio de luctu, aut legitimæ deductione, quia utrumque comprehenditur sub medietate cuiuslibet relicta, ut ponderat altera decisio huius causæ edita 15. Iulij 1648. §. ponderato, & §. quæ coram me. nec dubitari potest de modo partiendi hereditatem, quia circumscripta l. hac editali, cui in bonis dotalibus derogatum esse bis decimū fuit, potuisset Camilla hereditatem uniuersam relinquere pro medietate tertio viro, & pro alia medietate nepotibus eiusque voluntas attendenda esset, §. disponat Auth. de nupr. Modern. Neapolitan. præll. qu. super dista l. hac editali g. 18. nu. 40.

Nihilominus informatæ pro D. Aurelio in disputatione præfati dubij habita die 5. Martij prox. præteriti impugnando suppositum, ac supra citatam decisionem anni 1647. fuisse curant à statuto sublatam esse constitutionem Imperialem etiam in bonis extradotalibus; Unde Domini mandant, quod reuideatur eadem decisio in ea parte, in qua contrarium affirmat, & hodie illam confirmant, siquidem facultas testandi binobæ à statuto concessa, & quæ unicum derogationis argumentum educitur cum habeat dictiones relaxiatur ad dotem, & eius augmentum, de quibus paulo ante statuentes locuti fuerant non trahitur ad bona extradotalia, quia differunt à dotalibus, Alex. conf. 41. nu. 1. & 2. segg. lib. 1. fo. Baptisti. conf. 10. nu. 53. & segg. Menoch. præf. 9. per cot. lib. 3. & statutum iuris communis derogatorium restringi debet ad id, de quo specialiter loquitur, l. præcipimus in fin. C. apellat. Alex. conf. 131. nu. 2. lib. 1. Magistr. dec. 175. nu. 31. Proindeque extradotalia tanquam à statuto commissa remanent sub dispositione, l. hac editali, hoc est, iuris communis, l. si cum dotem in princip. ff. solut. matr. in l. commodissime, ff. liber. & posth. Alex. conf. 130. nu. 1. lib. 2. & per has rationes tradit in terminis huiusmodi statuti, Tor. ad stat. Papia, nu. 79. & 40. & segg. cum aliis alleg. in prima decis. quibus additur Socin. iur. conf. 93. nu. 6. lib. 1. Dec. confil. 19. nu. 6. Phanice. de luc. dot. gloss. 10. verb. dotis, nu. 1. vers. ac de alius mulieris bonus l. v. dec. 195. nu. 7. & magis in puncto nostri statuti, Montaner. in d. §. Item decimus l. secundo verb. totum col. 3. in princ. vers. sed maris fol. 250. & primi in leg. quod fauore, cuiuslibet scripti in fin. fol. 236. idemque videtur sensisse, Maluas. conf. 10. nu. 47. Rot. decis. 432. sub nu. 13. circa fin. vers. cum his, ubi loquendo in casu testati dicitur, quod maritus nihil consequi potest in bonis uxoris non dotalibus, par. 1. diuers.

Neque vrget, quod infra idem statutum facultatem testandi concedat binobæ dummodo filiis referatur legitimæ dotis, & eius augmenti, & aliorum bonorum ponderando verba, aliorum bonorum, per quæ sicuti referatur filij legitima in bonis extradotalibus, ita etiam de illis videtur concessa facultas testandi. Quia cum verba exaducto ponderata sunt appositæ fauore filiorum ut videlicet pinguiores habeant legitimam non debent intelligi in eorum præiudicium, prout contingeret si importarent facultatem testandi de extradotalibus non seruata forma Constitutionis Imperialis, ad text. in leg. quod fauore, ff. de leg. Gabriel. confil. 142. nu. 21. lib. 2. & ad propositum in puncto huius statuti ratiocinatur, Rot. decisio. 66. sub nu. 6. & segg. par. 4. tom. 2. recent. eo minus quia contextualiter statutum disponit, quod in Testamentum binobæ referatur secundo viro pars; quam secundum formam statuti lucrari debet, hoc est, dimidia dotis, exinde enim euident apparet noluisse statuentes in extradotalibus aliquid statuisse fauore viri, quinimodo expresse velle quoad filios legi-

uari formam iuris ibi, secundum formam iuris, & quæ verba itant limitatiue, Menoch. confil. 391. nu. 7. & 6. Surd. conf. 460. nu. 7. & sic non secus, ac limitatæ terminos iuris communis in extradotalibus reservationem legitimæ limitant quoque & ad iuris communis terminos facultatem testandi ex eadem reservatione exaducto educam, ut per Dec. conf. 72. n. 3. & de Butr. in cap. accedenti sub nu. 8. de priuileg. quæ etiam regulariter intelligitur secundum iuris dispositionem, l. si quando 35. in princ. C. in offic. Testam. Surd. conf. 113. n. 24. Rot. dec. 47. n. 6. par. 1. diuers.

Quapropter reservatio legitimæ filiorum etiam in bonis extradotalibus verificatur quando citius instituerit extraneum, in qua non cadit præsumptio deductionis à secundo viro prononenti, vel si infirmarie virum, non plus illi reliquerit, quam cuiuslibet filij iuxta præscriptum, l. hac editali. Et hoc facile ne inferri valeat ad eisdem legis derogationem, quæ cum circa extradotalia facultas testandi non sit literalis, & propterea in dotalibus, sed subaudiatur, & interpretatiua ex supradictis verbis, aliorum bonorum, non facultatis concessionem, sed reservationem legitiue respicientibus, satis est assignare casum in quo dicta facultas verificari possit citra legis derogationem, Corn. conf. 33. nu. 4. lib. 1. Joseph. Ludovic. decis. Perse. 38. nu. 6. Osasch. dec. 21. nu. 12. Surd. dec. 36. nu. 19. lib. 1. Bonon. diuers. in terminis huius statuti, decis. 112. n. 23. & 40. ubi subdit, quod etiam in dubio si ista interpretatio sumenda est, Rot. in puncto huius statuti dec. 100. nu. 10. par. 1. diuers. quia nimium oportet derogationem esse expressam, & vel necessario à repugnantiæ & in compatibilitate resultantem Surd. conf. 401. per Alex. Grat. discept. 463. nu. 3. & segg. cum aliis alleg. per Rot. ad Burat. decis. 396. nu. 7. Rot. in Romana successore 14. Iunij 1647. coram Eminentissimo D. Cardinali Cornaro, & idem bene in puncto, Montaner. loc. sup. alleg. mar, quod bona extradotalia secundo viro à matre relicta sunt ab illo auferantur, & applicentur filiis primi matrimonij, quibus minus mater reliquit, & in primis terminis, Fulgose. conf. 64. sub nu. 3. vers. ad id, & vers. ceterum, alio quod verbis statuti cessantibus locum est iuri communi, quodque illi non censetur delegatum data fuerit facultas disponendi.

Non obstant alie decisiones huius causæ, derogationem legis in dotalibus eliciunt inter cetera, & in facultate testandi, & à reservatione legitimæ filiorum, & luci dotalis viri, & in dotalibus facultas testandi, ut dicebam esse literalis, & in illis reservatione luci doris excludit per necessesse incompatibilitatem cum lege prohibente dimidiam assignari viro, dum plures ad sunt filij prioris matrimonij, quod non applicatur extradotalibus, quia illorum portionem aliquam statutum viro non tribuit insuper in dotalibus facultas testandi nisi derogaret esset oriolæ, & circa extradotalia reservatio legitimæ talis non est, ut supra demonstrabam tandem in dotalibus statutum voluit fuisse secundo viro, ut per verba, aliorum bonorum, appositæ reservatione legitimæ voluit fuisse filiis, semperque militat diuersitas & nature vtriusque speciei bonorum, propterea non eodem iure censendorum, quamvis in aliqua intercederet conexio, Bald. in l. patens, nu. 9. vers. & ideo diuisiua, C. pat. & in auctor. quod locum, nu. 11. vers. S. queritur, & in l. 4. C. collat. cum aliis alleg. à Modern. & yruo de præparat. Iudic. præpar. 4. nu. 27.

Non est igitur extradotalium partitio faciendi iuxta testamentum mulieris resistente lege Imperiali

† cuius

ne fuerunt in conditione positi, & contraria quo ca-
su procedatur in decisione declaratur.

SUMMARIVM.

- 29 ¶ cuius beneficio vi pollunt Domini de Albergatis
quarvis essent heredes matris, quia lex ipsa in excep-
tatione testamentum irritat, nec heres teneatur habere ra-
20 tum factum Testatoris ¶ 3 legem irritum, vt in hister-
minis, Bald. conf. 161. num. 1. post mediam vers. propterea
lib. 5. Aym. conf. 200. num. 5. Bee. conf. 141. num. 13. &
seg. Sard. de com. conf. 337. num. 19. post med. vers. primo ref-
pondetur, & num. 20. & seg. Honded. conf. 12. num. 36. lib. 1.
Mares. conf. 15. num. 7. Giriac. contr. 5. num. 214. Cauer.
variar. resolu. lib. 3. cap. 2. num. 176. & segg. Burat. decif.
395. nu. 6. Præsertim quia Testamentum acceptantur
cum iuxta iuramentum dicti beneficij.
- Sed his etiam suppositis excitata fuit ab informan-
tibus pro viro alia difficultas circa calculum legi-
time allegando illam esse calculandam ¶ vt non
21 time allegando illam esse hereditatis, ¶ et eius quæ iuperite
detracto lucro viri iuxta, & seg. Anchar. ar. 101. sub num. 5.
quod sequitur Gabr. conf. 101. num. 9. & 10. lib. 1. Burat.
conf. 121. nu. 5. & 6. Sard. conf. 401. num. 34. vers. & pro con-
firmatione, numer. 35. & seg. Malaus in terminis statuti
Bouari conf. 39. sub num. 11. & 13. Grat. discept. 300. num. 3.
& segg. ca ratione, quia vbi statutum derogat legi, hæc de-
22 derat legem detracti, vt æs alienum, Rot. Bonon. di-
vers. decif. 53. n. 2. Merlin. decif. 895. sub nu. 7. vers. & ideo.
- Tollitur tamen difficultas in casu nostro ex verbis
23 expressis statuti cum disponat, ¶ quod rescueretur legi-
timatio totius dotis, & eius augmenti, verbum enim il-
lud totum, demonstrat legitimam esse calculandam. habita-
tione ad totam dotem, ita tamen, ¶ vt non ideo viro
minuatur dimidia dotis, & eius augmenti, quam statu-
tum eidem deferat pro lucro; Vnde statutum opera-
tur quidem, ¶ vt legitima filiorum non detraturat in
primis ad diminutionem lucris dotalis, vt sic querit,
Læc editialis, derogatum non fuit, & hoc ait, Merlin.
Læc. decif. 895. sed falua integra medietate pro viro videli-
cet de calura legitimam calculari super tota dote, vt
in puncto reuertit, Beron. conf. 26. nu. 2. & per tot. vbi plu-
ribus rationibus id comprobatur, & respondit contra-
24 rius, lib. 2. quem refert, Moder. Verbinaten. de fratribus
sub cap. 15. sub nu. 110. & sequitur est, Rota in dec. bini
casu supradicti anni 1647. & in Bononien. tertio 27.
Januarij 1651. §. idque facilius coram R. P. D. mro Mel-
lis, neque contrarium dixit, in dec. 66. nu. 11. par. 4. tom.
2. reuertit. ¶ vt habetur quod statutum in ea parte, quæ
concedit binobz facultatem testandi limitauit por-
tionem filiorum, quibus ex alia parte debebatur por-
tionem dotis, quia hoc dicitur ad effectum non secunda
pars statuti loquens ex testamento censetur minui
lucrum viri ab intestato supra delatum, & itant simul,
quod filij matre decedente testata non consequantur
dimidiam partem, quam ab intestato vigore statuti
consecuti fuissent, sed tantum legitimam æs tamen fit
tertia totius dotis, vt in verbis statuti disponit.
- Intra quem calculum cum hereditas comprehen-
dit dotalem, ac extradotalem, & detracto æs alie-
ni liberarum 1570. ascendat ad libras 144016. Tertia
pars debita Dominis de Albergatis pro legitima
est librarum 4837. circiter, &c.

DECISIO DLIV.

Coloniam licam in loco de Vellem cum omnibus
suis appendicijs, & dependentiis, ac medieta-
te omnium terrarum tricenarium cuiuscumque
sortis donauit Gaspar Cortado filio contemplatione
martinonij cum Aleide Herriçi filia, siueque valida
donatio, ¶ quia patria potestas non reſtitit donationi-
bus ob causam, & maxime onerosam quales sunt
quæ fiunt ꝛ contemplatione martinonij cum certa
persona licet secus sit post alios tradit, *Martin.*
in lib. 5. recoll. leg. Hispan. ri. 6. l. 1. glo. 3. nu. 5. & 6.
Arias de Mesa variat. resol. lib. 5. cap. 17. nu. 2. segg.
vbi reſpondet omnibus contrariis, & adducit con-
cordantes, *Modet. Simulu de donat. comp. matrim. tradi. 1.*
dis. 2. par. 15. nu. 5. & segg. Ros. de iur. 493. nu. 9. & segg.
par. 4. tom. 2. recent.

- Etique eadem donatio irrevocabilis non secus ac
 ipse contractus matrimonialis cuius pars censetur,
Matthien. d. gl. 8. n. 3. Molin. de ritu nup. lib. 3. c. 6. n. 2.
 & seq. ubi allegat in numeros concordantes, quos
 etiam latius referat. *Rever. Siculus de donat. c. 1. comp.*
matrimon. tom. 1. tract. 2. discurs. 1. Special. §. numer. 9.
 & seq. *Modena. Neapol. contr. forensium. 2. cap. 34. m. 4.*
 & seq. add. ad Bar. & seq. 861. sub lit. A. & dixit
 Rot. decis. 44. numer. 1. & c. 6. recent. & in Ro-
 mana diuisione 10. Iunij 1641. §. tunc coram R. P. D. meo
 Corro in Azueriana. fideicommissi 26. Iunij 1647. §.
 horum coram Reverendiss. R. P. D. meo Verosio, etiam si
 Corrodus donatarius patris donanti praece collectorum
 quicquid sit in aliis donationibus patris erga filium
 hæc cum sit a principio fuerit valida, & perfecta.

LEODIEN. BONORVM.

Veneris 2. Maij 1653.

ARGVMENTVM.

Donatio contemplatione certi matrimonij est irrevocabilis nec per praedeceffum donatarij ante donantem expirat, fed bona donata jure transmiſſionis tranſeunt ad filios donatarij maximè quando in donatio-

Pars Secunda.

& à donatario acceptata per illius præmorientiam
 4 † non expiravit, nec ad partem donantem bona reuer-
 fuerunt, quia de natura donationis inter vivos est,
 5 vt res perpetuo addicatur à donante, & applicetur
 donatario eiusque hæredibus. *l. si quis argentum §. fin. in
 fin. C. donat. l. 1. ff. eod. & eod. in his terminis Fontanell.
 decif. 54. nu. 4. & segg. vbi signanter n. 13. ait contrarium*
 6 tenentes intelligendos esse quando donatio † facta
 fuit filiis ex matrimonio procreandis, & incertis, secus
 verò quando vt in casu nostro facta est filio nato, &
 & acceptanti. *Vin. dec. 421. n. 11. & seg. vbi quod contra-*
 7 *ria opinio † Decif. conf. 140. locum habet in donatione*
facta à patre quæ ab initio valida non fuit, non autem
est conuersio. Caneer. var. resol. tom. 3. cap. 21. sub num. 105.
vers. & si talis donatio Guidop. q. 147. numer. 2. Vine. de
Franch. dec. 59. num. 3. vbi quod sacrum Concilium
relecit opinionem Decifalique relati & Moder. Sien-
do de donat. contem. matrim. tract. 1. disc. 2. part. 8. num.
28. Moderna. Neapol. contron. tom. 2. cap. 34. num. 29. &
segg. idemque fuit decifum in hoc facto Tribunali
coram Duran. decif. 84. num. 21. inter recent. decif. 9. nu.
7. par. 7. relati in Ariminens. Saluiani 19. Iunij 1643. §.
alterum coram me.

Facilius quia in donatione facta est mentio de
 filiis ponendo eos in conditione subsecutis subli-
 tutionis conceptæ si coniuges decederent sine legiti-
 ma prole. Vnde sequitur, quòd per mortem Cor-
 radi † bona donata ad Alcidem iuniorem, quam
 8 fuisse eius filium constat ex datis in *Summ. numer. 1.*
 delata fuerint saltem iure transmissionis tanquam ad
 hæredem Guidopap. & alij max. allegati quibus additur
Grat. discept. 486. num. 14. & sequentibus Thes. iur. quest.
for. lib. 4. quest. 2. man. 1. & segg. à Pont. conf. 25. num. 6.
lib. 1. Rol. in Auenionen. fideicom. 4. Febr. 1647. §. non
obstat coram R. P. D. meo Veropio, & in Pisauen. dona-
tionis 8. Febr. dicti anni §. sed etiam coram Eminentiſſ.
D. Card. Ottobono.

Cumque dictæ Alcidæ iuniori superuixerit Alci-
 des senior mater, quæ propterea † ei hæres exitit ex-
 clusa Catherina auiæ §. si igitur il primo, & ibi gloss.
 9 verb. *proximi Auth. de hered. ab intest. venient. Authen.*
de fustio, & ibi gloss. verb. gradus Cod. ad Tertull. Pen.
decif. 162. num. 1. & 18. ac demum vltimo loco obicit
 Alcides mater relicto Gulielmo filio suscepto ex se-
 10 cundo matrimonio cum Gherardo, ipsi Gulielmo
 quo ad proprietatem, † & Gherardo patri quo ad
 vsumfructum eadem bona quæſita fuerunt iuxta tex-
 tum *in l. 1. Cod. bon. matern. Rot. decif. 527. num. 10. par. 4.*
tom. 2. rec.

Ad quos propterea Gulielmum, & Gherardum
 Coloniam, & alia bona, vt supra donata spectare me-
 rito decifum hodie fuit prosequendo dubium alias
 sub die 31. Martij proxime præter. per me propositum in
 summariſſimo poſſeſſorio, super quo Domini man-
 darunt, quòd videretur de bono iure etiam ad ef-
 fectum manutentionis, nihil obſtante ſubſtitutione in
 eodem instrumento donationis facta † Contrado si
 sine legitima prole decesserit, quia ſolum tranſuerſales
 11 qualis non est Catherina ſubſtituti fuerunt, & per
 obitum Corradi cum filiis ſubſtitutio expirauit iuxta
 celebr. conſil. Oldr. 21. quod paſſim ſecuta eſt Rota
 coram Card. Caualer. decif. 481. num. 2. decifione 647.
numer. 2. & in Romana de Rodianis 31. Martij 1638. §.
ſecundus verò casus coram Reuerendiſſ. Domino meo
Decano.

Et ita decifum vna tantum parte informante altera
 tamen citata per contradicatas.

SENO GALLIEN. PENSIONIB.

Lun. 5. May 1653.

ARGUMENTVM.

Pensio reſeruata ſuper Eccleſia Paſochiali, con-
 clauſula dummodo centum remaneant pro Rectore, &
 cum decreto, quod niſi ciuiliſis quantitas videretur,
 beneficiũ poſſederit penſionem verè, & realiter poſſeſ-
 ſionem reſeruatio ſit nulla, & ve ſubſtituatur quantitas ſum-
 mariſſima, & ex quibus probatus remaneat valor re-
 ratur nec non penſionis ſolutio iuſtificetur?

SVMMARIVM.

- 1 Reſeruatio penſionis iuſtificatur ex licetis Aſſeſ-
 ſis, qua loco tituli habentur.
- 2 Litera Aſſeſſis paratam habent executionem.
- 3 Valor narratus in reſeruatione penſionis, ex qua
 iuſtificatus remaneat? & n. 4. & ſeq.
 Scriptura producentur ſunt omnia in eadem
 eſſe vera, num. 4.
- Incipere ſuum nemo praſumitur num. 5.
- 6 Valor non praſumitur diminutus de tempore reſer-
 uationis noue penſionis, dum conſtat de prez-
 denti ſolutione antiquæ penſionis ſpatio ſummi
 agnorum.
- Fructus beneficii potius aucti, quam diminuti preſu-
 muntur, ibid.
- 7 Probationes imperfectæ iungi debent.
- 8 Probatio plena reſultat ex pluribus ſimul iunctis.
- 9 Narratiua valoris, quando plura concurrunt agi-
 tur vera, & ad ita credendum Iudici etiam
 mouet, à cuius arbitrio ad plurimum pendet.
- 10 Verſimilitudo plurimum operatur in materia pro-
 bationis, & operatur, vt leniores probationes ad-
 mittantur.
- 11 Conſeſſiones Reſignantis ante reſignationem emiſſæ
 tenent reſignatario.
- 12 Solutio penſionis iuſtificatur ex publico Inſtrumen-
 to quæſtante enim clauſula actualiter, & in-
 contenti.
- 13 Solutio ſimulatio non probatur per apocam pri-
 tam, quando in contrarium concurrat publicum in-
 ſtrumentum eſſeſſine ſolutionis.
- 14 Reſignans, antequam ad ſolutionem penſionis preſi-
 cipata?
- 15 Reſignans non tenetur ad ſolutionem terminorum pen-
 ſionis decurſorum poſt dimiſſum beneficium.
- 16 In mora ſoluendi ne quis dicatur ſufficere poſſe dubi-
 ri, an ſoluere teneatur.
- 17 Sine mora non incurritur poena nullitatis, & reſol-
 uionis penſionis.
- 18 In mora ſoluendi penſionem tempore reſignationis, quæ
 caſu reſignans non dicatur?
- 19 Reſignans ante capta poſſeſſionem per Reſignatorem
 adhuc beneficium reſignatum derinet, quæſi ſine
 reſignationis ſine expediat.

Reſignatio ad ſauorem certa perſone non abſoluit in
 a Reſignante, donec illud perſelle acquiratur reſi-
 gnatario, ibid.

DECISIO DLVI.

Expiratis duabus penſionibus, altera ducato-
 rum 40. ad ſauorem Hilarij frumenti, altera
 ducatorum 100. ad ſauorem Pamphilij Leonij, quibus
 gaugantur

An autem Marcellus in quo pensio sit posticipata
 14 teneatur etiam ad subsequentem terminum S. Ioannis 1646, iuxta tradita in decif. 129. Cavalier. n. 1. & seq. est alterius indaginis liquidandæ cum pensionario, ac successore in beneficio, & interim habet pro se regulam quod non teneatur ad terminos† decursos post dimissum beneficium Merlin. in puncto decreti, de quo agitur decif. 478. num. 3. & 4. Satisque est de hoc potuisse dubitari, † ne Marcellus dicatur in mora soluendi l. si seruum § sequitur ff. verb. oblig. Bald. in l. acceptorem in 6. oppo. C. usum Alex. consil. 23. nu. 11. lib. 7. Alba. conf. 182. num. 12. Surd. conf. 39. nu. 13. conf. 97. num. 15. & decif. 260. num. 15. & seqq. sine qua † non incurritur pœna nullitatis, & resolutionis pensionis Bart. in l. 3. nu. 17. C. pigvor. Salic. ibid. num. 28. Negus. eod. tract. 4. part. princip. num. 15. Surd. conf. 221. nu. Rot. decif. 577. n. 1. in fin. par. 2. recent. decif. 617. num. 3. penes Buratt. & in Romana seu Veliterna Restitutio in integrum 25. Iunij 1646. § & coram me.

Ex eadem ratione excusatur Marcellus, si terminum Natiuitatis soluit postquam beneficium resignauerat, quia scilicet eum resignasset antequam d. terminum solutio cederet, nõ debuit solvere nisi post resignationem, nec tempore resignationis † dicitur fuisse in mora soluendi h. quod in diem ff. solut. Cavalier. dec. 486. num. 4. Rot. decif. 374. num. 38. par. 5. recent. & in d. Romana seu Veliterna restitutio in integrum 17. Decembris 1646. § postum coram me, propter quod cum resignatio esset ad fauorem, & Resignatarius nondum capisset beneficij possessionem illa, aut saltem detentio quauis literæ resignationis expedire fuissent, † manebat adhuc pœnes resignantem, vt bene declarat Flores de Mena var. quæst. lib. 1. quæst. 4. sub num. 3. & dixit Rot. decif. 138. num. 6. apud Greg. XV. decif. 299. num. 6. & seq. apud Pema decif. 123. sub num. 12. apud Merlin. & in Imolen. Beneficij 23. Iunij 1645. §. nam licet coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado, in Neapolitana Parochialis 15. Martij 1647. §. neque obstat coram Eminentiff. D. Card. Ottob. ubi allegatur concord.

Et ita decifum vtrique parte informante, &c.

ROMANA, SEU IANVEN Cambij.

Veneris 16. Maij 1653.

ARGUMENTVM.

Cambium siue sit nouum, siue continuatum præcedentem est permiffum, quando constat de transmissione literarum ad nundinas illarumque effectuatione, quæ probatur ex literis redditus. Literæ responsivæ relutant ex illis verbis, In risposta del vostro dispiaccio, quæ non congruunt literis d' Anniso. Cambij realitas consistit in literis dell' andata, & literæ redditus solum respiciunt probationem, quod Capserius in nundinis recepit, & acceptauit literas dell' andata.

SVMMARIVM.

- 1 Cambium nouum dicitur etiam recambium.
- 2 Cambiorum diuersitas resultat ex diuersitate summationum.
- 3 Cambium præcedentium continuatum est permiffum iuxta declarationem Congregationis à san. mem. Vrbanò VIII. deputatæ quia est in potestate debitoris sortem principalem restituere.

- 4 Cambium continuatum dicitur reale, quando constat de transmissione literarum Cambij in singulis feriis, & de illarumque effectuatione.
- 5 Literarum transmissio in singulis feriis probatur ex literis redditus.
- 6 Literæ originales dell' andata remanere solum potest Mercatorem cui diriguntur, & illarum præsentia resultat in necessarium antecedens ex literis responsiuis.
- 7 Literæ redditus sunt literæ responsivæ. Mercator, ad quem literæ dell' andata fuerunt directæ.
- 8 Literæ non dicuntur de auiso, si continetur volens redditus.
- 9 Literarum forma scribendi, in risposta del vostro spaccio, non congruit literis de auiso, sed literis sine responsiuis.
- 10 Literarum Cambij formula referuntur à Scacc. de Camb. §. 1. quæst. 5. num. 78. & 79.
- 11 Literæ siue Epistola scriptæ ad extraneam personam in aliquo negotio interesse non habentem, tunc non probant proterio contra tertium.
- 12 Literæ responsivæ parum refert, quod sint directæ ad Mercatores, qui scripserunt literas dell' andata, vel ad eum cuius nomine cambium fuit contractum, nam persone Mercatorum censetur representata in persona eius, cuius nomine cambium contrahitur.
- 13 Literæ redditus intrinsecè non sunt de substantia cambij.
- 14 Cambij validitas consistit in literis dell' andata, alioquin Campfore vere, & non fide transmissi ad locum iudicandum.
- 15 Literæ redditus respiciunt probationem, quod Campserius in nundinis recepit, acceptauit, ac adimpleuit literas dell' andata, & satis est quod huiusmodi probent contra debitorem, quia probatio non est coarctata ad vnum, vel alterum genus probationis, & num. 16.
- 16 Literarum copijs registratis in libro Mercatorij fide adhibenda est.
- 17 Probationum certum genus, si à lege, vel statuto sit in certis casibus præscriptum, concurrentibus administris, etiam aliud genus admittitur.
- 18 Probationes pro iustificacione, & realitate cambij resultat ex literis redditus, necnon ex partitis extrinsecis ex fidei assensu singularum ferarum, quod completa seria probat.
- 19 Item ex partiarum multiplicitate, etiam si non versentur in aliquis attentæ præscriptis punctis illarum distinctione in singulas ferias cum annotatione temporum, & subordinata adnotatione & num. 21.
- 20 Literæ dell' andata, quando sunt administrata etiam absque recognitione plene probant, vel saltem vehementem præsumptionem veritatis faciunt.
- 21 Subscriptio sola attenditur, non attento quod in corpore scripturæ diuersa manu sit exarata.
- 22 In materia etiam de fidei suspecta statuitur confessioibus geminatis, & administratis debitoris.
- 23 Inter Mercatores bona fama, & affirmatiõis non loris rigor, sed bona fides spectanda est.
- 24 Recambia passim admittuntur, & illorum interest vertitur in capitale, & cambium licitum dumtaxat errant dispiaccia

DECI.

DECISIO DLVII

Tribus decisionibus editis sub die 27. Nouembris 1651. die 18. Martij, & 26. Iunij 1652. coram me, summanibus exequendum esse mandatum pro scutis 5448. anni Marcarum ad instantiam Balbi contra Sirocos relaxatum, quarta hodie dd. confirmatoria accessit ex rationibus ibi deductis.

Semper enim veget dilemma, quod aut cambium de quo agitur est nouum & quale etiam dicitur recambium *Seacc. de camb. §. 1. qu. 4. num. 18. Rot. dec. 353. num. 3. par. 4. tom. 2. recent.* & fufficit Balbo, qui literas cambij sibi à Fisco à Ciuitate Mediolani directas soluit de ordine Sirocorum docere, potest docuit de solutione, vt à Sirocis pecuniam solutam possit repetere, tunc hoc iudicio executionis exaduerso deductis ad excludendum, quod cambium non sit nouum, & independens, cum saltem altiore indaginem requirit; ponderando præsertim quod hæc summa scutor. 5448. nullatenus correspondet cambiis in forte principali scutor. 30. mil. de anno 1640. inter has partes contractis à quibus illa exaduerso dicitur deriuare, quod & diuersiter vtriusque partem demonstrat, vt notant *DD. in L. quinquaginta ff. probat. Sard. consil. 80. num. 14. Mench. de arbit. cas. 432. num. 38.*

Aur cambium est præcedentium continuarium, & cum semper fuerit in potestate debitoris illorum sortem principalem restituere, vt necesse esse in cambiis continuatis declarauit *Sacra Congregatio à sel. record. Urbano VI. deputata, & relata à Moder. Ianua. de Cambijs dijput. 3. qu. 1. prolegomena sub num. 33.* doceaturque à d. anno 1640. vsque ad 1649. quo emanarunt literæ cambij, de quibus agitur fuisse in singulari transmissas literas cambij, & effectuaras, & adhuc debetur, & reale est *Cagnol. in l. unica sub num. 46. vlt. sermo quia C. sentent. qua pro eo Lup. de vsur. cap. 3. §. 2. nu. 13. Bellon. dec. Ianu. 27. nu. 11. Rota in Romana, seu Florentina Cambiorum 12. Ianuarij 1615. coram bon. mem. Archiepiscopo Seleucien.*

Et quod attinet ad transmissiones prædictarum literarum in singulis feriis, satis illa dicitur probata & ex literis redditus per ipsosmet Sirocos productis *Duran. dec. 31. nu. 21. Burrat. dec. 603. nu. 1. Rot. inter rec. dec. 604. sub num. 2. par. 4. cum alijs alleg. in postrema decisione huius causæ §. penult.* quia nimirum literæ originales, & quas vocant *d' andata* remanere solent penes mercatorem cui dirigitur, & illarum præexistenti in necessarium antecessens resultat ex literis responsiuis quales dicuntur literæ redditus *Rot. decif. 274. nu. 6. par. 5. recent.*

Gratiusque dicitur literas à Balbo missas ad Sirocos, & exaduerso productas esse *d' amisso* nec censeri posse reditus & cum non fuerint directæ ad Filium Mediolani, & Cilibertum Neapolis commorantes, qui literas *d' andata* scripserant ad Balbum. Nam prima pars obiecti tollitur ex lectura dictarum literarum Balbi, *ibi, instrum. del vostro spazio, &c.* & quæ forma sciendi non congruit, literis *d' amisso*, sed literis redditus, siue responsiuis & idem importantibus, vt bene colligitur ex vtriusque speciei literarum formulis *Rot. relatis à Seacc. de camb. §. 1. quæst. 5. numer. 78. & 79.*

Secunda pars virgeret, si literæ scriptæ fuissent ad eamque personam & in hoc negotio interesse non habentem, qui tunc non probarent pro tertio contra tertium *L. epistola in princ. ff. pact. Bald. in l. non epistola nu. 5. Cod. probat. Rip. in l. admonendi nu. 140. ff.*

in rebus. Mench. de arbit. cas. 94. num. 22. Rot. decif. 717. num. 6. par. 2. recent. At in calu nostro, quo literæ scriptæ sunt ad ipsos Sirocos contra quos agitur, & ab ipsis productæ, & quod plus est illi præcedenter scripserant ad Balbum, ac vt constat ex literis *d' andata*, ibi, & ponere in conto de Signori Gio. Battista, & Alessandro Siri, (nec exaduerso controuertitur) negocium horum cambiorum contra illos principaliter cuttebat, & de illorum ordine Balbus literas cambij

12. soluebat nihil interest, an literæ responsiue & directæ ad Mercatorem, qui scripserunt literas *d' andata*, vel ad Sirocos; tunc quia Mercatorum Mediolani, & Neapolitanorum scribentium peritiam censetur representare in personis Sirocorum, quorum nomine, & in quorum debitum cambia contrahabantur ad text. in *l. res tuas §. non solum l. ita autem §. gressu ff. admissio tutor. l. solutus ff. solutus ff. solut. Larr. dec. Granaten 45. sub nu. 19. Rot. dec. 355. sub num. 4. par. 1. recent. & in Romana Pecuniaria 15. Iunij 1643. §. 1. coram me.*

13. Tunc etiam quia, cum literæ redditus non sint & intrinsecè de substantia cambi, quippe cuius realitas consistit in literis *d' andata* à legitimo & Campiore verè, & non fidè transmissis ad locum nundinationis, eamque sinceræ, ac reali effectuacione iuxta *superius alleg. decif. in Romana seu Florentina Cambiorum coram D. Archiepiscopo Seleucien.* literæ verò redditus & respiciantur potius probationem, quod Campierius in nundinis receperit, acceptauerit, & adimpleuerit literas *d' andata*, satis est quod cuiusmodi sint, vt probent contra debito rem conuentum, quia probatio & non est cogitata ad vnum, vel alterum genus probationis *L. quoniam in finalib. verbis, ibique gloss. verò angustius C. heri. Laurent. ff. de lib. l. ne quid §. de iussu. l. in d. ruin. & nass. Salou. ac Pacc. conf. 19. nu. 28. Sard. dec. 113. num. 25. Vnde etiam copis literarum regi- stratis in libro & Mercatoris fidem præbuit, Rota in supradicta Romana, seu Florentina Cambiorum §. non obstat coram bon. mem. Seleucien.*

18. Eo magis concurrentibus adminiculis, quæ & efficiunt, vt etiam in casibus habentibus à lege, vel iudicio præscriptum certum genus probationum aliud genus admittatur *Bald. conf. 179. sub nu. 1. Ciriac. contr. 232. nu. 13. Rot. in Bononien. Hereditatis 24. Martij 1631. coram me.* Resiliunt autem ex productione dictarum literarum redditus per Sirocos facta, ex computis

19. & cuiuslibet ferie per Sirocos passim productis congruentibus ad amittum singulis & literis ex similibus partibus extractis à searatiocinio, & bilancio singularum seriarum, quod completa feria probat firmam *prime decisiones huius causæ*; item ex multiplicitate

20. dictarum partitarum, & etiam si non videretur in antiquis *Dec. sen. consil. 187. num. 16. vlt. confirmatur lib. 1. Rot. decif. 472. num. 7. par. 1. recent.* attemptata præsertim

21. punctuali earum distinctione & in singulas ferias cum annotatione temporum, & subindagata continuacione, quia in proximis magni fecit *Rota decif. 286. nu. 7. par. 6. rec.*

Fueruntque ex abundantia nuper productæ literæ

22. *d' andata*, quæ & etiam absque recognitione, vbi tot adminiculis veritas elocescit, antea probant, aut saltem vehementer veritatis præsumptionem faciunt, *l. instrum. domestica C. probat. Bald. consil. 104. num. 7. lib. 3. Rot. dec. 198. num. 6. decif. 310. num. 3. par. 1. recent.* Nihil obstat, quod omnes tam exactæ Mediolaniquam Neapolis afferantur scripse in corpore eadem manus nam præter quod non probatur, satis est diuersa manus, prout diuersi erant Mercatores

23. Mediolani, & Neapolis fuisse subscripseras, & quia subscripserit sola sustineatur *Alex. consil. 147. num. 3.*

vers. ad hoc ostendendum, & n. segg. lib. 2. Cast. conf. 216. num. 3. lib. 1. Peregr. conf. 108. num. 1. lib. 5. Seraph. decis. 973. num. 1. segg. Mantie. decis. 321. n. 4. Burat. decis. 419. num. 8.

Ex supra deductis apparet quoque probata effectuatio litterarum, ita ut non veremur in casu simplicis confessionis, quæ in similibus materiis non attenditur, sed probationis per scripturas fidem facientes, ac tot adminiculis suffultas, quibus concurrentibus etiam in materia de usuris suspecta et statim confessionibus, & maxime geminatis, ac iudicialibus, dixit Rot. in Baren. Saluani 24. Martij proxime præteriti coram 23. mæ, & inter Mercatores bonæ fidei, & existimationis non iuris rigor, sed bona fides spectanda est, ut in his terminis decium fuit in supradicta Romana, seu Florentina Cambiorum §. fin. coram bonam. Seleniensis.

Non obstat, quod cambium hoc derinet ab interesse aliorum cambiorum, quia non probatur, & passim admittuntur recambia, ac interesse illorum vertitur in capitale, & cambium licitum dummodo, vel in casu nostro eunt ad displicentia, & alia de quibus supra Scac. de camb. §. 7. gloss. 12. sub num. 50. ubi allegant. concord.

Et ita decium utraque parte informante.

FIRMANA BENEFICII

Veneris 23. May 1653.

ARGUMENTVM.

Lis super hereditate, cui iuripatronatus inheret non efficit iuripatronatus litigiosum, & nullo minus quando lis non est super tota hereditate, sed super aliqua eius parte.

SVMMARIVM.

- 1 Clericus probatur ex literis patentibus Ordinarij.
- 2 Habilitas prout probatur ex sententia executoris, cuius conscientie illius iustificatio commissa fuit.
- 3 Iuripatronatus existentia probatur ex instrumento donationis iunctis presentationibus, & ex confessione adversarii in literis sua provisionis quando non est questio super libertate beneficij.
- 4 Pertinentia iuripatronatus probatur ex presentationibus habitis ab existente in possessione presentandi, etiamsi non probetur descendencia à primo fundatore.
- 5 Valor beneficij probatur ex simili expressione facta per adversarium in literis sua provisionis.
- 6 Valor probatur ex depositione Testium.
- 7 Valor obtentorum et iustificetur sufficere qualis qualis probatio.
- 8 Vocatio beneficij probatur ex narrativa adversarij venientis ex eadem vocatione.
- 9 Clausula siue præmissio siue alio quovis modo seu per liberam resignationem operatur, et Papa etiam per resignationem conferre voluerit.
- 10 Vocatio dicitur consumpta per provisionem, & possessionem habitam ab execute. Declara m. 12.
- 11 Clausula dummodo non sit alteri ius questum est præsertim iuris tertij.
- 12 Vocatio non dicitur consumpta per provisionem nullo & subreptitiam quamvis prout beneficij possessionem ceperit.
- 13 In literis Apostolicis non est faciendæ mentio gratia

alterius nulla & subreptitia, vel saltem confertur de easdem minus per clausulas generales in literis appositis, & num. 14.

- 15 Clausula Dummodo non sit alteri ius questum non præferatur, nisi ius validum.
- 16 Gratia obreptitia est ipso iure nulla.
- Obreptitia gratiam ipso iure nullam reddit. ibid.
- 17 Lis super iuripatronatus, & presentandi narrata in literis est ab impetrante iustificanda.
- 18 Præsertim quia Papa non existente lite non censetur iuripatronatus derogare.
- 19 Nec sufficit impetranti iustificare litem super hereditate, cui iuripatronatus inheret, quia Papa suo narrata lite super iuripatronatus non censetur intellexisse de lite super hereditate cui illud est annexum.
- 20 Iuripatronatus quando est litigiosum, Papa illi derogando nemini infert præiudicium.
- 21 Lis super hereditate cui est annexum iuripatronatus illud litigiosum non efficit.
- 22 Lite pendente super hereditate cui iuripatronatus inheret potest nihilominus patronus hac lite non obstante presentare, quamvis per prius in possessione presentandi non existeret.
- 23 Patronus presentare nequit quando lis est super iuripatronatus, vel presentandi.
- 24 Pro restitutione in integrum obtinenda aduersus lapsum temporis ad adendum hereditatem non competit alio, sed solum imploratur officium Iudicis.
- 25 Lis super hereditate introducta per viam restitutionis in integrum ob lapsum temporis ad adendum non efficit iuripatronatus illi inherenti litigiosum.
- 26 Præsertim quando lis non est super tota hereditate, sed solum super aliqua illius parte, & num. 28.
- 27 Litigiosum solum fit quod actor petendo, aut replicando in litem deduxit, non autem quod in sola exceptione rei Conuenti continetur, nisi actor illud negauerit vel impugnauerit.
- 29 Gratia redditur subreptitia si fuit narrata in iuripatronatus, quæ non existit, quia si Papa scisset non derogasset iuripatronatus in totum.
- 30 Papa quando beneficium iuripatronatus non vocat in Curia, ei derogare non solet nisi ad summam per duobus tertijs partibus.
- 31 Papa in dubio non censetur velle præiudicare patronis laicis.
- 32 Derogationes strictè sunt interpretande.
- 33 Prouisus Apostolicus habens parem titulum est legitimus contraditor ad impediendum executionem litterarum Apostolicarum adversus alium prout sum Apostolicum.
- 34 Limita non procedere quando titulus contraditoris est euidenter nullus.

DECISIO DLVIII.

Decio Acciarino presentato à Bartholomeo di niore de Guarnieri ac Thoma Acciarino, et simplex beneficium sub invocatione Sanctæ Mariæ Boni Ielus ex persona Francisci Panici vacans, & habenti literas Apostolicas pro presentato, idem beneficium adiudicandum esse Rota censuit in gradu expellationis inceptis à sententia Ordinarij Fimani dictarum litterarum executoris quæ pronuntiata fuerat eas esse exequendas, ac Decium in possessionem immitendum amoto Reuerendissimo D. Amico Panico Episcopo Recanatensis dicti beneficii possessore.

Caual.

Cuncta enim in præfatis literis narrata Decius iudicavit suum videlicet Clericatum ¶ ex literis patribus sui Ordinarii, quæ satis probant Merlin. dec. 473. num. 5. suam habilitatem ¶ ex dicta sententia executoris cuius conscientia illius iustificatio commissæ fuit, vt in his terminis respondit, Rot. in Aquilana Iurispatronatus 12. Iuij 1651. §. penult. coram R. P. D. meo Melio.

Existentiam Iurispatronatus ¶ tum ex instrumento donationis dato in Summ. num. 9. tum ex pluribus præstationibus, tum ex confessione Domini Episcopi aduersarii in literis suæ p̄uisionis, quæ contra ipsum diu non est quæstio super libertate beneficii plenam probationem facit Garz. de benef. par. 12. num. 276. Man. dec. 318. num. 1. & seg. Mart. And. dec. 5. sub n. 3. & 4. ad. ad. f. m. Gregor. XV. dec. 462. num. 22. Rot. in Aquilana Iurispatronatus 24. Ianuarij 1646. coram Eminentijs. D. Card. Corrado.

Pertinentia Iurispatronatus ¶ ad dictos Bartholomæum, & Thomam, qui Decium præstiterunt probatur quia ambo habent causam ¶ Guarmerio, & Iacobus filiis Bartholomæi senioris existentis dum vixit in quasi possessione præstentandi ex datis in Summ. Decij num. 11. quod sufficit etiam etiam non probetur descendencia à Fundatore Lotber. de re benef. lib. 2. quæst. 11. num. 118. & segg. Rot. dec. 349. nu. 1. & ibi ad. num. 6. coram san. mem. Greg. XV. dec. 274. nu. 8. par. 2. recent. & in Gerunden. Beneficij 11. Martij 1648. coram R. P. D. meo Cello.

Valor huius beneficii narratus in ducat. 45. per non excessum remanet sufficienter probatus ¶ ex simili expressione facta per patrem aduersam in literis suæ p̄uisionis, vt dixit Rot. in Hidrutina Canoniciatus 25. Iuij 1649. coram Eminentijsimo Domino Cardinali Orthobono, nec non ex testibus ¶ datis in Summ. num. 16. qui etiam deponunt de valore obtentorum ad quem iustificandum ¶ sufficit qualis qualis probatio Greg. XV. dec. 38. n. 4. cum alijs allegatis in Placentina Beneficij 11. Decembris 1647. coram bo. me. Arguelles.

Vacatio beneficii ex persona Francisci Panici vltimi possessoris negari non potest ab Aduersario ¶ ex eadem persona vacationem desumens in literis suæ p̄uisionis; & quamuis ibi narrauerit vacationem per liberam resignationem factam à d. Francisco in literis verò Decij narrata fuerit vacatio per matrimonium à Francisco contractum, Pontifex tamen non se retrinxit ad dictam vacationem per matrimonium, sed nominatim conferre voluit quamuis vacaret per liberam resignationem, vt legitur, ibi, *sua præmissio, siue alio quouis modo, seu per liberam resignationem vacet* Summ. Decij num. 2. in fin. quæ verba ¶ apertissimam Pontificis voluntatem conferendi etiam per resignationem demonstrant, vt notant Doct. in cap. susceptum de rescript. in 6. Felin. in cap. in nostra sub numer. 37. vers. solus 5. eod. tit. Paris. de resign. lib. 8. quæst. 7. num. 143. Lotber. de re benef. lib. 3. quæst. 8. numer. 61. Rot. in Melitana Beneficij 25. Iuij 1649. §. nec obstat contrariis me.

Non obstat, quòd vacatio per resignationem esset consumpta mediante anteriori p̄uisione Apostolica ex hoc capite obtenta à Domino Episcopo Aduersario ¶ iuncta prædictam possessione ei tradita ab executore Apostolico Gomez. super reg. de trien. quæst. 30. sub num. 1. Guntz. ad reg. 8. gloss. 11. §. 2. num. 31. & seg. Rot. dec. 57. num. 4. par. 6. recent. quodque de tali p̄uisione Decius mentionem non fecerit in suis literis; imò illæ habent in ventre clausulam dummodo ¶ non ¶ alteri in quæstionem præseruatiua ¶ iuris, ¶ vt supra Episcopo quæstui Rot. dec. 110. nu. 6. & 7. par. 5. recent.

Part. Secunda.

dec. 350. num. 2. coram san. mem. Gregor. XV.

Cum enim vt infra dicitur antecessor p̄uisionis obtentæ à D. Episcopo sit subrepticia, & obrepticia ¶ vacationem non consumpserit Rot. dec. 643. num. 17. & 18. apud Pen. dec. 628. numer. 7. par. 4. tom. 3. recent. dec. 569. num. 32. par. 5. & in dicta Melitana Beneficij 25. Iuij 1649. coram me §. minus obstat, vbi alius allegatis id ampliatur quamuis p̄uisionis beneficii possessionem accepisset. Atque hinc nec opus fuit de tali p̄uisione mentionem facere ¶ in literis Decij Buratt. dec. 209. num. 7. de qua in omnem euentum censetur facta mentio per clausulas generales ¶ in dictis literis appositas quas in his terminis ponderat Lotber. de re benef. lib. 3. quæst. 8. numer. 45. & 50. Garz. de benef. par. 10. cap. 1. sub num. 74. alij quæ relictæ à Moderno Carpen. contr. Forens. cap. 216. num. 62. nec clausula dummodo ¶ præstatur ius Episcopi quod validum non est Barbo. claus. 44. n. 10. Rot. in recent. dec. 253. num. 1. dec. 634. num. 1. par. 2. cum alijs allegatis à Moderno Carpen. controu. Forens. dillo c. 216. n. 12.

Obreptio verò dictæ p̄uisionis ad fauorem aduersarii gratiam ¶ ipso iure annullans Rot. dec. 24. nu. 4. par. 5. recent. & in Reatina pensio 13. Februarij 1651. coram Eminentijsimo D. Cardinali Orthobono, evidens est quia fuit expositum quòd super Iurispatronatus, & præstentandi ad hoc beneficium dum pro tempore vacat lis & causam coram certo Iudice competente inter alios ipsius Beneficij Patronos pendet indecisa, ¶ quod in facto non subiit, & exaduerso iustificari deberet cap. 1. vbi not. omni de lit. contest. in 6. Dec. conf. 142. num. 6. Marese. var. resol. lib. 2. cap. 1. n. 1. Rot. dec. 234. num. 13. par. 1. recent. præsertim quia Papa p̄uisionem concessit cum derogatione Iurispatronatus in totum attenta lite præfata verè, & legitime introducta ¶ quæ clausula demonstrat ¶ quod sine huiusmodi lite Papa non derogasset aut concessisset vt in puncto aduertit Cassador. dec. 5. nu. 4. vt lit. pendens.

Nec sufficit iustificare ¶ quòd inter Iacobum Guarmerium ac Thomam Acciarium penderet lis super hereditate Iacobi Guarmerij quodque in dicta hereditate hoc Iurispatronatus contineretur. Primò quia cum Papæ non fuerit narratum quòd Iurispatronatus esset hereditarius, & ab hereditate Iacobi penderet eius pertinentia, dici non potest quòd Papa sub narratiua lis super Iurispatronatus, intellexerit de lite super dicta hereditate cui aliud esset annexum, & eatenus Papa voluit derogare Iurispatronatus, quatenus credidit nullum ex inde parari præiudicium ¶ patronis inter ipsos pendentia lis per quam ipsum Iurispatronatus esset effectum litigiosum: ac litigiosum ¶ non erat ¶ quamuis lis penderet super hereditate cui Iurispatronatus annexum supponitur vt in puncto Lancillotti. de attent. par. 2. cap. 4. in præfat. num. 544. & 545. vbi subdit quòd hac lite non obstante ¶ Patronus poterat præstentare quamuis per prius in quasi possessione præstentandi non existeret, & fuit opinio originalis Rota dec. 1. de Iurepar. in nou. vbi hoc limitatur solum quando lis esset ¶ super ipso iure vel possessione præstentandi Egid. dec. 700. col. 1. ante med. vers. licet fateor, & in proximis terminis Rom. consil. 270. sub num. 2. vers. prima quia Nat. cons. 145. nu. 16. & 17.

Eoque minus Iurispatronatus erat litigiosum quia lis super hereditate Iacobi introducta fuerat per viam restitutionis in integrum ex capite minoritatis Bartholomæi aduersus lapsum temporis ad aduendum, ¶ pro qua eum non competat actio, sed solum implore officium Iudicis cap. fin. de off. Iudic. Vestr. in præf. lib. 8. cap. 3. nu. 1. Odd. de res. in integr. par. 1. qu. 35. sub numer. 29. vers. sed contra est Communis conclusio, &

A 2

25 *mun. 35. ex inde non resultabat lis* † quæ Iuspatronatus litigiosum redderet iuxta theor. Innoc. in cap. cum M. Ferrarien. *mun. 9. de Confit. quam sequitur Lottber. de re benef. lib. 2. quest. 20. mun. 25. in fin. Rot. decis. 1134. mun. 4. apud Seraph. decis. 305. in fin. coram san. mem. Greg. XV. & in aliis relatis ad Add. ad Burat. dec. 927. nu. 18. & 19.*

Secundò, quia lis super hereditate Iacobi affiebat ad summum quartam partem Iuspatronatus; 26 † siquidem ex iuribus datis in Summario Decis. num. 9. & seqq. apparet (& exaduerso non controuertitur) quod Iuspatronatus diuisum fuerat in duas voces quarum altera suebatur ad Guarnerium cuius indubitanter Bartholomæus Junior fuit filius, & hæres, altera ad Iacobum Guarnerij fratrem, qui in testamento scripserat hæredes eundem Bartholomæum ac Thomam Acciarinum, & sic Bartholomæus mediante restitutione in integrum obrenta pro adeunda hereditate Iacobi solam medietatem vnus vocis ad Iacobum spectantis petiisse diceretur manente de cætero extra omnem licem vna integra voce sibi deuoluta cum hereditate patris, & alia medietate vocis Iacobum spectante ad Thomam coheredem ex illius testamento quod exaduerso nūquam fuit impugnatum. Gratiusque dicitur etiam hereditatem Guarnerij fuisse in licem deductam eo quod Thomas obstitendo restitutioni in integrum à Bartholomæo petite super hereditate Iacobi subdidit Bartholomæum nec posse admitti ad se immittendum in hereditate Guarnerij patris vt in Summario Episcopi num. 3. quia litigiosa ea solū sunt † quæ actor petendo aut replicando in licem deduxit, non autem que in sola exceptione rei conuenit continentur, nisi actor illane gauerit vel impugnauerit *cap. fin. de lit. contest. in 6. l. 1. Cod. lit. contest. Felin. in cap. illud num. 12. de prescript. Roman. conf. 174. num. 5. Rot. dec. 726. in fin. par. 2. recent. & in Illuden. Decimarum 23. Iulij 1631. §. si verò coram bon. mem. Pironano.*

Cum igitur propter licem super hereditate Iacobi 28 solū quarta pars Iuspatronatus † afficeretur inconuincibilis est subreptio, quia si Papa hoc sciuisset 29 † non derogasset Iuspatronatus in totum vt in fortioribus terminis *Cassad. decis. 3. sub num. 2. q. 1. pen. 30 dente cum patronatibus merè laicalibus* † quale est hoc quando beneficium non vacat in curia derogare non solet nisi ad summum pro duabus tertijs partibus *Paris. de resign. lib. 2. quest. 4. num. 35. Modern. Pisan. de Iurepatr. lib. 14. cap. 2. num. 18. ex causis vrgentissimis enumeratis à Paris. de resign. quest. 4. numer. 46. & segg. à Modern. Pisan. dicto cap. 2. num. 8. & segg. nec in 31 dubio censetur † velle præiudicare patronis laicis Cassad. decis. 6. numer. 3. de Iurepatr. aliique relati à Modern. Carpent. controu. Forens. cap. 216. num. 48. Rot. decis. 427. num. 1. part. 1. recent. suntque derogationes 32 † stricte interpretandæ *Cephel. conf. 186. num. 67. Rot. dec. 347. numer. 8. par. 4. tom. 2. recent. & in term. resign. Paris. de resign. lib. 2. q. 4. m. 42.**

Non obstat quòd Dominus Episcopus vti habens 33 provisionem Apostolicam, & sic patet titulum † sic legitimus contradicitor ad impediendam executionem literarum Apostolicarum ad fauorem Decij, quia 34 hoc non procedere quando titulus † est nullus fuit decilum in pluribus causis relatis in Composellana Parrochialis prima Iuly 1648. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Ortiobono.

Et ita decilum vitraque parte informante.

VRBINATEN. PRÆDIL

Luna 16. Maij 1633.

ARGVMENTVM.

Fideicommissario particulari non est deneganda immisſio sub prætextu quòd res subiecta fideicommissio fuerit alienata pro soluendo ære alieno Testatoris, & pro legitima, & Tribellianica hæredis graui, si titulus venditionis detegitur ipso Iure nullus quodque emanauerit, ex falsa causa.

SVM MARI VM.

- 1 Immisſio deneganda non est fideicommissario particulari ex remedio vtilis Saluiani concurrentibus ſic res requisiſis.
- 2 Identitas rei fideicommissariae probatur ex aſſertione Testatoris in eius Testamento, qua contra grauium, & habentem ab eo causam plenè probat.
- 3 Item probatur ex confessione emptoris rei fideicommissariae in Instrumento venditionis si falsa à Cituato, que impugnari nequit.
- 4 Fideicommissum particulare non dicitur expulſum per coſenſum praſtitum à Principe alienatum rei fideicommissariae, cuius ſeruitio dicta res à Testatore erat ſuppoſita, quia poteſt Princeps remittere vni ſeruitio ſuper re impoſita, ſed non fideicommissum in præiudicium fideicommissarij.
- 5 Emptor rei fideicommissariae pro soluendo ære alieno Testatoris ac etiam pro legitima, & Tribellianica hæredis grauius est legitimus contradicitor ad impediend. immisſionem fideicommissarij, tunc contra eum ordinariæ, non autem Iudicia Summarij petendi debet.
- 6 Fallit quando titulus emptoris detegitur inconueniens nullus.
- 7 Titulus venditionis rei fideicommissariae q. ubi quando concurreſſit expreſſa prohibitio alienationis.
- 8 Tribellianica prohiberi poteſt à Testatore.
- 9 Tribellianica poteſt prohiberi filiis primi gradus.
- 10 Tribellianica non detrahatur ex fideicommissi particulari, ſed vniuerſali.
- 11 Legitima non detrahatur ex fideicommissi particulari ſtantibus alijs bonis ad hæredem titulo vniuerſali delatis, & n. 13.
- 12 Exiſtentia aliorum Bonorum probatur ex Inſtrumento diuiſionis inter hæredes.
- 13 Legata, & fideicommiſſa particularia integri praſtanda ſunt à grauato non obſtante exceptione deſtractionis legitime, qua eo non conſeſſum inuentarium ex alijs bonis detraha ſupponitur.
- 14 Hæres grauatus ſi non conſeſſit inuentarium non poteſt ſub prætextu æris alieni Testatoris reſcripſionem fideicommissi particularis, ſed illud cogere praſtare tenetur de proprio, etiam ſi vices hereditarie non ſuppetant.
- 15 Et alienum fideicommittentis non probatur ex iſſerſione contrabentium in præiudicium fideicommissarij.
- 16 Hæres grauatus quemadmodum alienando contra prohibitionem Testatoris præiudicare non poteſt fideicommissario ita nec conſuendo id, ex quo alienatio valida reddatur.
- 17 Res fideicommissi particulari ſubiecta alienari non poteſt ſub prætextu æris alieni Testatoris, nec etiam

- alia bona non existunt ex quo fuerunt distracta, & ex illis solum præsuntur, vel solui debuit, vel existunt tempore alienationis, & ex illis solvendo est.
18. Confusio à minore præsuntur alienationi si emanavit ex falsa causa non tenet etiam si causa parum esset vera, & parum falsa.
19. Amplius etiam Decretum Iudicis ac alia solemnitates interveniunt.
20. Filius ob reverentiam erga patrem ei non præsuntur contradicere.
21. Infamatio non præsuntur, nisi ex cursu 30. annorum ex dispositione status Urbini.
22. Statutum Urbini præsuntur obligationem minoris dolo extorrum.
23. Statutum præsuntur locum habere etiam in contractu iurato.
24. Statutum laicale, quamvis de contractu iurato disponente non valeat directe potest indirecte præsumentum dolum, & adimenda fidem Instrumento, ac si de Iuramento non constaret, nisi aliunde probetur.
25. Iuramentum non obstat ad effectum agendi, & excipiendi si ab eo fuit obtenta absolutio.
26. Obligatio mulieris in statu Urbini sine licentia Ducis non tenet.
27. Licentia Principis redditur subreptitia, si non fuerint expressa, quæ à concessione ipsam retraxerint.
28. Licentia non se extendit ultra exposita.

DECISIO DLIX.

Alias sub die 3. Iunii 1650. Rota censuit super prædio nuncupato della foglia fuisse à Comite Cæsare de Odassis constitutum fideicommissum particulare, & ad illud vocatum esse Comitem Iulium Cæsarem filium Petri Antonij alterius ex filiis, & hæredibus Testatoris ex rationibus adductis in decisione tunc edita. Hodie resolutum vltieris fuit eidem Comiti Iulio Cæsari in possessionem dicti prædij dandum esse immisionem ¶ que docto de fideicommissio eiusque purificatione ac bonorum identitate competit etiam fideicommissario particulari ex remedio saltem villis Saluiani interdicti Gabr. conf. 44. num. 2. lib. 2. Surd. decis. 76. num. 4. & segg. Buratt. dec. 275. num. 11. Rot. dec. 4. num. 2. par. 5. recent. decis. 44. num. 1. par. 7. & in Fanen. Bonorum 19. Iunii 1648. §. si quidem coram bo. ne Arguelles.

Identitas nimirum dicti prædij quod scilicet fuerit possessum à Comite Cæsare fideicommittente ¶ bene probatur tum ex assertione fideicommittentis instrumento, & Codicillis emissa, quæ probat contra hæredes, & aduersarios habentem ab eis causam Peregr. de fideicom. art. 44. num. 20. Canaler. dec. 521. num. 2. Rot. inter recent. decis. 312. num. 2. par. 7. & in Bononiens. fideicommissi de Amorinis 21. Iunii 1649. coram R. P. D. meo Melzio; tum ex confessione ipsius Comitiss Brancalconis aduersarii in Instrumento venditionis ¶ huius prædij ei factæ à dictis hæredibus, quod impugnat non potest, vt aliis allegatis fuit in his terminis decisum in Rauennaten. Bonorum 1. Februarij 1647. §. quo verò coram Eminensissimo D. Cardinali Corrado.

Gratisque dicitur fideicommissum particulare ex parte ¶ vel per consensum dictæ venditioni præstitum tum à clar. mem. Duce Urbini cuius seruicio restatorem idem prædium destinauerat, quam ab eodem Comite Iulio Cæsare nunc actore, qui ille remittere quidem potuit onus seruicij super hoc prædio à Te-

Parti Secunda.

statore imposuisset non fideicommissum in praedictum Comitiss Iulij Cæsaris ad illud vocari Dec. conf. 390. num. 2. vtrf. & non potest Menoch. conf. 395. num. 19. & seg. Bertazzol. conf. Civil. 73. numer. 16. Cephal. conf. 23. numer. 47. consensus verò ipsius Iulij Cæsaris ob falsitatem Causæ, & defectum insinuationis, quia minor erat requisitæ non nocet vt infra demonstrabitur.

Non obstat quod Comes Brancaleo ex titulo dictæ venditionis factæ pro soluendo ex alieno fideicommittentis ac legitima, & Trebellianica debita hæredibus grauatis simulque venditoribus sit legitimus contradicitor ¶ ad impediendam immisionem fideicommissarii itant iudicio ordinatio non autem Summario immisionis procedere debeat Menoch. de adipsenda rem. 4. num. 610. quia hoc locum non habet ¶ quando titulus possessoris detegitur in continenti nullus Roland. conf. 48. num. 12. lib. 1. Seraph. dec. 256. num. 1. Duran. dec. 430. num. 11. cum aliis allegatis in Romana Domini 4. Maij 1648. §. quia obiectum coram me. Nullus autem est titulus dictæ venditionis ¶ id efficiens expressa prohibitionem alienationis in testamento contenta Seraph. decis. 785. num. 6. Canaler. dec. 8. num. 6. dec. 108. n. 1. & 3. Rot. in Bononiens. fideicommissi 28. Iunii 1651. §. fin. coram R. P. D. meo Celfo.

Per textum verò Trebellianicæ, legitima, vel æris alieni non substituitur Trebellianica fuit à Testatore prohibita, ¶ vt potuit etiam ¶ filiis primi gradus ¶ Molin. de primogen. lib. 1. cap. 17. num. 12. vtrf. contrarium add. ad fan. mem. Gregor. XV. dec. 421. num. 16. Rot. in Bononiens. fideicommissi 28. Iunii 1651. coram R. P. D. meo Celfo, & in Romana fideicommissi 14. Iunii 1652. coram R. P. D. meo Zarate, nec detrahitur ¶ ex fideicommissio particulari sed de vniuersali l. mulier §. fin. l. ita tamen §. Trebellianum l. eopi §. & generaliter ff. ad Trebell. Duran. decis. 39. num. 4. Rot. in recent. dec. 171. num. 12. par. 6.

Legitima detrahi non potest ¶ super isto prædio subiecto particulari fideicommissio dum alia bona existebant ad eosdem hæredes titulo vniuersali delata Belon. l. un. confil. 47. num. 55. Honded. conf. 66. num. 11. & 12. lib. 2. Menoch. conf. 401. num. 138. Rot. dec. 47. nu. 4. & segg. par. 5. recent. & in aliis relatis in Romana fideicommissi de Zuccheris 14. Nouembris 1639. & neque pariter coram Renerendissimo D. meo Decano in Bononiens. fideicommissi 5. Decembris 1650. coram R. P. D. meo Celfo, & existentia aliorum bonorum ¶ ex instrumento diuisionis secute inter filios hæredes grauatos, iuncta apoca ibi interta ea bona hereditaria esse declarante satis probat Alex. confil. 152. num. 1. lib. 7. Fufar. conf. 107. nu. 4. Peregr. de fideicom. art. 44. nu. 5. Seraph. decis. 552. num. 1. Rot. decis. 417. num. 5 par. 4. 10m. 2. recent. Rot. in Bononiens. fideicommissi de Amorinis 18. Maij 1648. §. bona autem coram R. P. D. meo Melzio.

Maximè contra aduersarium habentem causam ab hæredibus grauatis qui nullum fecerunt inventarium, & proinde præsuntur legitimum detraxisse ¶ ex aliis bonis ac præstare integro debent legata, & fideicommissa particularia leg. fin. §. si verò ¶ si quam Cod. Iur. delib. §. si verò non fecerit Aut de hered. & fale. & magis in terminis Bart. in leg. pater filium 36. num. 2. ff. leg. 3. Matt. conf. 199. num. 6. & segg. Crap. conf. 78. num. 16. Peregr. conf. 64. num. 27. lib. 2. alique plures quos sequens est Rot. in Bononiens. fideicommissi su. Domus 30. Aprilis 1646. §. hoc posito, & 10. Decembris eiusdem anni §. ex bonis coram me, & in Rauennaten. Bonorum 11. Februarij 1647. §. quia cum coram Eminensissimo D. Cardinali Corrado.

Ad 2

Eadem responsione euacuatur prætextus solutionis
 æris alieni fideicommissis; nam cessante beneficio
 14 Inuentarii præstandum est ab hærede grauato inter-
 gram fideicommissum particulare etiam de proptio
 licet vires hereditarie non suppetant vt distinguen-
 do inter fideicommissum vniuersale, & particulare
 tradit Peregr. de fideicom. art. 40. num. 29. in fin. Fas-
 de subst. quæst. 141. nu. 22. vers. limitatur 7. Gabr. conf. 118.
 num. 7. & 8. lib. 1. Rot. in dñis Bononiens fideicommissi seu
 Donus 9. penult. & fin. coram me. & in dñis Rauennaten.
 Bonorum 5. penult. coram D. Cardinali Corrado vbi al-
 leg. concord. Et præterea æs alienum fideicommittentis
 exceptis tribus censibus scilicet. 1450. in forte probat-
 15 tur ¶ nisi ex assertione contrahentium, quæ attenden-
 da non est in præiudicium Comitris Iulij Cæsaris ad
 fideicommissum ex propria personâ vocari, quia sicut
 16 ti hæredes grauati ei nocere non possunt ¶ alienando
 contra prohibitionem testatoris; ita nec confitendo
 id per quod alienatio valida recederet Bart. in l. si
 forte num. 4. ff. Cæst. pecul. Sord. conf. 186. num. 5. & 6.
 Rot. dec. 52. num. 5. par. 1. dec. 141. num. 31. par. 5. dec. 88.
 numer. 21 & seq. par. 7. recent. & sic dictum in dñis Ro-
 mana fideicommissi §. quod ad credendum coram R. P. D.
 meo Zurate.

Cumque vltra dñs. tres census hæredes grauati non
 assensuerint æs alienum pro quo vendebant provenire
 immediate a testatore sed a se fuisse contractum pro
 soluendo ære alieno Testatoris, eò minus vendere po-
 tuerunt hoc prædium particulari fideicommissio sub-
 17 scriptum; ¶ nam aut alia bona Testatoris vt supra exis-
 tentia prius distraxerant, & ex eorum pretio æs alien-
 um Testatoris soluisset præsumitur vel soluere de-
 buerunt; aut dicta bona non distraxerant tempore dic-
 tæ venditionis, & illud ex eisdem bonis soluendum
 erat absque alienatione fideicommissi particularis, vt
 in puncto aliis allegatis beneficiis citatur Rot. in Bo-
 18 niana fideicommissi 16. Iulij 1651. 3. tertio de sent. 20. m.
 coram R. P. D. meo Celfo.

Non obstat consensus venditioni huius prædij præ-
 stitum ab ipso Comite Iulio Cæsare eiusque promissio
 de euictione. Quia cum ille tunc esset minor, & motus
 fuerit ex filia causa ibid. expressa æris alieni fidei-
 mittentis, ac legitimæ, & Trebellianicæ patri ac pa-
 19 tro venditoribus debita dictus consensus, & pro-
 missio non tenet ¶ etiam si causa expressa partim esset
 20 vera partim falsa Honded. conf. 32. num. 111. lib. 1. Ciriac.
 contr. 257. num. 12. & 13. Gratian. discept. 691. num. 31. &
 19 31. vbi hoc ampliat ¶ quamuis interuississet decretum
 iudicis, & alie solemnitates Rot. dec. 157. num. 10. apud
 Merlin. dec. 98. num. 6. 15. & seq. dec. 190. nu. 11. dec. 251.
 num. 10. par. 6. dec. 229. num. 8. & 9. par. 7. rec. & in Ro-
 21 mana Dominicalium 10. February 1648. coram Reue-
 rendissimo D. meo Decano.

Eò rursus quia vtrumque emanauit fauore patris
 20 cui ¶ Iulius Cæsar præsumitur non ausus contradice-
 re ob reuerentiam argumento text. in l. 1. §. que hono-
 rante vbi gloss. quæ. rer. act. non deur l. penult. ff. iur.
 21 Et quia deest insinuatio quæ præsumi non potest ¶ ex
 lapsu temporis, cum ante motam litem non sint de-
 22 curssi 30. anni, & requirebatur ex dispositione statuti
 Urbini a Sede Apostolica consumari, quod cum alias
 23 præsumat ¶ obligationem minoris dolo extortam ali-
 qui ex Dominis censuerunt habere locum etiam in
 24 contractu iuratorio nam statum etiam laicale quamuis
 de contractu iurato disponere non possit directè, ¶ po-
 test tamen indirectè præsumendo dolum, qui cum
 euacuat omnes instrumenti effectus, & per conse-
 quens etiam probationem ab eo resultantem est ac si
 de iuramento non constaret nisi aliunde probetur

Socc. conf. 67. sub num. 22. lib. 1. Ber. 22. conf. Chas. 11.
 num. 61. Gabr. conf. 13. num. 6. vers. tertio quia lex 15. ff.
 lib. 1. Honded. conf. 45. numer. 35. vbi loquitur in puncto
 Decreti Ducis Urbini lib. 1. Moros. conf. 55. num. 12. Gra-
 discept. 750. nu. 20. Rot. dec. 580. nu. 4. in fin. par. 1. recent.
 dec. 293. n. 5. & 6. par. 4. tom. 2. dec. 612. n. 7. apud Bur-
 25 et ex abundantia Iulius Cæsar obtinuit absolutio-
 nem a iuramento quæ stante ¶ cum ex prædictis abso-
 lucta sit salitas cautatum expressarum de ea potest
 capere, vt ex text. in cap. debitorum de ex pōtōtō
 Immol. in l. nemo potest n. 4. in fin. ff. leg. 1. 67. ad conf. 15.
 num. 12. & 17.

Minus obstat quod Iulius Cæsar sit hæres illius
 matris quæ patet venditioni consensu, & de-
 26 cisione promissæ, quia licentia ad id obuenta a Duce
 Urbini, sine qua ¶ mulieris obligatio non multat
 tur, vt in terminis obligationis mulieris in statu 7. H
 Honded. conf. 45. num. 15. & 35. lib. 1. emanauit sub ma-
 tatiua quod venditio fiebat pro soluendo ære alieno
 testatoris, & Petri Antonij Aldæ viri quod fissa
 conuincitur ex lectura instrumenti venditionis, vbi
 legitur pretium prædij venditi fuisse pro maiori parte
 destinatum in solutionem æris alieni contracti a Le-
 douico Camillo, & Federico fratribus viri, & reuer-
 debitum viri non excessisset scilicet. 1261. moneta Urbini
 constat ex datis in Summario Brancalonis num. 10.
 super fuit falsò expositum quod sine venditione huius
 prædij domus viri necessitatibus obrueretur, & ad-
 27 ducunt vt supra alia bona, nec Duci concedendo
 nouit illorum existentia, & qualitas fideicommissi
 particularis huic prædio inhaerens, quæ sane si fuis-
 27 sent narrata ¶ licentiam consentiendi alienationi
 huius prædij non concessisset; vnde viget etiam
 subreptio, quæ licentiam ipso iure nullam reddere
 allegatur per ad. ad Buratt. dec. 74. litt. A. Rot. dec.
 24. num. 4. par. 5. recent. & in Reatina Pensionis 17. Febr.
 1651. coram Eminentissimo D. Cardinali Orsibonensi
 28 eadem licentia ¶ extendi potest vltra id quod fuit
 Duci expositum, vt in puncto similis contr. Ciriac. contr.
 457. m. 14. & seq.

Et ita decilum vtrique parte informante.

ROMANA RESSIONIS CONCORDIA.

Ven. 30. May 1653.

ARGVMENTVM.

Prohibitio alienationis nullo dato coherere va-
 lido substituto in casum contrauentionis resoluitur in si-
 mplex consilium, quod fideicommissum non indiget
 Præceptum Testatoris quo casu remaneat nudum, &
 quando emanauit in odium illegitimarum vtriusque
 secundum aliquos, nec sufficit hoc casu odium ex-
 personam exclusam nisi simul sit datus coherere vel
 substitutus, non attento quod adfuit venientes ab il-
 29 lito testato. Transactio comprehendit nudum in licet ob-
 ducta, sed etiam connexa, quando verbis vniuersali-
 bus ex concepta.

SVMARIVM.

- 1 Restitutio in integrum non datur, siue lesione.
- 2 Fides extrajudicialis plene probat, quando, postquam
 confectis factis aduersarij non valuit formari ex-
 minari.
- 3 Testes singulares, nec non simplices fides administrato-
 ad declarandam voluntatem Testatoris, sicut non
 sufficiens ad illam probandam.

4. Prohibitio Testatoris si est personalis non egreditur personam prohibitam.
5. Prohibitio nullo dato coherede vel substituto resolvitur in simplex consilium, quod fideicommissum non inducit.
6. Praeceptum Testatoris remanet nudum si nulla fuit expressa persona vel causa ob quam Testator sic prohibuit, & cui in casum contraventionis acquiri voluerit.
7. Item dicitur nudum si Testator non fuit praevisus de persona, qua in casum contraventionis possit bona renovare.
8. Item dicitur nudum, si causa prohibendi respicit solum fauorem Testatoris.
9. Praeceptum Testatoris quando emanavit in odium illegitimarum, tunc revocatur, sicut testator sit datus substitutus, tunc heredibus ab intestato competit actio ad renovandum alienationem contra voluntatem decessit ab herede, & n. 10.
11. Non sufficit hoc casu secundum sententiam Bartol. & aliorum odium contra personam exclusam, nisi simul sit datus coheres, vel substitutus, non attento quod adsint venientes ab intestato.
12. Nec credendum est Testatorem voluisse providere legitimo heredi, nisi eius expressum mentionem fecerit.
13. Transactio comprehendit nudum in litem deducta, sed etiam conexa quando verbis universaliibus est concepta, & transigentes de eis habuerunt notitiam.
14. Transigens contra propriam transactionem venire tenetur.
15. Transigens renunciare potest transigendo fideicommissum sibi ex propria persona competenti.

DECISIO DLX.

Causas agendo D. Horatius Albericus ad cuius fauorem sententiam Rotaalem latam per Eminentissimum D. Cardinalem Corradum contra D. Jacobum Albericum transiisse in Iudicium neque constare de causis restitutionis in integrum huius decisionis fuit coram me 26. Februarij & 15. Junij 1651. curavit à Signatura Iustitiae signari commissionem mihi directam praefinitionis termini ad docendum de causis restitutionis in integrum, quo termino per me praefixum, & elapso, cognitum hodie principaliter fuit an constaret de causis restitutionis in integrum, & negative responsum stante sententia Rotalis validitate, & Iustitia quae lationem, & per consequens restitutionem in integrum excludit. Item postea §. si maior ff. l. i. l. i. cum alijs allegatis in Romana Vineae de Grammatica 20. Junij 1648. coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado.

Validitatem pars aduersa non negavit sed instituit rependo alias adducta quod scilicet transactio stipulari de anno 1651. inter Horatium, & Jacobum restringitur ad fideicommissum Caesaris sub quo non veniunt bona controversa provenientia à Rutilio eius parte, quippe quod ille prohibuit Caesari, ne quatenus vellent condere testamentum influerent personae procreatae ex parte illegitimo, & naturali aut ex matre illegitima, & naturali qualis Horatius ex parte Cinthiae matris asseruit, & quem signanter voluisse Rutilius excludere testari fuisse Franciscum de Alexandris, & Soror Flavia Iustina in fide extrajudiciali à Jacobo producta, cuius robur non enervat d. Francisci, & Fl. uix utriusque septuagenariam quia utriusque vegetem memoriam ac vitam integram

Pars Secunda.

tatem usque ad mortem affirmant tum plures moniales eiusdem Monasterij, tum aliae personae quarum fides datur Summario Jacobi numer. 12. & 15. cumque verque examinari formiter non poterit t ob contradictionem Horatii, & hodie decessit, eorum fides etiam extrajudicialis in praedictum Horatij probat ut fuit decisum in Geraden. Beneficij 1. Julij 1648. coram R. P. D. meo Meltio praesertim quia tendit non ad probandum dispositionem Rutilij sed declarationem voluntatis ab illo ante, & post testamentum emissam, quod videlicet sub prohibitione in testamento expressa senserit de Horatio ad quem effectum sufficere t etiam simplices fides ac testes vnicos, & singulares fuit alijs allegatis decif. in Carthacen. Hereditatis 24. Martij, & 24. Novembris 1649. coram R. P. D. meo Cerro.

At omnibus obiectis satisfaciunt supra memoratae decisiones coram me, & melius alia due in prima instantia edita coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado sub die 15. Junij 1648. & 15. Martij 1650. attento quod Horatius ortus est ex iustis nuptiis à Marcello legitime nato, & Cinthia legitima ante quam nuberet ac prohibitio Rutilij est personalis, ibi, prohibens expressis eundem D. Caesaris &c. quae t propterea cum Caesaris personam non egreditur Bell. Inu. co. §. 33. nu. 15. Ger. Spin. conf. 74. nu. 4. Alex. Tremaing. conf. 35. nu. 6. lib. 1. Giruagn. conf. 57. nu. 12. lib. 1. Accus. disquis. legal. disq. 6. nu. 12. Non fuit impedimento quo minus Jacobus ex fratre patruale Caesaris nepos potuerit ut fecit novum fideicommissum quatenus opus sit super his bonis constituitur cuius observantiam cum promiserit gratis hodie illud impugnatur, ut comprobant praefatae decisiones.

Praesertim quia eadem prohibitio t nullo dato coherede vel substituto in casum contraventionis, nec aliqua adiecta causa prohibendi resolvitur in simplex consilium quod fideicommissum non inducit l. si in familijs §. Divi ff. leg. 1. d. pater §. Iulius Agrippa l. Lucius in prin. ff. leg. 2. l. si in l. quatuor nu. 1. Cod. fideicommissum. Fufar. conf. 178. nu. 12. & segg. Giruagn. respon. 31. nu. 19. lib. 2. Perger. de fideic. art. 12. sub n. 1. vers. quae autem, ubi ait quod si nulla fuerit expressa persona vel causa t ob quam testator sic prohibuerit, remanet per se persona cui in casum contraventionis rem per fideicommissum acquiri voluerit ideoque praecipuum remanet nudum Ger. Spin. conf. 37. sub num. 3. vers. quia praevisum ubi quod nisi fuerit praevisum t de persona quae in casum contraventionis possit bona renovare dicitur praecipuum nudum Palac. de maior. 2. par. qu. 6. nu. 181. Grat. discept. 180. nu. 8. & 19. ubi quod si causa prohibendi respicit solum fauorem Testatoris & praevisum est nudum t cum non superfit aliquis quod in eum casum sit vocatus Rot. dec. 284. nu. 11. par. 9. 6. recent. & quomodo emanaverit t in odium illegitimorum à quo vestiri dixerunt multi Doct. alleg. à Fufar. de subst. quae. 686. nu. 1. & seg. ita ut etiam si non sit datus coheres t vel substitutus decur saltem heredibus ab intestato actio contra heredem contrauentem voluntati defuncti, & ad renovandum alienationem Voluntati defuncti, & videtur sensisse Rot. coram Cardinali Mellin. dec. 169. n. 4.

Nilominus ultra quod non sufficere odium erga personam exclusam t nisi simul sit datus coheres, & substitutus non attento quod adsint venientes ab intestato annuit Barr. in l. si quis ita §. idem Iulianum ff. condit. insti. & clarius ibidem Bald. sub num. 1. vers. venientibus ab intestato, & vers. sed Barr. dicit Croc. in dista l. si quis ita §. diu. nu. 34. Alciat. ibid. sub num. 29. vers. sed tamen, ubi quod non facile credendum est

Aa 3

27. Episcopi negligentia in convocanda synodo ex quibus de rebe datur.
28. Episcopi negligentia in convocanda synodo ei opusculari non debet.
29. Examinis si quis se subiecit non potest postea allegare nec obiscere de defectu potestatis Examinatorum.
30. Declara conclusionem procedere quando examinatores fuerant deputati in synodo, & pro talibus habiti secus vero quando praedita qualitates non concurrunt.
31. Quisimo constare debet, quod subiciens se examini certa seivis examinatores non fuisse tales, ut ad hunc effectum requiruntur.
32. Examine si subiciens si non fuit servata forma Concilij ad hoc dare potest de nullitate, stante decreto irritanti in Concilio Tridentino, quod formam praescriptam, & a partibus in dispersibilem inducit.
33. Decretum irritans contentum in Concilio Tridentino super praevisione parochialium cum sit appositum pro bono Christianae Reipublicae, ei renunciari nequit.
- Decreto irritanti renunciari nequit, quando non est appositum favore renunciantis, ibid.
34. Clausula, siue praemisso, siue alio quovis modo, & dispositioni Sedis Apostolicae specialiter, vel generaliter reservatum exhibet comprehendit tantum modum dispositionis narratum.
- Impetrans gratiam Apostolicam sub narrativa, quod fuerit in concursu praeelectus servata forma Concilij Tridentini, si talis narrativa detegitur falsa iurari nequit clausula, siue praemisso, siue alio quovis modo, &c. ibid.
35. Impetrans parochialem ob non servatam formam Concilij Tridentini per interventum examinatoris non synodalis, si narrativam iustificaverit, ei gratia suffragatur.
36. Refutatio in integrum non datur sine lesione.

DECISIO DLXI.

Provisionis Apostolicae litteras de Ecclesia parochiali S. Marie Castri Villarum tanquam devoluta, ac reservata ob non servatam formam, Concilij Tridentini de reformatione, cap. 18. in concursu ad eandem Ecclesiam prius habito coram Ordinario, in quo Petrus Antonius Barripiede praeelectus fuerat, exequendas esse ad fauorem Ioseph Baratto pronunciatam fuit per sententiam A. C. quam in iudicatum transiisse nec constare de causis restitutionis in integrum Rota hodie censuit.

Transiit enim in iudicatum, & ex quo Petrus Antonius appellans intra terminum iuris 30. dierum sibi a Iudice a quo datum non rediit pro Apostolis, ut debuit, cap. 40. de appell. in 6. Clem. quamvis, §. verum, §. similiter eodem iur. cum aliis alleg. in Bonon. fideicom. sen. domus 30. April. 1646. §. nam certe coram me. & in Rom. praescriptum 5. Iulij 1649. §. coram bon. ant. Arguelles, & quod plus est neque infra annum citavit ad dicendam contra commissionem, & ut necessitate ad evitandam appellationis interposita defensionem, ob eam non prosecutam infra biennium, V. off. in praes. lib. 7. cap. 6. §. 1. §. 2. vers. note suffices Cassad. dec. 6. m. 8. de appell. Cressen. de. S. m. 8. ed. tit. Rot. dec. 156. n. 1. par. 2. rec.

Et licet haec procedant dummodo sententia sit valida, & iusta; verumque concurrens in casu nostro, validitatem non contingit, & iustitia resultat ex quo

Parti Secunda.

iustificata fuerunt à Baratta omnia in literis suae provisionis narrata, & proinde illis & dari debuit executio, cap. Litteris de rescript. cap. si capitulo, & ibi gloss. verb. exequatur de praben. in 6. Baratt. dec. 435. num. 1. aliquae relati in Alerien. Canonico. 29. April. 1560. coram R. P. D. mo Celsi.

Narrata inquam vacatio Beneficij per obitum Quintanæ in mense Octobris eiusque valor in dyctis 24. per non excessum iustificatur & per similem narrativam à Petro Antonio aduersario in literis provisionis à Papa obienta tanquam de relectu, ex reg. 9. Cancell. emissam Egid. decif. 268. Baratt. decif. 300. num. 7. Cocc. dec. 145. num. 1. Rot. in Bonon. Paroec. 2. May 1648. coram Eminentijs. D. Card. Orthobono. Prebyteratus Barattæ ex literis patentibus Ordinarij apparet, cap. post cessum de probat. cap. 1. de Cler. peregr. Duran. dec. 430. n. 2. Doctoratus & ex publico instrumento priuilegij cumque non agatur de dignitate iustificatione non eget licet fuerit narratus, ut fuit decifum, in Ofen. Archidiaconatus 17. Martij 1649. coram R. P. D. Verospi.

Habilitatem probat & examen coram Examinatoribus Urbis factum, & Papæ narratum, Rot. in Hadruntina Canonicius 27. Iulij 1649. coram Eminentijs. D. Cardinali Orthobono, nihil obstant quod in conclusu & partibus Barattæ fuerit reprobatus, quia concursus vtriusque dicitur fuit nullus, & erroneus deprehenditur ex successiva approbatione examinatorum Urbis, Merlin. decif. 159. num. 10. ubi allegat. concord. quæ sola fuit narrata Papæ, & nec fuit opus narrare etiam antecedentem reprobationem in concursu de partibus stante illius nullitate, & errore iuxta theoreticam, Ias. in l. causas, nu. 8. Cod. transact. quam sequitur Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 22. num. 12. Rota in Placent. Canonicius 3. May 1602. coram clar. mem. Cardinali Hieronymo Pamphilio.

Tandem quod in concursu habito in partibus & duo tantum examinatores synodales cum intervenit Vicarij Episcopi ipsiusque Episcopi adhibiti fuerint, sicque forma decretorum Concilij Tridentini servata non fuerit ut Baratta Papæ exposuit constat ex ipso instrumento concursus dato in Summario Barattæ num. 8. cui ultra duos examinatores synodales interuenit, & descriptis Carolus Patritius Vicarius Generalis Episcopi, quem non fuisse examinatore Synodalem & probare quidem debet Baratta tanquam suæ intentionis fundamentum plene, & concludenter ex allegatis in puncto, per Lottber. de re benef. lib. 2. quest. 31. numer. 89. Barbof. in collect. ad Concil. Trident. de reformatione, cap. 18. num. 109. & in Nicen. Paroecialia 25. Iunij 1629. coram bon. mem. Cardinali Virili, ubi subditur non sufficere adhuc effectum exhibere & notam Synodi absque descriptione talis examinatoris quia possibile est quod quis fuerit deputatus examinatore in Synodo, & non fuerit descriptus vt etiam aduertit idem, Barbof. de off. Paroec. par. 1. cap. 2. sub num. 72.

Sed probatur etiam ex ipsa subscriptione Patritij Vicarij & qui interrogavit concurrentes, & concursus se subscripsit tanquam examinatore subrogatus ex defectu Accillius Cassiani examinatore Synodalis grati vi morbo detenti; tunc ex alia fide jurata & eiusdem Patritij Vicarij attestantis vtriusque ne nunquam fuisse examinatore Synodalem neque ab anno 1649. quo Cassianum venit in famulum D. Episcopi Caraphæ celebratum fuisse aliquam Synodum vique ad annum 1651. dicto Summario, numer. 9. quod etiam deponunt duo testes formiter examinati Summar. ibidem, numer. 11. tunc ex positionibus exaduerso

Aa 4

14 datis † in prima instantia ad probandam consuetudinem quod in Diocesi Cassanensi in Synodis pro tempore factis fuerunt deputati examinatores Synodales Vicarij Generalis Episcopi, & idem munus obierunt illorum successores in Vicariatu; cum enim consuetudine hac Aduersarius non eguisset Paritius fuisset
15 vetè deputatus in Synodo exinde resultat † implicita negatiuæ confessio, quæ satis est Egid. decif. 63. ante num. 1. cum alijs allegatis in Marfisen. Iurisditionis 29. Ianuarij 1644. S. primum adminiculata infra coram me: cum ex partitis ab vltima Synodo extractis, quæ saltem prædictis concurrentibus plenè probant hanc negatiuam vt respondit Rota in Toletana Parochialis de Alcaudete 10. Maij 1596. coram Cardinali Aragonio relata per Garz. de benef. par. 9. cap. 2. sub numer. 34. infra med. vers. solva quod, & ex his simul iunctis probari negatiuam dictam fuit in Seguntina Parochialis 15. Iunij 1638. coram Reuerendissimo Archiepiscopo Parracuten. relati per Barbof. de offic. Parochi par. 1. cap. 2. sub num. 72.

Non obstat quod Episcopus in defectum ex causa
16 mortis, † absentia, vel alterius impedimenti vnus ex tribus examinatores Synodales pometit alium
17 subrogare, quia hoc † permittitur quando concursus ad Parochialem fit infra annum à die celebratæ Synodus; & pariter infra annum contigit impedimentum seu defectus examinatoris Synodalis cum enim
18 semel tantum in † anno Synodum celebrare Episcopus teneatur cap. quoniam 18. distincti. Vgol. de offi. & pot. Epif. par. 2. cap. 48. num. 4. notab. 2. de accusat. Concil. Trid. sess. 24. de reform. c. 2. vers. Synodi quoque imputari
19 non potest culpæ Episcopi † quod Synodum non conuocauerit, & de cætero debuit infra sex men-
20 ses à Constitutione Piana præscriptos † Parochialem conferre locus vnde si post annum superueniat impedimentum seu defectus examinatoris Synodalis, & concursus fiat, quia tunc intret culpa Episcopi
21 qui succedente vocatione Parochialis illico Synodum non indixerit, & in prima illius sessione examinatores deputari curauerit, neque huiusmodi culpa ei fuisse imputanda vt bene in puncto referendo resolutiones Sacra Congregationis tradit Garz. de benef. dist. par. 9. cap. 2. num. 85. & 92. Lothber. de re benef. lib. 2. quest. 31. sub num. 71. & sequentibus Barbof. de offi. Parochi par. 1. cap. 2. sub num. 72. Modern. Alexandr. in prax. habent. concurs. requisit. 13. dub. 2. nu. 3. Rot. coram Buratt. decif. 479. sub num. 4. & seq.

Nisi forte post annum ex aliqua iusta causa Syno-
21 dus habere non poterit; † nec adesset tempus oportu-
tum petendi licentiam à Sanctissimo, vel Sacra Congregatione deputandi examinatores extra Syno-
22 dum in quibus terminis procedere contraria † res-
pondit Rot. penes Buratt. d. decif. 479. sub num. 12. & segg. ubi prius sub num. 7. respondetur decisiones in Litter. Archiepiscopales coram Blanchetto intelligendas esse iuxta supra memoratas declarationes S. Congregationis, cum destinatione vacationis infra annum vel post.
23 Alia vero decisio † in Volaterrana Parochialis coram Gippo relata per Garz. de benef. d. cap. 2. num. 91. loquitur in casu quo Episcopus obtinuerat à tunc Cardinali Carafa facultatem deputandi extra Synodum; ac
24 postrema decif. 417. par. 4. tom. 2. recent. † emanauit in casu quo propter superuenientem vacationem Sedis Episcopalis Synodus tam cito conuocari non poterat, & interim labeantur semel à conferendum vt legitur num. 15. & segg. imò ibidem num. 11. & 12. Rota declarauit quod exaduerso allegata decif. in Placentina Parochialis de Malpartida coram Littarel. per
25 Garz. dist. cap. 2. numer. 90. † procedit quando omnes

examinatores erant mortui præter vnum nec Episcopus habuerat tempus ad conuocandum Synodum, vel quando agitur de beneficijs Iurpatronatus laicorum à quibus præsentati si non adsunt examinatores Synodales possunt examinari ab alijs deputatis ab Episcopo, quia in his regulariter non requiritur concursus.
26 † & negligentia Episcopi in habenda Synodo non debet nocere patronis vt in specie dd. decisionibus in Litteren. Archiepiscopis. & Pampilonen. de Malpartida interpretatur Garz. dist. cap. 2. numer. 94. quem vlt. seq. Rota dicta decif. 457. num. 8. & segg. par. 4. num. 2. recent.

At in casu nostro beneficium esse liberæ collationis, & nihil aderat quod prohiberet Episcopo institutionem Synodis, ac facultatem petendi licentiam à Sanctissimo, vel Sacra Congregatione prius quam fieret concursus, cum ille emanauit de Mense Nouembris, & vacatio Parochialis contigit de mense Octobris proximè præteriti antecedentis, & sic adhuc superesset saltem quinque menses ad con-
27 ferendum, & negligentia Episcopi † in conuocanda Synodo deprehenditur vltro quia ab anno 1648. quo Episcopus possessionem cap. † vsque ad annum 1651. nunquam Synodum conuocauit, eo magis necessarium, quia post annum 1638 aliqua Synodus ab antecessoribus habita non fuerat, & Ecclesia de qua agitur vacauerat de anno 1650. vt † ponunt testificati in Som. Baratt. num. 11. vnde eo minus ei propria
28 negligentia † opitulari debet, vt per Lothber. & alij supra alleg.

Non obstat, quod Baratta potestatem examinato-
29 rum impugnare non valeat † eo quod subducendo le-
corum examini, & concursus eam non deesse agnouisse videatur, vt respondit Rot. in Pampilonen. Parochialis de Munain 29. Aprilis 1591. coram reuel. mon. Card. Hieronymo Pamphilio relati. per Garz. d. cap. 1. num. 89. circa fin. Quia ibi examinatores fuerat deputati in Synodo, & pro Synodalibus publice habebantur, † quæ in casu nostro non concurrunt, neque constat, quod Baratta tempore concursus certo sciret
30 rit † Vicarium Episcopi non fuisse examinatore Synodalem, vt ad hunc effectum oportere Nat. consil. 162. num. 33. Decian. consil. 5. num. 26. lib. 5. Alex. consil. 14. num. 4. lib. 1. Rot. decif. 180. num. 9. par. 1. recent. quæ in omnem euentum cum non agatur de re pendente
31 potestatem approbanus † non noceret statuto decreto
32 irritanti apposito in Concil. Tridentino † quod bono Christianæ Reipublice formam præcilijs, & à punitibus indispensabilem inducit Buratt. d. decif. 489. m. 4. Rot. in d. Seguntina Parochialis coram Reuerendissimo Iuracoen. apud Barbof. de offic. Parochi d. cap. 2. sub num. 2. versic. & ratio fol. 25. quodque renunciari non possit decreto irritanti non apposito ad fauorem renunciantis tantum tradit Felix. in cap. si diligenti num. 16. vers. quis in soliti de for. compe. Gabr. consil. 31. num. 16. & 17. lib. 2. alique relati in Romana Vinea 23. Iunij 1640. S. communis coram me.

Suffragari neque potest Petro Antonio Adolentio quod in litteris lue provisionis addit clausula, † si pramisso suæ quoniam alio modo beneficium vacet, & dispositioni Apostolicæ specialiter, vel generaliter reservationis existat, † quia quicquid sit respectu modi vacationis, de quo hodie non est questio Papa per hæc potestatem verba de reservatione loquens non inuoluit de resultantibus ob non seruatum formam Concilii Tridentini in concursu quam imò seruatum fuisse Aduersarius dispositiue narravit, & tanquam in eo præelectus provisionem obtinuit. vt per Barbof. dist. 172. m. 13. & 15. Lothber. de re benef. lib. 3. quæ 8. m. 15. & 16.

*Caf. de Graff. dec. 14. num. 7. & 8. de praben. Rot. in Me-
leniana B. effig. 25. Iunij 1649. §. nec obstat coram me.
Et Baratta qui imperavit ob non feruatam formam
Concilij per interuentum examinatores non Synoda-
lis iustitiam iustificasse, vt fuit dictum in Tolentana
Parochialis de Alcandere 16. Decemb. 1597. coram Cor-
rado in pres. apud Garz. de benefic. d. cap. 2. sub num. 342.
ver. ex quo Hieronymus.*

Ex quibus cum constet de iustitia sententiae latae ad
35 fauorem Baratta, excluditur laeso sine qua non da-
tur restitutio in integrum. nam postea §. si maior ff. In-
reus. cum aliis allegatis in Romana Vinca de Gramela
26. Iunij 1648. coram Eminentijs. Domino Card. Corrado.
Vt propterea merito constare de re iudicata, non au-
tem de causis restitutionis in integrum responsum fuit
vtrique parte informante.

ROMANA FRVCTVVM.

Veneris 6. Iunij 1653.

ARGVMENTVM.

Cessio sortis principalis societatis officij non com-
prehendit fructus ante cessionem decurtos cum sint a
sorte separati, etiam si in Instrumento cessionis addita
sit clausula generalis, & omnia iura, &c. nullo iure,
&c. quia restringitur ad sortem principale paulo
ante cessam. Ex solutione pretij arguitur quid
fuerit in cessione comprehensum. Coniectura
ad inducendam solutionem, ex quibus non sint
attendenda.

SVMMARIVM.

- 1 Cessio sortis principalis societatis officij non compre-
hendit fructus antea decurtos, cum sint a sorte sepa-
rati, & num. 2.
- 3 Amplia quamuis immediate post mentionem sortis
addita sit clausula generalis omnia iura, &c.
nullo iure, &c. quia restringitur ad sortem paulo
ante cessam.
- 4 In cessione quid fuerit comprehensum arguitur ex
pretio soluto cedenti.
- 5 Cessiones fieri vltra suamquam solutam de iure repre-
bentur.
- 6 Cessiones fieri nequeunt a mulieribus vltra summam
receptam a iura prohibitionis Scaturi Vrbis.
- 7 Praescriptio interruptitur, si constet medio tempore
de resolutione partis debiti.
- 8 Debitori solent etiam non satisfacto primo debito, alie
pecunia credi, et praxis quotidiana docet.
- 9 Creditor ex pluribus causis est in eius electione exigi-
re in unam, vel alteram causam.
- 10 Exatio praesumitur in causam diuorem?
- 11 Creditori ad repellendum alios concreditores non
suffragatur creditum.
- 12 Mulieri iuris, ac Iudiciorum ignara negligentia
procuratorum nocere non debet.
- 13 Sequestrum factum ad instantiam creditoris pro cer-
ta summa cum clausula salvo iure, & sine iudi-
cio maioris, & verioris summe, non excludit, quia
maior summa debeatur.
- 14 Solutionis coniectura non refutat ex tarditate credi-
tori in petendo suum creditum per decennium.
- 15 Coniectura ad iniuriam conuincitur.
- 16 Debitor quando agitur de magna summa, non pra-
sumitur eam verisimiliter soluisse non reportatis
quatuor.

- 17 Attento praescriptum solito reportandi quietantia
etiam per publicum instrumentum.
- 18 Item si debitor curauit reportare, quietantiam de
solutionibus factis, reportata quietantia, qua fue-
rat deperdita multo magis eam reportare curasset
de solutionibus super quibus nulla emanauit qui-
etantia.
- 19 Exceptio solutionis requirens alioquin indagantem,
si non probatur per necessarias probationes allegari
nequit contra creditum liquidum ex publico instru-
mento.
- 20 Heres, si de bonis inuentariatis rationem non red-
dit, potest mandatum contra bona hereditaria re-
laxatum exequi contra etiam propria bona.
- 21 Heres quando retardare nequeat executionem con-
tra bona propria etiam offerat rationem reddere
de bonis hereditariis.
- 22 Mandatum excessum, si non fuit executioni deman-
datum subsistit per proposita debita.

DECISIO DLXII.

C ESSIONIS, praescriptionis, & praesumptae solutio-
nis exceptionem, ac tandem inuentarij benefi-
cium allegant informantes pro D. Marchione Al-
phonso Pallaucino, ne procederetur ad executionem
mandati contra bona hereditaria bo. me. Marchionis
Alexandri, & exequatur contra bona propria dicti
Marchionis Alphonso ad instantiam Iulij Zep-
phira relaxati ab A. C. sine R. P. D. Melchiorio eius
Locutenente pro scut. 610. ex causa factum decur-
sum, ac non solutorum societatis officij sc. 972. in sorte
principalis contracte de anno 1648. cuius Marchio
Alexander bonam fidem recognouerat.

Sed sicut his minime obstantibus Rota coram
Reuerendiss. Archiepiscopo Tarracensis, cui a di-
cto mandato & exequatur commissa fuerat causa ap-
pellationis cum clausula si quid exequendum, illud
exequendum esse respondit lud die 11. Decembris
1653. ac sic cessante decreuit, ita hodie coram me in
gradu appellationis, ab eo decreto commissa cum
clausula alteri qui ad legitimam executionem procedat,
censuit ad legitimam executionem esse procedendum.

Cessio namque non loquitur nisi de sorte prin-
cipali societatis officij, ibi: cessio Illustri D. Marchio-
ni Alphonso Pallaucino societatis officij scut. 972. mon-
ta, &c. Summa. Marchionis nunti. ideoque nullatenus
comprehendi fructus cum sint a sorte principali sepa-
rati Bolog. conf. 7. sub num. 25. ver. qui voluit Alex. conf.
30. mom. 9. lib. 2. Rot. in Romana Vinca 19. Februar. 1644.
§. neque competi coram me: & in puncto cessionis
2 sortis quod non comprehendit fructus antea decur-
tos fuit decisum in Caserata. Censuum 9. Iunij
1645. coram Eminentijs. D. Cardinali Corrado, quam-
uis immediate post mentionem sortis in instru-
mento addita sit clausula generalis & omnia iura, &c. nullo
iure, &c. quia utraque restringitur ad sortem principa-
lem paulo ante cessam, Caut. in si de certa mun. 2. C.
transact. Aret. conf. 16. n. 4. & seg. Honded. conf. 6. num. 35.
lib. 1. Cancr. var. resolut. tom. 3. cap. 15. n. 214. Sord. dec. 217.
n. 15. Rot. in Neapolitana Fructuum 6. Febr. 1651. §. quod
autem coram R. P. D. meo Melio.

Ed magis quia post huiusmodi clausulas statim
subditur cessionem fieri, eo quod cedens habuit in
contanti scut. 972. & sic generalis clausularum
restringitur etiam a subsequente ratione expressa, &
4 pretio cedenti soluto quod arguitur quid fuerit in
cessione comprehensum. gloss. in leg. prima, §. qui
superficius ff. superfic. Bald. conf. 245. num. 1. in fin. lib. 3.

Dec. conf. 500. num. 5. Menoch. conf. 34. num. 6. Surd. conf. 13. num. 37. conf. 376. num. 11. Rot. in Rauenmaten. Prady 14. Aprilis 1614. coram Sanctiss. D. N. Nec alias cessio subintrare resistentem ꝑ tum iure communi, quod reprobat cessiones ultra summam solutam, in l. per diuersus Cod. mand. et notat. Dec. conf. 264. num. 4. Roman. conf. 86. sub num. 3. Rot. decif. 442. num. 6. par. 1. recent

¶ Tum municipali Vrbs quod prohibet mulieribus granitas cessiones ultra summam receptam, vt bene ponderat decifio huius causa coram Domino meo Archiepiscopo Terraconensi s. fia. & inuicissimile prout est, quod pro solis scit. 971. quod importat fors principalis cedens voluerit cedere etiam fructus decursum ascendentes ad alia scuta 610.

Prescriptioni siue legali, siue statutariae, deest tempus opportunum; quippe quod incipere non potuit nisi ab anno 1638. quo expirauit societas, & fuerunt soluta in computum fructuum scuta 50. vt salus fuit debitor in positionibus datis Summar. Zaphira. num. 5. ea namque solutio ꝑ quatenus opus sit interrupit prescriptionem Grat. discept. 80. num. 59. Corn. conf. 142. num. 11. vers. & si iurata est quid solutum lib. 3. Boer. dec. 335. num. 3. Rot. in Romana Pecuniaria 5. Maij 1651. coram bo. meo. Pirauo.

Friusque item sunt solutionis coniecturae Nihil enim releuat, quod Zaphira de anno 1640. Marchioni debitori societatis dederit ad censum vitalitium scuta 1000. cum praxis quotidiana doceret eadem debitori ꝑ etiam non satisfacta primo debitorum, alias pecunias credi & hanc coniecturam reprobent, in leg. siquidem Cod. transact. Barr. num. 2. Ius. num. 3. Cusir. num. 3. Hond. conf. 39. numer. 64. lib. 2. Ertac. conf. civil. 118. num. 17.

Quod de anno 1647. pro fructibus dicti census Zaphira, accepit insolutum loca quinque montium cum cautione de restituendo prioribus & posterioribus, eaque de anno 1651. restituerit iusticialiter Dominis de Alte creditoribus eiusdem Marchionis Alexandri nupquam facto verbo crediti fructuum societatis, in quod potius, cum esset antea censu si viginis loca montium accepisset, vel saltem de illo exceperit aduersus Dominos de Alte concreditores, non facit presumptionem solutionis fructuum societatis, cum sit in electione creditoris ꝑ ex pluribus causis in vnam, vel alteram exigere leg. Paulus 101. §. paulus ff. solut. Grat. discept. 224. sub num. 1. & 4. vers. secunda conclusio & num. 10. & num. 90. & forsitan recipere non potuerit nisi in causam fructuum census, eo quod in eo obligati erant Marchio pater, & filius, in societate vero solus pater, & sic causa ꝑ census datur videbatur, l. 4. l. in iis in princ. ff. solut. Barr. in l. cum ex pluribus 103. num. 2. vers. item si debeo ff. cod. Menoch. presump. 136. num. 7. lib. 3. Grat. discept. 224. num. 70. & seg. Burat. decif. 284. num. 1. Nec mirum si de credito fructuum, non excipit aduersus Dominos de Alti, quia etiam societate anteriores erant, cumque creditum fructuum societatis tunc litigiosum extet non suffragabatur ꝑ ad repellendos alios conceditores, vt per Surd. dec. 46. in fin. Causa. dec. 339. num. 5. & 6. Rot. apud Zarch. de oblig. Camer. decif. 180. num. 35. ac in omnem euentum, exinde educi non possit coniectura in prauiudicium Zaphira pauperis mulieris, iuris,

¶ ac Iudiciorum ignare ꝑ & cui negligentia Procuratorum nocere non debet. Odd. de regit. in integr. quess. 13. num. 49. Rot. dec. 387. num. 6. par. 4. recent. maxime quia dici non potest Zaphiram tacuisse eo quod sciret fructus fuisse solutos cum imo biennio ante pro illis obtinisset mandatum executiuum, & continuo pro illius executione instisset.

Gratis dicitur, quod de anno 1638 & 39 Zaphira potuerit satisfieri ex scit. 49. mil. a Serenissimo Duce Parmae ad creditum Marchionis Pallauicini depositatis in Sacro Monte Pietatis Vrbs; nam eundem Marchionis creditores anteriores, dictam summam longe absorbeant, vt quocumque experientia docuit, quia illorum aliqui non inueniuntur vnde satisfierent.

¶ Assertum item sequestrem ex ꝑ causa fructuum huius societatis super aliis bonis debitoris factum de anno 1651. ad instantiam Zaphira, pro scitis tantum sibi prater quod in dicta summa debitum comprobatur, cum habeat in ventre clausulam saluo iure, & sine prauiudicio maioris, & verioris summae, non excludit quin maior summa deberetur, vt fuit dictum in Sen. gallica. Saluati 19. Iuny 1651. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Carrado, & 7. Februarij proxime praeteriti coram me.

Sola itaque debitori militat coniectura resultans ex tarditate creditricis in petendo per decem annos, ꝑ quae non conuincit solutionem Facchin. contr. iur. lib. 13. cap. 87. Riminali. iur. conf. 335. num. 16. Ho. del. conf. 39. num. 71. & seq. lib. 2. Rot. decif. 788. n. 12. par. 1. & decif. 149. num. 8. par. 1. recent. cum alijs allegat. a Moder. Eugubio controu. Foren. 135. num. 2. & seg. ubi plurimum id comprobatur. Eoque minus dicta coniectura, quae aliae supra adductae, & reiectae releuant, quia conuincantur ꝑ aut saltem debilitantur alijs contrariis videlicet, quia cum agitur de magna summa ꝑ eam debitor verisimiliter non soluisset non reportatis quietantibus, Rot. a decifione 485. numer. 7. lib. 2. part. 3. diuers. decif. 259. num. 7. par. 6. recent. alijsque relati a Moderno contr. 35. num. 6.

¶ Attento praesertim illius solito ꝑ reportandi quietantias, etiam per publicum instrumentum, probatur tam ex supra citato instrumento cessionis foris principalis, quam ex alio sub die 31. Maij 1651. in quo Marchio debitor, ne dum voluit sibi fieri quietationem fructuum census vitalitij, quos tunc soluit, sed etiam aliarum duarum solutionum in causam fructuum societatis factarum de quibus assertum factas fuisse quietantias, sed deperditas Summar. Marchionis numer. 5. etisque animaduersione dignum, quod si Marchio curauit fieri quietantias, de solutionibus factis ꝑ reportata quietantia, quae fuerat deperdita, fortius curauit fieri de solutionibus super quibus nulla emanasset quietantia, vt ad propositum ponderant, allegati a dicto Moder. contr. 135. num. 7. Accedit notoria moles artis alieni, quo Marchio defunctus premebatur, & ex inde difficultas in exigendo, vt propterea negari non possit quin exaduatio allegata exceptio solutionis ꝑ requirit indaginem, neque probetur per necessarias probationes, vt oportet contra Zaphiram habentem creditum liquidum, ex publico instrumento, Burat. decif. 199. num. 12. ubi allegata concord.

Tandem beneficio Inuentarij, non gaudet Marchio Alphonsus, quia probat quidem te declarasse adire hereditatem patris, cum beneficio legis, & inuentarij, Scinuaturnarium inchoasse, vt in Summar. de Zephira num. 3. sed non perfecisse; ꝑ satisque est, quod de eo citatus non docuerit, aut de bonis hereditatis rationem non reddiderit, vt contra ipsius bona propria relaxari potuerit exequitur mandati expecti contra bona hereditaria patris, ex alleg. in Bonis. fideicommissi de Rubis 11. Martij 1648. coram Reuerendiss. D. meo Decano, & in Anconen. Saluati 8. Martij 1651. coram me, & in decifione huius causae coram Reuerendiss. Tarracensis.

Argue hinc cessat etiam obiectum (pretus fopee-
leſeſe)

cessoria Signaturæ Iustitiæ, quia superfluentia erat conditionalis dummodo aduersarij inuentarium exhiberet. Et nimis fero hodie offert illud exhibere, & rationem reddere postquam ad id citatus fuit vsque de anno 1650. & Index terminum tunc assignauit de quindecim diebus; vnde incongruum esset hodie lapso fere tricenno retardare vigore huius oblationis executionem contra bona propria ab A.C. decretam, & in secunda instantia præuia matura discussione, ac decisione confirmatam decreto Rotali, *Grat. discept.* 980. num. 26.

Excessus qui allegatur non apparet; nam fructus omnes societatis ascendunt ad scuta 701. & hodie tantum 610. petuntur, & quatenus exaduerso doceatur de aliis solutionibus cum mandatum non fuerit de executioni missum, & subsidinebitur pro summa debita iuxta equitatem, quam amplecti est, *Rota decis.* 883. num. 4. penes Duran. & in aliis relatis in Romana Cambræ 25. Ianuarij coram Reuerendissimo D. Archiepiscopo Tarraceni. & in Baren. Saluiani 24. Martij proxime preteriti coram me.

Et ita decimam vtrique parte informante.

PAMPILONEN. DECIMARVM.

Luna 1. Iunij 1655.

ARGVMENTVM.

Conuentio de soluenda loco decimæ certa pecuniarum quantitate non nocet Ecclesiæ, & successoribus obque beneplacito Apostolico, Quasi possessio soluendi decimas in pecunia, quo casu non suffragatur?

SVMMARIVM.

1. Prescriptio quadragenaria quando non agitur de Iure decimandi alioquin, sed tantum de quota, seu modo soluendi sufficit.
2. Possessio negatiua non soluendi decimam in specie, sed in pecunia probatur ex Testibus, licet non deponant decimam fuisse petitam, & denegatam quia hoc requiritur, quando allegatur factum positum ex quo negatiuum resultat, & num. 3.
3. Tunc enim Testes nihil aliud probare tenentur, quam euenisse casum solutionis eamque factam fuisse in pecunia, non autem in specie, ibid.
4. Transactio super commutatione decimæ, vel quota sine auctoritate Apostolica, non nocet successoribus.
5. Beneplaciti Apostolici prescriptio ex lapsu temporis cum obseruantia à Constitutione sel. record. Urbani Octauij resistit.
6. Parochus libere potest Iure suo in percipiendi decimæ præcedens conuentio de illis soluendo in pecunia expirare.
7. Possessio ubi pendet à causa non obligatoria in futurum expirat cum ipsa causa, & ultro non suffragatur.
8. Prescriptio sine possessione non datur.
9. Tempus litis à prescriptione denendum est.
10. In prescribendis decimis anni 40. sunt necessarij.
11. Quasi possessio non soluendi decimas non dicitur quasi, nisi constet illas fuisse petitas, & exaduerso denegatas.
12. Rot. deci. 88. nu. 4. & seq. quo casu loquatur?
13. Patencia, & acquiescentia excluditur ex protestationibus, & declarationibus in contrarium.

Prescriptio interruptitur ex protestationibus, & reclamationibus, ibid.

14. Ad prescribendum possessio debet esse uniformis, non autem diffinita.
15. Immemorabilis vel quadragenaria cum titulo requiritur, quando agitur de prescribenda tota decima.
16. Prescriptio differt à consuetudine.
17. Consuetudo allegari nequit à privata persona.
18. Decisio in Leodien. Decimarum 18. Iunij 1646. coram R. P. D. Verospio, declaratur.
19. In prescribenda exemptione passiva à solutione decimarum in totum requiritur titulus verus, vel totius temporis cursus, de cuius initio memoria non extat.

DECISIO DLXIII.

Admissa assistentia Iuris super Iure decimandi in Territorio de Redondo vulgo nuncupato Liquezana aliisque conclusionibus ad fauorem Prioris de Velate deductis in decisione huius casus coram me edita die 26 Aprilis 1654. ab ea nihilominus recedendum esse satagebant informantes pro Michaeli de Villautiosa, & licet confortibus allegando exemptionem passiuam à solutione decimarum acquisitionem mediante promissione annuæ præstationis florenorum 14. conuenta inter Martinum & Ioannem de Liquezana ex vna, ac Monacos, & Monasterium de Roncesualles ex alia in concessionibus huius Territorij factis de Liquezana de anno 1558. & anno 1607. Summ. Michaelis numer. 1. & 2. necnon mediante præscriptione, quam dum non agitur de iure decimandi actiuo, & sed potius de quota, seu modo soluendi decimam sufficere quadragenariam dixit Rot. penes Seraph. decisione 1102. numer. 7. & in Leodien. Decimarum 18. Iunij 1646. coram R. P. D. meo Verospio.

Ex possessionem negatiuam non soluendi decimam in speciebus, sed solum dd. florenos 14. educabant ex Testibus deponentibus nulquam eam fuisse solutionem, & licet solueretur de fructibus recollectis in aliis Territoriis, quod satis esse videbatur, etiam si testes non deponant decimam fuisse petitam, & denegatam, quia hoc requiritur, & quidem quando allegatur simpliciter factum negatiuum, quando tamen allegatur factum positum ex quo resultat negatiuum, nil aliud probandum est, quam venisse casum solutionis, eamque factam fuisse in pecunia, non autem in specie nisi in aliis territoriis, iuxta theor. quaua tradit Nat. conf. 446. sub num. 15. Gasparat. conf. 39. sub num. 51. vers. & facit Canez. var. res. par. 1. c. 4. num. 147. & seq. Flores de Mena var. quest. lib. 3. quasi. 21. num. 266. vers. vera resolutio.

His tamen non obstantibus resolutum hodie fuit deberi Priori de Velate decimas fructuum in Territorio continuentis, & in prima decisione firmatis; allegata enim exemptio non resultat in præiudicium Ecclesiæ Parochialis de Elucia vixit Prioratus de Velate ex asserta promissione soluendi annuos florenos 14. & prætaxis concessionibus emanatis cum Monacis de Roncesualles; Tum quia Monacis nullum ius competit super Ecclesiæ de Elucia, cui decimæ debentur, & in omnem euentum eorum conuentio super commutatione decimæ, & vel quota sine auctoritate Apostolica non nocere successoribus cap. de cetero, cap. veniens de transact. & in puncto Castropol. oper. moral. tom. 2. tit. de decim.

disp. unica puni. 5. sub num. 4. Rot. decis. 30. num. 8. par. 6. recent. & in Beneventana Decimarum 8. Martij 1649. §. fin. coram Reuerendiss. Archiepiscopo Tarraconensi, & præsumptio beneplaciti Apostolici tunc educi solita ex lapsu temporis cum obseruantia, sublata fuit per Constitutionem sel. record. Urbani Octauij, iuxta quam ita respondit Rota in Leodien. Dominiorum 25. Iunij 1649. coram Eminentiss. D. Cardinali Corrado, in Romana Revolutionis Domus 4. Decembris 1651. coram me, & alias sæpè.

Tunc etiam quia extincta prima concessione expirauit pariter omne ius, seu diminutio decimarum ibidem conuenta; itaut Parochus tunc vti possit liberè iure suo, vt in his terminis Rot. decis. 64. num. 16. par. 5. recent. decis. 23. num. 6. par. 6. & consequenter nec effectum præscriptionis allegari possit quasi possessio exemptionis, seu soluendi decimam in florentis vigore eiusdem concessionis quesita, quia vbi possessio tunc penderet à causa non obligatoria in futurum expirat cum ipsa causa, & vltro non suffragatur Grat. discept. 113. num. 60. aliique relati à Moder. Perusino de manut. obser. 64. num. 13. Rot. in Romana Capellanie S. Saluatoris ad Scalas Sanctas 8. Nouembris 1624. coram bon. mem. Remboldo decis. 428. num. 2. par. 1. recent. decis. 255. num. 1. vers. sicque cum cessauerit par. 2. decis. 605. num. 5. par. 5. & in Romana Subcollectorie 17. Martij 1645. §. non obstat coram me.

Hinc gratis affertur præscriptio tunc quæ sine possessione non datur, cap. sine possessione de reg. iur. in 6. Balb. de præscript. par. 3. in fin. vers. iterum & quartum, & in puncto Rot. d. decis. 23. num. 6. & 8. par. 7. recent. Et quatenus infertur possessioni quesita à tempore secundæ possessionis obtentæ de anno 1607. Respondetur primò, quòd à dicto die semoto tempore huius litis tunc ante annum 1647. cœpit vt debet gloss. in cap. illud verb. interruptio de præscript. Rot. decis. 208. numer. 4. par. 1. recent. & decis. 294. sub numer. 30. par. 7. lapsi non sunt 40. anni tunc ad id necessarii c. auditis de præscript. cap. 3. de consuetud. in 6. Gutierrez. can. g. lib. 2. cap. 21. num. 65. Castropal. d. disput. unica puni. 5. num. 2. Rebuff. de decim. qu. 13. num. 80. Rot. in Carpentoraten Decimarum 4. Iulij 1647. §. fin. coram me.

Secundò quòd Testes non deponunt decimas, siue ante annum 1607. siue postea fuisse à Priore petitas, & exaduerso denegatas, vt requiritur tunc ad acquirendam quasi possessionem exemptionis à solutione decimarum, vel quotæ iuxta opinionem quam perpetuo amplexa est, Rot. penes Seraph. decis. 1102. num. 8. vers. maxime decis. 23. num. 5. par. 6. recent. decis. 667. num. 9. par. 4. & in Beneventana Decimarum 8. Martij 1649. §. tunc etiam coram Reuerendissimo Archiepiscopo Tarraconensi in Leodien. Decimarum 27. Ianuarij 1651. §. penult. & 16. Iunij eiusdem anni, §. primo coram R. P. D. meo Melio, vbi allegantur concordantes, Quicquid sit in alijs casibus de quibus loquuntur allegatis in obiecto, vel vbi probatur immemorabilis in quibus terminis loquitur tunc exaduerso allegata decis. Penia 88. num. 4. & seqq.

Quo magis quia iidem Testes deponunt de conquisitionibus Prioris de Velate, ac declarationibus agendi iudicialiter contra debiores decimarum, tunc quæ illius acquiescentiam excludunt, & quatenus opus sit præscriptionem interrumpunt, vt in his terminis tradit Monet. decim. cap. 5. quæst. 5. sub num. 112. circa fin. vers. tunc interruptitur, & quia quasi possessio ante annum 1607. & postea non est vniformis, tunc vt ad præscribendum necesse est, Rimini Iun. conf. 265. num. 6. Franc. March. decis. 205. per tot. par. 1. Rot. in dictis Leodien. Decimarum 22. Aprilis 1652. §. accedunt coram

R. P. D. meo Melio, quoadque plus est verè non agitur de præscriptione quotæ, sed de totali exemptione à decimis tunc in hoc Territorio de Redondo, quæ præscriptionem immemorabilem, vel quadragensiam titulo requirit, vt allegando concordantes bene distinguit, & declarat Rot. dicta decis. 23. numer. 1. & 2. par. 6. recent. Monet. de decim. dist. cap. 7. quæst. 4. num. 104. vbi quod in hoc differt præscriptio tunc consuetudine Castropal. d. disput. unica puni. 5. sub num. 1. consuetudine ergo iuncto nu. 1. in fin. vbi addit consuetudinem tunc non posse allegari à priuata persona. Nec obstat exaduerso allegata tunc decisio in Leodien. Decimarum coram R. P. D. meo Verozio, quia ibi perfructuaria dicitur sufficere quadragenariam sine titulo ad præscribendam exemptionem passiuam, & in eo casu agitur principaliter de præscriptione exemptionis aduè decimarum venique intelligenda iuxta doctrinam, quam allegat Abbas in c. de quarta de præscript. qui sub num. 3. ait quòd in præscribenda tunc exemptione passiuam in totum requiritur titulus verus, ut prædictus, vel tanti temporis cursus, de cuius initio non sit memoria.

Et ita decimum vtraque parte informante &c.

ROMANA MELIORAMENTORVM

Luna 16. Iunij 1653.

ARGVMENTVM

A sententia lata in vim relationis peritorum, quando datur appellatio? Relationi peritorum iudicialiter electorum standum est, præsertim quando ab ea non fuit appellatum. Melioramenta voluparia, quando sumus in iudicio hypothecario auocationis reiecta non sunt, sed tantum ea ex quibus res est effecta pretiosior. In concursu relationum peritorum super melioramentis illæ prævalent, quæ habent potius concomitantiam Instrumentorum locationum rei melioratæ.

SVMMARIVM.

- 1 Reformatio sac. mem. Pauli V. tit. de Audit. Rota sub §. 7. prohibet ne Auditor Rota causam aliquam in Rota non proposuam, & Coadiutorum voca non habitis definiat, quod etiam in causis Auditoris Prælati commissis seruari solet.
- 2 Sententia dua vigore statuti Verbi faciunt rem iudicatam. Statutum Verbi de duabus conformibus lib. 1. cap. 180. seruatur inter Cines, & Incolas, etiam agatur cum Ecclesiasticis personis, ibid.
- 3 Sententia dua conformes constituunt rem iudicatam, attentis privilegijs Archyepiscopato Sancti Petri concessis, quod locum habet, siue sententia lata fuerit pro Ecclesia, siue contra.
- 4 Appellatio datur à sententia lata in vim relationis Peritorum.
- 5 Intellige conclusionem procedere, quando Periti fuerint electi à Iudice, scilicet vero si à partibus.
- 6 Iurisdictio defunctus opponi nequit ab eo, qui coram eodem Iudice comparuit.
- 7 Peritorum Relationi iudicialiter electorum standum est.
- 8 Maxime quando ab ea non fuit appellatum, & resonat alia relatio, necnon plures locationes super statu rei, num. 9.
- 10 Præsumitur, siue valor in domibus Urbani ad remanens seu, quingue pro quolibet centenariis calculatis.

- foler, & an orator fuis demandus fit numer. 11.*
12. Melioramenta in iudicio auocationis rei hypothecate ab illius emptore reficienda non funt, nifi ea tunc ex quibus res est effecta pretiofor.
 13. Text. in l. Paulus §. Domus, & l. cum postulatam, §. damni idfecti ff. de damn. infect. conciliantur à Moder. Hilpan. in laborior. creditor par. 1. cap. 11. num. 21.
 14. Melioramenta necessaria an reficienda tuncantur?
 15. Relatio Periti standum est, quoad melioramenta inutilia, & voluptaria.
 16. Melioramenta inutilia, & voluptaria reficienda non funt.
 17. Melioramenta quae fructus non augent voluptaria dicuntur.
 18. De melioramentis etiam in viridariis, quae ad voluptatem parata sunt ratio haberi debet. Declara num. 19.
 20. Relatio Peritorum, quae locutionibus corroborantur eo magis attendenda funt.
 21. Periti eligi potest ex officio à Iudice in contumacia parui non eligentis.
 22. Melioramenta facta in aliqua domo valutari non debent à Peritis iuxta pretium cenarum, in illorum operariis solui solet, sed valutare debent, quid exinde melioratum.
 23. Ratio est, quia aliud est solvere estimationem edificij, aliud reficere quantum fundum cum fabricis est factus pretiofor.
 24. De melioramentis excipiens nendum probare debet, quid melioratum, sed etiam quid impensum, ut ait quod minimam est reficiat.
 25. Ad Peritorum ulteriorem electionem, quando non fit deueniendum ne detur processus in infinitum.

DECISIO DLXIV.

V Nam, & alteram sententiam immiſſionem ſibi tanquam creditori hypothecario anteriori concedentem in domum conuocantem reſecti melioramentis à Veſtrino poſſeſſore factis, reſpondit R. P. D. Iulius Cincius à R. R. P. P. D. Baranzono, & Rinaldo, ut Iudicibus Puellarum S. Euphemiae, & mox deinde conuocantibus de pertinentia Iuriſdictionis, quae ad Eminentiſſimum Archipreſbyterum S. Petri in Vaticano ratione directi domini, quod ſuper ſitu domus Capitulum eiſdem Eccleſiae habet ſpectare aſſeratur; Signatura Iuſtitiae deſuper adita, reſcriptiſſe dicto Eminentiſſimo Archipreſbytero, ut in ſtatu, & terminis Iudicem deputaret eandem Dominum Rinaldo, qui ſucceſſuſſe confirmauit hoc nomine ſententiam Domini Baranzoni, quam etiam antea, ut Iudex puellarum praeſidio depoſito ſcutor. 112. facto à D. Cincio pro pretio melioramentorum ſic eximatum concordit à Chellio, & Morda peritis iudicialiter electis, & confirmauerat, & executioni demandauerat.

Sed non acquieſcente Veſtrino, & aſſimationem del. peritorum citoneam allegante Dominus Cardinalis Archipreſbyter deputauit in Iudicem ſuper liquidatione melioramentorum tantum R. P. D. Ghinum, & ob ſuperuenientem eius abſentiam ſubrogauit de conſenſu partium Dominum Baranzonem à quo inſpectis oculatititer melioramentis, & extra iudicialiter electo ad maiorem cautelam Carolo Raynaldo alio perito, qui concordem penam aſſimationem Chellio, & Morda approbat. lata fuit ſententia confirmatoria liquidationis melioramentorum factae, ut ſupra coram Domino Rinaldo, reficiendo

Pari Secunda.

ſimul contrarium aſſimationem extra iudiciale Maruſcelli citanarum ad inſtantiam Veſtrini, & declarando non eſſe locum ulteriori peritorum electioni, aut melioramentorum reuifioni cum perpetui ſilentij impoſitione.

Ab hac ſententia appellauit Veſtrinus ad Signatam Sanctiſſimi, qui nihil uoluit reſcribere, ſed orationem inuicem D. Cardinali Archipreſbytero, ut cognosceret, an ad eſſe exaductio magnificatus error, & ad hunc effectum Dominus Cardinalis pro ſui extra iudiciali informatione adhibuit Petrum Moraldum peritum cuius ſucceſſuſſa reſcripto, cum negotium melioramentorum inuolueret illud mihi tamquam Praelato demandare placuit Eminentiſſae Suae utraque parte conſentiente, & quoniam pro Domino Cincio allegabatur res iudicata, exaductio autem ob laſum melioramentorum extimitionem petebatur reſcriptio in integrum, & aliorum peritorum electio ego parendo reformationi Pauli V. prohibenti ꝑ ſub tit. de Audit. Roſe §. 7. ut Auditor Roſe, niſi partes in actis expreſſe conſentient cauſam aliquam etiamſi clari Iuris eſſe uideatur ea in Rota non propoſita, ac DD. Coadiutorum votis non habitis deſinit, quod & in cauſis Auditori, ut Praelato commiſſis ſeuari ſolet, decidendum propoſui ſub die 19. Ianuarij 1621. an conſtet de re iudicata, vel poſſis de cauſis reſtitutionis in integrum iſcari ſint eligendi noui Periti, & Rota diſſuſit reſolutionem ad Pices, uoluitque interim ad uberiorem ueritatis cognitionem eligi extra iudicialiter in peritum Dominicum Caſtellium, cuius relatione nuper edita eodemque dubio per me hodie propoſito Domini conſentunt conſtare de re iudicata, non autem de cauſis reſtitutionis in integrum, nec eſſe locum electioni aliorum peritorum.

Siquidem ſuper liquidatione melioramentorum de qua tantum eſt controuerſia adſunt duae ſententiae Dominorum Rinaldi, & Baranzoni ad inuicem confirmatoria, ꝑ quae conſtituitur rem iudicatam, tam uigore Statuti Vrbiſ libr. 1. cap. 180. Seruandi inter Cives, & Incolas quales ſunt partes litigantes etiamſi agatur cum Eccleſiaſticis perſonis, Rot. decif. 452. numer. 1. par. 1. d. inter decif. 380. numer. 1. par. 1. recent.

3. Tum uigore particularis privilegij ꝑ D. Cardinali Archipreſbytero conceſſi, quod locum habere, ſiue ſententia lata fuerit pro Eccleſia, vel habentibus cauſam ab ea ſiue contra dixit Rot. in Romana Societatis 25. Iunij 1610. coram bona memoria. Cardinali Sacrao imprefſi. apud Marchef. de conſiſſ. par. 2. fol. 229. num. 3.

Vnde gratis allegatur, quod à ſententia lata in vim relationis peritorum ꝑ detur appellatio ut late Rini. Iun. conſ. 212. numer. 4. & ſeqq. & poſt Aut. de Burr. alioque ibi allegatos, Rot. in Romana fidei commiſſi de Spiritibus 15. Ianuarij 1646. §. qui uero coram R. P. D. meo Cerro, nam praeter quod ut infra dicam non conſtat de grauamine, & Rini. Iun. loc. allegat. num. 19.

5. Declarat id procedere ꝑ quando periti fuerint electi à Iudice, ſecus uero ſi à partibus, eandemque diſtinctionem ſequitur Menoch. conſ. 849. num. 1. & 5. Monach. decif. Bononiens. 55. nu. 15. & 17. Maran. in prax. par. 6. tit. 1. ſentent. numer. 131. ad fin. Rot. in Romana Preſb. Fiani 14. Iunij 1610. coram Card. Lancellotto Imiari ſub num. 3. in fin. ibi nec ab ipſiſſi partibus apud Marchef. de conſiſſ. rem. 2. fol. 206. Celſus in cauſa uoſtro omnis difficultas ſtante ſtatuto de duabus conformibus, & particulari privilegio appellationem prohibente, de nullo praeterſim docto grauamine de quo conſtare ſupponunt omnes exaductio allegati.

Bb

Quatenus verò obsecit sententiarum iniustitia, vel nullitas ex defectu Iurisdictionis ex quo cum agatur de re subiecta domino directo Capituli S. Petri ad huius Iudices, non autem ad Iudices Puellarum S. Euphemie cognitio spectaret respondetur nullitas rem tolli ex facto, quia vt dicebam sententia DD. Baranzoni, & Rinaldi super liquidatione melioramentorum late reponit tanquam a Iudicibus S. Petri in vim deputationis Eminentiissimi Archiepiscopi byteri, & scripti Signaturæ Iustitiæ, quæ deputationem fieri rescribendo in statu, & terminis declarant impliciter, nec etiam antea defuisse Iurisdictionem, talenque declarationem impugnare non potest Vestrinus, 6 ¶ quia deputationi in eius executionem factæ consentit eorum Iudicibus deputatis ulterius comparando, Felin. in cap. cum Al. Ferrariensis numer. 25. de Constitut. Sacce. de indic. lib. 1. cap. 101. mon. 19. cum aliis allegatis in Arimiani Saluiani 19. Iunij 1643. §. quo verò coram me.

Iustitia autem sententiarum hoc est liquidationis melioramentorum in scut. 1123. coniungitur ex concordia relatione Cœlij, & Morle peritorum iudicialiter primo loco electorum ¶ cui standum est, Bald. conf. 97. num. 1. lib. 5. Caball. conf. 20. num. 4. lib. 2. Grat. discept. 128. num. 8. & 9. Cœc. decis. 136. num. 2. Maxime ¶ quia tunc ab ea ¶ non fuit appellatum, quod in terminis ponderavit Rot. in Tiburtina Administratione 9. Decembris 1641. & 14. Maij 1642. coram Reuerendissimo D. meo Decano, & quia consonat ¶ altera relatio Rinaldi electi a D. Baranzoni, necnon plures locationes controuerse domus exaduerso factæ pro Pensione ad summum scutorum 60. quas attendi debere tradit in puncto, Peregr. conf. 76. sub num. 10. ibique ex locatione lib. 4. f. c. Rot. dec. 186. num. 12. & segg. par. 6. videntur annua enim Pensio scutor. 60. calculando pretium ad rationem scutorum qui pro quolibet centenatio, ¶ vt in domibus verbanis, & præsertim in locis remotis solet Canaler. decis. 338. num. 2. Constituit capitale scutorum 1200. ex quibus dempto valore sius ascendente ad scuta 420. vt est in consensu apud partes, quem in hac summa ¶ demendum esse tradunt allegati per Modernum Hispanum in Labyrinth. traditionum par. 1. cap. 11. num. 74. & exaduerso non controuertitur, pretium melioramentorum non excedi scut. 800. & sic est longe minus quantitate, vt supra diuisa à tribus peritis.

Quibus adheret etiam quarta relatio Castellii de ordine Rotæ electi, animaduertendo quod licet ipse mensurando quoque melioramenta volupraria cinas murorum in maiori quantitate reulerit, quam primi periti, qui solum melioramenta rescindenda mensurauerunt distinguendo tamen vilia, & necessaria ab inutilibus, & voluprariis, illa retulit esse valore scut. 1496. comprehenso situ, quem extimauit in scutis 420. Adco quod iuxta eius relationem valor melioramentorum remanet in scutis 1076. paucioribus summa à primis Peritis æstimata, & per D. Cincium deposita.

Nec obstat quòd idem Castellius addiderit alia scuta 615 pro melioramentis inutilibus, & voluprariis, nam in hoc iudicio hypotheccario ¶ auocationis rei hypotheccaræ ab illius tempore, melioramenta huiusmodi rescindenda non sunt, sed ea tantum ex quibus res est effecta pretiosior, vt in his terminis iubeat Iurisdictionis in l. Paulus 29. §. Donum in f. pignori, & tradit Gabr. conf. 168. sub num. 11. vers. vt probat lib. 1. Couarr. var. resolut. lib. 1. cap. 8. column. 2. vers. tercio ad Garz. de expen. cap. 17. num. 67. & seg. inter trall. diuers. tom. 17. fol. 323. Marefcot. variat. resolut. lib. 2. cap. 112. num. 14.

Morat. de iur. offer. num. 74. alique plures relecti Moderni Hispani in Labyrinth. credit. par. 1. cap. 1. num. 56 & seg. ubi sub num. 77. & seg. federe distillationem conciliare nititur ¶ antinomiali, quæ videtur effecti ter text. in dict. l. Paulus §. Donum, ac aliam Terminationem postulat §. 44. §. damni infestis ¶ damni infestis quæ antinomia respicit tantum refectionem melioramentorum accessariorum ¶ non rescindendum melioramentorum Garz. dist. cap. 17. num. 67. & 68. Sed quicquid de hoc quoad melioramenta inutilia, & volupraria, 15 ¶ quæ qualia sine standum est relationi periti Rot. in 1644. §. sed alia coram me, concordant leges omnes in uie Rot. decis. 650. num. 4. ubi volupraria dicuntur, 17 ¶ quæ fructus rei non augent par. 1. recent. dec. 12. coram bon. mem. Barati. & in Romana Domus 24. februarij 1641. coram R. P. D. meo Cero.

Dumque replicatur, quòd in viridariis, quippe quæ ad voluprarem parata sunt melioramentorum modum 18 modi haberi rationem dixit Rot. peros Seraph. dec. 1051. num. 1. & notat Alciat. in l. impense va. 9. ff. de rei. p. Ciriac. controu. 261. num. 33. & 34. Respondetur quod si hic nec originaliter fuit concessus ad viliam 19 ridarij, sed solius fabricæ domus, nec vitiarij debet bilis formam exhiberi in statu præsentis, qui debetendi Gabr. conf. 168. sub numer. 11. vers. quatenus Peregr. de fideicom. art. 50. num. 70. & seg. cum aliis quæ refert, & sequitur Rot. in Romana Fideicommissi de spiritibus 22. Maij 1643. & quatuor coram me.

Cum igitur pro D. Cincio adhuc quatuor relationes 20 nes quinque peritorum, eo magis attendendæ, quæ Instrumentis locationum corroborantur Dec. inf. 415. num. 3. & 4. non merentur exaduerso adducuntur rationes Maruscelli, quem suo Marte Vestrinus elegit in prima instantia postquam ob eius conuentionem 21 ¶ in eligendo D. Rinaldi alium elegerat, vt perit Seraph. decis. 1051. num. 1. Vel Monaldi post secundas sententiam D. Baranzoni assumpti extrajudicialiter ab Eminentiissimo Archiepiscopo Sancti Petri Quia erronee conuincuntur ex antecedentibus, & subsequenibus relationibus, ¶ quinque peritorum, quorum primi duo iudicialiter, & concorditer reserunt, nec non ex Instrumentis locationum, & quod plus est valutar melioramenta iuxta prædictum cumentorum, vt illorum venditoribus; aut oportet 22 tiis solui solet, ¶ cum tamen valutar debuissent, quid quid exinde melioratum Peregr. in his terminis dist. conf. 76. numer. 9. ubi dicit rationem, quia aliud est 23 ¶ soluere ætimationem ædificij aliud rescindere quantum fundus cum fabricis est factus pretiosior, lib. 2. cap. 112. numer. 12. Citat. controu. 457. sub numer. 72. & 80. Rot. in Romana Domus 4. Nouembris 1642. coram Reuerendissimo D. meo Decano, & in dista Romana Fideicommissi de spiritibus 12. Decembris 1644. §. quid enim coram me, ubi in præcedenti firmatur vlticquæ quod excipiens de melioramentis ¶ nedum probare debet, quid melioratum, sed etiam quid impemum, ¶ tractor quod minus est rescit inexta text. in l. domus 62. ff. leg. 1. & alios vti delegatos.

Quorum neutrum continent dd. relationes Maruscelli, & Moraldi, nec aliter probauit exaduerso est, quamvis longo tempore, & coram diuersis Iudicibus super liquidatione melioramentorum disceptum principaliter fuerit, & vt proinde ad iudicium gratis doleat sibi non fuisse præfixum terminum ad liquidandum, sed acquiescere aliquando debeat deposito facto excedenti summam in secunda 24

& tertia relatione arbitratam; & ex pluribus locationibus resultantē, & adulteriorum peritorum electionē deueniendum ꝑ non fit ne deur processus in infinitū, *scilicet in cap. propofuiti num. 11. circa fin. verf. quia eius officium de probat. Mandell. confil. 157. n. 25. & fagg. Rim. iur. conf. 112. num. 21. & conf. 335. n. 6. Menoch. dec. Bouonien. 55. num. 19.*
Et ita decifum vtraque Sec.

RAVENNATEN. SEV FAVENTINA
CAMBII.

Luna 16. Iunij 1653.

ARGVMENTVM.

Cambia non debentur non confilio de transmissioe pecuniarum ad Nundinas saltem per literas reditus neque adhuc effectum attenditur solidatio facta inter partes prœvia solutione alicuius summae in causam Cambiorum per debitorem, cum non sit in potestate partium facere licitum quod est illicitum. Iustitia Cambiorum principaliter consistit in transmissioe literarum ad Nundinas vetē, & non fictē. Effectus iustitiae de *se* audit ex quibus probetur Cambia ut debeantur quando creditor pecunias ad Cambiandum accepit cum seipso, quæ requirantur ite in decisione declaratur.

SVMMARIVM.

- 1 Cambia ad quam rationem fuisse liquidata pro annis antecedentibus presumpsiōe refutatur ex successiva liquidatione ad eandem rationem annorum subsequentiū.
- 2 Cambia non debentur non dolo pecunias fuisse transmissas ad Nundinas saltem per literas reditus.
- 3 Quamvis ex confessione partium prœvia illorum solidatione appareat illa ad certum summam ascendere facta etiam per debitorem solutione certa summae in causam Cambiorum quia non est in potestate partium facere licitum quod usurarium est.
- 4 Cambia aliunde sunt iustificanda, quam ex partium asserione, & solidatione.
- 5 Creditor tenetur ad iustificationem Cambiorum quamvis appareat sibi fuisse soluta, quia non confilio de illorum realitate solutio pro Cambiis lex interpretatur in causam fortis.
- 6 Cambia iustificata dicuntur eo ipso quod exhibentur litera dell' andata vetē, & non sile transmissae ad locum nundinarum prœvia illorum effectuatione in quibus iustitia Cambiorum consistit.
- 7 Litera reditus intrinsece non sunt de substantia Cambij, sed præsunt ad eorum iustificationem ex quo per illas probatur præcessisse, & acceptatas fuisse in Nundinis literas dell' andata.
- 8 Litera dell' andata manere solent penes Mercatorem, ad quam in Nundinis diriguntur.
- 9 Litera dell' andata probant effectuatione ex partibus formiter extractis ex libris Nundinalibus continendum distinctum singularium nundinarum temporaria, & distinctas solutiones.
- 10 Et solutiones probatione per modum aequipollentem mediante contrapositione partiarum quando persona recipientis distincta physice non est a persona solutæ, quo casu necesse non est probatio per alium numericam solutionis.

Pars Secunda.

- 11 Libris Nundinales post completas Nundinas fidei merentur quando plura concurrunt pro illorum legalitate.
- 12 Quantitas Cambiorum decursorum iustificatur ex fide iurata mercatorum cui standum est.
- 13 Cambia ut debeantur, ubi creditor pecunias ad Cambium accepit a semetipso concurrere debet debitoris voluntas expressa, vel saltem tacita ex verbis aequipollentibus.
- 14 Limita non procedere ubi in mandato ad Cambiandum est expressum pretium, & placea pro quibus Cambium celebrandum est, tunc enim nihil interest debitoris quod creditor Cambiet cum se ipso, Declara num. 15. & 16.
- 17 Item limita non procedere quando debitor solidando deinde Cambia cum creditore admittit ab illo facta cum seipso, quia videtur declarasse quod ab initio voluit hanc potestatem concedere vel saltem ratificasse quod sufficit. Declara numer. 18. 19. & 20.

DECISIO DLXV.

O Riginale creditum Ioan. de Lucatellis, & Petri Antonij de Via Bancheriorum in Civitate Bononiæ creatum de anno 1635 passum in personam Muci à Lega erat librorum 8770. in sorte principalis ut constat, quia postea de anno 1639. partes illud solidant in libris 12393. sold. 8. den. 4. comprehensis Cambiis à dicto anno 1635. decursis, quæ de anno 1639. fuisse liquidata ad rationem librorum 8. pro quolibet centenario præsumitur, ꝑ ex quo, ad eandem rationem inter easdem partes liquidata successivè fuerunt in aliis solidationibus factis de anno 1644. & 1648. ad text. in l. 1. §. si Magistratus ff. Magistr. corr. l. ex persona Cod. probat. l. si qui adulteris Cod. de leg. l. de adulter. Alex. in l. qui alienam m. 17. facit quæ. Card. Cephal. conf. 90. n. 19. & 20.

Quapropter cum incrementum eiusdem crediti ultra summam ad librorum 8770. debitum pro sorte proveniat à Cambiis decursis usque ad annum 1648. ad dictam rationem librorum 8. liquidatis reolutionem dubij per me hodie propositi inter hæredes, seu Cessionarios Lucatellis, ac de Via, & Petrum, ac alios de lega visum fuit pendere à Iustitia Cambiorum, quæ Domini dixerunt nullatenus deberi ab anno 1635. usque ad 1648. quia tunc temporis pecunias fuisse transmissas ad nundinas ꝑ non docetur saltem per literas reditus, ut oportet Nanarr. in manual. cap. 16. tit. de usur. circa Cambia vers. quare Moltes conf. 9. numer. 34. lib. 1. Bellon. decis. Iamen. 57. num. 12. Rota decis. 52. num. 4. par. 1. rec. dec. 12. num. 21. coram bon. mem. Vrgellen. & in Anconitana Cambiorum 8. Februario 1629. coram bon. mem. Vbaldo, & in Romana, seu Iamen. Cambij 26. Iunij 1652. coram me.

- 3 Quamvis in solidatione anni 1639. vel in aliis partes concorditer Cambia, ꝑ ac si iustificata essent ad certam summam ascendere confessæ fuerint ac postea debitor summam aliquam in causam Cambiorum solvisset, cum enim non sit in potestate partium licitum facere, quod vlturum est Bar. in l. si forte num. 4. & 5. ff. Cast. pecul. l. si in l. si donatio n. 4. Cod. cellar. Gratian. discept. 891. num. 11. num. 12. & 23. Cambiorum iustificatio petenda aliunde est, ꝑ quam à partium asserione, ac solidatione Bald. in l. rogari 3. si tibi num. 4. ff. de recipi. pet. Bec. confil. 213. sub numer. 89. vers. secundum respond. 3. numer. seq. Rot. decis. 776. numer. 2. par. 4. divers. decis. 51. numer. 5. decis. 559. numer. 2. par. 1. rec. dec. 711. num. 6. par. 3. dec. 287. num. 21. & 22. decis. 121.

Bb 2

num. 3. & 4. par. 7. recent. & in Romana Cambij 17. Februarij 1642. §. non orget coram me in Licen. pecuniaria 29. Maij 1648. §. quia solutio coram me, in quibus decisionibus sumatur ulterius Creditorem teneri iustificare Cambia, & si ea sibi fuerint soluta, quia nisi realia fuerint solutio pro Cambiis lex interpretatur in causam sortis Roman. conf. 238. nu. 1. Franc. Ant. Cret. consil. 73. num. 5. Francisc. à Ponte conf. 70. num. 25. & seg. Castrill. decis. 99. num. 1. Rota in Romana pecuniaria 31. Iulij 1648. §. præterea coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado.

Post dictum verò annum 1639. vsque ad annum 1648. non ita facile negari potest iustificatio Cambiorum exhibere siquidem fuerunt litere, quas vocant de andata & verè, & non fidè transmissæ ad locum nundinarum, earumque sincera realis effectuario, in quibus consistere Cambiorum Iustitiam tradit Lup. de vsar. cap. 3. §. 10. num. 23. Bellon. decis. Ianuen. numer. 27. & decisum fuit in Romana, seu Florentina Cambiorum 12. Ianuarij 1615. coram bon. mem. Archiepiscopo Selenic. & in Romana seu Ianuen. Cambij 16. Ianuarij proxime præteriti §. tam etiam coram me, vbi subditur literas reditus non esse intrinsecè de substantia Cambij, & sed prodesse ad eorum iustificationem eo quod per illas probatur præcessisse, & acceptatas fuisse in Nundinis literas de andata, quæ plerumque à Creditore & produci non possunt, quia manere solent penes mercatorem, ad quem in nundinis directæ fuerunt Capie. latr. decis. 366. num. 51. nec mirum si in casu nostro poterunt exhiberi, nam mercator existens in nundinis erat Minister Creditorem.

Quod autem prætaxatæ literæ de andata omni suspensione vacent, & plenarium effectum habuerint, & probant pariter formiter extractæ ex libris Nundinalibus continentibus distinctum singularem Nundinarum tempora, & cum eadem distinctione referentibus ad debitum illorum de Lega pecunias pro ipsis in vim dd. librorum de andata solutas, quarum solutio quia Nundinalem solum solvere debebat, & sic persona recipientis distincta physicè à persona solventis non erat & non eget probatione per actum numericæ solutionis impossibilis dari à parte, nec in eadem persona, & adimpleta dicitur per modum æquipollentem contrapositionis paritarum factæ in dd. libris Conar. var. resol. tom. 2. cap. 6. numer. 210. Bellon. decis. Ianuen. num. 8. & 22. Rota in Romana seu Ianuen. Cambij 26. Iulij 1652. §. 1. in fine, quilibet ob concomitantiam literarum & de andata, multiplicatam paritarum ibi tempore cuiusque feræ descriptarum agnitionem debiti resultantem à solutionibus, & solidationibus factis à debitoribus, & legalitatem Mercatoris fide metentur; maxime post completas Nundinas per ea quæ tradit Modern. Ianuen. de Camb. disp. 2. questione prima numer. 16. & 17. quest. 17. num. 54. & dicit Rota in sup. alleg. Romana seu Ianuen. Cambij 27. Nouembrii 1651. §. 1. 18. Martij 1652. §. penult. 16. Maij 1653. §. eo magis in fine coram me.

Et ad adminiculandam ulterius quantitatem Cambiorum decursum pro toto dicto tempore exhibetur & quoque fides iurata Mercatorum, cui standum esse dicit Rota in Romana pecuniaria 5. Iulij 1648. §. quia cum Pagninus, & 31. Iulij eiusdem anni §. quia certum est coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado.

Nihilominus neque pro dicto tempore Cambia deberi responsum fuit, quia Creditores pecunias ad Cambium & acceperunt à semetipsis, quod non censetur permillum quod ut in casu nostro non concur-

rit debitoris voluntas expressa vel saltem tacita ex vobis acqui polleñtibus resultant Surd. consil. 4. mon. gl. in fine Rotæ in Romana Cambiorum 29. Iulij 1626. coram Remboldo Impress. apud Modern. Ianuen. de Camb. bon. mem. Pirou. impress. ibid. decis. 32. num. 2. & seg. coram alia Romana Cambij 11. Maij 1655. coram Pirou. impress. ibid. decis. 33. numer. 6. & seg. quæ decis. resistent omni obiectis, & nuper in Romana Cambiorum 21. Aprilij 1691. §. si quidem circa fine coram R. P. D. non Verosio vbi allegatur contraria.

Idque licet idem Modern. in annot. add. dist. decis. 14. littera F. vers. sed si in mandato limitat & vbi in instrumento ad Cambiandum esset expressum pretium, & platea pro quibus Cambium celebrandum est, & quod tunc nihil interest debitoris quod credito Cambiauerit cum se ipso limitatio non applicetur quia in casu nostro non fuit expressa platea, & tamen hic interest debitoris ne creditor Cambium cum se ipso, quia contingere poterat, quod non inueniret mercatorem, qui illi credere nolisset, & sic quod super debitor Cambia non current, insuper interest mandantis, quæ solum non autem an eius interest ne, attendatur semper quia in instrumento quatenus generaliter non venit persona Procuratoris nisi exprimitur l. si mandauero tibi §. si tibi centum ff. mand. l. in l. si cui num. 2. vbi Add. littera A. C. de iur. & p. omnia num. 7. vers. quero data & potestati C. de iur. rei iudic. Menoch. conf. 296. num. 2. Barf. conf. 399. num. 24. ob quas rationes applicabiles omni mandato habetur, & siue non expressum pretium, & plateam Cambium cum se ipso à Procuratore contracta non debent dici Rota dista decis. 31. num. 4. 8. & 9. decis. 32. num. 5. & 6. in fine.

Minus applicatur alia limitatio, quam completa, & Rota dista decis. 33. num. 7. & quod scilicet debitor solvendo deinde Cambia cum Creditore admittit ab illo facta cum se ipso, quia videtur declarasse, quod ab initio voluit hanc potestatem concedere, vel saltem ratificasse quod sufficit l. ad solutionem Core Iudic. Bald. conf. 34. num. 1. lib. 2. Surd. conf. 60. num. 13. nam probatum non fuit debitorem in solidationibus de Cambia & à Creditore factis cum se ipso habuisse certam notitiam, sine qua voluntatis declaratio, aut Cambiorum huiusmodi ratificatio exinde non resultat Nar. conf. 162. num. 31. Surd. conf. 38. num. 27. & 28. Dec. consil. 5. num. 26. lib. 5. Alex. conf. 114. mon. 4. vers. accedit l. l. Rota decis. 280. num. 9. par. 1. recent. decis. 384. num. 4. & 5. vbi quod nec sufficit notitia & præsumptio apud Merlin. decis. 510. num. 1. potuit nimirum debitor credere Cambia, cum aliis esse conuenta, & hæc possibilitas & satis est ad excludendam ratificationem Azym. consil. 197. num. 12. vers. quia factum tale Penia decis. 67. num. 6. prout satis est dubium esse posse an mandans voluit Procuratori concedere facultatem Cambiandum se ipso ne Cambia fide conuenta debeantur Rota supra citata decis. 31. sub nu. 10. vers. & in omnem euentum apud Modern. Ianuen. de Camb.

Cum igitur Cambia nullo tempore debeantur, solum subsistit creditum sortis principalis, ad cuius reddendum detractis solutionibus factis Petrum, & alios de Lega teneri decemum fuit utraque parte inducmanre, &c.

Veneris 20. Iunii 1633.

ARGVMENTVM.

Præcedentia in possessionibus, aliisque publicis, ac priuatis functionibus debita est antiquiori ac digniori tam attenta dispositione iuris communis, quam Constitutionis Gregorij XIII. & ex quibus quis dicatur antiquior, & dignior?

SVMMARIVM.

1. Præcedentia inter duas Confraternitates de iure communi debetur antiquiori, & digniori.
2. Antiquior in loco probatur ex testibus, & ex instrumento erectionis.
3. Dignior in materia præcedentia reputatur qui incedit ad dexteram aduersarius vero ad sinistram.
4. Item si concurrat communis opinio, que in hac materia attenditur.
5. Item dignior est qui aduersario præire satagenti præcipit, ut sistat, & ipse parit, & acquiescit, hoc enim superioritatem demonstrat.
6. Campana magna dignior est parua.
7. Confraternitates si conuocantur ad sonum campana illa dignior præ cæteris reputatur, quam campana maior vocat.
8. Dignior ille dicitur qui est in possessione præcedendi alios.
9. Testes Confratres eiusdem Confraternitatis non probant ad fauorem Confraternitatis in materia præcedentia, præsertim in re magni honoris.
10. Declara conclusum tunc procedere, quod honor vti singulis est debitum, secus vero si est debitum vti vniuersis, quo casu probant præsertim quando suppleatur ex numero, & concurrunt alia adminicula.
11. Testis inductus contra inducentem plenè probat.
12. Constitutio Gregorij mandas inter Confraternitates, illam procedere que est in possessione præcedendi.
13. Quasi possessio præcedendi probatur ex incesso in processibus ad maiorem dexteram, qua dignior habetur, quia inde est localis motus principium.
14. Ad quasi possessionem præcedendi acquirendam vnicuius alius sufficit.
15. Præcedentia debita Priori alicuius Confraternitatis, qui licet sit Sacerdos, nihilominus vti Priori, non autem vti Sacerdoti debita censetur.
16. Confraternitates existentes in Ecclesia expellentes progressum processionis, illa que existit in cornu Epistolæ dignior reputatur reliquis existentibus in cornu Euangelij, quod censetur minus dignum.
17. In Altari pars dextera dupliciter consideratur vno modo respectu ipsius Altaris versi ad populum, & sic dexteram, ac dignum est cornu Euangelij, quia illuc dextera præterit Crux, alio modo respectu Sacerdotis celebrantis versi ad altare, & sic pars dextera est cornu Epistolæ.
18. Diaconus assistit Sacerdoti celebranti in cornu Epistolæ.
19. Diaconus assistens in cornu Epistolæ dignior est Subdiacono assistenti a parte Euangelij.
20. Cornu Epistolæ dicitur dextera habito respectu ad ingressum in Ecclesiam, quia illud respicit pars dextera gradientium.

Part. Secunda.

21. Sacrosanctum Euangelium in sacris Conciliis in medio apponebatur, ad quod vultus omnium conuersi essent, quia representabat ipsam Deum sistentem in medio Synagoge.
22. Dignior pars confitebatur, quam dextera ipsius Dei sic representari respiciebat, itaque à dextris essent qui habito respectu ad ingressum sedebant à sinistra, & è conuerso à sinistra qui sedebant ad dexteram.
23. Dignior pars est illa in omnibus confessionibus, que est à latere dextero persone primaria in medio, & è conspectu adstantium sedentis.
24. Ratio diuersa militat in confesso, & in progressu.
25. Confraternitates laicales nullam partem habent in confesso altaris ac presbyterij.
26. Confraternitates expellentes progressum ab Ecclesia versa turmatim ad Altare in corpore Ecclesie ille sistere dicuntur in parte dextera, quam respicit cornu Epistolæ.
27. Confraternitas in digniori loco existere dicitur, que sita in parte collateralis cornu Epistolæ.
28. Attento prescripto vsu, & consuetudine loci que in hac materia est attendenda.
29. Præcedentia ab vsu, & consuetudine metiri debet.
30. Confraternitates in associatione cadauerum si interueniant illa dignior habetur, que Clero proximior est.
31. Dignior locus habetur qui digniori vicinior est, ibidem.
32. Decian. respons. 67. num. 7. lib. 2. in quibus terminis loquatur?
33. A præcedentia in associatione cadauerum dicitur quesita quasi possessio præcedendi in omnibus processionibus stante causa vniuersali.
34. Constitutio Gregorij XIII. non abrogat possessori suam antiquioritatem.
35. Decis. Merlin. 779. num. 6. quo casu loquatur?
36. Dignior in processionibus secundum locorum consuetudinem aut præcedit, aut subsequitur.
37. Præcedendi quasi possessio non acquiritur per alius equiuocos.
38. Confraternitas si in processionibus aliam præire tentantem coercuit, & subsequi coegit ipsaque acquieuit per hanc acquiescentiam fauor alteram esse digniorem, vel saltem sibi præiudicant.

DECISIO DLXVI.

Attendatur dispositio iuris communis, siue constitutio sel. record. Gregor. XIII. relax. per Barbof. de potest. Episc. alleg. 78. num. 32. & per Modern. Hispanum de exempt. regular. dub. 368. nu. 1. Præcedentiam, & ac digniorem locum in processionibus publicis, seu priuatis, ac aliis functionibus deberi in Terra Tabie Confraternitati Confolonis sub inuocatione SS. Fabiani, & Sebastiani in concursu Confraternitatis Sanctissimæ Trinitatis, decilum hodie fuit præuia particularis dubij geminata discussione.

Ius enim commune digniorem locum tribuit antiquiori casu statim vbi gloss. verb. noui distinct. 61. l. 1. Cod. consult. lib. 12. l. fin. (od. Tyrano. eod. lib. Titob. Nominum consil. 71. numer. 35. Rot. decis. 718. num. 1. par. 4. diuers. & in Oppiden. processionum 18. Maij 1646. coram R. P. D. meo Verop. ac digniori cap. statim vbi de maior. & obed. Adstrill. de Magistr. lib. 4. cap. 14. mon. 29. & seqq. vbi allegat concord. Rot. decis. 138. num. 2. parte prima recent.

At Confraternitatem Confolonis esse antiquior

Bb 3

2 rem ꝑ concedunt Testes aduerſariæ, ac probant examinati ad inſtituti huius Conſraternitatis, nec non publicum inſtrumentum fundationis, & approbationis obtentæ ab Ordinario de anno 1454. vt in Summario nouo num. 1. Digniores verò demonſtrant, ꝑ tũ inſceſſus, de quo inſtr dicam Prioris huius Conſraternitatis ad dexteram Prioris aduerſariæ cap. ſoluta de maior. & obed. gloſ. in l. decernimus verb. reſidenti Cod. ſacroſan. Eccl. Tiraquell. de primogen. in preſat. num. 13. & ſeqq. Gratian. diſcepr. 106. num. 40. Babedill. politic. p. 1. lib. 2. cap. 13. num. 12. Tum probata per teſtes communis hominum opinio, ꝑ quæ in hac materia attenditur vt ex text. in l. Ambletus §. ſ. lib. 3. qui motan. inſam. & in l. ſ. ſummi. c. cum olim de conſuetud. tradit Viſig. in preſat. ad queſt. illuſtr. num. 85. Grat. diſcepr. 111. num. 74. & ſeqq. Caſtill. de Tert. Reg. cap. 41. num. 38. Buratt. dec. 483. num. 13.

Tum vſus iubendi aduerſariæ in functionibus publicis præſtæ ſatagenti, ꝑ vt ſiſtat cum ſucceſſiua aduerſariæ obedientia, & acceſſione, de qua depoint primus, ſecundus, quartus, & quintus teſtis dati in primo Summario Conſalonis ſub num. 8. hoc enim ſuperioritatem demonſtrat gloſ. in cap. olim. l. 3. de reſtit. ſpoliat. Alber. in diſtinctione maioris verb. attenditur verſum in obediendo Bald. in l. 2. ſub n. 79. verſ. ſecundo caſu Cod. ſerui. & aqua. Alex. conſ. 43. num. 3. lib. 1. Vſill. ad Affili. dec. 301. num. 4. Merlin. dec. 461. num. 6. & ſeqq. Tum diuerſitas in modo conuocandi; nam ad id pro aduerſaria adhibetur campana parua, ꝑ pro alia verò magna, quæ ſicuti dignior eſt illa ex alleg. per Barboſ. in cap. parentibus num. 5. circa fin. de priuileg. arguit dignior eſſe, ꝑ quem conuocatur, non ſecus, ac dignior dicitur, quem dignior inſtituit data in cæteris paritate, l. 2. ff. abſ. ſcriben. gloſ. in cap. 1. verb. maior. & in cap. per tuas verb. ſubdiaconus de maiorit. & obed. Dec. reſp. 19. num. 214. lib. 3. Menoch. conſ. 126. num. 35. & ſeq. conſ. 902. num. 17. Boer. de aurb. magu. conſ. num. 81. cum alia alleg. d. Modern. Hiſpan. de præced. queſt. 1. num. 20. Tum tandem infra ponderanda poſſeſſio ꝑ præcedendi, Felin. in rubr. de maiorit. & obed. numer. 10. alique relati d. Modern. Hiſpan. de præced. qu. 17. ſub num. 1. verſ. & tales dicuntur, Rot. dec. 456. n. 12. par. 1. recent.

Non obſtat quod de prædictis deponant teſtes, qui ſunt Conſraternes ipſius Conſraternitatis Conſalonis, ac proinde ad eius fauorem non merentur fidem, ꝑ præſentim in re ꝑ magni honoris Bald. in cap. cum Nuncium num. 1. ad fin. de teſtib. Felin. in cap. inſuper nu. 6. eod. tit. Rot. dec. 136. n. 1. par. 1. rec.

10 Tum obiectum procederet, ꝑ ſi inde emolumentum aliquod, vel honorem, ꝑ ſinguli reportarent, cum autem miniſe reportent, quia vt ſingulis non debetur honor debitus, vt vnuerſis, Praepoſ. in cap. concilia §. Episcopum num. 3. diſtinct. 17. Grat. diſcepr. 198. n. 46. & ſeqq. alioſque reſert Modern. Matritenſis in ſummi. qu. Regular. vol. 1. tom. 2. cap. 15. nu. 3. plenè probant pro Conſraternitate Bald. in d. cap. cum inſuper num. 3. de teſtib. Honded. conſ. 79. nu. 39. & 40. lib. 1. & in ſpecie de Conſraternit. Rot. dec. 290. num. 13. par. 3. recent. in Aneſoniana honorum 13. Ianuarij 1645. §. quia etiam coram R. P. D. meo Melio, & magis in puncto in Taurinen. delationis Baldachini 4. Iulij 1646. §. licet coram Eminentiſſ. D. Card. Corrado: maxime quia ſupplentur ex numero, & adminiſtrantur ab inſtrumento antiquitatis, ac in aliquibus etiam à teſtibus ex aduerſo inductis ꝑ plenè probantibus contra inducentem l. ſi quis teſtibus Cod. reſtit. ſurd. conſ. 390. num. 18. Mant. dec. 274. nu. 1. verſ. & quod amplius.

Conſtitutio Gregoriana ꝑ pariter ſuffragatur Conſraternitati Conſalonis, quia inter Conſraternitates

mandat præcedere eam, quæ eſt in quaſi poſſeſſione præcedendi, vel hoc ceſſante, quæ prius ſuccedere ſoluit. Hanc verò Conſraternitatem eſſe in quaſi poſſeſſione præcedendi ꝑ probatur, primò, quia in quaſi poſſeſſione aliàs facta ad Eccleſiam nuncupata S. Maria Conſraternes bini, ac bini incidebant, Prior, & Subprior Conſalonis inſceſſit ad Prioris, & reſpectu Subprioris aduerſariæ Conſraternitatis dexteram, quæ de iure in leg. decernimus verbo reſidenti Cod. ſacroſan. Eccl. Caſſan. in Cathalog. glor. mund. par. 3. conſider. 2. Penia de probat. lib. 2. cap. 26. num. 90. Penia in puncto præſentionum decif. 456. nu. 4. & ſeqq. Sufficitque vnus aduſa Theoricam Rip. in c. cum Eccleſia num. 91. & ſeqq. ad denſitæ Caſtill. de Text. Reg. cap. 41. num. 61. Xanar. de delationis Baldachini §. quia cæteris coram D. Card. Corrado.

Gratitque dicitur Priorem præceſſiſſe, quia Succedens erat, cum enim fuiſſet in Priorem electus, non vſus cerdoſ, ꝑ ſed vt Conſratern, & vt Conſratern procedendi intereſſet, hoc tantum nomine non autem illo præcedere, Abb. in cap. auditis num. 4. de elect. Lau. conſ. 88. nu. 16. & ſeqq. Anton. de Prat. de iuriſ. Episcop. cap. 6. numer. 35. inter traſt. diuerſ. tom. 1. par. 2. fol. 1. Contilor. de præced. num. 20. & ſeqq. Grat. diſcepr. 111. num. 14. Cancer. var. reſol. lib. 3. cap. 10. num. 17. alique relati d. Modern. Hiſpano de præced. qu. 27. num. 10. & 11. Rot. dec. 288. num. 2. par. 1. recent. & in diſt. Taurinen. delationis Baldachini §. quia non agitur: patet quod in Subpriori qui ſimiliter præceſſit qualitas Sacerdotis non concurrebat.

Secundo quia, vt aſſertant concordiet teſtes vtriuſque partis, occurrentibus occaſionibus poſſeſſionum, & vtræque Conſraternitate illarum poſſeſſionum expectatura manente in Eccleſia, Vexillum, & Conſraternes Conſalonis ſteterunt in ea parte Eccleſie, quam reſpicit cornu Epistolæ Conſraternitatis vt aduerſariæ, in ea parte, quam reſpicit cornu Euangelij, quod in his terminis cenſetur minus dignum. Nam vt habetur in Sac. Ceremon. Roman. lib. 3. ſect. 5. cap. 1. colum. 4. in fin. verſ. hoc enim, Pariſ. de Craſſa Ceremon. Card. & Episcop. cap. 31. in princ. dupliciter conſideratur ꝑ pars dextera in altari, vno videlicet modo reſpectu ipſius Altaris reſpectu ad Populum, & ſic dextrum, ac dignius eſt cornu Euangelij, quia illic dextram protendit dum in medio Altaris poſita, ibique legitur Euangelium, quod eſt dignius. Alio modo reſpectu Sacerdotis celebrantis verſi ad Altare, & ſic pars dextera eſt cornu Epistolæ, quia illic tenet dextera ipſius Sacerdotis; atque hinc, ibi aſſiſſit Sacerdoti Diaconus, ꝑ vt tradit Caſtill. in præ. Ceremon. lib. 1. ſect. 7. num. 8. & 26. qui eſt Subdiaconus alioſque ſtenti ꝑ a parte Euangelij dignior cap. ſtatim d. maior. & obed. Petr. Gregor. Synagm. lib. 16. cap. 7. 20. moner. 4. Pariterque cornu Epistolæ ꝑ dicitur dextera habito reſpectu ad ingreſſum in Eccleſia, quia illud reſpicit pars dextera ingredientium, vt ſenſu patet.

Primus modus attenditur in iis, quæ ſunt quodammodo pars Altaris, & Preſbyterij, & ab Altare reſpectantur, aut vertuntur ad populum. Eademque ratione in ſacr. Conciliis, in quorum medio poſiti conſuevit ſacroſanctum Dei Euangelium, ꝑ ad quod vultus omnium conuerſi eſſent, quia illud reputabatur ipſum Deum ſiſtentem in medio Synagoge, ꝑ dignior pars celebratur, quam dextera ipſius Dei

Dei sic representati respiciebat; ita ut à dexte-
ris essent, qui habito respectu ad ingressum sedebant à
sinistra, & è conuerso, à sinistra quæ sedebant ad
dexteram, ut notant *Cardinalis Baron. Annal. tom. 3.
ann. 155. pag. 273. Litt. C. & tom. 6. ann. 451. pag. 141. Litt.
C. Card. Bellarm. in contra. lib. 1. de Concil. c. 19. vers. in-
que Scuerin. Binius in not. ad Concil. Nicenum tom. 1.
que Scuerin. General. pag. 314. sub vers. quibus ordinibus.
Concilio. General. pag. 314. sub vers. quibus ordinibus.*
Vnde etiam in omnibus confessionibus, & pars illa est
dignior, quæ est à latere dextero personæ primariæ in
medio, & è conspectu adstantium sedentis *Anton. de
Pres. de iuris. d. Episcop. cap. 6. sub 56. vers. ideo qui sedet
p. glosam, Alexandrum, & Baldum ibi allegat.* Hæc
autem omnia procedunt in confessorio, & inter personas
illum integrantes, ac personas illum integrantes, ac
per alias ordinibus dispositis se inuicem respicientes;
per alias verò est ratio in progressu, ut ait *Baron.
Annal. tom. 6. d. pag. 141. Litt. C.* ibi alia in progressu, in
confessorio ratio alia attenditur.

Cum igitur Confraternitates laicales nullam par-
tem habent in confessorio Altaris, ac Presbyterij *cap.
1. ubi gress. verb. secus Altare, de vit. & honest. Cleric. cap.
Sacerdotum de consec. dist. 1. 2. Pauli. de visitat. par.
2. g. 8. num. 26. Gaij. Gellm. Durand. de mod. celebrand.
Concil. General. rub. 55. num. 1. Rot. in Romana processio-
nis 6. Februarij 1615. coram S. D. N. & in Pampilonen.
Scammi 16. Januarij 1640. coram bon. mem. Card. Panzi-
rolo; neque in figura confessorii, sed pro expectantes
ad Altare versæ turmatim in corpore Ecclesiæ, cuius
dexteram partem esse cornu Epistolæ tradit *Gauant.
in Theofac. riu. par. 2. tit. 6. num. 4. litt. X. pag. 101. man-
neant vti pars ceteri populi, cuius dexteram esse letus
Epistolæ ibidem Gauant. ibid. par. 2. tit. 7. sub num. 10.
conf. 4. Litt. pag. 113.* Sequitur vti illa Confraternitas fue-
rit in digniori loco, quæ steterit in parte collateralis
cornui Epistolæ; præsertim quia in loco Tabiæ com-
munis opinio, & extimatio hominum in his materi-
is supra allegatis attendenda, hæc est, ut deponunt
testes, & comprobatur usus eiusdem loci; nam ibi
dignior pars Magistratus laicalis sollemniter assistens
quia dubio procul præcedere debet, ac manere
in loco digniori, quam Confraternitates, residet à
cornu Epistolæ, quamuis locus à cornu Euangelij,
sedant alij minus digni, & ab usu, seu consuetudine
præcedentias in metiri debere tradit *Zabarell. conf. 62.
num. 1. ac dixit Rot. decis. 200. in fin. part. 1. recent. decis.
779. num. 2. apud Merlin. & in Oppiden. processuum 18.
Maij 1646. coram R. P. D. meo Versipio in d. Taurinen.
delationis Baldachini coram D. Card. Corrado.**

Tertio quia in funeralibus, & associatione cada-
uerum Confratres Confalonis Clero proximiores,
quàm aduersarii incesseunt, qui locus dignior ha-
betur, quia dignior vicinior est *l. 1. Cod. præposit. labor.
lib. 12. cap. perlellis 22. dist. 11. Cassan. in Cusbal. glor.
num. p. 4. consider. 75. vers. mihi iumen, Boer. de auct.
mag. conf. n. 79. vers. quia in processibus, Pacian. de
prob. lib. 1. cap. 26. num. 6. Ciriac. controu. 20. nu. 154. in
puncto funeralium Anton. de Pres. de iuris. d. Episc.
sup. c. 6. sub n. 56. vers. eo quia, quamuis Vexillorum
ante omnes Regulares præcentium illud aduersariæ
minus ad Cleto distaret; nam Vexillo defumitur
dignioritas illud deferentis respectu alterius Colle-
giæ sub eodem Vexillo incedentis, in quibus terminis
loquitur *Decian. respos. 67. nu. 7. lib. 4. vel quando
cetera correspondent, & paria sunt, ut declarat An.
Capic. decisio 27. not. 46. in fin. ubi quam ceteris
paribus.**

Par. Secunda.

Nec dubitandum, quin à præcedentia in allocatio-
ne cadauerum quæ sita fuerit possessio præcedendi
in omnibus processionibus, stante causa vniuersali
supra probatæ dignioritatis, & antiquioritatis *Bald. in
repet. l. 1. num. 24. vers. stud. Cod. emancipat. libes. Felin.
in cap. auditis num. 19. de preceptis. Rot. decis. 139. nu. 12.
par. 2. diuers. & in Romana locorum Montium 4. Iunij
1640. coram recel. mem. Cocino Decano, quam antiqui-
oritate Constitutio Gregoriana præfessorii non abro-
gat *Mod. Hiss. de proceden. g. 45. sub num. 12. vers. cir-
ca prædict; licet secus esset si quoad alia esset aduer-
saria in possessione præcedendi, vel præcedentia in
allocatioe cadauerum emanasset ex aliqua particu-
lari ratione, puta quia cadauer allocitum, fuisset ali-
cuius ex Confratribus alicuius Confraternitatis, in
quibus terminis loquitur Merlin. decis. 779. num. 6.
& segg. quod non probatur in casu nostro; imò testes
deponunt vniuersaliter de allocatione cadauerum,
& aduersaria in aliis functionibus non docet se esse
in quasi possessione præcedendi.**

Nihil ad id iussurgente, quod Confraternitas aduer-
saria in aliis processionibus præcedente Confraternita-
te Confalonis incesseunt proximior Clero, quia ut ait
*Pacian. de prob. lib. 2. cap. 26. num. 109. in fin. dignior, aut
præcedit, aut si subiequiter secundum locorum con-
suetudinem, sed an locus subiequens fuerit aduersariæ
concessus ex causa præcedentis, & an iuxta commu-
nem opinionem in Terra Tabiæ præcedentiam fauore
aduersariæ imponit necne, discordant testes, &
fides extraiudicialis hinc inde datæ, ut propterea
actus huiusmodi, si saltem quia æquiuoci possessione
præcedendi aduersariæ non tribuerint *Rot. decis.
229. num. 7. decis. 333. num. 6. par. 1. recent. decis. 46. nu. 7.
apud Mod. Pers. de manu. Et minus cum testes
affirmant, quod Confraternitas Confalonis aduersari-
am aliquando tentantem prætere conuertit, & sub-
lequi coegit, quod si locus subiequens dignior fuisset
habitus, non fecisset, nec aduersaria acquirere, &
per huiusmodi acquiescentiam aduersaria, vel id im-
plicitè falsa videtur, vel saltem sibi præiudicauit, iux.
text. in cap. ex ore, vers. per hoc de his que sunt à maior.
par. cap. gloss. in cap. Abbate, verb. Abbatem Monachum
de verbor. signifi. Felin. in cap. Pajolaris. numer. de offic.
Ordin. Aym. de antiq. tempor. par. 4. §. materia ista
num. 81. Dec. consil. 206. numer. 7. vers. ubi exhibens, &
in proximis terminis Rot. in supra citata Pampilonen.
Scammi coram Card. Panzirolo §. nec releuat, vers. 1. imp
aliquid.**

Fortius quia in dictis processionibus Confrat-
res, & Vexillum Confalonis, dum in Ecclesia mora-
bantur steterunt, ut dicebam in loco digniori, & in alia
processione facta ad Ecclesiam dell' Alma incesseunt
ad dexteram aduersariæ, gaudent quæ prærogatiua, tum
antiquioritatis, tum aliis superius ponderatis. Ex qui-
bus omnibus ita decisum utraque parte bis infor-
mante, &c.

SVLMONEN. DISTRIBVTIONVM.

Veneris 20. Iunij 1613.

ARGVMENTVM.

Distributiones quotidianæ, ut in firmo, & non in-
teressent debeantur duo copulatiue requiruntur, primum
quod infirmus sit talis quæ intererentiam im-
pediat, alterum quod infirmus fuerit solitus interesse
diutinis tempore sanitatis, alias non suffragatur. Indul-
tum de percipiendis distributionibus in absentia

reſtrictum quoad certum tempus eo elapſo non op-
ratur. Regula quod quis ratione officij habeatur pro
præſente procedi quoad fructus beneficij, non quoad
distributions quæ ultra præſentiam requirunt etiam
interreſſentiam, & locum habet etiam quoad familia-
res, & inferuientes Papæ.

SUMMARIVM.

- 1 *Distributiones quodidiane non debentur nisi intere-*
senti bus.
- 2 *Limita non procedere favore infirmi.*
- 3 *Declaro duo copulatiue requiri ut limitatio locum ha-*
beat. Primo quod probetur talis infirmitas, qua in-
teressentiam prohibeat, & qualitas infirmitatis re-
mittitur arbitrio Prelati seu Iudicis num. 4. quod
infirmus solitus fuerit interesse diuini officij tem-
pore sanitatis, nam alias infirmitas non consistit
causa absentia num. 5.
- 6 *Et hec est communis opinio quam sequuta est Rota.*
- 7 *Indultum de percipiendis distributionibus in ab-*
sentia restrictum ad certum tempus eo elapso non
operatur.
- 8 *Pro presente haberi debet ratio officij quod quis*
exerceat suum officium illi sit damnosum.
- 9 *Declaro regulam procedere respectu presentia non*
autem intereantis, & sic quoad fructum beneficii non
quoad distributiones, que ultra presentiam requi-
runt etiam interuentum.
- 10 *Pro presentibus licet habeantur familiares, & in-*
feruntur ipsismet Papa non tamen lucrantur distri-
butiones ob defectum intereantis nisi speciale pri-
uilegium concurrat.
- 11 *Constitut. fel. record. Sixti V. de lucran. distribut.*
in absentia refertur, & ultra personas ibidem pri-
uilegiatas extendi non debet ad non priuilegiatas
num. 12.
Privilegium extendi non debet de persona ad perso-
nam ibidem.
- 13 *Privilegium concessum contemplatione alicuius officij*
eo facto amplius non suffragatur.
- 14 *Distributiones quodidiane lucrantur ab infirmo si*
constat a certo tempore diuina erat sanus fuisse solu-
tim interesse diuini quod sufficit, quantum prius ab-
fuisse.
- 15 *Debet tamen hoc solitum probari.*
- 16 *Privilegium percipiendi distributiones durante in-*
firmis habet annexam qualitatem dummodo in-
firmitas antea esset solitus interesse.
- 17 *Et onus probandi hanc qualitatem incumbit alleganti*
privilegium.
- 18 *Fides extraiudicialis nihil probat.*
- 19 *Solitum interesse diuini an probetur ex libris ca-*
pularibus?
- 20 *Canonici intereantis licet valeant portionem distri-*
butionum absentis quam perceperunt eidem absenti
donare, non tamen valent ante perceptionem gratis
remittere, & redditur ratio num. 21.
- 21 *Solitum in materia lucrandi distributiones breui*
tempore non inducitur.
- 22 *Et nisi probetur continuatum non prodest tempore in-*
firmitatis nisi proportionabiliter ad seruicium pre-
stitum tempore sanitatis.

DECISIO DLXVII.

Ilvio Mazaneo Archidiacono in Ecclesia Cathedrali Sulmonis non debere distributiones quotidianas pro tempore, quo ob malam valetudinem

Corporis affrigit se impeditum interesse ser-
uari
Chori pronuntium fui per sententiam Reueren-
dissimi Episcopi Sulmonis, confirmatam in locum
instantia ab A.C. & in terra mihi commissa in locum
dubitatum in primis, an Archidiacono esset danda
nuntio in quasi possessione percipiendi distribu-
tiones quotidianas, quo dubio proposito die 10. Iulij
1662. Domini suspensa eius resolutione, mandauit
videri de bono Iure Archidiaconi.

Verget enim controuersia iuris dispositio quod ad distributiones quotidianæ † non debentur nisi interestedibus. cap. de Cætero de Cleric. non resid. cap. in eodem tit. in 6. cap. licet de prebendis cum aliis allegatis per Barbof. de Canon. & dignit. cap. 21. num. 3. Rot. decis. 700. par. 1. recent. num. 2.

Limitatio verò † in dilo cap. unico vers. exceptis
illis contentis favore infirmi, quam affert Nau-
Gutrie. Acroz & alij allegati à Barbofin Collect. ad Con-
Trident. sess. 24. de reform. cap. 12. num. 105. Penia de
1129. num. 1. & segg. vbi locum habent, duo copulati
requiruntur. Primum quo probetur talis infirmitas,
† quæ interessentiam prohibeat, et in dilo cap. 2.
notat Io. Andreas num. 3. in fine Archid. num. 2. Gome-
nu. 9. Cypriol. oper. moral. tom. 2. tract. 7. disput. 3. p. 1.
§ 8. 1. num. 2. vbi quod remittitur arbitrio Prelati
Iudicis, qualitas infirmitatis alioque relati à Molera
Mediolanen. de distrib. quot. part. 2. quest. 6. num. 12.

Secundo quodd infirmus solitus fuerit interire &
tunis officis, ¶ tempore fantitatis, nam alias infir-
mus non confetur causa abentis: *Felici* in *ap-
plice* num. 12. de excepti. *Coram* var. resol. lib. 3. cap. 13. m.
vers. sexto hoc ipsum Barbof. de *Can.* & digni. cap.
53. §. 36. & potest *Episcopi* alleg. 53. num. 167. q.
Collecti ad *Conc.* Trid. dicti 22. num. 13. *Guerini*.
Canon. quesi. cap. 1. num. 138. *Castro* Palao distillare:
dipus. 3. puncti. 9. §. 1. num. 4. & 5. vers. sed quia, ubi quæ-
ratur hæc et communis opinio ¶ contra *Nauarrum*, quæ
sequit et al. *Rot.* coram *Coccino* decisi. 108. num. 8. &
Leadien fructuum 31. M. ad 164. coram *Litta* in *re-
uoc.* fructuum 6. *Neubner*. 1605. coram *Card.* *Lancio*.
to Iuniori, cum aliis relatis ab *Add.* ad decisi. 576. q.
10. p. recent. & a *Moden.* *Auen.* quesi. *Canon.* & *Ca-*
lib. 1. cap. 102. num. 2.

At in casu nostro quicquid sit de primo requi-
deridatur Secundum est enim in Confessione, si
Iulius ab anno 1655. usque ad annum 1648. con-
abfuit, & indultum Apostolicum quod exhibet
percipiendi distributionibus in absentia, i. c.
ellex restrictum ad annum, ac postea prorogatum
flex menses post lapsa hæc tempora non fuit
l. §. vmo. s. i. ff. de pati. l. Paer filium s. iudum ff. de leg.
3. l. in tempus 62. ff. de hered. l. iij. Gerund. in tem.
uileg. de privileg. Episcop. nam. Si. Surd. de decis. 3.
deci. 325. num. 2. in prin. Bonac. oper. Moral. num. 1.
de iis, qui ad divina officia in Choro dispo. 2. quæst. 3. p.
4. num. 10. c. 11.

Pariterque non suffragatur quod Iulius suble-
uentibus temporibus inferuierit Reueren-
tissimo Apostolico Cuiusvis Neapolis in officio
auditoratus, & deinde Auditori Ficalis munus ab
eodem Cardinali Cam. deputatus exercere
Ideoque tunc itam haberi debuerit pro presen-
te ne suum officium illi sit damnosum, cap. cum
decreti de elect. in 6. nam vt norat gloss. in cap. si
exceptis de rescript. in 6. licet haberi debeat pro pre-
sente, non tamen pro interistente, & sic regula pro-
cedit quoad fructus beneficij, non quoad inter-
estiones, cum ultra presentiam, requirant inter-
sentiam, vt declarando text. in d. l. cap. non de

Merces à filio accepta pro indumento sui ipsius uxoris, & familie à patre soluenda sunt ibid.

15 *Versio pecuniarum à filio familias acceptarum in emptione mercium probatur ex partibus extractis ex libro mercatoris quibus plena adhibetur fides concurrentibus verisimilitudine aliisque ponderatis num. 16. & 17.*

18 *Obligatio filij familias pro mercibus non sublinetur, nisi ad limites necessarios, & ex quibus constet limites non fuisse excessus? num. 19.*

20 *Ad versionem pecuniarum probandam vicinitas actuum videlicet temporis summa, & personarum quibus solute fuerunt plurimum conferri? num. 21. & 22.*

23 *Versus probatio concurrentibus vehementibus coniecturis non dicitur presumptus sed plena, & concludens.*

Ad versionem probandam non sufficit probatio presumptiva ibid.

24 *Societas officij contracta dicitur ad fauorem eius ad quem commodum pecuniarum spectat, attentata praesertim declaratione illius sub cuius nomine cantat, quod ipse indum iuratum nomen habet, & num. 25.*

26 *Negativa probatur ex diligentibus factis, & ex inspectione actorum.*

27 *Obligatio filij familias ut sustineatur sufficit quod ipse mortuo patre debuit contracta vincente patre se soluturum serio, & cum deliberatione declarauit.*

28 *Obligatio minoris cessante fraude contracta reuadatur, & executionem inuenit in vim declarationis postea facta de soluendo generaliter debita prius contracta.*

29 *Opinio contraria conciliatur cum distinctione presumptionis fraudis, nec ne.*

DECISIO DLXVIII.

Publici Instrumenti Cœniali obligatione vallati vigore mandatum ab A. C. siue R. P. D. Baranzono eius locumtenente relaxatum pro scut. 900. ad instantiam Dimini Matthei Sacchetti contra hereditatem iacentem Io. Baptistæ Cathalonis occasione societatis officij in summa scut. 1860. sub die Decembris 1630 contractæ, cuius idem Cathalonus bonam fidem recognouit, exequendum esse Rota censuit, quia obligatio huiusmodi probatur per publicum instrumentum ꝛ faciens probationem probatam Bald. in leg. interest in ultim. notab. Cod. solut. Bart. in leg. 1. num. 8. vers. responde 1. ff. nou. oper. nunc. Aym. consil. 317. num. 1.

2 *Et ratione formæ Cameræ ꝛ habet executionem patratam Rota decisione 166. num. 2. decisione 169. numer. 1. decisione 241. numer. 1. inter impressa apud Zaccb. de oblig. Camer.*

Quamuis Cathalonus de tempore contractæ obligationis esset filius familias; nam Senar. Consult. Macedonianum, & Statutum Urbis lib. 1. lib. 152. ꝛ irritans contractus à filiis familias celebratos habet in ventre duas limitationes alteram si à patre seorsim habent, & publicè pro patribus familias habeantur, alteram si pecunias acceptas verterint in id quod oneribus patris incumbit, quarum primam applicari obligationibus etiam ante hanc contractis à Cathalono quia erat maior 25. annis, ꝛ uxoris, iurisperitiisque Doctores, publica officia administrabat, diuersos contractus, & alias officiorum societates tam actiuas quam passiuas celebrabat, & quandoque debita ab eo contracta eius pater soluit, fuit contra eandem

hereditatem iacentem bis decisum in alia Senar. Societatis officij 27. Ianuarij, & 12. May 1619. coram R. P. D. meo Albergo. & hæc posterior in 6. nec ergo demonstrat Cathalonum seorsim à patre habitacionem filij familias publicè habuit pro patre famulorum. Rot. decis. 182. num. 2. coram san. mem. Greg. XV. decis. 527. m. 6. & seq. par. 1. recent.

Neque hæc limitatio euitari potest eo quod Cathalonus in instrumento suæ obligationis renunciationem

6 ꝛ beneficio l. 1. & 2. ff. & Cod. quod cum eo ac Statuto Urbis ad fauorem filiorum familias disponentibus

7 Quia id esset momenti si obligatio ꝛ sublinetur esset iuxta terminos Senarus Consulti Macedonianum relati in l. 3. ff. ad Macedon. videlicet ex sola probabili

credulitate creditoris quod filius familias sub patris potestate non esset in quibus terminis loquatur

8 ꝛ exdueto allegat decis. 183. num. 5. & 6. & decis. 184. num. 7. & 8. impressa apud Zaccb. de oblig. Cameræ

9 ꝛ ratione quia creditor renunciationes huiusmodi potare non curasset si promissorem sui iuris censidisset. Verum in casu nostro obligationis validitate

10 educitur ex Statuto ꝛ Urbis quod nominatim excipit contractus gestos ab eo qui publicè pro patre famulias habetur, & seorsim à patre habitat, suscipiente

has duas qualitates verificari non attento quod conditor ad maiorem cautelam d. renunciationes fieri

11 curauerit; nam satis est regulariter conditiones ꝛ lege vel homine adiectas verificare de facto aduocari

12 l. in cuiuslibet cond. & demors. ꝛ alios allegatos per Cicer. 478. num. 8. & contr. 511. num. 15. Seraph. decis. 589. num. 2.

13 & ea quæ ex abundantia, ꝛ ad maiorem cautelam sunt non nocet l. testamentum Cod. testam. Roman. 343. num. 7. Gabr. cons. 71. num. 3. vbi ait quod dicitur ad

cautelam ꝛ appositum id quod necessarium non erat lib. 2. Causales. decis. 121. sub num. 1. Rot. inter recent. dec.

319. num. 9. par. 1.

Altera pariter limitatio applicetur casui nostro qui

14 vi infra demonstrabitur Cathalonus pecunias acceptas vertit in solutionem mercium ꝛ pro sui, uxoris,

& familie indumento habitis à Ghezis mercatoribus harum cum parandarum onus spectabat ad patrem

15 vi in puncto est text. in l. 3. §. proinde ibi, ꝛ præsumptum ut se vestiret secundum consuetudinem sui

vers. Osuald. ad Douell. comment. lib. 12. cap. 26. citat. in Grat. discept. 750. num. 1. & 8. Rot. in Romana Sac. offij

25. Febr. 1639. ꝛ alterius coram Reuerendissimo Episcopo Terracinenti.

16 Versio autem probatur ꝛ quia de credito mercium de Ghezis ex dicta causa vestiariorum alio-

dente ultra scut. 1000. detractis aliis summis pro Cathalono solutis, datis in Summario responsionis pro

17 hereditate iacente numer. 1. apparet ex puncto extractis ꝛ ab eorum libris Summario D. Marthe

num. 7. quibus tanquam verisimilibus eo quod Cathalonus mercibus pro vestiendo se, & familie

18 opus habebat, & ꝛ administratis à legalitate mercatoris, à multiplicitate partituarum cum specificis ad-

19 ratione temporis, specierum ac personarum pro quibus indumenta accipiebantur, à solidatione compo-

20 torum, & à subsecuta solutione Summario ibidem num. 8. plena fides tam de mercibus præbitis, quam

de causa in quam cesserunt adhibenda est etiam contra tertium Grat. discept. 750. num. 2. Surd. decis. 109.

num. 2. & segg. vbi signanter num. 5. loquitur de proba-

21 tione mercium traditarum Rot. in Romana Pecuniarum 15. Iunij 1609. coram bon. mem. Cardinali Luguberto

impressa apud Marches. de commiss. par. 1. fol. 874. m. 2. in Romana Mercium 10. Decembris 1642. §. 2. & 3. coram R. P. D.

R.P.D. meo Melito, & gratis dicitur obligationem pro mercibus non subtrahi nisi ad limites necessarios, ut in puncto Ciriac. contr. 187. sub num. 48. & 49. quia hos limites non fuisse excessos per eodem partem demonstrant, attenta familia Cataloni qualitate ac numero ut debet Roma. 7. conf. 189. ante num. 1. Sord. de numero 4. quæst. 18. num. 9. quæst. 29. num. 7. & seg. Melito. decis. 5. num. 3. & seg.

Ghezziis vero summam pro mercibus ut supra debitam sent. nemp. 940. Catalonum soluisse cum pecuniis ab eisdem Ghezziis sub die 14. Octobris 1628. in summa scut. 1000. (que decahento scut. 60. pro fructibus primi Semestris anticipari ut solet consuevit ad amissionem dictæ scut. 940. Jatis ad societatem officij cuius Catalonis bonam fidem recognouit Summario D. Matthei num. 9. conuincitur iungendo tum cum vicinariæ temporis cum societas contractualum tempus vicinariæ temporis subsecuta die 19. Octobris mensis, quam temporum vicinariæ ad probandum versio pondere Menoch. de arbit. cas. 432. num. 8. & presump. 15. num. 8. lib. 3. Grat. discept. 897. num. 11. a quoque plures relati ad Modern. Pavor. resolut. 3. num. 19. quibus additur Rot. decis. 335. num. 2. par. 4. recent. decis. 114. num. 6. & 7. par. 5. & in Romana (ex his 16. Iunij 1647. §. fin. coram me, tum æqualitatem summe, tum quia ut dicebam pecuniæ ad societatem acceptæ detractis fructibus primi Semestris eandem summam pro mercibus solutam constituunt, ut ad eam aduectis pro mercibus solutam constituunt, ut ad eam aduectis Sord. conf. 80. num. 14. Menoch. de arbit. dist. cas. 432. num. 26. Rot. decis. 199. num. 24. apud Zaccob. de oblig. 22. Cam. num. identitatem personarum per quorum manus numeratæ fuerunt Catalono pecuniæ societatis officij, & Ghezziis pretium mercium; illæ liquidum fuerunt numeratæ mediante ordine directo Scallis, & Groppaldis, & hæc solutæ fuerunt ab eisdem Scallis, & Groppaldis dicto Summario num. 8. que coniecturæ cum sint vehemens, & admodum efficaces, versionem probant non probatione præsumptiua, quam sufficere negat Sigorol. conf. 112. num. 2. sed plena, & concludens, ut in puncto declarando idem cons. Sigorol. respon. Rot. in Persula obligationem 4. Maij 1643. §. subsistit. §. placuit. & seg. coram R.P.D. meo Cerro, facit Gratian. d. discept. 897. num. 14. Bald. conf. 115. sub num. 2. vers. item si esset lib. 5. Cast. conf. 357. num. 1. vers. si vero lib. 1. Menoch. conf. 375. num. 12. Duran. decis. 256. num. 6.

Tandem quod dicta scut. 940. scut. 1000. ad Ghezziis ad societatem data sub die 14. Octobris 1628. & per Catalonum debita restituta fuerint Ghezziis cum pecuniis retractis ex societate officij contracta die 6. Decembris 1630. cuius vigore mandatum relaxatum fuit, legitur oculatier in eisdem societatis instrumento, quod licet loquatur de extinctione societatis officij contractæ ad fauorem Capponij intelligendum est ac si nominatim loqueretur de societate contracta ad fauorem illorum de Ghezziis versa ut supra in solutionem mercium fundaculum; nam stante declaratione per Capponium facta per eadem die 14. Octobris 1628. quod societas spectabat ad Ghezziis, ipseque nudum nomen desuper habebat idem est dicere societatem esse contractam ad fauorem Capponij vel illorum de Ghezziis, ut per Dec. conf. 543. num. 15. & 16. Sord. decis. 325. num. 13. Rot. decis. 162. numer. 7. decis. 443. num. 2. par. 1. recent. nihil repugnante quod memoria societatis canet ad fauorem Capponij, quia hoc non excludit quin deinde Capponius declarare potuerit se habere nudum nomen per eque Ghezziis societatis creditores, & hæc declarando attendenda est Gratian. discept. 501. num. 10. & seg.

Præsertim, quia concordat utriusque societatis summa ac tempus, & sub ea die 28. Octobris nullam aliam societatem per acta Nucole Notarij rogati celebratam fuisse. immediate ad fauorem illorum de Ghezziis probant diligentia in actis factæ ab eodem Notario per quibus negari probatur, ut post Bart. & alios ibi alleg. dixit Rot. decis. 139. num. 10. par. 4. tot. 2. recent.

His accedit quod Catalonus per mortem patris sui iuris effectus debita se contracta viuente patre se soluturum esse non per locum aut verba Curialia, sed serio ac deliberate declarauit quod satis esse ad obligationem sublinendam, tradit Christini. decis. 15. numer. 11. lib. 3. & dixit in his terminis Rota in supras. Romana Societatis Officij coram R.P.D. meo Albergo, eo magis quia ex circumstantiis facti, & qualitate personarum eliminatur prolixus hoc contractu omnis suspicio fraudis, per quia cessante in fortioribus terminis obligationis contracti ad minorem, eam regularitatem, & executionem metiri in vim declarationis postea factæ de soluendo generaliter debita prius contracta dixit Rota decis. 119. num. 6. & seg. ubi hac distinctione præsumptionis fraudis, nec ne conuincuntur contrarie per opiniones par. 7. recent. & in Romana fratrum Confess. 12. Decembris 1650. §. quare coram R.P.D. meo Melito.

Non obstat allegatus excessus mandati relaxari pro summa scut. 900. cum societas fuerit superlucrata pro medietate, quia cum societas ad fauorem D. Matthei esset scut. 1860. utique amisso etiam lucro medietatis remanet debitum in scut. 900. & ultra.

Et ita decisum utraque parte informante.

MELITEN seu RHEGHINEN. Parochialis.

Luna 26. Ianij 1633.

ARGVMENTVM.

Possessio capta intra decem dies ad appellandum attentata non est quando agitur de prouisione Ecclesiæ Parochialis. Papa licet prouidendo non attentet lite pendente, attenta nihilominus prouisus dicta prouisione utendo sine partis citatione.

SYMMARIVM.

1. Possessio capta sub tali die probatur ex publico instrumento, quod plenam fidem facit.
2. Non attento an præcesserit Iudicis mandatum, vel quod capta fuerit intra decem dies ad appellandum declaratur num. 4.
3. Appellatio datur ab irrationabili Iudicio Episcopi.
4. Possessio ad effectum manifestationis nil refert, an capta sit de mandato Iudicis necne cum attendatur nudum solum apprehensionis, reuocata illius instantia ad aliud iudicium.
5. Possessio Ecclesiæ Parochialis in capto potest intra decem dies ad appellandum quia hoc casu non datur appellatio suspensiva ne interim cura animarum derelinquatur.
6. Possessio posterior præsumitur clandestina.
7. Manifestatio datur anteriori possessioni concurrenti cum posteriori quando non habuit se pro spoliato.
8. Possessor anterior semper est citandus.
9. Annulla etiam si eius possessio ignoraretur.
10. Possessio capta post appellationem non est attentata.
11. Papa licet prouidendo lite, & appellatione pendente

non attendit, attentat nihilominus prout fuit dicta prouisione vtendo sine partis citatione.

- 12 Mandatum de manutenendo concessum vigore possessionis attentata est notorie iniustum.
- 13 Possessio attentata manutenibilis non est.
- 14 Mantentio datur possessori posteriori contra quem Index primæ instantiæ iussit pronuntiauit.

DECISIO DLXIX.

Iulio Iorio, qui pæxio concursu ab Ordinario prouisus fuit de Ecclesia Parochiali sub inuocatione Sancti Michaelis Archangeli loci Piscopij dixerunt Domini dandam esse mantencionem in eiusdem Parochialis possessione. Eam siquidem illum accepisse sub die 28. Iunii 1649. constat ex t publico instrumento, quod in his terminis plenam fidem facere probat textus in l. pradii ubi gloss. & DD. ff. acquir. possell. Pur. decis. 650. num. 4 lib. 1. Cesar de Grass. decis. 5. num. 2. de caus. possell. & propr.

Nihil obstante quod non præcesserit mandatum

- 2 Iudicis, vel quod t possessionem cepisset intra decem dies a die sue prælectionis, & postea Philippus Aduersarius appellauerit ab irrationabili iudicio t Episcopi, vt potuit ex alleg. per Adden. ad san. mem. Greg. XV. decis. 338. num. 7. Rot. decis. 40. sub num. 1. par. 1. rec. & in Maioricens. Parochialis 12. Iunii 1646. coram R. P. D. meo Celsio.
- 4 Nam ad effectum manutenitionis nihil refert, t an possessio capta fuerit de mandato Iudicis necne, cum attendatur nudum factum apprehensionis, reiecta illius instantia ad aliud Iudicium, vt respondit Rota decis. 107. num. 1. coram san. mem. Gregor. XV. & in Pernisina Parochialis 10. Iunii 1641. coram me, cumque agatur de Ecclesia Parochiali, ac prouisione facta pæxio concursu potuit capi possessio, t etiam intra decennium, quod irregulariter conceditur ad appellandum, quia isto casu non datur appellatio suspensiva, ne interim cura animarum detrimentum patiaris sic disponente Sac. Conc. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 18. Constit. san. mem. Pij V. inter impress. Bullar. tom. 2. in 33. §. 10. et aduersus Rot. decis. 655. num. 4. coram bon. mem. Duranto decis. 369. num. 3. par. 4. tom. 2. recent. & in alijs relictis ab Add. ad Greg. XV. decis. 338. num. 6. & 7.

Nec in concursu anterioris possessionis à Iulio vt supra capta suffragatur Philippo Aduersario posteriori possessio, quam cepit de anno 1650. quia præsumitur t clandestina, dum prior possessor, t se pro spoliato non habuit Felin. in cap. licet causam sub num. 8. part. 1. recent. præsertim quia prior possessor citatus non t fuit vt debuit, in cap. licet Episcopus de prebend. in 6. Rot. dec. 284. num. 17. ubi quod hoc procedit t etiam si eius possessio ignoraretur par. 5. recent.

Et insuper possessio Philippi apprehensa post appellationem ab eo vt supra interpositam t infecta est labe attentatæ, non solum ad appellat. in 6. Burfat. conf. 21. num. 13. lib. 1. Lancell. de attentat. par. 2. cap. 12. in prefat. nu. 100. à quo non excusat prouisio Apostolica quam idem Philippus obtinuerat, cuius vigore possessione estinguitur, nam licet Papa prouidendo, 11 licet vel appellatione pendente non attentet, attentat nihilominus pars ipsa, prouisione vtendo sine partis citatione Add. ad Greg. XV. decis. 2. num. 6. & 15. Rota decis. 335. num. 3. & 4. par. 2. tom. 2. rec. & in Maioricens. attentatorum 4. Iulij 1646. coram Reuerendiss. Episcopo Terracinen. in Bizzantina Turispatronatus 6. Februarij 1648. coram bon. mem. Arguelles, & in Gerunden. Vicaria 27. Ianuarij 1645. coram nos.

- Hinc Philippum neque iurat mandatum de manutenendo obtinuit in primæ instantia, nam notorie iniustum t apparer, cum imitator dictæ possessionis attentatæ, que manutenibilis t non est Lancell. de 3. Burfat. decis. 262. num. 4. & passim in secunda instantia datur mantentio possessori, contra quem primæ num. 5. & 9. impress. apud Modern. de manent. decis. 458. n. 8. coram san. mem. Greg. XV. ubi add. n. 10. alleg. concordantes.
- 14 Index t notorie iniuste pronuntiauit Rota decis. 338. num. 5. & 9. impress. apud Modern. de manent. decis. 458. n. 8. coram san. mem. Greg. XV. ubi add. n. 10. alleg. concordantes.

Atque ita iuxta ea, quæ hæcenus deducta sunt, decisum fuit, informantæ solum Iulio, citato Iosepho Aduersario, &c.

HISPALEN. DECIMARVM.

Luna 23. Iulij 1633.

ARGVMENTVM.

Præuilegium exemptionis à decimis concessum à fel. record. Gregorio XII. & Urbano VIII. Monialibus Ordinis S. Clare, cum sit fundatum in paupertate & restrictum ad non habentes annua scuta 15. ann. de Camera pro qualibet non suffragatur, nisi probata hac qualitate.

SVMMARIVM.

- 1 Capitulum Hispalen. ratione perpetue administrationis quam pro Archiepiscopo exercet habet assensum iuris super exactione Decimarum in sua Diocesi.
- 2 Præuilegium concessum Ordini S. Clare à solatius Decimarum cuiusvis restrictum ad annua scuta 15. pro qualibet Moniali non suffragatur non probata dicta qualitate.
- 3 Præuilegium qualificato qui nititur probare de se si versari in causa præuilegij, & illius qualitate qualificare.
- 4 Libri Monasterij probant quantitatem reddituum eiusdem.
- 5 Præuilegium exemptionis à decimis licet restrictum scuta 25. pro qualibet Moniali, tunc ex dicta summa non sunt deducenda expensæ pro salariis & vitijs famulorum & carmenem Monialium, sed totus redditus sunt computanda.

DECISIO DLXX.

Teneri Moniales Sanctæ Agnetis Ordinis S. Clare existentes in Ciuitate Hispalensi solent decimas Decano, & Capitulo Metropolitane Ecclesiæ Hispalensis decimam hodie fuit, quia eidem Decano & Capitulo ratione generalis, & perpetue administrationis reddituum & Decimarum quam nititur Archiepiscopi exercere in ea Diocesi ius assensu super vniuersali exactione Decimarum, vt supradixit Rot. decis. 22. num. 1. par. 7. recent. in Hispalen. Decimarum de Baraona 16. Martij 1646. 8. Capitulum coram R. P. D. meo Cerro in Hispalen. Decimarum de Febr. 1647. §. primo, coram R. P. D. meo Melin. & in puncto contra Moniales Ordinis Sanctæ Clare in alia Hispalen. Decimarum 20. Nouembrijs 1651. in priuilegio coram R. P. D. meo Cerro.

- Præuilegium vero exemptionis Ordini Monialium Sanctæ Clare à fel. record. Gregorio XII. & Urbano VIII. concessum cum sit fundatum in paupertate

paupertate, & restrictum ad non habentes annua senta
25. aut de Camera pro qualibet, non suffragatur ad-
uocatus nisi paupertatem huiusmodi plenè & con-
uenter probent, vt in his terminis dixit Rot. decif.
240. sub num. 2. vers. nec in contrarium par. 4. diuers. 951.
sub num. 6. penes Seraph. decif. 704. nu. 2. vers. ad secun-
dam penes Burat. & in dicta Hispania. Decimarum anni
1651. §. quia cum coram R. P. D. nec Cero nam qui ni-
tetur priuilegio qualificato probare debet se & versari
in calu priuilegij, & illius qualitem iustificare,
Ceph. conf. 387. nu. 16. & seq. Surd. conf. 45. nu. 14. conf. 449.
num. 42. Rot. dec. 402. num. 4. ad fin. par. 2. recent. dec. 258.
num. 6. apud mant.

Nec tamen villatenus probantur; quin tñò ex com-
puto illarum Aconomi quòd exhibuerunt vigore
compulsorij ipsi præsentare, vt eodem libris Mo-
nasterij ↑ quantiatem reddituum contra eas plenè
4. probantes Anchar. conf. 44. num. 5. & 6. Fulg. conf. 102.
num. 2. Ayn. conf. 805. num. 12. cum aliis allegatis à
Modern. Patinus de script. priuar. lib. 5. tit. de lib. Mo-
nast. cap. 1. num. 29. fol. sub 166. & in Romana Computa-
rum 4. Aprilis 1636. coram bon. mem. Pirano, apparet
de pingui redditu longè excedente ratam scut. 25. auri
de Camera cuiuslibet Monialii assignandam facta distri-
butione in 72. Moniales professas quoc in hoc Mona-
sterio S. Agnetis reperiti fissa fuit Abbatilla, vt in
Summ Capituli num. 8.

Nil vigente quòd ibidem Abbatilla asseruerit,
quòd vltro adfunt 24. senae, seu famulae necessariae
pro seruicio professorum & aliar septem personarum extra
Monasterium, Monasterio inferuientes, nam etiam his
additis numero Monialium superant redditus quos
computandos esse abique detractiōe expensarum
pro salariis & victu famulorum aliarum quæ similibus
concernentes personas ipsarum Monialium dixit in
terminis similis Priuilegij Rot. apud Seraph. decif. 951.
sub num. 8. vers. seruauerunt, & clarum dec. 977. sub nu. 2.
vers. aut legimur.

Exita decifim informante solum Capitulo, Mo-
nialibus tamen per contradietas citatis.

ROMANA CENSVS. SEV SALVIANI.

Ven. 27. Iunij 1653.

ARGVMENTVM.

Salvianum non competit super officio Presbiterij
Curatorum ex defectu hypothecæ cum sit de Regali-
bus Principis, sine cuius assensu obligari & hypothecari
nequit; Et an saltem hypotheca cadat super fru-
ctibus, & commoditate illos percipiendi latè in deci-
sione articulus discutitur, vbi cum distinctione pro-
ceditur, an officium fuerit concessum ex pacto, & pro-
videntia, an verò titulo oneroso?

SVMMARIVM.

1. Salvianum non datur super officio Presbiterij Curatorum
ex defectu hypothecæ resistente natura officij illius
creationis sine licentia Regis.
Hypotheca defectus impedit immisionem in Salvianum,
ibid.
2. Officia habentia Iurisdictionem sunt de regalibus
Principis reliqua verò respiciunt administrationem
iustitia nequaquam sunt de iure com-
muni.
3. Officia quæ de regalibus Principis non sunt circum-
scripta particularibus Constitutionibus, quales ad-
Pars Secunda.

sunt in Regno Neapolitano alienari, & hypothecari
possunt absque Principis assensu.

4. Officium Presbiterij Curatorum maioris est de Regalibus
Principis, quia non nisi ex speciali Regis concessio-
ne obtineri potest.

5. Officium predictum de sui natura non est transmissi-
bile ad heredes, nec versatur circa simplicem loca-
tionem eorum, & perceptionem emolumentorum,
sed est maxima qualitatis, & confidentie.

6. Nec recipit absque Principis assensu hypothecam, non
secum alia regalia.

7. Dominium officiorum regalium semper remanet penes
Principem, & sola administratio, ac titulus in con-
cessionariis transferuntur.

8. Text. in leg. final. Cod. de pignori loquitur de officio
quæ vendi, vel ad heredes transmissi permittuntur
est.

9. Text. in §. optimum Auth. de exhibend. reis Intel-
lectus.

10. Ab impensione officij in legitimam non potest inferri
ad facultatem alienandi, & hypothecandi, quod
etiam impunito fit tantum respectu estimationis,
quatenus contingeret officium alienari.

11. Hypotheca licet non cadat super officio, cadit saltem
super fructibus, vel commoditate illos percipiendi,
eo quod considerantur tanquam separati, vel sepa-
randi à fundo, vel officio.

12. Non procedit post mortem debitoris, per quam om-
ne ius etiam fructibus expiravit, & assensu exem-
plum de usufructuario, & de emphyteusi, nu-
mer. 13.

14. Declara quando versatur in concessione, & pa-
cto, & providentia, secum si concessio est hereditaria,
quia vbi successori officium habere non potest, nisi
tanquam hereditarium, creditoribus defuncti
competit alio super fructibus, ac si defunctus vi-
neret.

Contraria procedunt quando concessio est facta pro vno
ex filiis absque expressione heredis, num. 16.

15. Defunctus representatiue viuere censetur in persona
heredis.

Heres tenetur ad omnia hereditaria, ibid.

17. Officium in persona heredis, licet dicatur nouum, ta-
men transit cum qualitate hereditaria.

18. Officij concessio obtema titulo onerosissime primis ac-
quirent potest fructus rei, necdum eius vita durare,
sed etiam in perpetuum obligare in preiudicium
successorum, & in terminis officij Curatorum, num. 21.
Et de concessione facta ob merita concessionarij, nu-
mer. 22.

19. Ius Patris ex pecunia proueniens exiguatur omne ius,
quod possit competere filiis ex contractu, vel gra-
tia Principis.

20. Et hanc opinionem Rot. constanter tenet.

23. Hypotheca super ipso officio, non potest à primo acqui-
rente ex causa onerosa in preiudicium successorum
constitui sine Principis assensu.

24. Officium differt à fundo, quia strictius in illud, quam in
fundo proceditur.

25. Titulus onerosus ex quibus excludatur in concessione
officij.

26. Titulus onerosus non refertur, si pecunia soluta pro of-
ficio obtinendo non æquale illius valori, & num.
27. Vbi in fortioribus terminis de concessione facta
intuitu meritorum.

28. Censui impositus super officio cum licentia Prin-
cipis in casu dissolutionis eiusdem officij si non
fuit extinctus, ipsi Principi ob assensum im-
positioni prestitum incumbit omni solvenda
fructus.

Cc

29 Officij acquisitio, ut facta dicatur titulo oneroso, qua requiratur?

30 Appellatione successorum in officio, de quibus loquitur concessio Principis, non veniunt, nisi descendentes, & heredes sanguinis.

31 Amplius quando sit mentio descendenticum, & 332. In fortioribus terminis prerogationis officij in perpetuum pro heredibus, & successoribus.

32 Appellatione successorum in officio non veniunt, nisi heredes sanguinis præsertim quando Princeps facultatem concessit primo acquirenti supponendi officium maioratus favore agnationis, quæ otiosa esset si de heredibus extraneis sensisset.

34 Officij concessio, quando est mixta, tunc obligatio defuncti non nocet successoribus adveniens hereditatem cum benef. leg. & Inventori.

35 Facultas à Principe concessa vinculandi officium favore descendenticum agnationis, & cognationis pro consecratione officij in familia non se extendit ad ext. anteq.

36 Officium vinculatur pro familia, sicut alienari nequit extra familiam, ita nec cadere potest sub hypothecæ creditorum, quia repugnant consecrationi in familia, & per eas deveniunt ad alienationem, & num. 57.

38 Facultas hypothecandi non venit sub facultate alienandi in feudatibus.

39 Primus acquirens si ex necessitate tenetur ad Officium nominare descendentes, & transferre, tunc d. d. descendentes stantè dicta necessitate nominandi dicuntur habere officium à Principe non à primo acquirente, & n. 40.

41 Distinctio Rouini conf. 43. nu. 5. & conf. 106. nu. 19. & 29. An electio sit faciendæ de persona incerta ex certis, an vero de incerta ex incertis refertur.

42 Successores in officio mediante nominatione faciendæ à primo acquirente si inestitutur à Principe recipiunt, non tenentur ad debita prædecessoris, quia in eorum personis officium dicitur novum.

43 Limita quando in facultate Principis nominandus memoratur sub qualitate heredis, & officium non fuit questum titulo oneroso.

44 Officium non esse hypothecabile sine assensu Principis probatur ex obseruantia.

45 Primus acquirens si per viam contractus instituit super officio primogenituram cum expressa prohibitione alienandi Notario stipulante pro futuris successoribus, non potest deinde in eorum præiudicium addere omni diuersum in testamento.

46 Maioratus quoties ex facultate regia instituitur, is qui illum irrevocabilem facere intendit, promittit maioratum perpetuo firmum habere illumque nunquam revocare.

47 Nec Pater nihil tunc facere potest in præiudicium successorum.

48 Officium quando est merè hereditarium, & agitur de præiudicio creditorum hypothecæ creatæ ante primogenituram habentium, quibus non potest per debitorem præiudicari præueniendo nominationem per actum inter vivos.

49 Saltem quoad fructus vivente debitore percipiendos.

50 Facultas primogenituram erigendi non suffragatur literis nondum expeditis.

51 Satis est quod concessio præcedat, qua solo verbo Principis perficitur etiam ante expeditionem literarum, & nu. 52.

52 Concessio Principis, quod præcessor, probatur ex Concessione primi acquirentis, qua cum sit verisimilis, & correspondat literis postea expeditis, probat

etiam in præiudicium tertij, & num. 54.

55 Successor in Maioratu tenetur ad debita suffragia contracta ante illius erectionem.

56 Conclusio locum habet in bonis, quæ propria sunt etiam patrimonio, & potuerunt hypothecari, non autem in his, quæ magis Principis censentur sunt etiam licentia hypothecam non recipiunt.

57 Decisio in Romana Dotis 22. Iunii 1646. coram Eminentiss. D. Card. Othobono, declaratur.

DECISIO DLXXI.

Fuisse à g. Marchione Antonio Seniore de Tassis recognitam bonam fidem census scutorum 12 mil. in sorte principali de anno 1590. impositi ab Alexandro Gottifredo, & venditi g. Nicolao Seniore de Gauotis, necnon tunc temporis possessum ab eodem Antonio officium Præfecti Curforum pro Rege Catholico in Vibe Roma, quod hodie possidet D. Marchio Antonius Junior de Tassis, nemo dubitavit sed immixtionem ex vili Saluiano interdico, & pro fructibus dicti Census in possessionem officij humanitatis petitam à fratribus de Gauotis Nicolai hæredibus denegandam esse Rota censuit ex defectu hypothecæ ad hunc effectum necessariæ, l. 1. ff. de Saluiano. interl. §. item seruatus Insist. de alt. Duraz. decis. 327. num. 1. resistente natura officij illius creationi sine licentia Regis.

Quicquid enim sit de distinctione inter officialitatem iurisdictionem, & seu respicientiam administrationem iustitiæ nec ne, quorum primam speciem esse de regalibus Principis, alteram nequaquam de iure communi, ac propterea circumscriptis particulatibus Constitutionibus, & quales adsum in Regno Neapolis, alienari, & hypothecari posse abique Principis assensu tradunt Doctores allegati à Ioan. Franc. Pont. decis. 16. numer. 26. vers. quæ verò non habent iurisdictionem, & num. 32. decis. 37. numer. 13. & 17. vers. officia, ubi loquitur in specie de offic. Magistr. Curforum, & Præfecti Curforum, Romæ, decis. 45. num. 6. Modern. Neapolit. in tract. de legal. ritual. de regalib. off. lib. num. 63. Modern. Scalenfium. resolut. forens. 100. num. 43. & segg. alter Modern. Neapolit. contr. forens. lib. 1. 44. num. 26.

In puncto similis Officij Curforis maioris concessi aliis de familia DD. de Tassis tradit illud esse de Regalibus, & Principis Larr. alleg. fiscale 50. num. 14. quod noulis ex speciali Regis concessione obtinere potest, non est de sui natura transmissibile à de hæredibus nec versant circa simplicem locationem equorum, ac perceptionem emolumentorum ex literis provisionum, in quibus terminis loquitur d. Pont. in eadem vers. alleg. decis. 37. sub num. 17. Sed maximè est qualiteris, & confidentia, vt in terminis Officij Curforis maioris ait idem à Pont. decis. 38. numer. 45. & 48. & per consequens non fecus, & ac alia regalia, abique Principis assensu hypothecam non recipit, eo quod officiorum Regalium officium sit semper tantum penes Principem, & sola administratio, ac iurisdictionis in concessionariis transfertur, §. optimè aut. de exhiben. reis, Multrell. de Magistr. lib. 1. cap. 13. num. 21. Grat. discept. 50. numer. 27. & 28. à Pont. decis. 37. 28. numer. 56. & sub numer. 57. vers. sed aduertatur, ubi quod text. in leg. fin. Cod. de pignor. & loquitur de officiis, quæ vendi, vel ad hæredes transmitti permittuntur est Capic. Larr. decis. 6. num. 26. & 27. vbi addit, quod in eisdem terminis in ea parte, qua hypothecam concedit intelligendum est, text. in dist. §. optimè. Seneff. decis. 1294. numer. 4. ac 17. lib. segg. vbi quod non potest iudici

inferri ab imputatione in legitimam ad facultatem
 10 † hypothecandi, & alienandi & quod etiam imputa-
 tio sit tantum respectu extimationis, quatenus con-
 tingeret obsequium alienari *Mart. vol. 40, num. 7. Rot. dec.*
116. num. 12. par. 4. to. 2. rec. cum aliis allegatis à Modern.
Foralruen. de pignor. lib. 2. qu. 14. n. 17. & segg.

Quodque dici solet cadere hypothecam saltem fu-
 12 perfructibus, † & commodate illos percipiendi; eo
 quod considerantur tanquam separati, vel separandi à
 quod considerantur tanquam separati, vel separandi à
 fundo, vel officio, *Ant. Capic. decis. 31. num. 11. vers. in*
finde, vel officio, Capici Latr. decis. 26. num. 7. & 8. Rot. dec.
316. num. 3. par. 4. divers. decis. 116. num. 13. & segg. par. 4.
10. 2. recent. decis. 405. num. 8. & 9. apud Cinc. de Censib.
in Romana Salutaria 27. Iulij 1650. 3. fin. coram R. P. D.
 13 *meo Melia. Nullatenus procedit † post mortem debi-*
toris, per quam omne ius etiam in fructibus expiravit
ad text. in l. lex vestigali ff. de pignor. Duran. decis. 445.
 14 *num. 30. Merlin. in terminis † usufructuarij decis. 748.*
 15 *num. 2. in terminis emphiteusis Baratt. dec. 749. num. 26.*
 16 *& 17. idem Merlin. dec. 645. n. 1. & 2. Rot. dec. 238. sub nu.*
 17 *8. vers. minus obstat apud Zacch. de oblig. camer. in pun-*
 18 *cto à Pont. d. dec. 28. sub nu. 2. vers. ex his.*

Et quamvis in d. decis. 238. num. 9. & 10. apud Zacch.
 19 de oblig. camer. declaratur id procedere, quando † ver-
 20 sumur in concessione ex pacto, & providentia, secus si
 concessio, vel est hereditaria, quia ubi successores offi-
 cium habere non possent nisi tanquam hereditarium
 creditoribus defuncti competit actio super fructibus,
 & commodate illos percipiendi, ac si defunctus vi-
 21 detur, cum vivere censetur † representatiue in per-
 22 sona heredis, qui tenetur ad onera hereditatis, vt in
 terminis officij *Rout. conf. 104. numer. 7. & 9. ubi quod*
 23 *contraaria procedunt † quando concessio est facta pro*
 24 *vno ex filiis, seu persona nominanda subque expres-*
 25 *sione heredis, & numer. 15. in fin. conf. 106. sub numer. 11.*
 26 *& 12. lib. 2. Nogueroi. alleg. 19. sub numer. 52. Rouerier.*
 27 *decis. 56. numer. 11. & seg. impress. apud Rout. post d. d.*
 28 *conf. 106. Capic. Latr. decis. 6. numer. 20. & 24. & decis.*
 29 *26. sub nu. 10. & segg. ubi signanter nu. 18. ponderat quod*
 30 *licet in persona heredis † officium dicatur nominatim,*
 31 *transmittitur cum qualitate hereditaria, alioque refert*
 32 *Modern. Neapalis. de regalib. tit. de regal. offic. num. 12. &*
 33 *25. & n. 45. vers. nec hinc.*

Vel est obventa titulo oneroso, † nam tunc primus
 34 acquiritur potest fructus rei, nedum eius vita duran-
 35 te, sed etiam in perpetuum obligare in præiudicium
 36 successorum *Gutier. canon. quæst. lib. 2. cap. 5. num. 47.*
 37 *Facchin. controu. iur. lib. 7. cap. 8. vers. & ideo illud, sub-*
 38 *dens, quod diu Patriis ex pecunia proveniens † extin-*
 39 *guat omne ius, quod posset competere filiis ex con-*
 40 *tractu, vel gratia Principis, eumque sequitur Rot. decis.*
 41 *741. num. 7. allegando plures decisiones concordantes,*
 42 *& afferendo quod Rota hanc opinionem † constanter*
 43 *amplexata fuit. par. 4. tom. 3. recent. Nogueroi. in pun-*
 44 *cto officij Curtioratus alleg. 19. numer. 54. Capic. Latr.*
 45 *decis. 6. num. 25. decis. 70. sub numer. 45. ubi loquitur de*
 46 *concessione facta † ob merita concessantij, & in*
 47 *puncto officij de quo agitur. For. in Romana dotis 22.*
 48 *Iulij 1646. §. 1. & segg. coram Eminentijs. D. Card. Ot-*
 49 *thobono, quicquid sit respectu hypothecæ super ipso*
 50 *officio, † quam nec à primo acquirente ex causa onero-*
 51 *sæ in præiudicium successorum constitui posse sine*
 52 *Principis assensu tenent Ifern. Frece. Clar. Mastrill. &*
 53 *alijs plures allegati à Capic. Latr. d. d. decis. 70. num. 42.*
 54 *Reg. Galest. de alienat. & success. offic. reg. conf. unico*
 55 *num. 13. num. 137. & segg. & signanter num. 136. ait in hoc*
 56 *differt † officium à feudo, quia strictius in illo, quam*
 57 *in feudo proceditur, redditque rationem numer.*
 58 *137. & 138.*

Pars Secunda.

Neutrum applicatur casui nostro, non inquam ti-
 59 tulus onerosus, † quia etsi vltima concessio perpetua
 officij in Antonio Seniore, Simone eius filio, eor-
 60 umque familia exprimat militaria seruitia ab eo dem
 Antonio præstita Regi, ac promissionem scutorum
 61 50. mil. tamen respectu seruitij militaris remunera-
 tio Regia iam præcesserat mediante primæ conces-
 sionis personalis in Antonio ad vicam Simonis dicto-
 rum seruitiorum intuitu prorogatione, pro qua obte-
 62 nenda Antonius vitro impendebat in iinere sollicita-
 tionibus, & alijs similibus scuta decem millia pro-
 uenientia ex Censu Dominorum de Gauortis, quæ
 prorogatio sicuti non profuit alijs descendebus,
 quia morte Simonis expiuit, ita nec in eorum
 præiudicium ius aliquod tribuit dictis censuarijs,
 quauis ea fuisset causa, vt deinde vltima concessio
 pro descendebus obtineretur, vt in puncto *Rout.*
 63 *conf. 43. numero decimo & vndecimo libro secundo.*
Gamm. decis. Lustran. 229. sub numer. 3. vers. his non obstatibus.

Respectu verò promissionis scut. 50. mill. quæ verè
 64 vna cum Regia munificentia fuit causa finalis perpe-
 tuationis officij, non resultat titulus onerosus, † cum
 quia talis promissio valori officij annui redditus scut.
 14. mill. circiter ex datis in *Sump. D. Marchionis num.*
 7. & 8. non æquiualeat, vt ad hunc effectum oportet
 65 *Bald. in prelad. segdor. numer. 11. Soccin. Sen. conf. 4. num.*
 6. vers. quinto, *Baldus lib. 3. Rolan. conf. 13. num. 11. &*
 66 *segg. lib. 3. Boff. 3. par. 4. tit. de Principum num. 323. vers. est*
 67 *igitur necesse Peregr. de iur. fisci lib. 1. tit. 3. numer. 29.*
 68 *Marescot. d. d. d. res. lib. 1. cap. 74. num. 5. in fin.*
 69 *Merlin. decis. 88. numer. 16. & in fortioribus terminis*
 70 *† de concessione facta intuitu meritorum Soc. d. d.*
 71 *conf. 4. num. 4. & 5. Rolan. conf. 23. num. 29. lib. 1. Boff. lib. 1.*
 72 *num. 152. Gamm. decis. 129. sub numer. 1. col. 2. vers. & habita,*
 73 *Merlin. dec. 756. n. 6.*

Tum etiam quia cum dicta scuta 50. mill. Antonius
 74 Senior solueret ex pecunijs retractis ab alio Censu
 cum licentia Regis imposto super hoc ipso officio:
 quem nunquam extinxit, quemque extinguendi, &
 75 eius fructus interim soluendi onus successoribus in
 76 officio, † & in casum deuolutionis, quatenus prius
 extinctus non fuisset, ipsi Regi ob assensum imposi-
 77 tionis simpliciter præstitum incumbit *Ciriac. controu.*
 440. num. 16. & 17. *Nogueroi. allegat. 33. num. 8. Rot. decis.*
 86. num. 39. par. 5. decis. 127. num. 16. par. 6. recent. decis.
 402. num. 2. & 3. post *Cinc. de Censib. & in Romana De-*
 78 *uolutionis Datus 5. Iulij 1652. 8. eius coram R. P. D. meo*
 79 *Veroffio, nihil dicitur soluiffe de proprio, nullaque*
 80 *adest eius patrimonij, quoad sortem principalem di-*
 81 *minutio omnino necessaria, † vt acquisitio officij*
 82 *censeatur facta titulo oneroso, Rout. d. d. conf. 42. sub*
 83 *numer. 8. sub numer. 11. & 12. lib. 2. allegans Ifern. in cap. Im-*
 84 *periale, §. præterea Ducatus numer. 39. in addit. de probib.*
 85 *alienat. per Federic. bonus est text. in l. si sponsus*
 86 *§. si maritus heres, ibi, neque enim pauperiorem fieri qui*
 87 *non acquirit, sed qui de patrimon. suo disposuerit, & in*
 88 *§. fin. in fin. ibi, vbi cumque igitur non diminuit de facultatibus*
 89 *suis qui donauit & c. donatio valet ff. de donat. in-*
 90 *ter vir. & vxor.*

Patet non applicatur titulus, seu qualitas hereditaria,
 91 quia in vltima concessione nulla fit mentio hereditum,
 sed tantum successorum, ibi, vt ipsi (hoc est
 92 Antonius Senior, & Simon filius), & reliqui successores
 93 sui habeant & c. quorum appellatione † cum infra
 concessio loquatur de successoribus in officio,
 ac de descendebus, & consanguineis, non
 94 denotatur successio hereditaria, sed rei, id est,
 ac sanguinis, *Rout. conf. 106. numer. 4. in fin. lib. 2. &*

Cc 2

decis. 27. num. 12. decis. 72. nu. 43. Capie. Latr. decis. 70. nu. 37. num. 41. & 43. ubi hoc ampliat ꝑ quando vt in casu nostro, sit mentio descendendum, alique relati à Modern. Neapol. de regalib. tit. de regal. offic. num. 38. & 61. ab alio Modern. de success. ab intestat. capit. 3. theor. 107. num. 33. Reg. Galeor. in fortioribus terminis protogationis officij ꝑ in perpetuum pro hereditibus, & successoribus consil. vico de alienat. & success. offic. regal. n. 103. & 104. & 140. & in simili Rot. decis. 112. num. 9. in fin. par. 6. recent. Præsertim quia infra ad ampliandam concessionem datus primo acquirenti facultas supponendi officium maiotatui fauore agnatorum, & cognatorum, quia otiosa esset si s. cellorum nomine Rex do hereditibus extraneis sensisset, Lanar. in addit. ad Regem. Lanar. in cap. 1. num. 59. & per tot. de success. feudor. relati à Modern. Neapol. contr. forens. lib. 1. cap. 44. num. 31. Gurb. de success. feudor. practid. 5. num. 42. Et ad summum concessio esset mixta in ꝑ qua obligatio defuncti minimè nocet successoribus aduentibus hereditatem cum beneficio legis, & Inventarij, Affat. in cap. 1. num. 19. de vis. feud. tit. an agnati, vel filij defuncti Clar. in s. fundum quass. 42. vers. successus quaro, & quass. 43. vers. sed quid si adit Alex. conf. 28. num. 18. lib. 5. Rot. decis. 72. num. 1. & segg. decis. 102. num. 1. apud Cinc. de Consil.

Non obstat quòd primo acquirenti Rex concesserit facultatem vinculandi officium, quia ꝑ cum hæc facultas sit restricta ad fauorem descendendum agnatorum, & cognatorum pro conseruatione officij in familia, non præbet potestatem vinculandi ad fauorem extraneorum, leg. Paulus, ubi gloss. verb. remissis ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solat. Salys. in l. fin. num. 3. Cod. de remiss. pignor. Negaf. de pignor. 3. memb. 6. part. numer. 14. Ciriac. contr. 34. num. 5. & 6. Surd. decis. 265. numer. 10. & 11. Maur. allegat. 75. sub numer. 3. vers. rursus Rot. in Signina Saluati 4. Ma. 1643. §. quò vero coram me, quia sicut excludit ꝑ quòd officium possit alienari extra familiam, Soc. iura. consil. 53. numer. 4. lib. 2. Surd. consil. 1. num. 7. & 8. Rot. decis. 4. numer. 14. par. 7. recent. Ita quòd cadat sub creditorum hypothecis, quia repugnant conseruationi in familia, & per eas denentur ad alienationem, vt ex text. in l. fin. Cod. de reb. alien. l. ferra. in cap. Imperiale num. 2. de probib. alien. per Feder. Tell. Fernand. in l. 26. Thaur. sub n. 11. col. 11. Mafrill. de Magistr. lib. 1. cap. 13. num. 31. à Ponte decis. 28. nu. 50. & 51. alique allegati à Modern. Forliten. de pignor. lib. 1. tit. 1. quass. 14. num. 16. & in fortioribus terminis, quòd etiam concessa facultate alienandi ꝑ in feudali bus non veniat facultas hypothecandi, Surd. dec. 254. num. 26. in fin. Vinc. de Franch. decis. 71. n. 15. & seg. Pacif. de Salu. in spec. 3. n. 56.

Cumque in ventre dictæ facultatis habeatur, quòd succedere teneantur filij, ac descendentes agnati, & in eorum defectu cognati, & his deficientibus transfuerales agnati, & deinde cognati, id quòd ponderato verbo teneantur collato in vocatos non illis, qui cogi non possunt inuiti successionem acceptare, sed primo acquirenti ꝑ imponit necessitatem dictos descendentes, & transfuerales ad officium nominandi, vt bene Surd. conf. 81. num. 17. vers. quarto respondeo, Soc. consil. 76. numer. 23. in fin. exinde allequimur quòd successores ex dicta necessitate nominandi dicuntur ꝑ habere officium à Rege, non autem à primo acquirenti institutore maiotatus, quia illi censetur de mandatum indut ministerium nominationis Rot. consil. 43. numer. 5. & conf. 106. num. 19. & 20. ubi distinguuntur electio ꝑ sic faciendi de persona incerta ex certis, vt in casu nostro, an verò de incerta ex incertis, lib. 1. ex text. in leg. vnum ex familia §. si de fidei

ss. de legat. 1. leg. Pater ff. de manu. vindi. Valenz. 155. numer. 14. & 21. à Ponte conf. 109. num. 50. & segg. Fusar. de subst. quass. 51. numer. 6. Tell. Fernand. in l. 26. Thaur. sub num. 11. colutn. 12. vers. nec hoc, Capie. decis. 26. num. 5. Rot. in Romana Doris 15. Iunij 1643. quia præfatos, & 2. Decembris 1644. §. alteram quass. mentum coram R. P. D. meo Cerro, attentis prædictis subsequens verbis concessionis, ibi, inuentionem, præterea prædictum Antonium, eiusque filios, & descendentes, & successores prædictos in perpetuum de huiusmodi officio, per quos euident sit quòd successores motum ꝑ nominatione faciendi à primo acquirenti instituntur ab ipso Rege, vt propterea nullatenus liceantur ad debita prædecessoris, quia in eorum persona officium dicitur nouum, & à Rege concessum Rot. citat. conf. 104. num. 4. lib. 2. à Ponte conf. 509. num. 5. & segg. lib. 2. Valenz. dicto conf. 155. num. 12. nu. 2. & 3. Negat. rot. alleg. 11. num. 115. allegat. 19. sub num. 15. & 16. cunctos casus alique allegati à Modern. Hispan. in l. vint. b. credit. par. 2. cap. 27. num. 10. & quatuor segg. sub num. 14. Hoc limitatur quando in facultate Principis ꝑ nominandum memoratur sub qualitate hereditaria, & cum eadem limitatione, Modern. Neapol. de Testat. tit. de regal. offic. sub num. 26. & 43. vers. nec hoc, & 2. ximè quia non fuit acquiritum titulo oneroso, Mene. conf. 161. num. 15. Surd. conf. 351. num. 18. Peregr. conf. 37. lib. 1. Bellon. iun. conf. 55. num. 30. & 31. à Ponte dicto segg. 109. nu. 16. lib. 2.

Quæ omnia clariora reddit obferuancia sublegeta, quia successu primus acquirentis quando talis officium hypothecare assensum Regis requisitum, & obtinuit, hoc enim demonstrat concessionem non esse hereditariam, aut officium hypothecabile habere, 43 Regis assensum, vt post Thef. iun. qn. 105. in fin. l. 2. in terminis Rot. dec. 72. sub nu. 7. vers. & deinde Lanar. allegat. Fiscal. 50. n. 91.

Hinc nil refert quòd Antonius in suo testamento mandauit solui eas debita, quia non potuit illi grauare successores in officio absque Regis assensu minus quia prius super officio primogenituræ non situerat ꝑ cum expressa conditione, quòd illud sit inalienabile, & indiuisibile, ac promissione de primogenitura numquam reuocando, mutando, vel doto, quæ cum emanauit per viam contractus, ac pro futuris successoribus Notario stipulante accepta fuerit, ademit potestatem addendi nouum officium in testamento postea condito Molin. de primogen. lib. 4. cap. 2. numer. 75. vers. in secundo casu, & num. 76. ubi dat pro cautela vt quoties ex facultate Regia ꝑ maiotatus instituitur is, qui illum intractabilem facere intendit, promittat maiotatum perpetuo sibi habere, & illum numquam reuocare Telaez. de maiotat. part. 1. quass. 26. per tot. & segg. numer. 30. Ciriac. controu. 25. numer. 26. Bellon. iun. conf. 47. 55. numer. 22. ubi quòd tunc Pater nihil ꝑ potest facere potest in præiudicium successorum, Valenz. conf. 155. num. 18. Cephal. conf. 12. numer. 33. Bologn. conf. 1. num. 14. & segg. Maur. alleg. 75. sub num. 4. vers. & quia Seraphin. decis. 427. num. 2. & decis. 374. numer. 2. in n. Bononien. fideicommissi 4. Maij 1648. §. reuocatio rei coram R. P. D. meo Celfo, confirmata 23. Iunij 1648. hinc sequitur, & segg. coram Reuerendiss. Dono meo Decano, quicquid dicendum esset si officium dicitur merè hereditarium, ꝑ & ageretur de præiudicio creditorum hypothecæ creatas ante primogenituram habentium, quibus non posse per debitorem præiudicari præueniendo nominationem per actum iudicis vitios tradit Rot. consil. 104. numer. 15. lib. 2. filius 49 quoad fructus ꝑ viuentem debitore percipiendos, vt

per allegatos à Modern. Hispan. in labyrinth. credis. e.
27. nu. 21. & 22.

Non obstat quòd tempore erectionis primogenituræ, ac promissionis præiata non dum essent expeditæ litteræ Regiæ super perpetuatione concessionis, & facultate exigendi primogenituram, nec postea expeditæ suffraganti Pelæz, de maiorat. par. 1. quæst. 14. de primog. lib. 2. cap. 7. num. 1. & segg. Molin. numer. 1. per tot. & par. 4. quæst. 2. num. 1. & segg. Quia satis est, quòd præcesserit ipsa concessio, quæ t̃ solo verbo Principis perficitur etiam ante expeditionem litterarum cap. quidam, & ibi Butr. num. 10. Imol. num. 8. de reuocant. Castal. decis. 1. numer. 6. vers. sed si prius eod. sit. Gabr. consil. 19. 4. num. 1. lib. 2. & in puncto facultatis erigendi t̃ primogenituram, vel testandi Roma in Romana Legati Ph. 2. Februarij 1628. coram reol. mem. Cocino impreg. apud Modern. de iur. Abbat. tom. 3. decis. 107. nu. 1. & segg. confirmat 15. May eiusdem anni, §. 1. coram eod. dem. Ex præcessisse constat ex confessione t̃ ipsius Antonij Senioris, & Simonis filij in contractu primogenituræ ibi, Hauendoci satio Sua Maestà gratia di peruenire il detto officio &c. come più latamente si conterrà nel privilegio che si ha da spedire della gratia, & infra ibi, La qual gratia Pompeo de Tassis in virtù della procura, che gli habbiano unadato, & ha ottenuto, quæ concessio cum sit verisimilis, t̃ cuiusque tenor correspondat litteris postmodum desuper expeditis, magni momenti est etiam in præiudicium tertij Cyn. in auct. hoc ius potestatem num. 3. Cod. de Sacrosanct. Eccles. Tiraguell. in l. si originem verb. donatione largitus num. 10. & segg. C. de reuocand. donat. Surd. consil. 290. num. 46. & decis. 355. sub nu. 6. Rot. in Mediolanen. Prabenda 11. Februarij 1650. coram me: contraria autem procedunt quando nullo modo gratia præcesserit.

Minus obstat quòd successores in maioriu teneatur ad debita institutoris contracta ante illius erectionem Perals. in l. 3. §. qui fideicommissum num. 128. ff. de hered. instit. Anton. de Padilla in l. vnum ex familia §. si de falcidia num. 77. de leg. 2. Sanchez. consil. moral. lib. 4. cap. 1. dub. 31. num. 3. Gomez. Leon. decis. 100. num. 6. Id enim locum habet in bonis, t̃ quæ proprie sunt de ius patrimonij, & potuerunt hypothecari non autem in his, quæ magis Principis cententur, sine eius licentia hypothecam non recipiunt, & concessa fuerunt cum qualitatibus supra ponderatis.

Ad decisionem in Romana Dotis 21. Iunii 1646. coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Orsibono t̃ emanatam favore filie institutoris crediculis dotis, Domini responderunt, quòd decilio in fine se ipsam reſtingit ad eum casum tantum, ibi, in hoc casu tantum, quodque fundatur præcipue in eo, quòd officium fuerit pecunia emptum, & gratia Regis contractum primogenituræ non præcesserit, quia tunc non fuerant producta instrumenta superius ponderata conuincencia, quòd officium non fuerit acquisitum pecunia Antonij Senioris, quòdque gratia Regis iam præcesserat verbo, quòd sufficit ex supra allegatis.

Et ita decilium vtrique &c.

CALAGVRITANA BENEFICII DE AVSEIO.

Veneris 27. Iunii 1653.

ARGVMENTVM.

Dignior pro obtinenda adiudicatione Beneficij in concursu cum aliis oppositoribus ex quibus pro-

Parti Secunda.

betur Patrimonialitas iuxta Contentionem Clementis VIII. super provisione Beneficiorum Diocesis Calaguritana lūctis, quòd probeatur ex patre, vel auct. Paupertas non attenditur in concursu habentis Beneficium, & maioribus qualitatibus præditi.

SVM MARIVM.

- 1 Nobilitas si fuit probata respectu vniuersi fratris, non requiritur, quòd etiam aliter sit nobilis.
- 2 Ratio est, quia potuit vnus acquirere de nouo nobilitatem, vel etiam Ciuitatem in loco, nec Iura huiusmodi transuersalibus communia sunt.
- 3 Iura nobilitatis, & Ciuitatis Transuersalibus non communicantur ibid.
- 4 Prælati debita est pauperi nullam habenti beneficium illud possidenti sufficiens pro congrua sustentatione quando agitur de beneficio simplici, quòd secum est in Curia.
- 5 Dignior pro obtinenda prælacione beneficij in concursu cum aliis oppositoribus dicitur, qui est Baccalaureus, & Doctor in Canonico, & licentiam habet exercendi munus advocati in regia audientia.
- 6 Item si fuit effectus promotor Fiscalis, & inter examinatos synodales conuenerat, qui ex magis idoneis Cleri Secularis, & Regularis eligi debent ex dispositione Sac. Con. sess. 24. de reſor. cap. 8.
- 7 Examinatores Synodales eligendi sunt ex dignioribus Cleri Secularis, & Regularis ex dispositione Sac. Con. Trid. ibid.
- 8 Item si est Sacerdos, & approbatus ad audiendas confessiones, & administrationem Sacramentorum,
- 9 Item si in eo concurrat nobilitas.
- 10 Sententia lata in causa si cui suffragatur omnibus descendentiis ab eo ad cuius fauorem lata est.
- 11 Nobilitas Ascendentium transmittitur cum sanguine ad descendentes.
- 12 Patrimonialitas probatur si constat patrem, vel auct. fuisse tales, vt Constitutio Clementis VIII. requirit.
- 13 Domicilium originis contractum, non amittitur ex quo quis à loco originis se transferat ad alium locum ibique matrimonium contrahit.
- 14 Domicilia plura quis in diuersis locis habere potest.
- 15 Patrimonialitas probatur ex sententia lata super patrimonialitate præstam si ab ea non fuit ab aliis oppositoribus appellatum.
- 16 Item si in mandato Episcopi directo Capitulo ad presentandum vnum ex filijs patrimonialibus, & ab eo acceptato inter alios patrimoniales descriptus reperitur, itane amplius non possit vti talis impugnavi.
- 17 Appellatio à mala relatione examinatorum non operatur, vt eius effectus retrotrahatur ad sententiam super patrimonialitate à qua non fuit appellatum.
- 18 Paupertas in concursu habentis beneficium vilius est momenti si maioribus qualitatibus est præditus.

DECISIO DLXXII.

Præualere qualitates Michaelis de Espinosa, etque propterea adiudicandum esse quartum partem beneficij in Ecclesia Parochiali Oppidi de Auscio vacantis per obitum Andreæ pronunciauit

Cc 3

Rota per diffinitivam sententiam laram à R. P. D. meo Vero contra Michaellem Gel. Franciscum la Dargiga, & Celidionum Alcade Cooppositores ad dictum Beneficium, quam sententiam in gradu appellationis ad me interpositæ confirmandam esse hodie DD. censuerunt, non obstantibus per dd. Cooppositores appellantes, & ac per Capitulum Ecclesiæ, & Universitatem loci de Aulseio ad causam admissos, & ut singulos informantes adductis tria continentibus.

Primò, quòd Espinosa non sit dignior; secundo, quòd non sit filius patrimonialis loci de Aulseio, ut requirit Constitutio Clementina cum testes deponant illum ortum & baptizatum fuisse in Oppido, de Autol, ubi Petrus eius Pater Vxorem duxerat, & habitabat; quapropter nec iuari potest sententia in concursu ad aliud beneficium lata super patrimonialitate Francisci eius fratris, sicuti dicimus quòd probata nobilitate per vnus fratris non requiritur; quòd etiam alter sit nobilis, Tiraguel. de nobilit. cap. 17. num. 4. post Afflict. super Constit. Regni lib. 1. sub rubr. g. illiciti possidentibus Serman. numer. 30. vers. sed quæro de quæst. Vinc. de Franc. decis. 127. numer. 19. Rota decis. 875. num. 5. & 6. par. 2. recent. quia scilicet per vnus acquiritur de nouo nobilitatem, vel etiam Ciuitatatem, seu incolatum in loco nec iura huiusmodi transmissibilibus communia sunt Garz. de nobilit. glof. 6. num. 28. post med. Esobar. de nobilit. & purit. par. 1. qu. 17. §. 1. num. 36. & 37.

Tertiò, quòd cum possideat aliud beneficium annui redditus scutorum 300. quo satis est esse congrua subalternationi dixit. Rota in alia Calaguritana beneficij 2. Decembris 1651. coram me, & hodie agitur de beneficio simplici præferendi sunt alij cooppositores beneficium non habentes pauperes, & digni. cap. bus qui de præben. in 6. Gratian. discept. 215. num. 23. & in terminis beneficiorum simplicium Dizec. Calaguritane Seraph. decis. 777. sub numer. 1. ubi loquitur ad exclusionem beneficiati habentes maiores qualitates, & decis. 77. numer. 3. Pen. in eisdem terminis decis. 1586. numer. 4. Rota in Calaguritana beneficij de Corualia 10. Iunii 1650. §. fin. coram Eminentissimo D. Card. Orsib. in Calaguritana beneficij de Ocon. 13. Iulij §. Quibus, & 14. Martij 1652. §. fin. coram Reuerendissimo D. meo Decano in Calaguritana beneficij de Aio sub d. die 14. Martij §. Non obstat coram eodem, in Calaguritana beneficij de Alefano §. Maij proximè præteriti §. Præterea, & 20. Iunii Vrget etiam coram R. P. D. meo Benilagua licet secus sit in beneficiis curatis Garz. de benefic. par. 9. cap. 2. num. 150. Barati. decis. 635. num. 5. & 6. cum aliis allegatis moderno Spoletano de priuileg. paup. par. 2. prinil. 38. num. 5.

Sed fuit responsum ad primum obiectum quòd Elp nola probatur dignior, per quia est Baccalaureus Licentiatius, & Doctor in Canonico, habet licentiam exercendi munus Aduocationis in regia Audientia solitam concedi personis Doctrina conspicuis, fuit electus Promotor Fiscalis per tribus Episcopis, & connumeratus in examinatos Synodales, quos ex magis idoneis Cleri Secularis, vel regularis eligi mandat Concilium Tridentinum sess. 24. de reformat. cap. 8. vers. examinatos autem, atque tradit Vgolin. de offic. Episcop. cap. 50. §. 5. num. 1. Barbo eodem tractat. in addit. allegat. 60. n. 49. in fine; Vltimus est sacerdos pluries ad audiendas confessiones, & administrationem Sacramentorum approbatus, & nobilis; per ut probat sententia desuper lata de anno 1573. ad fauorem Martini de Espinosa, ac testes dati in Summario Michaelis m. 4. deponentes simul d. Martinum

fuisse aum patrum Michaelis, qui testes ac sententia emanauit in causa status per iuragatur omnium descendensibus ad d. Martino, quia ad illos per iuragatur nobilitas cum sanguine transmittitur l. fin. §. de maior. Gratian. discept. 390. n. 15. & segg. & qu. 17. §. a. & segg. Rota in Romana Bonorum seu V. §. fin. Martij 1653. §. Nihil facit coram R. P. D. Zarate.

Ex eisdem Testibus, & sententia probatur quoque præfatum Martinum fuisse patrimonialem loci de Aulseio, per eadem secundum obiectum circa patrimonialitatem Michaelis, quia iuxta Constitutionem Clementinam iudicet probare Patrem vel Aum fuisse patrimonialem, ut refert Gonzal. super reg. 8. Cancell. glof. 9. §. num. 20. Quo magis, qui alij testes dati in Summario Michaelis n. 3. firmant Patrem Michaelis ob Oppido de Aulseio ubi habitabat seconduisse ad oppidum de Autol, & licet subdant in eodem oppido Autolle, illum Vxorem duxisse, per id non tollit domicilium originis antea contractum in oppido de Aulseio, cum quis possit per in dineris locis habere domicilia l. Assumptio §. Cuius l. eius qui 27. §. fin. ad municip. Ra. n. conf. 61. num. 21. lib. Comit. dec. 110. n. 8. Barati. dec. 804. n. 3. der. 811. ubi Adde. n. 7. allegat. concordantes.

Accedit sententia, ut supra lata ad fauorem Francisci Germani fratris Michaelis, nec non alia in hoc ipso iudicio lata in particularibus declarationibus Michaelis esse filium patrimonialem, per quæ cum fuerit iuste acceptatum à Cooppositores non appellatur, & petiendi illum in vim sententie huiusmodi admitti ad præstationem iuramenti & ad examen, cum in Capitulo Ecclesiæ parendo Episcopi præcepere de præstantendo vnus ex examinatis tanquam huiusmodi patrimonialibus, per inter quos etiam Michael descriptus erat non potest hodie impugnari l. commissaria l. de pass. inter empt. & vend. Castren. in l. quo eum §. Iulianus sub n. 1. §. rem rat. hab. & in fortioribus terminis. Rota in Calaguritana Beneficij de Banneros 11. Decembris 1651. §. primo coram Emin. D. Card. Orsib. quomvis postea appellatum fuerit à mala relatione examinationis, per quia effectus appellationis huiusmodi non retrahitur ad sententiam super patrimonialitate præ approbatam; ut in puncto Rota decis. 591. m. 4. par. 1. & in Calaguritana Beneficij de Encira 3. Martij 1651. pen. in fine coram me.

Pro responsione tandem ad tertium obiectum DD. dixerunt distinguendos esse tres casus, alter est, quando vtriusque concurrentis qualitates sunt pares, alter quando præualent in habente beneficium non sunt magni ponderis. Quando sunt magni ponderis decisiones allegatæ in obiecto loquuntur in primò, & secundò casu, in tertio verò (qui est casus nouus) præcedit tatem non esse vllius momenti per in concursu habentis beneficium, & maioribus qualitatibus prædicti perpetuo senserit Rota, ut habetur in dec. 61. num. 4. par. 2. recent. in Calaguritana beneficij della casa della Rota 17. Martij 1648. §. Mipus facit coram Reuerendissimo Episcopo Tarraconen. in Lucana Cappellania 7. Iulij 1651. §. Non obstat coram me in dicta Calaguritana beneficij de Bonares §. Neque ceteri coram Reuerendissimo D. Card. in Calaguritana Beneficij coram 15. Iulij 1651. §. fin. ne coram me in Calaguritana Beneficij §. Martij 1651. §. penultimo coram R. P. D. Albergatis in Calaguritana beneficij 2. Decembris eiusdem anni. Quia cum coram me, & in huiusmodi causa decisioe 1613. d. anni §. Hinc verò vers. vel quia prælati emant R. P. D. meo Verso §. Et ita vtrique &c.

BERGO

BERGOMEN CANONICATVS.

Veneris 27. Iunij 1633.

ARGVMENTVM.

Remissoria in beneficialibus non datur nisi facta obligatione de stando vniue sententiæ, & appposito sequestro, ac etiam dato fumo, quando petitur à possessore. Remissoria si fuit concessa auctori ad suam intentionem probandam ad seruandam æqualitatem concedenda est reo ad suam exceptionem iustificandam.

SVMMARIVM.

- 1 Remissoria in beneficialibus, quando petitur à possessore non solet concedi nisi appposito sequestro, & facta obligatione de stando vniue.
- 2 Gratia Coadiutoria obreptitia est nulla ipso iure.
- 3 Remissoria, ut sit concedenda satis est articulos quoquo modo conferre ad victoriam causa quicquid releuantiam esse dubiam.
- 4 Fumus pro obtinenda remissoria in beneficialibus requiritur.
- 5 Fumus adhuc effectum ex quibus resultat? & num. 6.
- 6 Remissoria non est deneganda sub pretextu, quod altera pars suam fecit probationem, quia probationem non excludit.
- 7 Testium dicta non dicuntur publicata ex simplici traditione summarij, quod ob probitatem Procuratorum in Curia non importat probationem.
- 8 Contraria procedunt, quando dicta Testium originalia fuerunt ab ipso principali scrutata, vel concurrunt prescriptio calumniz ibid.
- 9 Æqualitas in iudicio seruanda est.
- 10 Remissoria si fuit concessa auctori ad probandam suam intentionem concedenda est res ad suam responsionem iustificandam, ut seruetur æqualitas.
- 11 Reus non tenetur ante factas ab auctore probationes suas facere ea ratione, quia vincere potest per non Ius auctoris, & num. 12.
- 12 Reo, & possessori sufficit vincere per non Ius auctoris ibid.
- 13 Remissoria non est deneganda reo, præsertim quando ad executionem ab auctore petitam procedi non potest, tunc enim concedendo remissoria nulli inferitur præiudicium.
- 14 Reo, & possessori non est necessaria discussio tituli ad obtinendam ab solutoriam ab impetitis ab auctore, secus si petat Ius suum canonizari.

DECISIO DLXXIII.

IO. Albertus Pulsinus Canonicus in Ecclesia Cathedrali Bergomensi obtinuit sub narrativa, quod ob diuersas sui corporis incurabiles infirmitates onera Ecclesiastica sibi ratione Canonicatus, & Prebendæ incumbenti suppartare nequebat coadiutorem cum futura successione sibi dari Bernalium de Bernalis, qui desuper expeditis litteris earum executionem defuncto coadiuto petiit contra Io. Antonium Suardum de eodem Canonicatu tamquam vacante per obitum dicti Pulsini prouisiu à bon. mem. Cardinali Cornelio, & successuæ possessionem ingressum ac nuper produxit plures testes ad iustificandam

Pars Secunda.

dictam narrationem examinatos vigore remissorie Rotalis.

E conuerso autem exhibuit Suardus articulos proterius contrarios petens desuper sibi concedi remissionem, quam disputato particulari dubio Domini hodie censuerunt cum retardatione esse concedendam appposito sequestro, & facta obligatione de stando vniue ut solet in beneficialibus, quando remissoria petitur in prima instantia à possessore Add. ad Gregor. XV. decis. 144. vers. 2. requiritur & seq. Cocc. decis. 246. num. 3. Merlin. decis. 87. num. 13. Rot. decis. 43. num. 3. & seq. par. 5. recent.

Negari siquidem non potest, quod articuli continentes bonam valetudinem coadiuti de tempore concessa Coadiutorie, & sic contraria ibidem narratis releuantissimi sint, cum ex inde euacuetur penitus executio à coadiuto petita, & gratia coadiutorie ex capite ꝑ obreptionis nulla sit ipso iure ex allegatis per Add. ad Buratt. decis. 47. lit. A. Rot. decis. 295. num. 12. par. 6. recent. & in Rotina Penfionis 13. Febr. 1631. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Orsibono facisque est articulos quoquo modo ꝑ conferre ad victoriam, ut remissoria concedatur Causaler. decis. 232. num. 2. Rot. inter recent. decis. 720. num. 3. part. 2. quin & releuantiam esse dubiam, ut fuit dictum in Tolentana Decimarum 16. Martij 1648. coram R. P. D. meo Celfo, & in Interamnen. fideicommissi 28. Iunij 1632. coram me.

Nec deest fumus, ꝑ qui ad obtinendam remissionem in beneficialibus requiritur Cocc. decis. 169. num. 6. nam illud resultat ꝑ tum ex partiis extractis, & libris Capitalaribus in quibus apparet, quod Pulsinus quando non inferuebat Ecclesie punctabatur, & multoties inferuebat tum ex fide extraiudiciali fitem ꝑ Canonicoe eiusdem Ecclesie, quæ ad hanc effectum sufficit Buratt. decis. 28. num. 4. Rot. decis. 504. num. 3. par. 1. recent.

Non obstat, quod Bernalis examinauerit testes super affirmatiua hoc est super narrata infirmitate Pulsini, ꝑ quia probatio probationem non excludit Egid. decis. 565. num. 1. Rot. decis. 785. num. 5. par. 1. diuers. & in terminis remissoria decis. 70. num. 8. & 9. par. 6. rec. Et gratis dicitur fuisse publicata dicta testium exaduerso ab auctore examinatorum ꝑ cum solum fuerit coram summarium traditum Procuratori in Curia, quod ob præsumptam huiusmodi Procuratorum integritatem non importat publicationem, ut de stylo Curie testatur Seraph. decis. 683. numer. 2. Gregor. XV. decis. 497. nu. 4. Buratt. decis. 228. num. 20. Merlin. decis. 881. num. 6. vbi subditur decisiones, quæ in contrarium allegari possent loqui quando dicta testium originalia fuerunt scrutata ab ipso met principali, & quando concurrerent præsumptiones calumnie virgeretque suspicio magna subornationis.

Et in hanc sententiam Domini eò libentius veniunt, quia ratio æqualitatis ꝑ inter ligantes seruanda cap. in Iudicio cap. non debet, de reg. Iur. in 6. cum alijs allegatis in Tullen. matrimonij 26. Iunij 1648. coram Reuerendiſſimo Episcopo Terracinenſi, expolice ut licenti semel concessa fuit remissoria auctori ꝑ ad probandam suam intentionem, ita concedatur reo ad eam elidendam, & suam exceptionem iustificandam, ut in terminis aduertit Rot. decis. 31. nu. 1. & seq. coram san. mem. Greg. XV. decis. 881. num. 3. coram bon. mem. Merlino & in Romana Societatis de Rotigona 5. Nouembrii 1646. coram dicto Episcopo Terracinenſi, nec non quia nihil imputari potest Suardo cur prius remissionem non petierit cum statim reportato ad Curiam processu remissoriali aduersarij suos articulos

Cc 4

- 11 exhibuerint nec tanquam, & possessor ante factas ab actore probationes teneatur suas facere, vt ponderauit Rot. in menten. Monasterij 21. Febr. 1600. coram Litta in press. apud M arch. de comm. par. 2. fol. 318. nu. 5.
- 12 in fin. ea ratione quia vincere poterat si ex non iure actoris Cass. decis. 3. num. 5. de rest. spoliat. decis. 7. num. 9. super reg. Cancell. Letter. de rebenef. lib. 2. quæst. 42. nu. 25. vltia quod cum immineret festae propter quas ab executionem ab actore petita procedi non potest
- 13 si nullum videtur inferri præiudicium concedendo remissionem sine retardatione, vt in terminis ponderauit Rot. in Firmana Nullitatis executionis 28. Iunij 1691. §. vt res. coram me.

Non obstant, quæ afferuntur contra collationem, quam Suardus reportauit à Cardinali Cornelio, quia 14 discussio & iustificatio tituli si necessaria non est reo, & possessori vt obtineat absolutiorem ab impetitis ab actore, licet secus esset si peteret ius suum canonizari, vt bene distinguit Lotber. dist. quæst. 42. nu. 26. Rota in Monu. alti Beneficij 15. Decembris 1645. §. fin. coram me.

Et ita decilum vtrique parte informante.

BENEVENTANA DOTIS.

Veneris 27. Iunij 1633.

ARGUMENTVM.

Cessio reportata à Tutore proprio, & principali nomine sibi, & non pupillo acquiritur, & ex quibus appareat proprio nomine cessionem fuisse stipulatam. Creditum dotale spatio 30. annorum præscribitur, nisi malam fides concurrat. Mandatum excessuum nondum executioni demandatum substatinetur pro summa debita. Rota stante clausula si quid exequendum, potest confilio de bono iure ad nouam mandati relaxationem deuenire.

SVMMARIVM.

- 1 Dispositiua attendi debet in Instrumento.
- 2 Tutor proprio nomine cessionem sibi stipulasse censetur statibus illis verbis proprio priuato, & principali nomine, quæ non efficit Tutoris excludant, & important acquisitionem nomine proprio.
- 3 Tutor acquirens cum bonis pupilli, ipsi acquirit licet proprio nomine contraxerit.
- 4 Dotis promissio facta à pluribus cum dictione, & cuiuslibet ipsorum nomine operatur, ut singuli promissores obligentur in solidum.
- 5 Dicitur, Et cuiuslibet ipsorum nomine est distributiva totius in singulos ibid.
- 6 Dotis debitor potest allegare prescriptionem statutariam Urbis, & trigeneriam de iure communi contrariam quoad statum Urbis firmatur non. 11.
- 7 Maritus potest ad libitum debitorem dotis liberare, etsi id faciat iussu uxoris, uterque tam debitor, quam maritus sunt liberati si vero iniussa uxore liberatur quidem debitor, sed maritus teneatur.
- 8 Dotis debitor potest liberationem consequi etiam mediante prescriptione completa vivente viro, remanente muliere actione de dote contra bona viri.
- 9 Fundus dotalis alienari nequit.
- 10 Secus vero est indebitore dotis, contra quem dos à lege hoc privilegium non habet.
- 11 Prescriptio statutaria Urbis excipit in ventre credi-

tum dotis.

- 12 Prescriptio triginta annorum allegari nequit à debito resistente mala fide, quæ afficit etiam heredes, & possunt præscribere.
- 13 Maritus si promissit uxorem renunciatam ad suam rem promissoris dotis hereditatibus patrisque futuris, &c. adimpletissimè dicitur eo ipso, quod nunciat formam dilla promissionis matrimonium contraxisse, & consumauit.
- 14 Prescriptum si nunquam promissionem à marito factam impugnauit, nec aliquid ex d. hereditatibus petiit cursu longi temporis.
- 15 Mater uti Tutrix si bona filiorum administrando non præsumitur de eius credito satisfacta, nisi constet ad eam manus tot bona peruenisse, ex quibus se possit satisfieri.
- 16 Vel presumptio militare potest pro rata debiti ad filios spectantes uti heredes debitoris.
- 17 Heredes plures non tenentur, nisi pro virili ibid.
- 18 Aditio hereditatis, ut inducitur dicatur sufficit quibet voluntatis declaratio etiam verbalis.
- 19 Nepotes succedunt Auo equaliter.
- 20 Defuncti persona representatur in herede.
- 21 Mandatum indebitum relaxatum contra omnes heredes intelligendum est pro virili.
- 22 Verba sententia interpretationem recipiunt à iure.
- 23 Mandatum excessuum nondum executioni demandatum substatinetur pro summa debita.
- 24 Mandatum relaxatum contra heredem intelligitur debet impliciter contra bona hereditaria, idque declarari potest à Rota, cui à dicto mandato commissi reperiuntur causa appellantis cum clausula si quid exequendum.
- 25 Rota, cui commissi reperiuntur causa appellantis cum clausula si quid exequendum potest etiam ut integro relaxare mandatum, quando de illius iustitia constat.
- 26 Clausula si quid exequendum, quando confilio de bono iure præseruat viam executiuam pro noua relaxatione mandati.

DECISIO DLXXIV.

DOcuit Domina Vincentia Caracciola contra A. C. de cessione sibi facta à Lauija Morta citi dotalis ducatorum bis mille contra Iuliam Morram, nec dubitari potest quin eadem cessio acquisita fuerit ipsi Vincentiæ quamuis tutrix esset filiorum heredum pro medietate dictæ Iulie debitoris, cum in parte dispositiua, & quæ debet attendi Baratt. decis. 206. num. 2. stipulata legatur Vincentiæ nomine si proprio priuato, & principali nomine eiusdem Domine Vincentiæ, vt in eius Summ. num. 2. quæ verba excludunt nomen officij tutoris l. 3. §. tutor, & ibi gloss. verb. re. B. Bart. num. 1. ff. quæ ad. ex tut. aff. Rot. in Casarugina Beneficij de Linareis 22. Iunij §. 1643. saltem coram me, ac important acquisitionem nomine proprio: præsertim cum pro habenda dicta cessione Vincentia domum non pupillarem, sed propriam cedenti assignauerit, & sic non applicatur conclusio, quod tutor acquirens si cum bonis pupillorum ipsis acquirit licet proprio nomine contraxerit l. lucius 47. §. tutoris, & adm. tutor. Larr. decis. 92. numer. 9. & seq. in Romana præfensa Societatis 12. Iunij 1645. §. secundo responsum coram Emittentis. D. Cardinali Orsibono.

Docuit Emeritensis de credito Lauijæ cedentis per publicum instrumentum promissionis dotis in summa ducatorum 3000. à Lauija vna cum filiis factæ cum dictione si quilibet, sibi & cuiuslibet ipsorum nomine, quæ cum sit distributiva totius in singulos efficit, vt

ingli promissores obligentur in solidum l. si pluri-
bus 52. & ibi gloss. verb. scilicet omnes ff. leg. 2. Tiraguel. de
verba. l. 1. Liengier. 53. gloss. unica num. 11. Rot. decis. 22.
num. 2. decis. 23. numer. 3. inter impress. apud Zach. de
obli. camor.

Neque contra idem credum obici potest, vel
prescriptio statuta Vbis, aut tricennaria, quam
prescriptio debitoris dotis dixit Rot. penes Seraph.
1. f. fustigari debitoris dotis dixit Rot. penes Seraph.
6. decis. 569. num. 2. ca. ratione, quia cum possit et maritus
ad libitum debitorum liberare, & si quidem illi faciat
iussu uxoris utique tam debitor, quam maritus sint
liberati, si vero iniussu uxoris liberatur quidem debi-
tor, sed maritus tenetur l. debitor. l. vir ab eo ff. iur.
dot. l. penult. §. si vir fecerit ff. sol. matrim. potest debitor
liberationem consequi mediante prescriptioe com-
pleta vivente viro firma manente mulieris actione
de dote contra bona viri, & ad contraria respondetur
quod procedunt, quando agitur de prescribendo
quod dotali, qui cum sit inalienabilis l. si fundum ff.
fundo dotali, qui cum sit inalienabilis l. si fundum ff.
fundo dotali, est per consequens inprescriptibilis et con-
stantemurimonia ex dispo. leg. in l. in rebus §. omnis
Codi. iure. in his terminis loquitur Causat. decis.
113. num. 7. & intelligenda est decis. 197. num. 8. impress.
apud Zach. secus vero quod est in debitor dotis, contra
quem dos hoc privilegium a lege non habet ean-
demque distinctionem secutus fuit Fomanel. de
pat. nup. claus. 6. gloss. l. par. 2. num. 61. &
f. 799.

Nam prescriptio statuta Vbis et excipit in ven-
tore credum dotis Pat. decis. 88. lib. 1. in corr. Rot. in
Romana Saluiani 23. Marij 1650. coram R. P. D. neo
12. Verghia. Tricennariam vero iuris communis et ex-
cludit mala fides debitoris resistens etiam eius heredi-
tatem possit prescribere, Couarr. in cap. possessor mala
fidei par. 2. relecti §. 8. num. 3. & seq. Foechin. contr. forens.
lib. 8. cap. 27. Sarda. conf. 29. num. 10. Rot. apud Paris. de
Saluiani. decis. 85. numer. 19. & in Romana Divisionis
15. Junij 1640. in Civitate Plebe Saluiani 1. Junij 1647.
coram me.

Minus obici potest defectus implementi eo quod
scilicet maritus, cui fuit promissa dos, promiserit
1. Laviniam uxorem renunciatum ad suorem pro-
missorum hereditatibus paternis, frateris, & aliis
sibi deferendis; id enim adimpletum dicitur, ex quo
mulier iuxta forum dicitur promissionis matrimo-
nium contraxit, & consumavit, ut in simili Rot. decis.
89. num. 10. & 11. par. 2. diversis & ex quo neque contra-
dixit, neque aliquid ex d. hereditatibus petiit cursu
longissimi temporis quod promissam a viro renun-
tiationem fecerat fuisse prefatum facit Soccin.
fene. conf. 46. num. 3. vers. praeerea lib. 1. Gouz. conf. 11. n. 16.
Secundum conf. 48. num. 9. & 10. lib. 3. Mant. decis. 13. num. 9.
Rot. decis. 199. num. 6. vers. & quatenus par. 1. recentior.
decis. 64. num. 3. p. 4. & in Romana Divisionis 20. Junij
1659. coram me.

Gratis etiam excipitur, quod Vincentia cessionaria
presumatur de hoc credito satisfacta, et quia admini-
stravit tanquam tutrix bona filiorum, qui sunt heredes
Juliae debitoris dotis: nam praeter quod non probatur
ad eius manus pervenisse tot bona, ex quibus
1. potuerit satisfieri, praesumptio huiusmodi et mi-
nistrare posset pro rata debiti ad d. filios passim spe-
ctantibus, & sic pro medietate, pro qua sunt heredes
Juliae iuxta tex. in l. pro hereditariis Cod. hered. ad leg.
interp. Cod. fam. et sic Sarda. conf. 15. num. 15. & 14.
pro alia non medietate heredes Juliae declarata fuit
ad D. Marchionem Goffredum iuniorum aduersarium
quem adiuvit hereditatem patris, & Juliae an-
1. constat ex actis in id gestis eius nomine de anno

1646 in Curia Beneventana, & Decreto iudicis delu-
per emanato Summ. Vincentiae num. 48. ad hunc effec-
tum sufficit quolibet voluntatis deliberatae postitua
declaratio etiam verbalis Bald. conf. 114. vers. nam qua-
tuor lib. 2. Rot. decis. 366. num. 30. & decis. 474. num. 1. decis.
478. nu. 4. par. 5. recentior.

Nihilque virget quod de anno 1622. & 1623. heres
Juliae fuisse a iudice declaratus per sententiam Vin-
centias de Matra Iuliae nepos, ipseque bonorum pos-
sessionem accepisset Summ. D. Marchionis numer. 2.
& 3. Quia hoc non excludit quin postea adiret heredi-
tatem potuerit, ut fecit etiam D. Marchio, qui
18. pariter Iuliae aucti nepos est, & propterea illi non
tenetur, ac dicens Vincentius succedit Bertrand. in leg.
edictali vers. quam observationem num. 4. Cod. secund.
nup. Cancer. var. resol. lib. 3. cap. 2. num. 197. 10.
Vine. de Am. alleg. 117. num. 14. Sarda. decis. 73. numer. 17.
cumque hodie agatur solum contra bona hereditaria,
non interest, a quo ex coheredibus possideantur, ac
de cetero etiam, sine bonis persona defuncti reprae-
19. sentatur et in herede litem veniant, ff. petit. heredit. l.
hereditas ff. verb. signific.

Ex his merito A. C. relaxavit ad instantiam Vincentiae
cessionariae mandatum executioni citato Domino
Marchione tanquam Iuliae herede, quod & si indefi-
nitae conceptionis intelligendum est pro medietate ex
bonis hereditariis debita ab eodem Marchione, pro
qua videbatur est heres Iuliae debitoris detractis in-
super ducatis 268. pro quibus in alio instrumento
cum cessionaria postea celebrato Lavinia cedens de-
claravit nolle hereditatem Iuliae posse molestari
Summ. Marchionis num. 6. atque ita mandatum res-
tutendum est ad ducatos 731. sine qua ita sententia
A. C. declarando verba eius sententiae a dispositione
21. et iuris ut debet Vine. de Franch. decis. 525. lib. numer.
11. Capic. Liar. decis. 25. sub numer. 38. Rot. decis. 66. num.
3. par. 2. recentior. & in Baren. Saluiani 10. Junij 1652.
coram me.

Sine qua cum nondum executioni missum fuit
22. et substituitur pro summa debita de stylo A. C. de quo
Salust. in prac. lib. 1. cap. 37. num. 4. add. ad Burtat. decis.
91. num. 6. Rot. in Romana Cambij 23. Ianuarij 1651. coram
Reverendissimo Archiepiscopo Thraciensi, idque nec-
23. non quod mandatum intelligendum sit contra bona
hereditaria Iuliae, ut impliciter in Decreto A. C.
continetur declarare potest Rota, cuius eodem manda-
to commissi fuit causa appellationis cum clausula
si quid exequendum ut fuit decisum in dilla Romana
Cambij, quin imo, quod dum de iustitia, ut in casu no-
24. stro constat possit Rota et mandatum etiam ex inte-
gro relaxare fuit decisum in Romana Pecuniaria 27.
Marij 1650. coram R. P. D. neo Celfo ubi in §. si relaxat
25. tur ratio, quia clausula si quid exequendum et quando
constat de bono iure praesentat viam executioni pro
nova relaxatione mandati, & allegatur decisiones
concordantes.

Proposito ideo per me hodie dubio an mandatum
A. C. sit exequendum Domini censuerim exequen-
dum, & quatenus opus sit relaxandum esse contra
bona hereditaria Iuliae pro ducatis 731. utraque parte
informante.

MELEVITANA FRVCTVVM.

Veneris 4. Julij 1653.

ARGVMENTVM.

Agitur de liquidatione fructuum, quorum valor
non probatur ex unica locatione, praeterquam quando

non percute tempus, in quo percepti prætenduntur, & concurrunt contrarie probationes in contrarium.

SUMMARIVM.

- 1 *Fructus percepti, non qui percipi potuerunt veniunt sub mandato de manutenendo.*
- 2 *Locationes, quando sunt plures valde conducunt ad probationem fructuum perceptorum.*
- 3 *In liquidatione fructuum solitum, & consuetum attenditur.*
- 4 *Locatio in iudicio liquidationis fructuum non attenditur, si non percute tempus, in quo fructus percepti prætenduntur.*
- 5 *Valor fructuum rei locata non probatur ex unica locatione, cum conductor moueri potuerit ratione particularis affectionis.*
- 6 *Præferim quando concurrunt Testium depositiones in contrarium.*
- 7 *Testes inter se contrarii, & mendaces nihil probant.*
- 8 *Testes suppleri ad inuicem non possunt si singuli sunt minus idonei.*
- 9 *Exaltio fructuum si fuit attentata, & tanquam talis deinde reuocata habetur, ac si fructus nunquam fuissent exalti, & percepti ab afflictuario.*
- 10 *Fructuum perceptio ex possessione præsumitur, quando agitur de bonis sui natura fructiferis.*

DECISIO DLXXV.

Respectu temporis, & quantitatis, ad quam restituendum sub die 26 Maij 1631. Rota censuit teneri sorores de Habela pro fructibus prædictj Taunenentia per ipsas perceptis de anno 1643. & 1644. informantes pro eisdem feminis petierunt hodie reformari decisionem. Nam fructus anni 1643. de quo tempore tenura controuersa (nuncupata Taunenentia Paulo Borg) non fuisse perceptos à dictis feminis, sed ab Angelo Hyeronimo Manduca aduersario apparet, ex quo ad eius instantiam ex causa afflictus dicti anni, & antecedentium fuit contra Paulum Borg afflictuarium relaxatum mandatum executiuum pro scut. 1355. facta executio, & subhastata, ac deliberata pignora, vt in Summ. feinarum num. 2. Idque omne vigore instrumenti afflictus inter Angelum Manducam, & dictum Paulum Borg stipulati de anno 1638. ad quadriennium complendum die 15. Augustini 1643. vnde incongruum est quod Manduca ab his feminis repetat iterum fructus dicti anni, quos semel ab afflictuario exegit.

Nec refert, quod de anno 1639. feminæ de Habelis fecerint eidem Paulo Borg nouam locationem pro duobus annis incipientis ab eodem anno 1639. quia hæc non habuisse effectum, sed primam conuincitur ex dictis mandato executiuo, executione & deliberatione in vim primæ locationis emanatis; fatilique est exinde apparere fructus anni 1643. non fuisse à feminis perceptos ne ad illorum restitutionem condemnandæ veniant, cum in summarissimo possessorio, quod fuit terminatum non veniant fructus, qui percipi potuerunt, sed percepti dumtaxat, Rota decisio 317. num. 1. par. 1. recentio. decis. 313. num. 9. inter impress. apud Moder. Perusin. de manuten. & firmat superam mortua decisio huius causæ, quæ hodie ad trutinam euocata fuit.

Quo verò ad quantitatem allati fuerunt Testes remissoriales deponentes de maxima sgrilitate huius

Tenuræ in annis 1643. & 1644. & signanter primus quintus, & sextus affirmant vix fuisse recollectum seminum. feinarum num. 3. Accedunt dicta instrumenta locationum, & aliud subsequens pro longiori inferiori summa scut. 746. ad quam prima decisio cuiuslibet ex dictis annis fructus ascendisse firmat, nec deducantur probatioem fructuum perceptorum Rota XV. decis. 101. num. 5.

Nihilominus Domini confirmant liquidationem anni fructus in scutis 746. eam deducendo à folio, & consueto, cui non repugnant instrumenta locationum, quia duo antecedentia non sunt de tota tenura Taunenentia, sed excipiunt nominatim quam plura eius membra, nempe Talbis, & Giebelstus, Chala, & Lander, vt in Summ. responsionis pro Manduca num. 5. subsequens verò locatio non meretur attendi cum quia non respicit annos 1643. & 44. de quibus est questio, vt oportet Seraph. decisio 1073. numer. 9. Gregor. XV. decis. 370. num. 6. Rot. in recent. decis. 272. num. 22. par. 5. tum quia est vnica, cumque conductor moueri potuerit ratione particularis affectionis, & præsumatur voluisse lucrum facere, & sic promississe afflictum vero redditui minorem nulla exinde restat probatio valoris, Rot. decis. 533. num. 6. coram sen. memor. Greg. XV. decis. 702. num. 55. & 54. coram hoc mem. Merlino decis. 342. num. 10. par. 4. tom. 2. recentior.

Eo minus in concursu Testium pro Manduca reuocatorum deponentium de consuetu maioris redditus, vt ad rem ponderatum fuit in Calaguritana Benessey 2. Decembris 1632. coram me.

Testes autem exaduerso examinati præter quod sunt personæ viles, & aliqui sunt Bitturij, ac intercellati, & per eundem præmeditatum sermonem deponunt, nullius momenti sunt, nam primus frivolum rationem fuit dicti adducit, quod videlicet, *Da quello si vedena venire i seminati erano in terra mostrauano, che i seminati doue uano fruttar pochissimo.* Secundus retorquetur, quia super primo affirmat clausuras Tenuræ Taunenentia nuncupatas il Gioana frumento vbiens fuisse. Quintus iuxta secundum ait se nescire, quos fructus hæc Tenura produxerit, idemque deponit quartus super primo in fin. quintus, & sextus sunt sibi contrarii, quia ille iuxta nouum, hic iuxta secundum ait dictis annis laboratum penuria pluuiarum, & tamen uterque super primo pro ratione sterilitatis affert, quod terra repleta erant graminia phazellis Siluestribus, aliisque id generis herbis, quas nonnulli Madida terra producit, & insuper conuincuntur de mendacia à nouo Teste, qui fuit afflictuarium huius Tenuræ, & iuxta decimum secundum testatur eam fertiliorē esse, quando pluuiæ non abundauit.

quare tam ratione contrarietatis, mendacij, & quæ inæptæ rationis nihil probant, Grat. disp. 461. n. 22. & seq. Pen. decis. 36. n. 5. Rot. decis. 379. n. 3. decis. 573. num. 11. coram sen. memor. Gregor. XV. decis. 429. num. 3. par. 1. recent.

Septimus Testis pariter imaginariam, & genericam rationem fuit dicti affert. Octauus non recedendo de secundo anno, & est contrarius quinto, & sexto, nam super primo pro ratione sterilitatis affert abundantiam aquarum. Nonus tandem est valde suspectus, quia fuit expulsiis à detentione patris huius Tenuræ, etique vt dicebam contrarius quinto, & sexto; Ex quibus cum singuli Testes minus idonei sunt, & suppleri inuicem non possunt Alex. co. 9. num. 12. lib. 5. Aym. conf. 99. num. 10. & 25. Rot. decis. 477. num. 12. par. 5. recent.

